ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Αρχές Λογιστικής

Για την Γ' Τάξη του Γενικού Λυκείου
Α' Τ.Ε.Ε.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ

κεφάλαιο πρώτο

Εισαγωγή Βασικές έννοιες

1.1. ΑΝΑΓΚΕΣ - ΑΓΑΘΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

1.1.1. Ανάγκες - Αγαθά

Ανάγκη είναι το δυσάρεστο συναίσθημα της έλλειψης που επιζητά ικανοποίηση. Ανάγκη είναι αυτό που αισθανόμαστε όταν πεινάμε, όταν διψάμε, όταν κρυώνουμε κτλ. Τα μέσα που ικανοποιούμε τις ανάγκες μας λέγονται αγαθά. Στα συγκεκριμένα παραδείγματα αγαθά είναι η τροφή, το νερό, τα ρούχα κτλ.

Τα αγαθά κατά κανόνα είναι προϊόντα ανθρώπινης προσπάθειας. Υπάρχουν όμως και αγαθά τα οποία είναι απαραίτητα για την ανθρώπινη επιβίωση και τα οποία αποκτά ο άνθρωπος δίχως να καταβάλλει προσπάθεια π.χ. ο ατμοσφαιρικός αέρας. Αυτά τα αγαθά λέγονται ελεύθερα και δεν ενδιαφέρουν την Οικονομική Επιστήμη.

Την Οικονομική Επιστήμη και επομένως και τη λογιστική την ενδιαφέρουν τα αγαθά που είναι προϊόντα της ανθρώπινης προσπάθειας π.χ. η τροφή, τα ρούχα, τα αυτοκίνητα, η ιατρική περίθαλψη κτλ. και τα οποία λέγονται οικονομικά αγαθά. Η παραγωγή των οικονομικών αγαθών απαιτεί συντονισμένες ενέργειες οι οποίες επιτελούνται από τις **Οικονομικές μονάδες** που ονομάζονται και **Οικονομικοί Οργανισμοί.**

1.1.2. Οικονομικοί Οργανισμοί και τα μέσα που χρησιμοποιούν

Οικονομικές Μονάδες ή Οικονομικοί Οργανισμοί είναι οργανωτικές οντότητες, οι οποίες αναλαμβάνουν να συνδυάσουν κατάλληλα κάποια μέσα, ώστε να παραχθούν τα οικονομικά αγαθά. Τα μέσα αυτά ονομάζονται **παραγωγικοί συντελεστές.**

Συγκεκριμένα οι παραγωγικοί συντελεστές είναι:

– **Η Φύση:** Περιλαμβάνει οτιδήποτε μας παρέχει η φύση, όπως είναι ο ορυκτός πλούτος, τα δάση, το έδαφος, οι κλιματολογικές συνθήκες, ο θαλάσσιος πλούτος κτλ.

– **Η Εργασία:** Είναι κάθε σωματική και πνευματική προσπάθεια του ανθρώπου που γίνεται με τη θέλησή του για την παραγωγή κάποιου αγαθού.

– **Το Κεφάλαιο:** Είναι οποιοδήποτε υλικό ή άυλο αγαθό που συμμετέχει στην παραγωγή άλλων οικονομικών αγαθών. Κεφάλαιο μπορεί να είναι το μηχάνημα, οι πρώτες ύλες, τα έπιπλα ενός καταστήματος, τα κτίρια κτλ.

Μια οικονομική μονάδα στην προσπάθειά της να συνδυάζει με κατάλληλο τρόπο τους παραπάνω παραγωγικούς συντελεστές εφαρμόζει τη βασική οικονομική αρχή, σύμφωνα με την οποία πρέπει να πετυχαίνει το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, θυσιάζοντας όσο το δυνατό λιγότερους παραγωγικούς συντελεστές. Η εφαρμογή της αρχής αυτής βέβαια δεν πρέπει να είναι σε βάρος της ποιότητας των αγαθών.

1.1.3. Βασικές διακρίσεις των οικονομικών μονάδων από την άποψη της λογιστικής

Η κατάταξη των οικονομικών μονάδων σε διάφορες κατηγορίες μπορεί να γίνει με διάφορα κριτήρια.

Ένα από τα κριτήρια είναι ο **φορέας** ή οι **φορείς** της οικονομικής μονάδας. Φορέας μιας οικονομικής μονάδας είναι αυτός στον οποίο ανήκει η οικονομική μονάδα είτε γιατί τη δημιούργησε είτε γιατί την κληρονόμησε ή την αγόρασε ή έγινε ιδιοκτήτης της με κάθε νόμιμο τρόπο.

Οι οικονομικές μονάδες με βάση το φορέα διακρίνονται σε:

– ιδιωτικές, όταν ο φορέας τους είναι ιδιώτης ή ιδιώτες

– δημόσιες, όταν ο φορέας τους είναι το Δημόσιο όπως π.χ. η ΔΕΗ

– δημοτικές ή κοινοτικές, όταν ο φορέας τους είναι Δήμος ή Κοινότητα

– μεικτές, όταν οι φορείς τους είναι από κοινού το Δημόσιο και οι ιδιώτες όπως π.χ. ο ΟΤΕ, Δημόσιο και Δήμος κτλ.

Ένα άλλο κριτήριο είναι η επιδίωξη κέρδους ή όχι από τις οικονομικές μονάδες και σύμφωνα με αυτό διακρίνονται σε:

– κοινωφελείς, οι οποίες επιδιώκουν την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του κοινωνικού συνόλου. Αυτές κατά κανόνα είναι δημόσιες, δημοτικές ή κοινοτικές ή ιδιωτικά μεικτά ιδρύματα.

Οι κοινωφελείς οικονομικές μονάδες υποδιαιρούνται σε **εξισωτικές,** οι οποίες επιδιώκουν να έχουν ίσα έσοδα και έξοδα, χωρίς να αποβλέπουν σε κέρδος, όπως τα κρατικά θέατρα, τα μουσεία κ.ά. και σε **κτητικές** ή επεκτατικές, οι οποίες επιδιώ-

κουν να έχουν πλεόνασμα εσόδων έναντι των εξόδων, ώστε να το χρησιμοποιήσουν για να αυξήσουν τον εξοπλισμό τους και γενικά για να βελτιώσουν τις συνθήκες μέσα στις οποίες αναπτύσσουν τη δραστηριότητά τους, όπως είναι το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργό Κέντρο, το Μέγαρο Μουσικής κ.ά.

– ιδιωφελείς ή κερδοσκοπικές μονάδες ή επιχειρήσεις, οι οποίες αποβλέπουν σε κέρδος, δηλαδή επιδιώκουν θετική διαφορά μεταξύ εσόδων και εξόδων.

1.2. ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1.2.1. Έννοια και βασικά χαρακτηριστικά

Η λογιστική εφαρμόζεται σε όλες τις οικονομικές μονάδες. Επειδή όμως οι επιχειρήσεις αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των οικονομικών μονάδων, σ' αυτό το βιβλίο θα ασχοληθούμε με τη λογιστική των επιχειρήσεων.

Όπως είδαμε η επιχείρηση είναι μια οικονομική μονάδα που αποβλέπει στο κέρδος. Τα βασικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης είναι:

α) Έχει δική της περιουσία, ανεξάρτητη από την περιουσία του φορέα της.

β) Παράγει και διαθέτει στην αγορά οικονομικά αγαθά.

γ) Εφαρμόζει την οικονομική αρχή με σκοπό το κέρδος του φορέα της.

1.2.2. Διακρίσεις των επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις διακρίνονται:

– Από την άποψη του αντικειμένου της ασχολίας τους, σε αυτές που ασχολούνται με:

α) την καλλιέργεια και παραγωγή αγροτικών προϊόντων, την εξόρυξη και συλλογή ορυκτού πλούτου, την κτηνοτροφία, την αλιεία, τη δασοκομία κτλ. Οι επιχειρήσεις αυτές λέγονται επιχειρήσεις **πρωτογενούς παραγωγής.**

β) τη μεταποίηση των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα. Αυτές λέγονται επιχειρήσεις **δευτερογενούς παραγωγής.** Τέτοιες είναι οι βιομηχανικές, οι βιοτεχνικές οι οικοτεχνικές κτλ.

γ) την κυκλοφορία των αγαθών και γενικά με την παραγωγή κάθε είδους υπηρεσίας. Τέτοιες είναι οι εμπορικές επιχειρήσεις, οι τουριστικές, οι μεταφορικές, τα θέατρα, οι τράπεζες, τα ιατρικά διαγνωστικά κέντρα, οι ασφάλειες κ.ά. Αυτές λέγονται επιχειρήσεις **τριτογενούς παραγωγής.**

– Από την άποψη της νομικής τους οργάνωσης σε:

α) ατομικές, εκείνες που φορέας τους είναι μόνο ένα φυσικό πρόσωπο.

β) εταιρείες, εκείνες που φορείς τους είναι περισσότερα από ένα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά.

– Από την άποψη του μεγέθους, σε μεγάλες και μικρές.

Τα κριτήρια για να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση μεγάλη ή μικρή και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτόν το χαρακτηρισμό, προβλέπονται από το νόμο.

Κάθε επιχείρηση είναι οικονομική μονάδα,
κάθε οικονομική μονάδα δεν είναι οπωσδήποτε επιχείρηση

1.3. Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ-ΕΦΑΡΜΟΓΗ

1.3.1. Η περιουσία της επιχείρησης

Κάθε επιχείρηση προκειμένου να πετύχει το σκοπό της πρέπει να είναι εφοδιασμένη με τα κατάλληλα μέσα δράσης. Για παράδειγμα, μια βιομηχανία πρέπει να έχει μηχανήματα, πρώτες ύλες, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό, μετρητά κτλ. Πολλές φορές οι επιχειρήσεις είναι εφοδιασμένες και με άυλα οικονομικά αγαθά, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Η επιχείρηση έχει ακόμα απαιτήσεις, όπως όταν πουλάει εμπορεύματα ή προϊόντα με πίστωση (εξόφληση μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα) καθώς και υποχρεώσεις προς τρίτους, όπως στην περίπτωση που λάβει δάνειο ή αγοράσει εμπορεύματα με πίστωση. Υποχρεώσεις επίσης έχει η επιχείρηση προς το φορέα της.

Όλα αυτά τα μέσα δράσης της επιχείρησης δηλαδή τα οικονομικά αγαθά (υλικά και άυλα) που ανήκουν σ' αυτήν, οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις της, αποτελούν την **περιουσία της επιχείρησης.**

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Οικονομικά αγαθά (αξίες) Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις προς τον φορέα Υποχρεώσεις προς τους τρίτους

Σχηματική παράσταση της περιουσίας

1.3.2. Διακρίσεις της περιουσίας

Τα στοιχεία που αποτελούν την περιουσία της επιχείρησης μπορούμε να τα διακρίνουμε σε δύο κατηγορίες.

Στην πρώτη κατηγορία κατατάσσονται τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει η επιχείρηση, για να μπορέσει να πετύχει το σκοπό της και αυτά είναι τα οικονομικά αγαθά, που λέγονται και αξίες, και οι απαιτήσεις της. Αυτά αποτελούν το **Ενεργητικό.** Περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού είναι: οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα, εργαλεία, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορεύματα, έτοιμα προϊόντα, πρώτες και βοηθητικές ύλες, πελάτες, γραμμάτια εισπρακτέα, μετρητά, καταθέσεις όψεως κτλ.

Στη δεύτερη κατηγορία κατατάσσονται οι υποχρεώσεις της επιχείρησης. Αυτές αποτελούν το **Παθητικό.** Το Παθητικό περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις της προς τους τρίτους και προς το φορεά της.

Οι υποχρεώσεις προς τρίτους λέγονται και **Πραγματικό Παθητικό.** (Π.Π.) ή απλά **υποχρεώσεις.** Υποχρεώσεις έχει σε προμηθευτές, σε πιστωτές διάφορους, σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, από γραμμάτια πληρωτέα, από φόρους και τέλη κτλ.

Οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς το φορέα της, του οποίου η περιουσία είναι ανεξάρτητη από τη δική της, λέγονται **καθαρή περιουσία ή καθαρή θέση ή Ίδια Κεφάλαια.** Η καθαρή περιουσία προέρχεται από τις εισφορές του φορέα, αρχική και συμπληρωματικές, καθώς και τα αποθεματικά κεφάλαια (τακτικά, έκτακτα, ειδικά) που είναι κέρδη, τα οποία παρέμειναν στην επιχείρηση.

Για καλύτερη κατανόηση παίρνουμε το παρακάτω απλό παράδειγμα. Ο Α. Αναστασίου ιδρύει ατομική εμπορική επιχείρηση και εισφέρει 30.000 Ευρώ σε μετρητά και ένα αυτοκίνητο του οποίου η αξία εκτιμήθηκε στα 40.000 Ευρώ. Το Ενεργητικό της επιχείρησης αποτελούν τα μεταφορικά μέσα αξίας 40.000 Ευρώ και το ταμείο (μετρητά) 30.000 Ευρώ, δηλαδή το σύνολο του Ενεργητικού είναι 70.000 Ευρώ. Το Παθητικό αποτελεί η υποχρέωση προς το φορέα ποσού 70.000 Ευρώ (όσο η αξία του αυτοκινήτου μαζί με τα μετρητά που εισέφερε ο φορέας), και λέγεται Καθαρή περιουσία ή Καθαρή θέση ή Ίδια Κεφάλαια. Παρατηρούμε ότι το Ενεργητικό που είναι 70.000 Ευρώ προέρχεται από το Παθητικό (από το φορέα) και είναι ίσο μ' αυτό.

Στη συνέχεια η επιχείρηση αγόρασε εμπορεύματα αξίας 25.000 Ευρώ με πίστωση από το Δ. Δημάκη. Τώρα, το Ενεργητικό αποτελούν τα μεταφορικά μέσα αξίας 40.000 Ευρώ, το ταμείο 30.000 Ευρώ καθώς και τα εμπορεύματα 25.000 Ευρώ δηλαδή το σύνολο του ενεργητικού είναι 95.000 Ευρώ. Το Παθητικό της αποτελούν η καθαρή περιουσία (υποχρέωση προς το φορέα της) ποσού 70.000 Ευρώ και οι προμηθευτές (υποχρέωση προς τον τρίτο. Δ. Δημάκη από τον οποίο αγόρασε εμπορεύματα με πίστωση), ποσού 25.000 Ευρώ δηλαδή το σύνολο του Παθητικού είναι 95.000 Ευρώ. Και εδώ παρατηρούμε ότι το Ενεργητικό που είναι 95.000 Ευρώ είναι ίσο με το Παθητικό και προέρχεται από αυτό (70.000 Ευρώ από το φορέα και 25.000 Ευρώ από τον τρίτο).

Από τα πιο πάνω προκύπτουν ότι:

Ενεργητικό είναι τα μέσα δράσης (αξίες και απαιτήσεις) της επιχείρησης

Παθητικό είναι οι πηγές προέλευσης του ενεργητικού, δηλαδή οι υποχρεώσεις της προς το φορέα και τους τρίτους.

Έχουμε δηλαδή:
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (Ε) = ΠΑΘΗΤΙΚΟ (Π)
Ακόμη γνωρίζουμε ότι:
ΠΑΘΗΤΙΚΟ (Π) = ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ (Π.Π.) + ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (Κ.Π)
Κατά συνέπεια θα έχουμε:
Ε = Π.Π. + Κ.Π. και Κ.Π. = Ε – Π.Π.

1.3.3. Εφαρμογή

Να γίνει ο πίνακας περιουσίας της ατομικής επιχείρησης της οποίας τα περιουσιακά στοιχεία είναι σε Ευρώ.

Οικόπεδα 8.000, Κτίρια 30.000, Γραμμάτια πληρωτέα 1.500, Ταμείο 1.000, Προμηθευτές 4.500, Καταθέσεις Όψεως 5.000, Πρώτες και Βοηθητικές Ύλες 4.000, Δάνεια από Τράπεζες 20.000, Μηχανήματα 3.000, Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 1.000, Πελάτες 500, Υποχρεώσεις στο ΙΚΑ (Ασφαλιστικούς Οργανισμούς) 200, Γραμμάτια Εισπρακτέα 200, Έτοιμα Προϊόντα 3.000, Μεταφορικά Μέσα 5.000, Υποχρεώσεις από Φόρους και Τέλη 100. Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας 2.000, Πιστωτές Διάφοροι 3.000, Εμπορεύματα 1.000.

Χωρίζουμε τα περιουσιακά στοιχεία σε κατηγορίες, δηλαδή στο Ενεργητικό και στο Παθητικό (Π.Π. και Κ.Π.).

Η Καθαρή Περιουσία θα βρεθεί από τη διαφορά Ενεργητικού και Πραγματικού Παθητικού (Ε-Π.Π.).

Στη συνέχεια συντάσσουμε τον πίνακα της περιουσίας της που είναι:

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Οικόπεδα	8.000	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΟΥΣ (Π.Π.)		29.300
Κτίρια	30.000	Προμηθευτές	4.500	
Μηχανήματα	3.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	1.500	
Μεταφορικά μέσα	5.000	Πιστωτές Διάφοροι	3.000	
Έπιπλα και λοιπός εξοπλ.	1.000	Δάνεια Τραπεζών	20.000	
Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας	2.000	Υποχρεώσεις		
Εμπορεύματα	1.000	από Φόρ. και Τέλη	100	
Έτοιμα Προϊόντα	3.000	Ασφαλιστ. Οργανισμοί	200	
Πρώτες και βοηθ. Ύλες	4.000	ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (Κ.Π)		34.400
Πελάτες	500	Κεφάλαιο	34.400	
Γραμμάτια Εισπρακτέα	200			
Ταμείο	1.000			
Καταθέσεις Όψεως	5.000			
	63.700			63.700

Η Καθαρή Περιουσία βρέθηκε από τη σχέση:
Κ.Π. = Ε–Π.Π. = 63.700 – 29.300 = 34.400

Στις ατομικές επιχειρήσεις η Καθαρή Περιουσία είναι το κεφάλαιό τους. Έχουμε λοιπόν, Κεφάλαιο 34.400 Ευρώ.

Παρατηρούμε στον πίνακα ότι η αξία των στοιχείων του Ενεργητικού είναι 63.700 Ευρώ, που προέρχονται κατά 29.300 Ευρώ από υποχρεώσεις προς τρίτους και κατά 34.400 Ευρώ από Ίδια Κεφάλαια.

1.4. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

1.4.1. Διακρίσεις του Ενεργητικού

Εξετάζοντας τα περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού διαπιστώνουμε ότι:

Μερικά από αυτά, όπως είναι οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, διπλώματα ευρεσιτεχνίας κτλ., αποτελούν μόνιμο εξοπλισμό της επιχείρησης και προορίζονται να την εξυπηρετούν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους. Αυτά λέγονται **Πάγια**.

Άλλα περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού, όπως είναι πελάτες, πρώτες και βοηθητικές ύλες, έτοιμα, προϊόντα, χρεόγραφα, γραμμάτια εισπρακτέα, ταμείο κτλ., προορίζονται να υφίστανται συνεχείς μεταβολές στη διάρκεια της χρονιάς, π.χ. η πρώτη ύλη γίνεται έτοιμο προϊόν, το έτοιμο προϊόν μετρητά, τα μετρητά πρώτη ύλη κτλ. Αυτά λέγονται **Κυκλοφορούντα** ή **Κυκλοφοριακά.**

Πάγια Περιουσιακά στοιχεία ή Πάγιο Ενεργητικό είναι τα αγαθά και τα δικαιώματα που προορίζονται να παραμείνουν μακροχρόνια, με την ίδια περίπου μορφή στην επιχείρηση, καθώς και τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης, οι συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται σε:

α) **ενσώματα πάγια ή ενσώματες ακινητοποιήσεις.** Πρόκειται για υλικά αγαθά, όπως κτίρια, μηχανήματα, έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός κτλ.

β) **άϋλα πάγια ή ασώματες ακινητοποιήσεις.** Είναι οικονομικά αγαθά τα οποία δεν έχουν υλική υπόσταση, όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, σήματα, φήμη και πελατεία, πνευματική ιδιοκτησία, επωνυμία κτλ. τα οποία έχει αποκτήσει η επιχείρηση έναντι συγκεκριμένου τιμήματος.

γ) **έξοδα πολυετούς απόσβεσης.** Είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την ίδρυση και οργάνωση της επιχείρησης καθώς και για την επέκταση και αναδιοργάνωσή της, όπως έξοδα ίδρυσης και οργάνωσης. Επειδή την εξυπηρετούν για μεγάλο διάστημα, δεν κρίνεται σκόπιμο να αποσβεστούν στη χρονιά που πραγματοποιούνται.

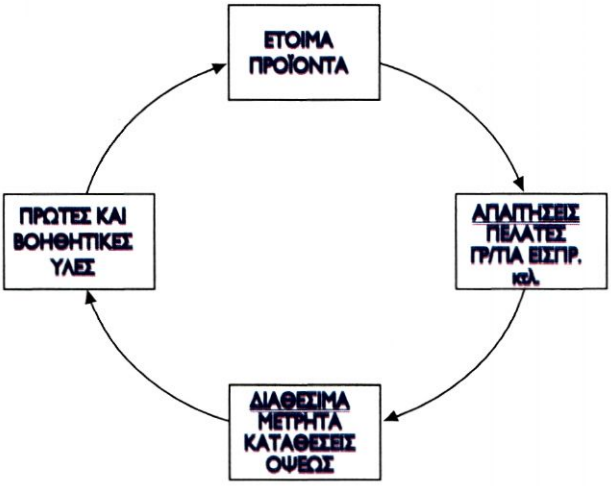

Χαρακτηριστικό διάγραμμα μεταβολών
Κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

δ) **συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.** Είναι:

• Οι συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις και

• Οι απαιτήσεις που η προθεσμία εξόφλησής τους λήγει μετά από το τέλος της επόμενης χρήσης, όπως χορηγήσεις στεγαστικών δανείων στο προσωπικό, εγγυήσεις στη ΔΕΗ, γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξης κτλ.

Κυκλοφορούντα Περιουσιακά στοιχεία ή **Κυκλοφορούν Ενεργητικό** αποτελούν τα περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού που προορίζονται να αλλάζουν θέση και μορφή μία ή περισσότερες φορές μέσα σε μια διαχειριστική χρήση (ένα έτος).

Τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται σε:

α) **Αποθέματα υλικών αξιών,** όπως εμπορεύματα, έτοιμα προϊόντα, ημιτελή προϊόντα, πρώτες και βοηθητικές ύλες, ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων, είδη συσκευασίας κτλ.

β) **Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις.** Είναι οι απαιτήσεις που πρόκειται να εισπραχθούν το αργότερο μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσης, όπως πελάτες, γραμμάτια εισπρακτέα, χρεώστες διάφοροι κτλ.

γ) **Χρεόγραφα.** Είναι οι μετοχές Α.Ε. (εφόσον δεν πρόκειται για συμμετοχές), ομολογίες, ομόλογα, έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, κτλ.

δ) **Διαθέσιμα.** Είναι τα περιουσιακά στοιχεία που μετατρέπονται σε χρήματα αμέσως και ασφαλώς, δηλαδή μπορούν να χρησιμοποιηθούν για πληρωμές σε οποιαδήποτε στιγμή, όπως μετρητά (ταμείο), καταθέσεις όψεως, ληγμένα τοκομερίδια ομολογιών εισπρακτέα.

Διευκρινίζεται ότι ένα περιουσιακό στοιχείο θεωρείται Πάγιο ή Κυκλοφορούν ανάλογα με τον **προορισμό** του π.χ. ένα αυτοκίνητο που προορίζεται να πωληθεί

(προϊόν ή εμπόρευμα) είναι κυκλοφορούν, ενώ, αν το χρησιμοποιεί η επιχείρηση για τις δουλειές της, είναι πάγιο.

1.4.2. Διακρίσεις του Παθητικού

Όπως έχει αναφερθεί το Παθητικό διακρίνεται σε **Ίδιο Κεφάλαιο** ή Καθαρή Περιουσία και σε **ξένο κεφάλαιο** ή Πραγματικό Παθητικό ή **υποχρεώσεις σε τρίτους**.

Το ίδιο κεφάλαιο διακρίνεται σε:

α) **Κεφάλαιο,** το οποίο στις ατομικές επιχειρήσεις ταυτίζεται με την Καθαρή περιουσία, ενώ στις εταιρικές αντιπροσωπεύει την ονομαστική αξία των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων ή μερίδων.

β) **Αποθεματικά Κεφάλαια,** που σχηματίζονται από κέρδη που δε διανεμήθηκαν ούτε έχουν προσαυξήσει το Εταιρικό ή Μετοχικό Κεφάλαιο, αλλά παραμένουν στην επιχείρηση.

γ) **Διαφορές αναπροσαρμογής** (οικοπέδων, κτιρίων, κτλ., κυρίως των παγίων). Πρόκειται για τις υπεραξίες που προκύπτουν σύμφωνα με τη νομοθεσία από την αναπροσαρμογή της αξίας των περιουσιακών στοιχείων.

Οι υποχρεώσεις σε τρίτους (ή Πραγματικό Παθητικό) διακρίνονται σε:

α) **Μακροπρόθεσμες** υποχρεώσεις. Πρόκειται για τις υποχρεώσεις που λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης, όπως ομολογιακά δάνεια, μακροπρόθεσμα δάνεια τραπεζών κτλ.

β) **Βραχυπρόθεσμες** υποχρεώσεις. Πρόκειται για τις υποχρεώσεις που λήγουν το αργότερο μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσης, όπως προμηθευτές, γραμμάτια πληρωτέα (βραχυπρόθεσμης λήξης), τράπεζες λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, πιστωτές διάφοροι, υποχρεώσεις από φόρους και τέλη, ασφαλιστικοί οργανισμοί κτλ.

Στο παθητικό έχουμε και τις **προβλέψεις** για κινδύνους και έξοδα που είναι κράτηση κάποιου ποσού για κάλυψη ζημίας ή εξόδου που πιθανολογείται, χωρίς να ξέρουμε τον ακριβή χρόνο πραγματοποίησής του ούτε και το ακριβές ύψος του, όπως προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

1.5. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Να γίνει ο πίνακας περιουσίας της επιχείρησης της εφαρμογής της σελ. 14 με ομαδοποίηση και ανάλυση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού. Όλες οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις, εκτός από τα Δάνεια Τραπεζών, είναι βραχυπρόθεσμες.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Α. ΠΑΓΙΟ			49.000
1. Ενσώματες ακινητοποιήσεις		47.000	
Οικόπεδα	8.000		
Κτίρια	30.000		
Μηχανήματα	3.000		
Μεταφορικά μέσα	5.000		
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	1.000		
2. Ασώματες ακινητοποιήσεις		2.000	
Δικαιώματα Ευρεσιτεχνίας	2.000		
Β. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ			14.700
1. Αποθέματα		8.000	
Εμπορεύματα	1.000		
Έτοιμα Προϊόντα	3.000		
Πρώτες και Βοηθητικές ύλες	4.000		
2. Απαιτήσεις		700	
Πελάτες	500		
Γραμμάτια Εισπρακτέα	200		
3. Διαθέσιμα		6.000	
Ταμείο	1.000		
Καταθέσεις όψεως	5.000		
			63.700

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Α. ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ			34.400
1. Κεφάλαιο		34.400	
Β. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ			29.300
1. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		20.000	
Δάνεια Τραπεζών	20.000		
2. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		9.300	
Προμηθευτές	4.500		
Γραμμάτια Πληρωτέα	1.500		
Πιστωτές διάφοροι	3.000		
Υποχρεώσεις από Φόρους και Τέλη	100		
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	200		
			63.700

1.6. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Κάθε οικονομική μονάδα δεν είναι επιχείρηση Σ.Λ
β) Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο είναι επιχείρηση Σ.Λ
γ) Το Ζάννειο Ορφανοτροφείο είναι κοινωφελής οικονομικός οργανισμός Σ.Λ

2. Να συσχετίσετε τα στοιχεία των δύο στηλών που ακολουθούν:

1. Κτητική	α. Εθνική Τράπεζα
2. Εξισωτική	β. Μουσείο λαογραφίας
3. Ιδιωφελής	γ. Μέγαρο Μουσικής
4. Κοινωφελής	δ. Άσυλο χρονίως πασχόντων

3. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:

Σε ποια από τις παρακάτω περιπτώσεις πρέπει να εφαρμόζεται η λογιστική;
α) μόνο στις ιδιωφελείς οικονομικές μονάδες
β) στις ιδιωφελείς και στις κοινωφελείς μονάδες μόνο
γ) στις εξισωτικές και στις ποριστικές μονάδες μόνο
δ) σ' όλες τις παραπάνω.

4. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Η Εθνική Τράπεζα ανήκει στις επιχειρήσεις τριτογενούς τομέα Σ-Λ
β) Ο ΟΤΕ ανήκει στις επιχειρήσεις δευτερογενούς τομέα Σ-Λ
γ) Ο έμπορος λαχανικών ανήκει στις επιχειρήσεις πρωτογενούς τομέα Σ-Λ
δ) Όλες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις ανήκουν στον πρωτογενή τομέα Σ-Λ
ε) Η επιχείρηση όταν παράγει πρέπει να διαθέτει στην αγορά τα προϊόντα της Σ-Λ
στ) Η περιουσία του Κεφαλαιούχου είναι οπωσδήποτε και περιουσία της επιχείρησης Σ-Λ
ζ) Η επιχείρηση εφαρμόζει την οικονομική αρχή με σκοπό το κοινωνικό καλό Σ-Λ
η) Η επιχείρηση εφαρμόζει την οικονομική αρχή με σκοπό το αυξημένο κέρδος Σ-Λ

5. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Περιουσία της επιχείρησης είναι όλες οι υποχρεώσεις της Σ-Λ
β) Περιουσία της επιχείρησης είναι μόνο η υποχρέωση προς το φορέα της Σ-Λ
γ) Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις δεν συμπεριλαμβάνονται στην περιουσία της επιχείρησης Σ-Λ
δ) Τα μέσα δράσης, οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις αποτελούν την περιουσία της επιχείρησης. Σ-Λ
ζ) Οι υποχρεώσεις προς τον φορέα της επιχείρησης αποτελούν Πραγματικό Παθητικό Σ-Λ

στ) Τα μέσα δράσης μιας επιχείρησης αποτελούν το Ενεργητικό της Σ-Λ
ζ) Οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τρίτους είναι το Παθητικό της Σ-Λ
η) Τα μέσα δράσης και οι απαιτήσεις, αποτελούν το ενεργητικό της επιχείρησης Σ-Λ

6. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:
Σε ποια κατηγορία περιουσιακών στοιχείων ανήκει αυτοκίνητο που χρησιμοποιεί η επιχείρηση «Άκτο» ΕΠΕ η οποία εισάγει και εμπορεύεται αυτοκίνητα;
α) στο κυκλοφορούν ενεργητικό
β) στο πραγματικό παθητικό
γ) στο πάγιο Ενεργητικό
δ) σε κανένα από τα παραπάνω.

7. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:
Σε ποια κατηγορία περιουσιακών στοιχείων ανήκει η εγγύηση που δίνει μια επιχείρηση στη ΔΕΗ;
α) στις άυλες ακινητοποιήσεις
β) στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
γ) στις συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις
δ) σ' όλα τα παραπάνω.

8. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:
Τι περιλαμβάνει το παθητικό μιας επιχείρησης;
α) τα ίδια καθώς και τα ξένα κεφάλαια
β) τα αποθεματικά κεφάλαια μόνο
γ) τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μόνο
δ) τις διαφορές αναπροσαρμογής μόνο.

9. Να σχολιάσετε την πρόταση (συνοπτικά):
«Παθητικό είναι οι πηγές προέλευσης του Ενεργητικού».

10. Να γίνει ο πίνακας της περιουσίας της ατομικής επιχείρησης της οποίας τα περιουσιακά στοιχεία έχουν σε Ευρώ:
Γραμμάτια Εισπρακτέα 10.000, Οικόπεδα 100.000, Προμηθευτές 80.000, Κτίρια 250.000, Μηχανήματα 200.000, Γραμμάτια Πληρωτέα 20.000, Πελάτες 60.000, Καταθέσεις Όψεως 40.000, Εμπορεύματα 20.000, Ταμείο 20.000, Υποχρεώσεις από Φόρους και Τέλη 10.000, Μεταφορικά μέσα 70.000, Πιστωτές διάφοροι 40.000, Έτοιμα προϊόντα 60.000, Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας 90.000, Ασφαλιστικοί Οργανισμοί (Υποχρεώσεις στο ΙΚΑ) 10.000 Πρώτες και Βοηθητικές ύλες 30.000, Δάνεια από Τράπεζες 200.000 (μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις), Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 10.000
(Το Κεφάλαιο θα βρεθεί από τη σχέση ΚΠ = Ε-Π.Π.)

11. Να προσδιορίσετε το Πραγματικό Παθητικό (υποχρεώσεις προς τρίτους) αν γνωρίζουμε ότι:

1) Η αξία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων ανέρχεται σε 70.000 Ευρώ,
2) Η αξία των Ιδίων Κεφαλαίων (Καθαρής Περιουσίας) σε 100.000 Ευρώ και
3) Η αξία του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού σε 40.000 Ευρώ.

12. Δίνονται τα περιουσιακά στοιχεία μιας ατομικής επιχείρησης σε Ευρώ:

Γραμμάτια πληρωτέα 30.000, Οικόπεδα 100.000, Γραμμάτια Εισπρακτέα 5.000, Κτίρια 150.000, Χρεώστες Διάφοροι 20.000, Προμηθευτές 25.000, Πελάτες 15.000, Εμπορεύματα 50.000, Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός 4.000, Καταθέσεις Όψεως 30.000, Ταμείο 10.000.

Ζητείται:

1) Να προσδιορίσετε το ύψος του Πραγματικού Παθητικού.
2) Το ύψος του Πάγιου και του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού.
3) Να συντάξετε τον πίνακα της περιουσίας.

13. Να κατατάξετε τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία στις ομάδες του Ενεργητικού ή του Παθητικού στις οποίες ανήκουν:

-Χρεώστες διάφοροι
-Μεταφορικά μέσα
-Προμηθευτές
-Καταθέσεις όψεως
-Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός
-Γραμμάτια Εισπρακτέα (μακροπρ. λήξης)
-Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη
-Πελάτες
-Μακροπρόθεσμα Τραπεζικά δάνεια
-Γραμ/τια πληρωτέα (βραχυπρ. λήξης)
-Γραμ/τια Εισπρακτέα (βραχυπρ. λήξης)
-Χρεόγραφα
-Εμπορεύματα
-Πιστωτές διάφοροι
-Οικόπεδα
-Κεφάλαιο
-Γραμ/τια Πληρωτέα (μακροπρ. λήξης)
-Κτίρια

1.7.

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

1.7.1. Έννοια της Λογιστικής

Λογιστική είναι ο κλάδος της εφαρμοσμένης Οικονομικής επιστήμης που ασχολείται με την ανάλυση, κατάταξη, καταγραφή και συσχέτιση των οικονομικών γεγονότων που πραγματοποιούνται στην επιχείρηση, με σκοπό την παροχή πληροφοριών σ' όλους εκείνους που με κάθε τρόπο επικοινωνούν με αυτή.

Αυτοί που χρειάζονται τις λογιστικές πληροφορίες, πέρα από τον επιχειρηματία ή τη διοικητική ομάδα (Managers) είναι οι πελάτες, οι προμηθευτές, οι τράπεζες, το δημόσιο, οι εργαζόμενοι, οι πιθανοί επενδυτές κτλ.

Η επικοινωνία αυτή πραγματοποιείται με τις οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται από την επιχείρηση, όπως ο ισολογισμός και ο λογαριασμός Αποτελέσματα Χρήσης, που δημοσιεύονται προκειμένου να δώσουν πληροφορίες σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, αλλά και από άλλες οικονομικές καταστάσεις, όπως ισοζύγια, λογαριασμοί κτλ που συντάσσονται από το λογιστήριο και χρησιμοποιούνται κυρίως από τη Διοίκηση. Το περιεχόμενο των πληροφοριών που παρέχεται από τη Λογιστική καθορίζεται κυρίως από τους σκοπούς τους οποίους επιδιώκει.

1.7.2. Σκοποί της Λογιστικής

Με τη λογιστική πετυχαίνονται οι παρακάτω βασικοί σκοποί:

1) Ο προσδιορισμός της οικονομικής κατάστασης (περιουσίας) της επιχείρησης σε κάθε χρονική στιγμή

2) Η παρακολούθηση των μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων

3) Ο προσδιορισμός των οικονομικών αποτελεσμάτων (κερδών ή ζημιών) που προκύπτουν από τη δράση της επιχείρησης σε μια χρονική περίοδο.

4) Η δυνατότητα να ασκηθούν έλεγχοι στη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων. Οι έλεγχοι μπορεί να είναι ουσιαστικοί, τυπικοί, προληπτικοί, κατασταλτικοί, νομιμότητας κτλ.

5) Η συγκέντρωση στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη μελέτη της εξέλιξης των οικονομικών μεγεθών της επιχείρησης.

1.7.3. Εξέλιξη της Λογιστικής

Λογιστικές σημειώσεις σχετικές με την είσπραξη φόρων και τη διαχείριση της περιουσίας των ναών και των βασιλιάδων συναντάμε κατά ΄ την αρχαιότητα. Αργό-

τερα οι Ρωμαίοι έμποροι χρησιμοποιούσαν ένα βιβλίο ταμείου, που αποτελούσε τη βάση για τις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Η Λογιστική αναπτύχθηκε ως αυτοτελής γνωστικός κλάδος γύρω στα 1500 μ.Χ. στη Βενετία. Συγκεκριμένα την εποχή εκείνη ο Ιταλός μοναχός Louca Paciolo δημοσίευσε το έργο του «*Summa de Aritmetica, Geometria, Proportioni e Propotionalita*» στο οποίο περιλαμβάνονται οι βασικοί λογιστικοί κανόνες.

Το 19ο αιώνα με τη βιομηχανική επανάσταση η Λογιστική έγινε αναγκαία και άρχισε να διδάσκεται συστηματικά. Από τότε γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη γιατί εξυπηρέτησε τον κόσμο των οικονομικών μονάδων.

Στις μέρες μας αποκτά ιδιαίτερη σημασία με δεδομένη τη χρήση των Η/Υ στις εργασίες της.

1.7.4. Διακρίσεις της Λογιστικής

Η λογιστική διακρίνεται σε:

α) **Δημόσια** και **Ιδιωτική,** ανάλογα με το δημόσιο ή όχι χαρακτήρα της οικονομικής μονάδας, στην οποία εφαρμόζεται

β) **Λογιστική Ατομικών επιχειρήσεων** και **Λογιστική Εταιρειών,** ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης.

γ) **Γενική** (Γενικές Αρχές της Λογιστικής) και **Ειδική,** ανάλογα με το περιεχόμενό της.

Οι γενικές αρχές της λογιστικής, με τις οποίες θα ασχοληθούμε σ' αυτό το βιβλίο, αποτελούν το σύνολο των βασικών κανόνων, που θεωρούνται απαραίτητοι για την παρακολούθηση της οικονομικής δράσης κάθε είδους οικονομικής μονάδας.

Η ειδική λογιστική μελετά ειδικά θέματα που απορρέουν από τις ιδιαιτερότητες των κλάδων των οικονομικών μονάδων και διακρίνεται σε ναυτιλιακή, τραπεζική, ξενοδοχειακή κτλ.

1.7.5. Η λογιστική και οι άλλες επιστήμες

Μετά από πολλές θεωρητικές συζητήσεις που άρχισαν το 19ο αιώνα, όταν άρχισε η ανάπτυξη της οικονομικής επιστήμης, οι επιστήμονες κατέταξαν τη λογιστική στην οικονομική επιστήμη και τη θεώρησαν ως εφαρμοσμένο κλάδο της.

Πράγματι η Λογιστική παράγει συγκεκριμένες πληροφορίες χρησιμοποιώντας τις αρχές της οικονομικής επιστήμης και προσφέρει τις πληροφορίες αυτές στην οικονομική επιστήμη, προκειμένου να αξιολογηθούν και να διατυπωθούν συμπεράσματα και πολιτικές. Υπάρχει δηλαδή αμφίδρομη σχέση μεταξύ τους.

Όμως η λογιστική σχετίζεται και με άλλους κλάδους της επιστήμης, όπως π.χ. είναι το Δίκαιο, δεδομένου ότι η επιχείρηση είναι φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, πράγματα τα οποία καταγράφει και παρακολουθεί η λογιστική.

Αν και έγινε προσπάθεια να ενταχθεί η Λογιστική στα Μαθηματικά, αυτό δίκαια δεν ευδοκίμησε, όμως δεν πρέπει να παραβλέπουμε ότι η επεξεργασία της λογιστικής σκέψης βασίζεται σε στοιχειώδεις βέβαια μαθηματικούς υπολογισμούς.

Έχει ακόμη στενή σχέση με τη Στατιστική, μια και τα δεδομένα της είναι και στατιστικά δεδομένα. Πολλές φορές βλέπουμε στους στατιστικούς πίνακες να απεικονίζονται τα δεδομένα της λογιστικής.

Άμεση επίσης σχέση έχει με την Οργάνωση και Διοίκηση των Επιχειρήσεων, αφού οι αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με την πορεία της επιχείρησης στηρίζονται στις λογιστικές πληροφορίες.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί η σχέση της με την επιστήμη των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Οι Η/Υ βοηθούν αφάνταστα τους λογιστές για να παράγουν τη λογιστική πληροφορία και τους δίνουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με τη συστηματική ανάλυσή της.

Η Μακροοικονομική θέλοντας να προσδιορίσει τα περισσότερα μακροοικονομικά μεγέθη βασίζεται σε λογιστικά δεδομένα.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι η αλματώδης ανάπτυξη των οικονομιών έχει καταστήσει το κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον πολύπλοκο και η γνώση της λογιστικής μπορεί να θεωρηθεί ότι βοηθάει σε κάποιο βαθμό στην παραπέρα γνώση των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών που επικρατούν στις ανθρώπινες κοινωνίες.

I.7.6. Ο ρόλος του Λογιστή

Ο ρόλος του Λογιστή στην επιχείρηση είναι πολύ σημαντικός. Αυτό, γιατί ο Λογιστής είναι εκείνος που συλλέγει τις διάφορες πληροφορίες από τα λογιστικά βιβλία που τηρεί και είναι σε θέση να τις αξιολογεί πρώτος καθώς και να προτείνει τις καλύτερες λύσεις σε θέματα διοίκησης.

κεφάλαιο δεύτερο

Εμφάνιση της περιουσίας ή οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης

2.1. ΓΕΝΙΚΑ

Η περιουσιακή συγκρότηση της επιχείρησης εμφανίζεται σε μια χρονική στιγμή (στατικά) με την απογραφή.

Για το λόγο αυτό η επιχείρηση πρέπει να διενεργεί απογραφή και αποτίμηση των περιουσιακών της στοιχείων, ώστε να γνωρίζει:

1. Την κάθε αξία που κατέχει
2. Τις απαιτήσεις της
3. Τις υποχρεώσεις της και την καθαρή της περιουσία

Η απογραφή που γίνεται σύμφωνα με το νόμο κάθε χρόνο και η οποία αφορά όλη την περιουσιακή συγκρότηση της επιχείρησης καταχωρείται στο βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών.

2.2. ΑΠΟΓΡΑΦΗ - ΕΙΔΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

2.2.1. Έννοια της απογραφής

Απογραφή είναι η λεπτομερής και αναλυτική εξακρίβωση, καταμέτρηση, κατα-

γραφή και αποτίμηση με το ίδιο νόμισμα των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης σε ορισμένη χρονική στιγμή.

Η απογραφή πραγματοποιείται σε δύο στάδια:

– Στο πρώτο γίνεται λεπτομερής και αναλυτική αναγνώριση, καταμέτρηση και καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων τόσο του Ενεργητικού όσο και του Παθητικού.

– Στο δεύτερο στάδιο γίνεται η αποτίμησή τους σε χρηματικές μονάδες. Σχετικά με την αποτίμηση, δηλαδή τον προσδιορισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, θα αναφερθούμε σε επόμενο κεφάλαιο.

2.2.2 Είδη απογραφής

Η απογραφή διακρίνεται:

Α) Ανάλογα με την έκτασή της σε:

Γενική, που αποβλέπει στον προσδιορισμό της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία, όπως η απογραφή έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης, οι απογραφές των χρήσεων κτλ. Η απογραφή που γίνεται σύμφωνα με το νόμο στο τέλος μιας διαχειριστικής χρήσης είναι Γενική και λέγεται τελική απογραφή της χρήσης που έληξε και αρχική απογραφή της επόμενης χρήσης.

Μερική, που αναφέρεται σε ένα ή περισσότερα περιουσιακά στοιχεία, όπως μετρητά, εμπορεύματα, υλικά κτλ. Πρέπει να διενεργείται έκτακτα για λόγους ελέγχων, τόσο προληπτικών για να προλαμβάνονται άσχημες καταστάσεις, όπως κλοπές υπεξαιρέσεις, λάθη κτλ. όσο και κατασταλτικών, όταν διαπιστωθεί κάποια τέτοια κατάσταση.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΙΔΟΣ
ΕΚΤΑΣΗ:	ΓΕΝΙΚΗ ΜΕΡΙΚΗ
ΤΡΟΠΟΣ:	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ `Η ΕΞΩΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ `Η ΕΣΩΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΧΡΟΝΟΣ:	ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΚΤΑΚΤΗ

Β) Ανάλογα με τον τρόπο που γίνεται σε:

Πραγματική ή Εξωτερική ή Εξωλογιστική, όταν προκύπτει από πραγματικές

εξακριβώσεις, καταμετρήσεις κτλ. των περιουσιακών στοιχείων.

Θεωρητική ή Εσωτερική ή Εσωλογιστική, όταν προκύπτει από τα λογιστικά βιβλία.

Γ) Ανάλογα με το χρόνο σύνταξής της σε:

Τακτική, όταν συντάσσεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως η απογραφή των διαχειριστικών χρήσεων, η οποία λέγεται και ετήσια.

Έκτακτη, όταν συντάσσεται οποτεδήποτε υπάρχει σκοπιμότητα.

2.2. 3. Διαχειριστική χρήση ή διαχειριστική περίοδος

Η επιχείρηση προκειμένου να επιτύχει το σκοπό της, δηλαδή την επίτευξη του κέρδους, χρησιμοποιεί τα περιουσιακά της στοιχεία. Το αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας, δηλαδή της χρησιμοποίησης ή της διαχείρισης της περιουσίας για την επίτευξη κέρδους, προσδιορίζεται μέσα σε ένα χρονικό διάστημα το οποίο λέγεται διαχειριστική χρήση ή διαχειριστική περίοδος.

Κάθε περίοδος διαρκεί, σύμφωνα με το νόμο, δώδεκα μήνες. Κατά την έναρξη, τη λήξη, ή τη διακοπή των εργασιών της επιχείρησης η διαχειριστική περίοδος μπορεί να είναι μικρότερη από δώδεκα μήνες. Ειδικά κατά την έναρξη των εργασιών, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι μεγαλύτερη από δώδεκα μήνες, όχι όμως και μεγαλύτερη από εικοσιτέσσερις μήνες.

Η διαχειριστική περίοδος συνήθως αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου, δηλαδή ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος. Επιτρέπεται (για βιβλία Γ' Κατηγορίας του Κ.Β.Σ) να αρχίζει την 1η Ιουλίου και να λήγει την 30η Ιουνίου του επόμενου έτους.

2.2.4. Καταχώρηση της Απογραφής

Συνήθως η απογραφή έχει κάθετη διάταξη. Πρώτα καταχωρούνται τα στοιχεία του Ενεργητικού με τις διακρίσεις του και τις υποδιακρίσεις του, και αθροίζονται οι αξίες τους. Στη συνέχεια καταχωρούνται κατά τον ίδιο τρόπο τα στοιχεία του Παθητικού (Π.Πκ.Κ.Π.). Η καταχώρηση των περιουσιακών στοιχείων γίνεται με κάθε λεπτομέρεια ως προς το είδος, την ποσότητα και την αξία.

Για κατανόηση δίνεται ένα απλό παράδειγμα:

Στην ατομική επιχείρηση του Α. Αποστόλου, που εμπορεύεται ποδήλατα, στην απογραφή τέλους χρήσης στις 31/12/2001, βρέθηκαν τα πιο κάτω περιουσιακά στοιχεία,

– Μετρητά Ευρώ 10.000

– Καταθέσεις στην Εθνική Τράπεζα στο Υποκατάστημα Πάτρας και στο λογαριασμό όψεως Νο 5131147 Ευρώ 20.000

– Απαιτήσεις κατά:

α) Α. Ανδρέου, Λ. Βελή 42 – Αίγιο, από πωλήσεις ποδηλάτων, Ευρώ 5.000.

β) Β. Βασιλείου, Ερμού 405 - Πύργος, από πωλήσεις ποδηλάτων Ευρώ 4.000.

– Γραμμάτια Εισπρακτέα:
α) Συναλλαγματική Νο 90, αξίας 3.000 Ευρώ, αποδοχής Α. Ανδρέου και λήξης 15/2/2002.
β) Συναλλαγματική Νο 92, αξίας 1.000 Ευρώ, αποδοχής Δ. Δημητρίου και λήξης 28/2/2002.
– Εμπορεύματα:
α) Ποδήλατα, μάρκας Χ, διαμέτρου 26 ιντσών, 80 τεμ. προς 150 Ευρώ το καθένα.
β) Ποδήλατα, μάρκας Ψ, διαμέτρου 16 ιντσών, 140 τεμ. προς 120 Ευρώ το καθένα.
γ) Ποδήλατα, μάρκας, Ψ, διαμέτρου 12 ιντσών, 62 τεμ. προς 100 Ευρώ το καθένα.
– Ακίνητα
Κατάστημα 120 τ.μ. σε οικόπεδο 180 τ.μ. στην οδό Γ. Παπανικολάου, 305, Πάτρα. Ισόγειο. Συμβόλαιο αριθμ. 5214/92 του Συμβολαιογράφου Πατρών Ν. Λυμπερόπουλου. Αξία οικοπέδου 100.000 Ευρώ και κτιρίου 250.000 Ευρώ.
– Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός:
α) Ένα γραφείο σχήματος Π μεταλλικό, με 6 συρτάρια, διαστάσεων 0,70x0,80x1,40μ. αξίας 1.000 Ευρώ.
β) Πέντε καθίσματα από μεταλλικό σκελετό και επένδυση από πλαστικό, αξίας 250 Ευρώ το καθένα.
γ) Μία ταμειακή μηχανή μάρκας ELDE, αριθμ. κατασκευής Α. 747230, αξίας 1.750 Ευρώ.
– Μεταφορικά μέσα
Ένα ημιφορτηγό μάρκας VW, αριθμ. κυκλοφορίας ΥΥΟ 15235, αξίας 70.000 Ευρώ.
– Άυλα οικονομικά αγαθά
Φήμη και Πελατεία (Υπεραξία της επιχείρησης που προέκυψε κατά την αγορά της), αξίας 10.000 Ευρώ.
– Υποχρεώσεις προς:
α) Α. Αθανασίου, Τσιμισκή 42, Θεσ/κη από αγορές ποδηλάτων Ευρώ 15.000.
β) Ι. Ιωάννου, Πατησίων 603, Αθήνα από αγορές ποδηλάτων Ευρώ 10.000.
– Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη
Φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) μηνός Δεκεμβρίου 2001, Ευρώ 3.000
– Υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς οργανισμούς
ΙΚΑ-ΤΕΑΜ εισφορά μηνός Δεκεμβρίου 2001 Ευρώ 1.000
– Υποχρεώσεις σε τράπεζες
Εθνική, Υποκ/μα Πατρών, για μακροπρόθεσμο Δάνειο που έχει λάβει η επιχείρηση, Ευρώ 200.000, από τα οποία 24.000 Ευρώ πρέπει να πληρωθούν μέχρι 31/12/2002
– Γραμμάτια πληρωτέα:
α) Συναλλαγματική αποδοχής μας και έκδοσης Α. Αθανασίου λήξης 28/2/2002, ποσού 4.000 Ευρώ, Αριθμ. Συν/κής 40.
β) Συναλλαγματική αποδοχής μας και έκδοσης Ι. Ιωάννου λήξης 30/3/2002, ποσού 5.000 Ευρώ Αριθμ. Συν/κής 43.
Ζητείται να συνταχθεί η απογραφή στο βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ 31/12/2001

		ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
		Ι. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
		1. ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ			
1		Οικόπεδα - Γήπεδα			
		Στην οδό Γ. Παπανικολάου 305, Πάτρα, 180 ΤΜ. Συμβόλαιο αριθμ. 5214/92 Συμβολαιογράφου Πατρών Ν. Λυμπερόπουλου		100.000	
2		Κτίρια και Τεχνικά έργα			
		Στην οδό Γ. Παπανικολάου 305, Πάτρα, ισόγειο, 120 ΤΜ., Συμβόλαιο αριθμ. 5214/92 Συμβολαιογράφου Πατρών Ν. Λυμπερόπουλου		250.000	
3		Μεταφορικά Μέσα			
		Ημιφορτηγό μάρκας V.W. αριθμ. Κυκλοφορίας ΥΥΟ 15235		70.000	
4		Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός			
	1	Γραφείο σχήματος Π, μεταλλικό, με 6 συρτάρια, διαστάσεων 0,70x0,80x1,40μ.	1.000		
	2	Πέντε καθίσματα από μεταλλικό σκελετό και επένδυση από πλαστικό προς 250 Ευρώ το καθένα	1.250		
	3	Ταμειακή μηχανή μάρκας ELDE, αριθμ. κατασκευής Α. 747230	1.750	4.000	
		2. ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ			
5		Υπεραξία επιχείρησης			
		Φήμη και Πελατεία		10.000	434.000
		ΙΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
		1. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ			
6		Εμπορεύματα			
	1	Ποδήλατα μάρκας Χ, διαμέτρου 26 ιντσών, 80 τεμ. προς 150 Ευρώ το καθένα	12.000		
	2	Ποδήλατα, μάρκας, Ψ, διαμέτρου 16 ιντσών, 140 τεμ. προς 120 Ευρώ το καθένα	16.800		
	3	Ποδήλατα, μάρκας Ψ, διαμέτρου 12 ιντσών, 62 τεμ. προς 100 Ευρώ	6.200	35.000	
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ	–	35.000	434.000

Συνέχεια της απογραφής 31/12/2001

		ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ	—	35.000	434.000
		2. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ			
7		Πελάτες			
	1	Α. Ανδρέου, Λ. Βελή 42 Αίγιο	5.000		
	2	Β. Βασιλείου, Ερμού 405 Πύργος	4.000	9.000	
8		Γραμμάτια Εισπρακτέα			
	1	Συναλλαγματική Νο 90, λήξης 15/2/2002 αποδοχής Α. Ανδρέου	3.000		
	2	Συναλλαγματική Νο 92, λήξης 28/2/2002 αποδοχής Δ. Δημητρίου	1.000	4.000	
		3. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			
9		Ταμείο		10.000	
10		Καταθέσεις όψεως			
		Εθνική Τράπεζα, λογαριασμός όψεως υποκαταστήματος Πατρών Νο 5131147		20.000	78.000
		ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			512.000
		ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
		Ι ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΟΥΣ			
		1. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
1		Δάνεια Τραπεζών			
		Εθνική, υποκατάστημα Πατρών Μακροπρόθεσμο δάνειο		176.000	
		2. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
2		Προμηθευτές			
	1	Α. Αθανασίου, Τσιμισκή 42 Θεσ/κη	15.000		
	2	Ι. Ιωάννου, Πατησίων 603 Αθήνα	10.000	25.000	
3		Γραμμάτια πληρωτέα			
	1	Συναλλαγματική Νο 40, αποδοχής μας και έκδοσης Α. Αθανασίου λήξης 28/2/2002	4.000		
	2	Συναλλαγματική Νο 43, αποδοχής μας και έκδοσης Ι. Ιωάννου, λήξης 30/3/2002	5.000	9.000	
4		Πιστωτές διάφοροι			
		Εθνική Τράπεζα, Υπο/μα Πατρών. Δόσεις Μακροπρόθεσμου δανείου που πρέπει να πληρωθούν μέχρι και 31/12/2002		24.000	
5		Υποχρεώσεις από φόρους κ. τέλη Φ.Π.Α. μηνός Δεκεμβρίου 2001		3.000	
		ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ	—	237.000	—

Συνέχεια της απογραφής 31/12/2001

		ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ	—	237.000	—
6		Ασφαλιστικοί Οργανισμοί ΙΚΑ - ΤΕΑΜ εισφορά μηνός Δεκεμβρίου 2001		1.000	238.000
		ΙΙ ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (Κ.Π)			
7		Κεφάλαιο		274.000	274.000
		ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Π.Π+Κ.Π)			512.000

Πάτρα 31-12-2001
Ο Επιχειρηματίας Ο Λογιστής

Από τα δεδομένα της απογραφής επαληθεύουμε ότι το άθροισμα των στοιχείων του ενεργητικού είναι ίσο με το άθροισμα των στοιχείων του παθητικού. Η ισότητα αυτή πιστοποιείται με τη διπλή υπογράμμισση αυτών των αθροισμάτων.

2.3. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ - ΜΟΡΦΕΣ - ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

2.3.1. Έννοια του Ισολογισμού

Μετά τη σύνταξη της απογραφής στην οποια φαίνονται αναλυτικά όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι αξίες τους, μπορούμε να έχουμε μια συνοπτική κατάσταση της περιουσίας της επιχείρησης που λέγεται Ισολογισμός.

Ισολογισμός είναι η λογιστική κατάσταση με την οποία εμφανίζονται συνοπτικά τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και η αξία τους, σε ορισμένη χρονική στιγμή εκφρασμένα με το ίδιο νόμισμα.

Ο Ισολογισμός όπως και η απογραφή στηρίζεται στη γνωστή ισότητα Ε=Π.Π+Κ.Π ή Ε=Π. Αποτελεί την επίσημη εικόνα της συγκρότησης της περιουσίας της επιχείρησης για όσους ενδιαφέρονται για αυτή και γι' αυτό δημοσιεύεται.

2.3.2. Υπόδειγμα Ισολογισμού

Όπως στην απογραφή έτσι και στον Ισολογισμό το Ενεργητικό και το Παθητικό εμφανίζονται με τις διακρίσεις τους και τις υποδιακρίσεις τους. Ο Ισολογισμός κα-

ταχωρείται στο ίδιο βιβλίο με την απογραφή, το βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών, σε δύο σελίδες, τη μία δίπλα στην άλλη. Στην αριστερή σελίδα καταχωρείται το Ενεργητικό και στη δεξιά το Παθητικό. Τα σύνολα του Ενεργητικού και του Παθητικού γράφονται στο ίδιο ύψος. Εάν στη μια πλευρά του Ισολογισμού υπάρχει κενός χώρος, αυτός ακυρώνεται με μια τεθλασμένη γραμμή.

Με τα δεδομένα της πιο πάνω απογραφής συντάσσουμε τον Ισολογισμό ως εξής: (βλέπε σελίδα 33).

2.3.3. Μορφές Ισολογισμού

Ανάλογα με τη σχέση του Ενεργητικού (Ε) με το Πραγματικό Παθητικό (Π.Π), ο Ισολογισμός διακρίνεται σε θετικό, ουδέτερο και αρνητικό.

Θετικός είναι ο Ισολογισμός στον οποίο το Ενεργητικό είναι μεγαλύτερο από το Πραγματικό Παθητικό (Υποχρεώσεις σε τρίτους) ή δεν υπάρχει Πραγματικό Παθητικό. Στην περίπτωση αυτή υπάρχει θετική Καθαρή Περιουσία ή θετική Καθαρή θέση.

Παράδειγμα:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Μεταφορικά Μέσα	50.000	Προμηθευτές	25.000
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	5.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	10.000
Εμπορεύματα	40.000	Κεφάλαιο	90.000
Πελάτες	20.000		
Ταμείο	10.000		
	125.000		125.000

Ουδέτερος είναι ο Ισολογισμός στον οποίο το Ενεργητικό είναι ίσο με το Πραγματικό Παθητικό. Στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχει Καθαρή Θέση (Κ.Θ.) και η επιχείρηση, ό,τι έχει το χρωστάει σε τρίτους. Παράδειγμα:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Προμηθευτές	25.000
Εμπορεύματα	30.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	15.000
Γραμμάτια Εισπρακτέα	10.000	Υποχρ. από φόρους και τέλη	5.000
Ταμείο	4.000	Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	3.000
	48.000		48.000

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31/12/2001
ΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟΥ Α. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Α. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			434.000
Ι. ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ		424.000	
Γήπεδα-Οικόπεδα	100.000		
Κτίρια και Τεχνικά Έργα	250.000		
Μεταφορικά μέσα	70.000		
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	4.000		
2. ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ		10.000	
Υπεραξία Επιχείρησης	10.000		
Β. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			78.000
Ι. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ		35.000	
Εμπορεύματα	35.000		
2. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ		13.000	
2. Γραμμάτια Εισπρακτέα	4.000		
Πελάτες	9.000		
3. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		30.000	
Ταμείο	10.000		
Καταθέσεις όψεως	20.000		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			512.000

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Ι. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΟΥΣ			238.000
1 ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		176.000	
Δάνεια Τραπεζών	176.000		
2. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		62.000	
Προμηθευτές	25.000		
Γραμμάτια Πληρωτέα	9.000		
Πιστωτές διάφοροι	24.000		
Υποχρεώσεις από Φόρους και Τέλη	3.000		
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	1.000		
ΙΙ. ΙΔΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Κ.Π.)			
Κεφάλαιο		274.000	274.000
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ			512.000

Πάτρα, 31 Δεκεμβρίου 2001

Ο Επιχειρηματίας — Ο Λογιστής

Αρνητικός, είναι ο Ισολογισμός στον οποίο το Ενεργητικό είναι μικρότερο από το Πραγματικό Παθητικό ή δεν υπάρχει καθόλου Ενεργητικό. Στην περίπτωση αυτή η Καθαρή Θέση είναι αρνητική, λέγεται έλλειμμα ή ζημία και γράφεται στο σκέλος του Ενεργητικού, ως απαίτηση της επιχείρησης, επειδή ο επιχειρηματίας που φέρει τον επιχειρηματικό κίνδυνο, πρέπει να το καλύψει από την ατομική του περιουσία. Παράδειγμα:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Προμηθευτές	20.000
Εμπορεύματα	15.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	3.000
Πελάτες	3.000	Υποχρ. από φόρους και τέλη	2.000
Ταμείο	2.000		
Καθαρή Θέση (Έλλειμμα)	1.000		
	25.000		25.000

Συνοπτικά έχουμε:

Θετικός ισολογισμός: α) Ελπ•Π τότε Ε = Π•Π+Κ•Π

β) Π•Π=0 τότε Ε=Κ•Π

Ουδέτερος ισολογισμός: Ε=Π•Π και Κ•Π=0

Αρνητικός ισολογισμός: α) Ε<Π•Π τότε Ε+έλλειμμα Κ•Π=Π•Π

β) Ε=0 τότε έλλειμμα Κ•Π=Π•Π

2.4. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ -ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Ι. Να σημειώσετε τις σωστές απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις:

α) Τι επιδιώκει να γνωρίσει η επιχείρηση με τη διενέργεια απογραφής;

1) την κάθε αξία που κατέχει.
2) τις απαιτήσεις της
3) τις υποχρεώσεις της και την Καθαρή περιουσία
4) όλα τα παραπάνω

β) Τι διενεργεί η επιχείρηση στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης;

1) Τακτική απογραφή 2) μόνο εσωλογιστική, 3) μόνο μερική, 4) τίποτα από αυτά

γ) Τι απογραφή γίνεται, αν παρατηρηθεί έλλειμμα στο απόθεμα των εμπορευμάτων στις αποθήκες της επιχείρησης;

1) μερική, 2) τακτική, 3) εξωλογιστική, 4) τίποτα από τα παραπάνω

δ) Πόσο διαρκεί η διαχειριστική χρήση;

1) 8 Μήνες, 2) 12 μήνες, 3) 24 μήνες, 4) 36 μήνες

ε) Πόσο διαρκεί η διαχειριστική χρήση, όταν μια επιχείρηση διακόψει τις εργασίες της;

1) μπορεί να είναι μικρότερη από δώδεκα μήνες
2) πρέπει να διαρκέσει 12 μήνες οπωσδήποτε
3) μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 12 μήνες
4) τίποτα από τα παραπάνω.

στ) Τι δείχνει ο ισολογισμός;
1) μόνο τις υποχρεώσεις της επιχείρησης
2) μόνο τις απαιτήσεις της επιχείρησης
3) μόνο τα πάγια και κυκλοφορούντα στοιχεία
4) την περιουσιακή κατάσταση της επιχείρησης

2. Να ορίσετε τι είναι α) Η απογραφή, β) Ο ισολογισμός. Ποια νομίζετε ότι είναι η διαφορά απογραφής και ισολογισμού.

3. Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της πρώτης στήλης με τα αντίστοιχά τους στη δεύτερη στήλη.

1. Ε>Π.Π	α. Αρνητικός ισολογισμός
2. Ε=Π.Π	β. Ουδέτερος ισολογισμός
3. Ε<Π.Π	γ. Θετικός Ισολογισμός

4. Να σχολιάσετε την πρόταση: «Ο ισολογισμός δείχνει μια στατική εικόνα της περιουσιακής κατάστασης της επιχείρησης».

5. Να σχολιάσετε την πρόταση: «Όταν ο ισολογισμός είναι ουδέτερος, τότε δεν υπάρχει υποχρέωση της επιχείρησης προς τον επιχειρηματία».

6. Ο Α. Αναγνώστου, προκειμένου να ιδρύσει μια επιχείρηση εμπορίας οσπρίων, εισφέρει τα πιο κάτω περιουσιακά στοιχεία:

– Μετρητά 20.000 Ευρώ
– Εμπορεύματα
α) Φασόλια, προέλευσης Καστοριάς, 400 κιλά προς 3 Ευρώ το κιλό
β) Φασόλια, προέλευσης Βόλου, 200 κιλά προς 3 Ευρώ το κιλό
γ) Φακές, τύπου Α (εισαγωγής) 150 κιλά προς 4 Ευρώ το κιλό
δ) Ρεβύθια Κρήτης, 250 κιλά προς 5 Ευρώ το κιλό
– Έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό
α) Ένα γραφείο SATO με δύο σειρές συρτάρια, μεταλλικό, αξίας 3.000 Ευρώ.
β) Δύο πάγκους δρύινους διαστάσεων 10μx2μx0,90μ αξίας 4.000 ο καθένας.
γ) Μια πολυθρόνα μεταλλική με δερμάτινη επένδυση αξίας 2.000 Ευρώ.
– Μεταφορικά μέσα
Ένα αυτοκίνητο φορτηγό ενός (1) τόννου μάρκας FORD, αριθμ. κυκλοφορίας ΧΑΔ 123 456 αξίας 70.000 Ευρώ.
Να συντάξετε την απογραφή ίδρυσης.

7. Στις 31/12/2001 στην επιχείρηση εμπορίας υφασμάτων Α. Παντελόπουλος, Πειραιώς 0, Αθήνα έγινε απογραφή και βρέθηκαν:

– Μετρητά 5.000 Ευρώ
– Μία ταμιακή μηχανή τύπου CASIO αξίας 1.000 Ευρώ
– Ένας υπολογιστής IBM 486 DX με εκτυπωτή STAR LS 100, συνολικής αξίας 3.000 Ευρώ
– Ύφασμα μεταξωτό προέλευσης Κίνας 200 μέτρα προς 12 Ευρώ το μέτρο, ύφασμα αλατζάς εγχώριος 350 μέτρα προς 5 Ευρώ το μέτρο, ύφασμα βαμβακερό 150 μέτρα προς 4 Ευρώ το μέτρο.
– Συναλλαγματική αποδοχής του πελάτη Α. Αντωνίου λήξης 3.2.2002 και ονομαστικής αξίας 350 Ευρώ.
– Απαιτήσεις σ' ανοικτούς λ./σμούς από τους πελάτες Κ. Βήτα, Πάρνηθος 47 Περιστέρι, 3.000 Ευρώ Γ. Παππά, Δαμάρεως 23 Παγκράτι, 2.000 Ευρώ, Α. Ανδρέου, Ηλιουπόλεως 15 Υμηττός, 4.500 Ευρώ.
– Οφειλές στους προμηθευτές: Ε. Ευστρατίου, Ευριπίδου 443, Αθήνα 1.000 Ευρώ και Β. Βασιλόπουλο, Ηρώων Πολυτεχνείου 205, Ν. Ιωνία 2500 Ευρώ
–Τραπεζικό Δάνειο από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, υποκατάστημα Πλατείας Ομονοίας, ύψους 2.000 Ευρώ.
– Επίσης βρέθηκαν ράφια μεταλλικά DEXION 0,90x1x2μ αξίας 700 Ευρώ, γραφείο μεταλλικό με δύο σειρές συρτάρια αξίας 250 Ευρώ, πολυθρόνα μεταλλική με δερμάτινη επένδυση αξίας 350 Ευρώ και αριθμομηχανή τύπου SHARP αξίας 300 Ευρώ.

Ζητείται να συντάξετε: α) την απογραφή και να προσδιορίσετε την Καθαρή Περιουσία, β) να συντάξετε τον Ισολογισμό και γ) να προσδιορίσετε μορφή του Ισολογισμού.

8. Δίνονται τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία της Ατομικής Επιχείρησης «Β» σε Ευρώ:

– Οικόπεδα: 30.000
– Γραμμάτια πληρωτέα: 15.000
– Εμπορεύματα: 50.000
– Δάνεια από τράπεζες: 60.000
– Ταμείο: 10.000
– Κτίρια: 100.000
– Προμηθευτές: 20.000
– Πελάτες: 15.000

Ζητείται:

α) να συντάξετε τον Ισολογισμό και να προσδιορίσετε τη μορφή του.
β) Να υποδείξετε έναν τρόπο με τον οποίο ο Ισολογισμός αυτός θα γίνει ουδέτερος.

9. Δίνονται τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία της ατομικής επιχείρησης «ΑΛΦΑ» σε Ευρώ:

– Πελάτες: 4.000
– Ταμείο: 2.000
– Κτίρια: 30.000
– Εμπορεύματα: 1.000
– Γραμμάτια Πληρωτέα: 7.000
– Δάνεια Τραπεζών: 8.500

Ζητείτα

α) Να συντάξετε τον ισολογισμό και να προσδιορίσετε τη μορφή του, και
β) Να υποδείξετε ένα τρόπο με τον οποίο ο Ισολογισμός θα γίνει αρνητικός.

κεφάλαιο τρίτο

Οι μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και η παρακολούθησή τους

3.1. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ - ΔΙΑΔΟΧΙΚΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

3.1.1. Μεταβολές της περιουσίας

Η επιχείρηση, προκειμένου να επιτύχει τους σκοπούς της, αναπτύσσει πολλές δραστηριότητες όπως π.χ. αγοράζει εμπορεύματα ή πρώτες ύλες, έπιπλα κτλ., υπογράφει διάφορες συμβάσεις, οι οποίες τη δεσμεύουν, πουλάει εμπορεύματα ή έτοιμα προϊόντα, προσφέρει υπηρεσίες, πληρώνει τα ενοίκια του κτιρίου, τη μισθοδοσία του προσωπικού, αποδέχεται και εκδίδει συναλλαγματικές κτλ.

Όλες αυτές οι πράξεις, οι οποίες μεταβάλλουν τα περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού, του Πραγματικού Παθητικού και της Καθαρής Περιουσίας, που στηρίζονται σε δικαιολογητικά ή αποδεικτικά έγγραφα (τιμολόγια, αποδείξεις πληρωμών, συμβόλαια, φορτωτικές κτλ.) και είναι εκφρασμένες σε χρηματικές μονάδες, ονομάζονται **λογιστικά γεγονότα.**

Στη νέα περιουσιακή συγκρότηση της επιχείρησης που προκύπτει μετά από κάθε λογιστικό γεγονός, εξακολουθεί να ισχύει η γνωστή σχέση Ε=Π.Π+Κ.Π.

Οι μεταβολές αυτές, που ονομάζονται **μετασχηματισμοί,** αν αφορούν μόνο δύο στοιχεία λέγονται **απλοί** ενώ, αν αφορούν περισσότερα στοιχεία, λέγονται **σύνθετοι.**

Η λογιστική με τη σύνταξη της απογραφής και του ισολογισμού προσδιορίζει, όπως είδαμε, στατικά την περιουσιακή συγκρότηση της επιχείρησης.

Η καταγραφή όμως των μετασχηματισμών με την οποία, όπως θα δούμε, ασχολείται η λογιστική, μας περιγράφει τη δυναμική, δηλαδή την εξέλιξη των μεγεθών των περιουσιακών της στοιχείων.

Οι πιθανοί απλοί μετασχηματισμοί είναι:

1.	**+Ε, και ισόποση**	**-Ε**
2.	**+Ε, και ισόποση**	**+Π.Π**
3.	**+Ε, και ισόποση**	**+Κ.Π**
4.	**-Ε, και ισόποση**	**-Π.Π**
5.	**-Ε, και ισόποση**	**-Κ.Π**
6.	**+Π.Π, και ισόποση**	**-Π.Π**
7.	**+Π.Π, και ισόποση**	**-Κ.Π**
8.	**-Π.Π, και ισόποση**	**+Κ.Π**
9.	**+Κ.Π, και ισόποση**	**-Κ.Π**

Παρατηρούμε ότι από τους παραπάνω μετασχηματισμούς δεν ανατρέπεται η σχέση **Ε = Π.Π+Κ.Π.**

Ε = Π.Π + Κ.Π

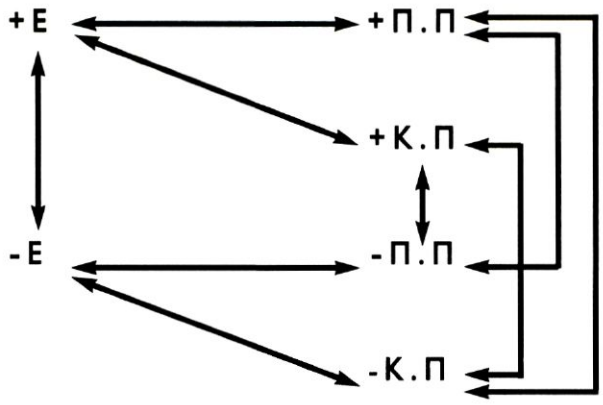

Πιθανοί απλοί μετασχηματισμοί

Όταν οι μεταβολές αφορούν περιουσιακά στοιχεία μόνο του Ενεργητικού ή μόνο του Παθητικού (Π.Π+Κ.Π) λέγονται **Κάθετες** (1,6,7,8,9), ενώ όταν αφορούν στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού λέγονται **Οριζόντιες** (2, 3,4,5).

Αναλυτικότερα:

– Απλοί μετασχηματισμοί

1. **+Ε,-Ε** (αύξηση κάποιου περιουσιακού στοιχείου του Ενεργητικού και ταυτόχρονα ελάττωση κάποιου άλλου επίσης του Ενεργητικού). Π.χ. Αγορά επίπλων με μετρητά. Έχουμε τις μεταβολές:

Αύξηση του περιουσιακού στοιχείου του Ενεργητικού «Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός» (+Ε) και ταυτόχρονα ισόποση ελάττωση του περιουσιακού στοιχείου του Ενεργητικού «Ταμείο»(-Ε).

2. **+Ε,+Π.Π** (αύξηση Ενεργητικού και ταυτόχρονα αύξηση του Πραγματικού Παθητικού). Π.χ. Αγορά εμπορευμάτων με πίστωση. Έχουμε τις μεταβολές:

Αύξηση του περιουσιακού στοιχείου «Εμπορεύματα» που ανήκει στο Ενεργητικό (+Ε) και παράλληλα ισόποση αύξηση του περιουσιακού στοιχείου του Πραγματικού Παθητικού «Προμηθευτές» (+Π.Π).

3. **+Ε,+Κ.Π** (αύξηση του Ενεργητικού και ταυτόχρονη αύξηση της Καθαρής Περιουσίας). Π.χ. Συμπληρωματική εισφορά μετρητών από τον επιχειρηματία. Έχουμε τις μεταβολές:

Αύξηση του Ταμείου (+Ε) και αύξηση της Καθαρής Περιουσίας (+Κ.Π).

4. **–Ε,-Π.Π** (ελάττωση Ενεργητικού και ελάττωση Πραγματικού Παθητικού). Π.χ. εξόφληση της υποχρέωσης σε προμηθευτή, με μετρητά. Έχουμε τις μεταβολές:

Ελάττωση του Ταμείου (-Ε) και παράλληλα ελάττωση των υποχρεώσεων προς τους Προμηθευτές (-Π.Π).

5. **-Ε,-Κ.Π** (ελάττωση Ενεργητικού και ελάττωση Καθαρής Περιουσίας). Π.χ. Καταστροφή ανασφάλιστων επίπλων από φωτιά. Έχουμε τις μεταβολές:

Ελαττώνονται τα «Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός» (-Ε) λόγω της καταστροφής των επίπλων και προφανώς μειώνεται η Καθαρή Περιουσία (-Κ.Π).

6. **+Π.Π, -Π.Π** (αύξηση κάποιου περιουσιακού στοιχείου του Πραγματικού Παθητικού και ταυτόχρονη, ελάττωση κάποιου άλλου στοιχείου του Πραγματικού Παθητικού). Π.χ. Εξόφληση προμηθευτή με αποδοχή συναλλαγματικής. Έχουμε τις μεταβολές:

Αύξηση του περιουσιακού στοιχείου του Πραγματικού Παθητικού «Γραμμάτια Πληρωτέα» (+Π.Π) και ελάττωση των προμηθευτών(-Π.Π).

7. **+Π.Π, -Κ.Π** (αύξηση Πραγματικού Παθητικού και ελάττωση της Καθαρής Περιουσίας) Π.χ. επιβάρυνση της επιχείρησης με τόκους από τον προμηθευτή της. Έχουμε τις μεταβολές:

Αύξηση των προμηθευτών (+Π.Π) και ελάττωση της Καθαρής Περιουσίας (-

Κ.Π) με το ποσό των τόκων.

8. **-Π.Π, +Κ.Π** (ελάττωση Πραγματικού Παθητικού με παράλληλη αύξηση της Καθαρής Περιουσίας). Π.χ. Χορήγηση έκπτωσης στην επιχείρηση από τον προμηθευτή της. Έχουμε τις μεταβολές:

Ελάττωση των Προμηθευτών (-Π.Π) επειδή μειώθηκαν οι υποχρεώσεις της επιχείρησης κατά το ποσό της έκπτωσης και αύξηση της Καθαρής περιουσίας (+Κ.Π.)

9. **+Κ.Π, -Κ.Π** (αύξηση και ελάττωση της Καθαρής Περιουσίας) Π.χ. Μετατροπή (σε εταιρεία) αποθεματικών κεφαλαίων σε κεφάλαιο (μετά από τροποποίηση καταστατικού της). Έχουμε τις μεταβολές:

Αύξηση του κεφαλαίου (+Κ.Π) και ταυτόχρονα ελάττωση των αποθεματικών κεφαλαίων (-Κ.Π.).

– Σύνθετοι μετασχηματισμοί

Για πληρέστερη κατανόηση των μεταβολών που επέρχονται στα περιουσιακά στοιχεία θα παρακολουθήσουμε με παραδείγματα μερικά λογιστικά γεγονότα τα οποία προκαλούν σύνθετες μεταβολές.

• Αγορά εμπορευμάτων αξίας 4.000 Ευρώ τα μισά με μετρητά και τα άλλα μισά με πίστωση. Έχουμε τις μεταβολές:

Αύξηση των Εμπορευμάτων (+Ε) κατά 4.000 Ευρώ.,

Ελάττωση του Ταμείου (-Ε) κατά 2.000 Ευρώ και

Αύξηση των Προμηθευτών (+Π.Π) κατά 2.000 Ευρώ

• Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 2.000 Ευρώ αντί 2.500 Ευρώ. Η επιχείρηση εισέπραξε τα 1.000 Ευρώ και τα υπόλοιπα με πίστωση. Έχουμε τις μεταβολές:

Ελάττωση των Εμπορευμάτων (-Ε) κατά 2.000 Ευρώ (όσο το κόστος τους)

Αύξηση του Ταμείου (+Ε) κατά 1.000 Ευρώ

Αύξηση των Πελατών (+Ε) κατά 1.500 Ευρώ και

Αύξηση του Κεφαλαίου (+Κ.Π) κατά 500 Ευρώ, γιατί η επιχείρηση κέρδισε 500 Ευρώ από την πώληση των εμπορευμάτων (τα πώλησε 2.500 Ευρώ ενώ κόστιζαν 2.000 Ευρώ, δηλαδή 500 Ευρώ περισσότερο από την αξία τους).

Μεταβολή του Κεφαλαίου στις ατομικές επιχειρήσεις

• Ανάληψη από τον επιχειρηματία, έναντι μελλοντικών κερδών για ατομικές του ανάγκες, μετρητών 2.000 Ευρώ και εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 500 Ευρώ. Έχουμε:

Ελάττωση του Κεφαλαίου (-Κ.Π) κατά 2.500 Ευρώ.

Ελάττωση του Ταμείου (-Ε) κατά 2.000 Ευρώ και

Ελάττωση των Εμπορευμάτων (-Ε) κατά 500 Ευρώ.

• Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 1.000 Ευρώ αντί 850 Ευρώ με μετρητά. Έχουμε:

Ελάττωση των Εμπορευμάτων (-Ε) κατά 1000 Ευρώ.

Αύξηση του Ταμείου (+Ε) κατά 850 Ευρώ και

Ελάττωση του Κεφαλαίου (-Κ.Π) κατά 150 Ευρώ, όση είναι η ζημία που προέκυψε από την πώληση.

3.1.2. Διαδοχικοί Ισολογισμοί

Μεταξύ των σκοπών της λογιστικής είναι ο προσδιορισμός της περιουσίας της επιχείρησης και η παρακολούθηση των μεταβολών της.

Μετά από κάθε λογιστικό γεγονός επέρχονται μεταβολές στα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης. Την περιουσιακή συγκρότηση που προκύπτει κάθε φορά, μπορούμε να την παρακολουθήσουμε με τη σύνταξη διαδοχικών ισολογισμών.

Παράδειγμα: Ο ισολογισμός μιας ατομικής επιχείρησης σε μια ορισμένη χρονική στιγμή έχει ως εξής:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (1ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	40.000
Ταμείο	36.000	–	–
	40.000		40.000

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν στην επιχείρηση τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα:

1. Αγορά εμπορευμάτων αξίας 5.000 Ευρώ με μετρητά.

Μετά από αυτό το γεγονός ο παραπάνω ισολογισμός δεν αντιπροσωπεύει την πραγματική κατάσταση της περιουσίας, δεδομένου ότι αποκτήθηκαν εμπορεύματα αξίας 5.000 Ευρώ και μειώθηκε το ταμείο κατά 5.000 Ευρώ. Δηλαδή έγιναν οι μεταβολές:

• Αύξηση των εμπορευμάτων (+Ε) Ευρώ 5.000, και

• Ελάττωση του Ταμείου (-Ε) κατά Ευρώ 5.000.

Μετά το γεγονός αυτό ο ισολογισμός θα είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (2ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	40.000
Εμπορεύματα	5.000		
Ταμείο	31.000	–	–
	40.000		40.000

2. Αγορά εμπορευμάτων αξίας 2.000 Ευρώ με πίστωση

Έχουμε τις εξής μεταβολές:

- Αύξηση των εμπορευμάτων (+Ε) κατά 2.000 Ευρώ και
- Αύξηση των προμηθευτών (+Π.Π) κατά 2.000 Ευρώ

Ο ισολογισμός θα είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (3ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	40.000
Εμπορεύματα	7.000	Προμηθευτές	2.000
Ταμείο	31.000	–	–
	42.000		42.000

3. Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους 2.500 Ευρώ αντί 4.000 Ευρώ με μετρητά.

Έχουμε τις εξής μεταβολές:

- Ελάττωση των Εμπορευμάτων (–Ε) κατά 2.500 Ευρώ.
- Αύξηση του Ταμείου (+Ε) κατά 4.000 Ευρώ και
- Αύξηση του Κεφαλαίου (+Κ.Π) κατά 1.500 Ευρώ, δηλαδή όσο κέρδισε η επιχείρηση από την πώληση.

Ο ισολογισμός, θα είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (4ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	41.500
Εμπορεύματα	4.500	Προμηθευτές	2.000
Ταμείο	35.000	–	–
	43.500		43.500

4. Αγορά εμπορευμάτων αξίας 3.000 Ευρώ, τα μισά με μετρητά και τα άλλα μισά με πίστωση.

Έχουμε τις εξής μεταβολές:

- Αύξηση των Εμπορευμάτων (+Ε) κατά 3.000 Ευρώ.
- Ελάττωση του Ταμείου (-Ε) κατά 1.500 Ευρώ και
- Αύξηση των Προμηθευτών (+Π.Π) κατά 1.500 Ευρώ

Ο Ισολογισμός θα είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (5ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	41.500
Εμπορεύματα	7.500	Προμηθευτές	3.500
Ταμείο	33.500	–	–
	45.000		45.000

5. Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 1.000 Ευρώ αντί 800 Ευρώ με μετρητά.

Έχουμε τις εξής μεταβολές:

- Ελάττωση των Εμπορευμάτων (-Ε) κατά 1.000 Ευρώ,
- Αύξηση του Ταμείου (+Ε) κατά 800 Ευρώ και
- Ελάττωση του Κεφαλαίου (-Κ.Π) κατά 200 Ευρώ, όσο ζημιώθηκε η επιχείρηση από αυτήν την πώληση.

Ο Ισολογισμός θα είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (6ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	41.300
Εμπορεύματα	6.500	Προμηθευτές	3.500
Ταμείο	34.300	–	–
	44.800		44.800

6. Επιστροφή στον Προμηθευτή εμπορευμάτων που είχαν αγοραστεί με πίστωση αξίας 500 Ευρώ.

Έχουμε τις εξής μεταβολές:

- Ελάττωση των Εμπορευμάτων (-Ε) κατά 500 Ευρώ.
- Ελάττωση των Προμηθευτών (-Π.Π) κατά 500 Ευρώ.

Ο Ισολογισμός θα είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (7ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	41.300
Εμπορεύματα	6.000	Προμηθευτές	3.000
Ταμείο	34.300	–	–
	44.300		44.300

Παρατηρούμε ότι το Κεφάλαιο, το οποίο στον αρχικό Ισολογισμό (1ο) ήταν 40.000 Ευρώ τώρα (στον 7ο ισολογισμό) είναι 41.300 Ευρώ αν και δεν έγινε καμία νέα εισφορά η ανάληψη περιουσιακών στοιχείων από τον επιχειρηματία. Η μεταβολή αυτή του Κεφαλαίου οφείλεται στο αποτέλεσμα που προέκυψε σ' αυτό το χρονικό διάστημα. Το αποτέλεσμα σ' ένα χρονικό διάστημα βρίσκεται, αν από το τελικό κεφάλαιο αφαιρέσουμε το αρχικό, δηλαδή:

± **Αποτέλεσμα = Τελικό Κεφάλαιο – Αρχικό Κεφάλαιο**

Το αποτέλεσμα είναι κέρδος, αν η διαφορά είναι αριθμός θετικός, ή είναι ζημία, αν η διαφορά είναι αριθμός αρνητικός.

Στο παράδειγμα έχουμε:

Αποτέλεσμα = Τελικό Κεφάλαιο – Αρχικό Κεφάλαιο = 41.300 - 40.000 = 1.300, Δηλαδή κέρδος 1.300 Ευρώ

Η πιο πάνω σχέση δεν ισχύει, αν σ' αυτό το χρονικό διάστημα ο επιχειρηματίας εισέφερε στην επιχείρηση ή απέσυρε απ' αυτήν περιουσιακά στοιχεία. Σ' αυτή την περίπτωση το αποτέλεσμα δίνεται από τη σχέση:

± **Αποτέλεσμα = Τελικό Κεφάλαιο – Αρχικό Κεφάλαιο**
- Εισφορές Επιχειρηματία + Απολήψεις Επιχειρηματία

Στην επιχείρηση του παραδείγματος μας έγιναν και τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

7. Εισφορά από τον επιχειρηματία επίπλων και λοιπού εξοπλισμού αξίας 1.000 Ευρώ.

Έχουμε τις εξής μεταβολές:

- Αύξηση στα έπιπλα και στο λοιπό εξοπλισμό (+Ε) κατά 1.000 Ευρώ.
- Αύξηση στο Κεφάλαιο (+Κ.Π.) κατά 1.000 Ευρώ.

Ο Ισολογισμός θα είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (8ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	5.000	Κεφάλαιο	42.300
Εμπορεύματα	6.000	Προμηθευτές	3.000
Ταμείο	34.300	–	–
	45.300		45.300

και **8.** Ανάληψη από τον επιχειρηματία, για κάλυψη των ατομικών του αναγκών, μετρητών 1.000 Ευρώ και εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 400 Ευρώ.

Έχουμε τις εξής μεταβολές:

- Ελάττωση των εμπορευμάτων (-Ε) κατά 400 Ευρώ.
- Ελάττωση, του Ταμείου (-Ε) κατά 1.000 Ευρώ και
- Ελάττωση του Κεφαλαίου (-Κ.Π) κατά 1.400 Ευρώ

Ο Ισολογισμός θα γίνει:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (9ος)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	5.000	Κεφάλαιο	40.900
Εμπορεύματα	5.600	Προμηθευτές	3.000
Ταμείο	33.300	-	-
	43.900		43.900

Το αποτέλεσμα που προέκυψε από όλα τα παραπάνω λογιστικά γεγονότα στην επιχείρηση είναι:

± Αποτέλεσμα = Τελικό Κεφάλαιο-Αρχικό Κεφάλαιο-Εισφορές Επιχειρ. + Απολήψεις επιχειρηματία = 40.900-40.000-1.000+1.400 = +1.300

Δηλαδή Κέρδος 1.300 Ευρώ.

3.1.3 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ -ΑΣΚΗΣΕΙΣ

I. Να σημειώσετε τις σωστές απαντήσεις στις ερωτήσεις:

α) Ποιες μεταβολές στα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης προκαλεί η αγορά επίπλων με μετρητά;

1) Αύξηση στοιχείου Πραγματικού Παθητικού και μείωση στοιχείου Ενεργητικού
2) Αύξηση στοιχείου Πραγματικού Παθητικού και μείωση στοιχείου Πραγματικού Παθητικού.
3) Αύξηση στοιχείου Ενεργητικού και μείωση στοιχείου Ενεργητικού
4) Αύξηση στοιχείου Πραγματικού Παθητικού και μείωση στοιχείου Ενεργητικού.

β) Ποιες μεταβολές στα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης προκαλεί η κεφαλαιοποίηση του δανείου της από Τράπεζα;

1) Αύξηση στοιχείου Ενεργητικού και μείωση στοιχείου Πραγματικού Παθητικού
2) Αύξηση στοιχείου Πραγματικού Παθητικού και μείωση στοιχείου Πραγματικού Παθητικού.

3) Αύξηση στοιχείου Καθαρής Περιουσίας και μείωση στοιχείου Πραγματικού Παθητικού

4) Αύξηση στοιχείου Καθαρής Περιουσίας και μείωση στοιχείου Ενεργητικού

2. Σε ποιον από τους μετασχηματισμούς αντιστοιχούν τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

α) Πληρωμή συναλλαγματικής πληρωτέας.

β) Αγορά εμπορευμάτων με πίστωση.

γ) Αγορά επίπλων με μετρητά.

δ) Ανάληψη χρημάτων από τον επιχειρηματία για τις ανάγκες του.

3. Ποια περιουσιακά στοιχεία θα μεταβληθούν αν γίνουν τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

1) Φωτιά καταστρέφει τα ανασφάλιστα έπιπλα αξίας 1.000 Ευρώ.

2) Η επιχείρηση προκειμένου, να αγοράσει νέα έπιπλα πουλάει τα δικά της αξίας 1.500 Ευρώ αντί 1.700 Ευρώ με μετρητά.

3) Ο επιχειρηματίας πληρώνει τα δίδακτρα του σχολείου του παιδιού του από το ταμείο της επιχείρησης 1.200 Ευρώ.

4) Ο επιχειρηματίας αγοράζει για λογαριασμό της επιχείρησης λαχείο αντί 3 Ευρώ, το οποίο φέρει ως μετρητά, και το οποίο κέρδισε 1.000 Ευρώ.

5) Ο επιχειρηματίας σκέφτεται να μετατρέψει την επιχείρησή του σε εταιρική και για συνεταίρο προσλαμβάνει έναν προμηθευτή του στον οποίο οφείλει 50.000 Ευρώ. Η οφειλή αυτή θ' αποτελέσει το αντικείμενο εισφοράς του προμηθευτή.

4. Να περιγράψετε από δύο λογιστικά γεγονότα που να εντάσσονται στους παρακάτω μετασχηματισμούς:

+Ε και -Ε, -Ε και -Π.Π, +Ε και +Κ.Π, -Ε και -Κ.Π

5. Δίνεται ο ισολογισμός ατομικής επιχείρησης σε Ευρώ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	30.000
Εμπορεύματα	30.000	Προμηθευτές	10.000
Ταμείο	6.000	–	–
	40.000		40.000

Να συντάξετε τους διαδοχικούς ισολογισμούς που προκύπτουν από τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

1) Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 2.000 Ευρώ αντί 3.000 Ευρώ με μετρητά.

2) Αγορά επίπλων και λοιπού εξοπλισμού αξίας 1.000 Ευρώ με αποδοχή συναλλαγματικής στην οποία υπολογίστηκαν και τόκοι 50 Ευρώ, δηλαδή ονομαστικής αξίας 1.050 Ευρώ.
3) Εξόφληση προμηθευτή στον οποίο η επιχείρηση όφειλε 3.000 Ευρώ.

6. Ιδρύεται επιχείρηση στην οποία ο επιχειρηματίας εισφέρει εμπορεύματα αξίας 10.000 Ευρώ, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό αξίας 3.000 Ευρώ και 20.000 Ευρώ σε μετρητά.

Αφού συντάξετε τον αρχικό ισολογισμό, να συντάξετε τους διαδοχικούς ισολογισμούς με βάση τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

1) Αγορά εμπορευμάτων αξίας 1.500 Ευρώ με πίστωση.
2) Καταστροφή ανασφάλιστων επίπλων αξίας 500 Ευρώ από φωτιά.
3) Αγορά επίπλων αξίας 500 Ευρώ με μετρητά

7. Δίνονται οι παρακάτω διαδοχικοί Ισολογισμοί:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Εμπορεύματα	15.000	Κεφάλαιο	18.000
Πελάτες	10.000	Προμηθευτές	12.000
Ταμείο	5.000	–	–
	30.000		30.000

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Εμπορεύματα	15.000	Κεφάλαιο	18.000
Πελάτες	7.000	Προμηθευτές	10.000
Ταμείο	6.000	–	–
	28.000		28.000

Ζητείται να προσδιορίσετε τα δύο λογιστικά γεγονότα που μεσολάβησαν μεταξύ των δύο ισολογισμών.

8. Έστω τα στοιχεία δυο διαδοχικών ισολογισμών σε Ευρώ:

α) Εμπορεύματα 15.000, Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 4.000, Οικόπεδα 80.000, Μετρητά 10.000, Προμηθευτές 20.000, Γραμμάτια πληρωτέα 5.000, Κεφάλαιο;
β) Εμπορεύματα 13.000, Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 4.000, Οικόπεδα,

80.000, Μετρητά 11.000, Πελάτες 2.000, Προμηθευτές 20.000, Γραμμάτια πληρωτέα 5.000 Κεφάλαιο 85.000.

Ζητείται: Να προσδιορίσετε το λογιστικό γεγονός που μεσολάβησε μεταξύ των δύο διαδοχικών ισολογισμών, και αφού τους συντάξετε να υπολογίσετε το αποτέλεσμα που επέφερε.

9. Δίνονται τα παρακάτω στοιχεία του Ισολογισμού της 31-12-2001 σε Ευρώ:
Εμπορεύματα 30.000, Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 5.000, Πελάτες 10.000, Δάνεια Τραπεζών 40.000 Μετρητά 8.000, Κεφάλαιο.
Στη συνέχεια συνέβησαν τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα.
1) Αγορά επίπλων αξίας 1.000 Ευρώ με μετρητά
2) Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 10.000 Ευρώ αντί 15.000 Ευρώ, τα 5.000 Ευρώ με μετρητά και τα υπόλοιπα με πίστωση.
3) Πληρωμή μέρους του δανείου, 10.000 Ευρώ.
4) Ο επιχειρηματίας εισφέρει μετρητά 15.000 Ευρώ για την ενίσχυση των οικονομικών της επιχείρησης του.
Να συντάξετε τους διαδοχικούς ισολογισμούς που προκύπτουν μετά από κάθε λογιστικό γεγονός.

10. Να προσδιορίσετε αποτέλεσμα του έτους 2002 της ατομικής επιχείρησης «ΕΡΜΗΣ», αν την 1-1-2002 το κεφάλαιό της ήταν 72.000 Ευρώ και την 31-12-2002 80.000 ευρώ.

11. Να προσδιορίσετε το αποτέλεσμα με τα δεδομένα της προηγούμενης άσκησης, λαμβανομένου υπόψη ότι ο επιχειρηματίας κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης πήρε από το ταμείο της επιχείρησης 7.500 Ευρώ, για να καλύψει τις προσωπικές του ανάγκες.

12. Σε μια ατομική επιχείρηση έχουμε τα εξής δεδομένα:
α) Στον Ισολογισμό της 1-1-2002: Ενεργητικό 25.000 Ευρώ και Πραγματικό Παθητικό 15.000 Ευρώ.
β) Στον Ισολογισμό της 31,12-2002. Ενεργητικό 15.000 Ευρώ και Πραγματικό Παθητικό 10.000 Ευρώ.
Ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα της διαχειριστικής χρήσης του 2002, αν ο επιχειρηματίας είχε εισφέρει 5.000 Ευρώ;

13. Η Καθαρή περιουσία στον Ισολογισμό μιας ατομικής επιχείρησης την 1-1-2002 ήταν 30.000 Ευρώ. Αν το Ενεργητικό του Ισολογισμού της 31.12.2002 ήταν 50.000 Ευρώ και το Πραγματικό Παθητικό ήταν 20.000 Ευρώ να προσδιορίσετε το αποτέλεσμα του 2002.

3.2. ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

3.2.1. Γενικά

Η παρακολούθηση των μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων με τη μέθοδο των διαδοχικών ισολογισμών, αν και είναι θεωρητικά ορθή, είναι πρακτικά αδύνατη γιατί:

1ο Δεν είναι δυνατό να συντάσσουμε ένα πλήθος ισολογισμών καθημερινά, δηλαδή τόσων όσα είναι και τα λογιστικά γεγονότα. Π.χ. φαντασθείτε τα λογιστικά γεγονότα που συμβαίνουν καθημερινά σ' ένα πολυκατάστημα ή σ' ένα περίπτερο.

2ο Αν υποτεθεί ότι εφαρμόζουμε τη μέθοδο των διαδοχικών ισολογισμών, δεν θα είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τις λεπτομέρειες καθενός λογιστικού γεγονότος οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες, όπως είναι τα στοιχεία (αριθμός, ημερομηνία, ποσό) και το είδος του δικαιολογητικού (τιμολόγιο, απόδειξη κτλ.) με βάση το οποίο έγινε η λογιστική πράξη.

3ο Σε περίπτωση που από κάποιο λογιστικό γεγονός δημιουργηθεί αποτέλεσμα, το αποτέλεσμα αυτό δεν μπορούμε να το εμφανίσουμε κάπου μόνο του, πριν μεταβάλλουμε το κεφάλαιο.

Για τους λόγους αυτούς η λογιστική επινόησε ένα άλλο μέσο για να παρακολουθεί τα περιουσιακά στοιχεία, τους λογαριασμούς, τόσο σπουδαίο, ώστε να αποκαλείται και επιστήμη των λογαριασμών.

Λογαριασμός είναι ένας πίνακας με κατάλληλη γραμμογράφηση, στον οποίον καταχωρούνται με χρονολογική σειρά και αιτιολογημένα οι μεταβολές ενός περιουσιακού στοιχείου σε ποσότητα και αξία (εμπορεύματα, προϊόντα) ή μόνο σε αξία (πελάτες, προμηθευτές κτλ.)

Επομένως, όταν αναφερόμαστε στο λογαριασμό «Πελάτες», θα εννοούμε τον πίνακα που παρακολουθεί τις μεταβολές των απαιτήσεων από αυτούς που έχουν αγοράσει υλικά αγαθά ή υπηρεσίες με πίστωση.

Στους λογαριασμούς πρέπει να καταγράφεται κάθε λεπτομέρεια σχετική με τη μεταβολή του περιουσιακού στοιχείου· για το σκοπό αυτό απαιτείται ο λογαριασμός να έχει την κατάλληλη γραμμογράφηση.

Κάθε λογαριασμός πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

1) **Τον τίτλο του,** ο οποίος δηλώνει το όνομα του περιουσιακού στοιχείου που παρακολουθεί. Π.χ. Μεταφορικά Μέσα, Εμπορεύματα, Πελάτες, Προμηθευτές κτλ.

2) **Τη χρονολογία** κατά την οποία έγινε η μεταβολή του περιουσιακού στοιχείου.

3) **Την αιτιολογία** της μεταβολής καθώς και το **δικαιολογητικό** (με εκδότη, αριθμό και ημερομηνία έκδοσης) στο οποίο αναφέρεται το λογιστικό γεγονός που επέφερε τη μεταβολή του περιουσιακού στοιχείου.

4) **Το μέγεθος** της μεταβολής του περιουσιακού στοιχείου.

Για να κατανοήσουμε τα σχετικά με τα στοιχεία των λογαριασμών, παίρνουμε για παράδειγμα το ακόλουθο λογιστικό γεγονός:

Αγοράζουμε έπιπλα (2 καρέκλες μεταλλικές) προς 150 Ευρώ την καθεμία, στις 11/1/2002, από τη SATO με μετρητά. Η SATO εκδίδει το τιμολόγιο Νο 1507 της 11/1/2002 και την απόδειξη είσπραξης Νο 2743 της 11/1/2002.

Το παραπάνω λογιστικό γεγονός αφορά το λογαριασμό. «Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός» και το λογαριασμό «Ταμείο».

Στοιχεία 1ου λογαριασμού

ΤΙΤΛΟΣ:	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ:	11/1/2002
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ:	Αγορά, Τιμ. 1507/11-1-2002 SATO
ΠΟΣΟ:	300 Ευρώ

Στοιχεία 2ου λογαριασμού

ΤΙΤΛΟΣ:	Ταμείο
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ:	11/1/2002
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ:	Αγορά Επίπλων, Απ. Εισπρ. 2743/11-1-2002 SATO
ΠΟΣΟ:	300 Ευρώ

Εκτός από τα παραπάνω στοιχεία ένας λογαριασμός μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα, ανάλογα με τις πληροφορίες που θέλουμε να έχουμε. Τέτοια στοιχεία είναι: Κωδικός αριθμός (Κ.Α), ποσότητες, τιμή μονάδας, υπόλοιπο κτλ.

3.2.2. Γραφική παράσταση του λογαριασμού

Ο Πίνακας του λογαριασμού δεν είναι τυποποιημένος. Η γραφική του διάταξη καθορίζεται ανάλογα με τις ανάγκες του Λογιστηρίου. Οι πιο συνηθισμένες μορφές γραφικής παρουσίασης είναι:

ΧΡΕΩΣΗ ...(Τίτλος λογαριασμού)... ΠΙΣΤΩΣΗ

Χρονολογ.		Αιτιολογία	Ποσά		Χρονολογ.		Αιτιολογία	Ποσά
Μήνας	Ημέρα				Μήνας	Ημέρα		

...(Τίτλος λογαριασμού)... Κωδ. Αριθμ...

Χρονολογ.		Αριθμ. Εγγραφής	Αιτιολογία	Ποσά		Υπόλοιπα	
Μήνας	Ημέρα			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά

...(Τίτλος λογαριασμού)... Κωδ. Αριθμ...

Χρονολογ.		Αριθμ. Εγγραφής	Είδος και αριθμ. δικαιολ.	Αιτιολογία	Ποσά		Υπόλοιπο
Μήνας	Ημέρα				Χρέωσης	Πίστωσης	

..... Είδος ..... Κωδ. Αριθμ...

Χρονολογ.		Είδος και αριθμ. δικαιολ.	Αιτιολογία	Ποσότητα		Τιμή μονάδος	Ποσά		Απόθεμα
Μήνας	Ημέρα			Εισαγωγή	Εξαγωγή		Χρέωσης	Πίστωσης	

Στις περιπτώσεις που θέλουμε να κάνουμε οικονομία χρόνου, όπως γίνεται στη λύση λογιστικών ασκήσεων, χρησιμοποιούμε τον εξής απλό τύπο, γνωστό σαν λογαριασμό σχήματος **Τ** (ταφ):

ΧΡΕΩΣΗ Κ. Αρ	**...(Τίτλος λογαριασμού)...**	**ΠΙΣΤΩΣΗ**
	|	

Αυτόν τον τύπο λογαριασμών θα χρησιμοποιούμε σε επόμενα μαθήματα.

Παρατηρούμε ότι σ' όλες τις μορφές γραμμογράφησης των λογαριασμών η στήλη της «Χρέωσης» είναι αριστερά και της «Πίστωσης» δεξιά. Αυτό είναι μια συνθήκη που έχει καθιερωθεί στη λογιστική.

3.2.3. Τεχνικοί όροι τήρησης των λογαριασμών

Όταν λέμε ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μεταβάλλεται, εννοούμε ότι ή αυξάνεται ή ελαττώνεται σε ποσότητα και αξία ή μόνο σε αξία. Οι λογαριασμοί, όπως γνωρίζουμε, παρακολουθούν αυτές τις μεταβολές.

Όταν η μεταβολή καταγράφεται στη χρέωση του λογαριασμού, τότε λέμε ότι ο λογαριασμός **χρεώνεται**· όταν η μεταβολή καταγράφεται στην πίστωση, τότε λέμε ότι ο λογαριασμός **πιστώνεται.**

Καταχώρηση σε λογαριασμό είναι η εγγραφή της μεταβολής στη χρέωση ή στην πίστωσή του.

Άνοιγμα λογαριασμού είναι η δημιουργία του.

Κίνηση του λογαριασμού για κάποια χρονική περίοδο είναι το σύνολο των καταχωρήσεων σ' αυτόν κατά την περίοδο αυτή.

Υπόλοιπο λογαριασμού λέγεται η διαφορά μεταξύ των συνολικών ποσών της χρέωσης και της πίστωσής του. Αν η χρέωση είναι μεγαλύτερη, το υπόλοιπο λέγεται **Χρεωστικό,** ενώ αν η πίστωση είναι μεγαλύτερη, λέγεται **Πιστωτικό.** Το υπόλοιπο του λογαριασμού δείχνει τη θέση του περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή την αξία του στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή που προσδιορίζεται αυτό.

Εξίσωση λογαριασμού έχουμε, όταν τα ποσά της χρέωσης και της πίστωσης είναι ίσα.

Κλείσιμο λογαριασμού λέγεται η οριστική του εξίσωση και σημαίνει την κατάργηση του (την παύση της λειτουργίας του).

ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

ΧΡΕΩΣΗ	**ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ**	ΠΙΣΤΩΣΗ
	XXX	ΠΠΠ
ΑΝ XXX > ΠΠΠ ➡ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ = XXX - ΠΠΠ		
ΑΝ XXX < ΠΠΠ ➡ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ = ΠΠΠ - XXX		
ΑΝ XXX = ΠΠΠ ➡ ΕΞΙΣΩΜΕΝΟΣ: ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΜΗΔΕΝ		

3.2.4. Βασικές κατηγορίες λογαριασμών

Οι λογαριασμοί διακρίνονται σε τρεις βασικές κατηγορίες. Σε λογαριασμούς Ενεργητικού, σε λογαριασμούς Πραγματικού Παθητικού και σε λογαριασμούς Καθαρής Περιουσίας.

Λογαριασμοί Ενεργητικού είναι οι λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται οι αξίες και οι απαιτήσεις της επιχείρησης.

Λογαριασμοί Πραγματικού Παθητικού είναι οι λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τρίτους.

Λογαριασμοί Καθαρής Περιουσίας είναι οι λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης.

3.2.5. Χρέωση και πίστωση των λογαριασμών

Η καταχώρηση της μεταβαλής ενός περιουσιακού στοιχείου, που άλλοτε μπορεί να είναι αύξησή του και άλλοτε ελάττωσή του, στη χρέωση ή στην πίστωση αντίστοιχα του λογαριασμού του προσδιορίζεται από τη βασική αρχή της λογιστικής μεθοδολογίας.

Σύμφωνα με αυτή:

Στη χρέωση καταχωρείται κάθε αύξηση στοιχείου του Ενεργητικού και κάθε ελάττωση στοιχείου του Παθητικού (Πραγματικού Παθητικού και Καθαρής Περιουσίας).

Στην πίστωση καταχωρείται κάθε αύξηση στοιχείου του Παθητικού (Π.Π και Κ.Π) και κάθε ελάττωση στοιχείου του Ενεργητικού.

Σημειώνεται ότι αύξηση είναι και η δημιουργία κάθε περιουσιακού στοιχείου .

Κατά συνέπεια, κάθε φορά που δημιουργείται περιουσιακό στοιχείο του Ενεργητικού, καταχωρείται το ποσό του στη στήλη της χρέωσης και, κάθε φορά που δημιουργείται στοιχείο του Παθητικού (Π.Π και Κ.Π), καταχωρείται στη στήλη της

πίστωσης. **Δηλαδή οι λογαριασμοί του Ενεργητικού ανοίγουν με χρέωση και του Παθητικού (Π.Π. και Κ.Π.) με πίστωση.**

Χρέωση και Πίστωση των λογαριασμών

3.2.6 Σχέση Ισολογισμού και Λογαριασμών

Ο ισολογισμός δίνει μια συνολική εικόνα της περιουσιακής κατάστασης της επιχείρησης σε κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, ενώ ο λογαριασμός αναφέρεται σ' ένα περιουσιακό στοιχείο.

Ο ισολογισμός συντάσσεται με τα στοιχεία του Ενεργητικού, του Πραγματικού Παθητικού και της Καθαρής Περιουσίας τα οποία αναφέρονται στην ίδια χρονική στιγμή.

Για να παρακολουθήσουμε τη θέση και την κίνηση κάθε περιουσιακού στοιχείου, θα πρέπει να ανοίξουμε (δημιουργήσουμε) τους λογαριασμούς και σύμφωνα με τα πιο πάνω:

- Οι λογαριασμοί του Ενεργητικού χρεώνονται με τα ποσά που έχουν τα περιουσιακά τους στοιχεία στον ισολογισμό
- Οι λογαριασμοί του Πραγματικού Παθητικού πιστώνονται με τα ποσά που έχουν τα περιουσιακά τους στοιχεία στον ισολογισμό και
- Οι λογαριασμοί της Καθαρής Περιουσίας πιστώνονται. Αν όμως ο ισολογισμός είναι αρνητικός (Ε<Π.Π), τότε χρεώνονται.

Παράδειγμα:

Με βάση τα στοιχεία του παρακάτω ισολογισμού να ανοιχθούν οι λογαριασμοί:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Προμηθευτές	15.000
Εμπορεύματα	20.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	5.000
Πελάτες	5.000	Κεφάλαιο	20.000
Γραμμάτια Εισπρακτέα	3.000		
Ταμείο	8.000		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	40.000	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	40.000

Θα έχουμε:

Έπιπλα και λοιπός

Χ(+) εξοπλισμός	Π (-)
4.000	

Χ(+) Εμπορεύματα	Π(-)
20.000	

Χ(+) Πελάτες	Π(-)
5.000	

Χ(+) Γραμ. εισ/τέα	Π (-)
3.000	

Χ(+) Ταμείο	Π(-)
8.000	

Χ(-) Προμηθευτές	Π(+)
	15.000

Χ(-) Γραμ. πληρωτέα	Π (+)
	5.000

Χ(-) Κεφάλαιο	Π(+)
	20.000

3.3. ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Ήδη γνωρίζουμε ότι οι λογαριασμοί του Ενεργητικού αρχίζουν να λειτουργούν με χρέωση από τον ισολογισμό ή στη συνέχεια, χρεώνονται κάθε φορά που αυξάνονται τα στοιχεία του Ενεργητικού, ενώ πιστώνονται κάθε φορά που αυτά ελαττώνονται.

Αντίθετα, οι λογαριασμοί του Πραγματικού Παθητικού και της Καθαρής Περιουσίας (Θετικής) αρχίζουν να λειτουργούν με πίστωση από τον ισολογισμό ή στη συνέχεια, πιστώνονται κάθε φορά που αυξάνονται τα στοιχεία του Παθητικού (Π.Π και Κ.Π), ενώ χρεώνονται κάθε φορά που αυτά ελαττώνονται.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Ενεργητικού	Αύξηση(+)	Ελάττωση(-)
Πραγματικού Παθητικού	Ελάττωση(-)	Αύξηση(+)
Καθαρής Περιουσίας		

Οι λογαριασμοί του Ενεργητικού ή θα έχουν υπόλοιπο χρεωστικό γι' αυτό και χαρακτηρίζονται ως λογαριασμοί χρεωστικοί, ή θα είναι εξισωμένοι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο λογαριασμός «Ταμείο», στη χρέωση του οποίου καταχωρούνται οι αυξήσεις του Ταμείου, δηλαδή οι εισπράξεις, και στην πίστωσή του οι μειώσεις του Ταμείου, δηλαδή οι πληρωμές. Ο λογαριασμός του Ταμείου ή θα έχει χρεωστικό υπόλοιπο ή θα είναι εξισωμένος · ποτέ όμως δεν θα έχει υπόλοιπο πιστωτικό (γιατί δεν είναι δυνατό να πληρώσουμε περισσότερα από ό,τι έχουμε).

Οι λογαριασμοί του Πραγματικού Παθητικού ή θα έχουν πιστωτικό υπόλοιπο, γι' αυτό και χαρακτηρίζονται ως λογαριασμοί πιστωτικοί, ή θα είναι εξισωμένοι. Χρεωστικό υπόλοιπο δεν μπορούν να έχουν, γιατί αυτό θα σήμαινε ότι για εξόφληση κάποιας υποχρέωσης πληρώσαμε περισσότερα από όσα χρωστούσαμε.

Οι λογαριασμοί της Καθαρής Περιουσίας έχουν πιστωτικό υπόλοιπο, εφόσον υπάρχει καθαρή περιουσία ή χρεωστικό, εφόσον ο ισολογισμός είναι αρνητικός.

+	Λογαριασμοί Ενεργητικού	-	-	Λ/σμοί Παθητικού (ΠΠ κ.Κ.Π)	+
Χ	(Μηχανήματα ή Πελάτες ή Ταμείο)	Π	Χ	(Προμηθ., Γρ/τια Πλ/τέα, Κεφάλ. κτλ.)	Π

3.4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Κάθε λογιστικό γεγονός πριν καταχωρηθεί στους λογαριασμούς θα πρέπει να αναλυθεί έτσι, ώστε να προσδιοριστούν οι λογαριασμοί που θα χρεωθούν και οι λογαριασμοί που θα πιστωθούν με τα αντίστοιχα ποσά τους.

Για να πετύχουμε αυτό θα πρέπει να ακολουθήσουμε την παρακάτω μέθοδο:

Ι) Προσδιορίζουμε τους λογαριασμούς οι οποίοι παρακολουθούν τα περιουσιακά στοιχεία που μεταβάλλονται.

2) Προσδιορίζουμε το είδος της μεταβολής κάθε περιουσιακού στοιχείου που μεταβάλλεται (αύξηση ή ελάττωση).

3) Προσδιορίζουμε την κατηγορία στην οποία ανήκουν οι λογαριασμοί που μεταβάλλονται (Ε, Π.Π, Κ.Π) και με βάση τους κανόνες λειτουργίας τους διαπιστώνουμε ποιοι χρεώνονται και ποιοι πιστώνονται.

4) Προσδιορίζουμε το ποσό της μεταβολής.

Παράδειγμα

Αγορά επίπλων αξίας 500 Ευρώ με πίστωση από τον προμηθευτή μας κ. Σκουρόπουλο.

Έχουμε:

1) **Προσδιορισμός λογαριασμών.** Οι λογαριασμοί οι οποίοι παρακολουθούν τα περιουσιακά στοιχεία που μεταβάλλονται είναι: α) Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός β) Προμηθευτές.

2) **Προσδιορισμός του είδους μεταβολής.** α) Τα έπιπλα αυξάνονται και β) οι προμηθευτές επίσης αυξάνονται.

3) **Προσδιορισμός της κατηγορίας των λογαριασμών.**

• Τα έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός είναι λογαριασμός ενεργητικού και με την αύξηση χρεώνεται και

• Οι προμηθευτές είναι λογαριασμός Πραγματικού Παθητικού και με την αύξηση πιστώνεται.

4) **Προσδιορισμός του ποσού της μεταβολής.** α) Η αξία των επίπλων αυξάνεται κατά 500 Ευρώ, και β) οι υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές αυξάνονται κατά 500 Ευρώ επίσης.

3.5. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Ο ισολογισμός της ατομικής επιχείρησης Α έχει σε Ευρώ:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Εμπορεύματα	20.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	12.000
Πελάτες	15.000	Κεφάλαιο	30.000
Ταμείο	7.000	–	–
	42.000		42.000

Από τον ισολογισμό να ανοιχθούν οι λογαριασμοί (σε σχήμα Τ), να καταχωρηθούν σ' αυτούς τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα και στη συνέχεια να γίνει από τα υπόλοιπά τους ο τελικός ισολογισμός.

α) Αγορά εμπορευμάτων αντί 6.000 Ευρώ με πίστωση.

β) Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 18.000 Ευρώ αντί 22.000 με πίστωση.

γ) Πληρωμή γραμματίου πληρωτέου Ευρώ 2.000

δ) Είσπραξη από πελάτη Ευρώ 10.000

ε) Πληρωμή ενοικίου Ευρώ 500.

στ) Αγορά επίπλων και λοιπού εξοπλισμού Ευρώ 4.000 με μετρητά.

Αφού ανοίξουμε τους λογαριασμούς από τον ισολογισμό με χρέωση των λ/σμών του Ε και πίστωση των λ/σμών του Π (Π.Π και Κ.Π), έπειτα για κάθε λογιστικό γεγονός κάνουμε προσεκτική ανάλυση και μετά το καταχωρούμε στους λογαριασμούς.

α – Με την αγορά των εμπορευμάτων αυξάνονται τα εμπορεύματα και ο λογαριασμός «Εμπορεύματα», επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού, χρεώνεται με 6.000 Ευρώ. Παράλληλα αυξάνονται και οι προμηθευτές κατά συνέπεια ο λογαριασμός «Προμηθευτές», επειδή είναι λογαριασμός Πραγματικού Παθητικού, πιστώνεται με 6.000 Ευρώ.

β – Με την πώληση των εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 18.000 Ευρώ ελαττώνονται τα εμπορεύματα και ο λογαριασμός «Εμπορεύματα», επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού, πιστώνεται με 18.000 Ευρώ. Παράλληλα αυξάνονται και οι πελάτες, κατά συνέπεια ο λογαριασμός «Πελάτες», επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού, χρεώνεται με 22.000 Ευρώ. Επειδή όμως, πώλησε εμπορεύματα αξίας 18.000 Ευρώ αντί 22.000, δηλαδή με κέρδος 4.000 Ευρώ, σημαίνει ότι θα αυξηθεί και το κεφάλαιο (Κ.Π) της επιχείρησης κατά 4.000 Ευρώ. Γι' αυτό ο λογαριασμός «Κεφάλαιο» θα πιστωθεί με 4.000 Ευρώ.

γ – Με την πληρωμή του γραμματίου πληρωτέου θα ελαττωθεί το ταμείο της επιχείρησης, που σημαίνει ότι θα πιστωθεί, ο λογαριασμός «Ταμείο» με Ευρώ 2.000 επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού. Όμως, θα ελαττωθούν και οι υποχρεώσεις από τα γραμμάτια πληρωτέα, που σημαίνει, ότι θα χρεωθεί, ο λογαριασμός «Γραμμάτια Πληρωτέα» με Ευρώ 2.000, επειδή είναι λογαριασμός Πραγματικού Παθητικού.

δ – Με την είσπραξη θα χρεωθεί ο λογαριασμός «Ταμείο» με Ευρώ 10.000, επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού και αυξάνεται και θα πιστωθεί ο λογαριασμός «Πελάτες» με Ευρώ 10.000, επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού και ελαττώνεται.

ε – Με την πληρωμή του ενοικίου η επιχείρηση πλήρωσε τις υπηρεσίες που της παρέχει το κατάστημα που έχει νοικιάσει. Έτσι ελαττώνεται το «Ταμείο», που είναι λογαριασμός του Ενεργητικού, και πιστώνεται με Ευρώ 500 και ελαττώνεται και το «Κεφάλαιο» που είναι λ/σμός του Παθητικού (Κ.Π), και χρεώνεται με Ευρώ 500.

στ – Αυξάνονται (δημιουργούνται) τα «Έπιπλα και ο λοιπός εξοπλισμός», που είναι λογαριασμός του Ενεργητικού, και χρεώνονται με Ευρώ 4.000 και ελαττώνεται το «Ταμείο», που είναι λογαριασμός του Ενεργητικού, και πιστώνεται με 4.000 Ευρώ.

Οι λογαριασμοί θα έχουν

Χ Εμπορεύματα Π	
Ισολ. 20.000	β. 18.000
α. 6.000	

Χ Πελάτες Π	
Ισολ. 15.000	δ. 10.000
β. 22.000	

Χ Ταμείο Π	
Ισολ. 7.000	γ. 2.000
δ. 10.000	ε. 500
	στ. 4.000

Χ Γραμ. Πληρωτέα Π	
γ. 2.000	Ισολ. 12.000

Χ Κεφάλαιο Π	
ε. 500	Ισολ. 30.000
	β. 4.000

Χ Προμηθευτές Π	
	α. 6.000

Χ Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός Π	
στ. 4.000	

Στη συνέχεια από τα υπόλοιπα των λογαριασμών συντάσσουμε τον τελικό ισολογισμό.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	4.000	Προμηθευτές	6.000
Εμπορεύματα	8.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	10.000
Πελάτες	27.000	Κεφάλαιο	33.500
Ταμείο	10.500		
	49.500		49.500

Παρατήρηση: Το αποτέλεσμα που έχει προκύψει σ' αυτήν την περίοδο βρίσκεται αν από την τελική Καθαρή Περιουσία αφαιρέσουμε την αρχική:

Τελ.Κ.Π-Αρχ.Κ.Π ή 33.500-30.000 = 3.500 Κέρδος

3.6. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΝΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΣΕ ΑΛΛΟΝ

Πολλές φορές χρειάζεται ένας λογαριασμός να μεταφερθεί σε άλλον (κυρίως στο τέλος της χρήσης). Για να γίνει αυτό θα πρέπει ο μεταφερόμενος λογαριασμός να εξισωθεί.

Η μεταφορά γίνεται με την ακόλουθη διαδικασία:

1) Χρεώνουμε τον μεταφερόμενο λογαριασμό, με αιτιολογία «Για εξίσωση», με το άθροισμα της πίστωσης του και πιστώνουμε με το ίδιο ποσό και με αιτιολογία «μεταφορά από το λογαριασμό...» το λογαριασμό στον οποίο μεταφέρεται.

2) Πιστώνουμε τον μεταφερόμενο λογαριασμό, με αιτιολογία «Για εξίσωση», με το άθροισμα της χρέωσης του και χρεώνουμε με το ίδιο ποσό και με αιτιολογία «μεταφορά από το λογαριασμό...». το λογαριασμό στον οποίο μεταφέρεται.

Παράδειγμα

Στα βιβλία μιας επιχείρησης έχουμε:

ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ «Α»	ΠΙΣΤΩΣΗ
2.000		1.200
1.000		

ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ «Β»	ΠΙΣΤΩΣΗ
15.000		6.000

Να γίνει η μεταφορά του λογαριασμού «Α» στο λογαριασμό «Β».

Έχουμε:

ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ «Α»	ΠΙΣΤΩΣΗ
2.000		1.200
1.000		
3.000		1.200
Για εξίσωση 1.200		Για εξίσωση 3.000
4.200		4.200

ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ «Β»	ΠΙΣΤΩΣΗ
15.000		6.000
Μεταφορά από λογ. «Α» 3.000		Μεταφορά από λογ. «Α» 1.200

Για απλοποίηση γίνεται μεταφορά μόνο του υπολοίπου του μεταφερόμενου λογαριασμού. Έτσι στο παράδειγμα μας θα έχουμε:

ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ «Α»	ΠΙΣΤΩΣΗ
2.000		1.200
1.000		
3.000		1.200
		Για εξίσωση 1.800
3.000		3.000

ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ «Β»	ΠΙΣΤΩΣΗ
15.000		6.000
Μεταφορά από λογ. «Α» 1.800		

Ακόμη μπορεί να χρειαστεί να γίνει μεταφορά ενός μόνο ποσού από ένα λογαριασμό σε άλλον. Έστω ότι στο προηγούμενο παράδειγμα θέλουμε να μεταφέρουμε από τη χρέωση του λογαριασμού «Α» στη χρέωση του λογαριασμού «Β» το ποσό των 1.000 Ευρώ.

Θα έχουμε:

ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ «Α»	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ «Β»	ΠΙΣΤΩΣΗ
2.000		1.200		15.000	6.000
1.000	Μεταφορά στο λογ. «Β»	1.000	Μεταφορά από λογ. «Α»	1.000	

Μέχρι τώρα ακολουθήσαμε την εξής διαδικασία:

1) Άνοιγμα των λογαριασμών από τον αρχικό ισολογισμό
2) Ανάλυση των λογιστικών γεγονότων
3) Καταχώρηση των μεταβολών στους λογαριασμούς
4) Σύνταξη τελικού Ισολογισμού από τα υπόλοιπα των λογαριασμών

Στους λογαριασμούς εμφανίζονται οι μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων κατά λογαριασμό. Επειδή όμως θέλουμε να γνωρίζουμε και κατά χρονολογική σειρά τις μεταβολές αυτές για να μπορούμε να τις ελέγχουμε, χρησιμοποιούμε το ημερολόγιο, με το οποίο θα ασχοληθούμε στο επόμενο Κεφάλαιο, στο οποίο καταχωρούμε τα λογιστικά γεγονότα και από αυτό στη συνέχεια ενημερώνουμε τους λογαριασμούς.

3.7. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις.

α) Όταν αυξάνεται ένα στοιχείο του Ενεργητικού, ο λογαριασμός του πιστώνεται Σ.Λ
β) Όταν το περιουσιακό στοιχείο αυξάνεται και ο λογαριασμός του χρεώνεται, τότε αυτό ανήκει στον Ενεργητικό Σ.Λ
γ) Όταν πιστώνεται ένας λογαριασμός Παθητικού, το περιουσιακό στοιχείο μειώνεται Σ.Λ
δ) Οι λογαριασμοί Ενεργητικού έχουν πάντα πιστωτικό υπόλοιπο Σ.Λ
ε) Οι λογαριασμοί Παθητικού έχουν πάντα πιστωτικό υπόλοιπο Σ.Λ

2. Σε ατομική επιχείρηση ο Ισολογισμός είχε σε Ευρώ:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		**ΠΑΘΗΤΙΚΟ**	
Εμπορεύματα	10.000	Προμηθευτές	4.000
Ταμείο	6.000	Κεφάλαιο	12.000
	16.000		16.000

Στη συνέχεια, σε μια χρονική περίοδο πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα:

1. – Αγορά εμπορευμάτων αντί Ευρώ 4.000, τα μισά με μετρητά και τα υπόλοιπα με πίστωση.
2. – Αγορά εμπορευμάτων αντί Ευρώ 2.000 με αποδοχή συναλλαγματικών ονομ. αξίας Ευρώ 2.400 (δηλαδή πλέον τόκων 400 Ευρώ)
3. – Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) Ευρώ 8.000 αντί Ευρώ 10.000, τα μισά με μετρητά και τα υπόλοιπα με πίστωση.
4. – Πώληση εμπ/των αξίας (κόστους) Ευρώ 6.000 αντί Ευρώ 7.500, τα μισά με μετρητά και τα υπόλοιπα με συναλλαγματική στην οποία υπολογίστηκαν και τόκοι 250 Ευρώ, δηλαδή ονομ. αξίας 4.000 Ευρώ.
5. – Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) Ευρώ 1.000 αντί Ευρώ 800 με μετρητά.
6. – Πληρωμή ενοικίου Ευρώ 500.
7. – Πληρωμή ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικών τελών και ύδρευσης, σύνολο Ευρώ 1.000
8. – Ανάληψη από τον επιχειρηματία μετρητών Ευρώ 1.200, για ατομικές του ανάγκες και εμπορευμάτων αξίας (κόστους) Ευρώ 300.

Ζητούνται: α) να ανοίξετε τους λογαριασμούς (σε σχήμα Τ) και να καταχωρήσετε τα πιο πάνω λογιστικά γεγονότα, β) να συντάξετε τον ισολογισμό μετά την καταχώρησή τους και γ) να προσδιορίσετε το αποτέλεσμα της περιόδου.

3. Δίνονται οι παρακάτω λογαριασμοί μιας επιχείρησης σε Ευρώ: Ταμείο 20.000, Προμηθευτές: 50.000, Κτίρια: 70.000, Πελάτες: 30.000, Γραμμάτια πληρωτέα: 20.000, Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός: 20.000, Εμπορεύματα: 10.000, Κεφάλαιο;

Αφού συντάξετε τον Ισολογισμό και ανοίξετε τους λογαριασμούς, ζητείται να καταχωρήσετε τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα στους λογαριασμούς: 1) Αγορά εμπορευμάτων αξίας 15.000 Ευρώ με πίστωση.

2) Πώληση εμπορευμάτων αξίας 5.000 Ευρώ αντί 8.000 Ευρώ με μετρητά.
3) Είσπραξη 10.000 Ευρώ από πελάτη μας.
4) Πληρωμή συναλλαγματικής αποδοχής της επιχείρησης ονομαστικής αξίας 5.000 Ευρώ, κανονικά στη λήξη της.
5) Καταστροφή ανασφάλιστου έπιπλου αξίας 3.000 Ευρώ από πυρκαγιά.

4. Να αναλύσετε με λεπτομέρεια τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

1) Αγορά Εμπορευμάτων αξίας 10.000 Ευρώ, από τα οποία για τα 3.000 Ευρώ αποδέχθηκε συναλλαγματικές έκδοσης του προμηθευτή και τα υπόλοιπα 7.000 Ευρώ πληρώθηκαν με μετρητά.
2) Προκειμένου η επιχείρηση να κάνει ανανέωση των επίπλων της πώλησε γραφείο της αξίας 1.700 Ευρώ αντί 1.500 Ευρώ, καθώς και μια ηλεκτρική γραφομηχανή αξίας 500 Ευρώ αντί 600 Ευρώ, με μετρητά.
3) Πώληση εμπορευμάτων αξίας 1.700 Ευρώ αντί 2.000 Ευρώ, τα μισά με μετρητά και τα άλλα μισά με πίστωση.
4) Πληρωμή μισθοδοσίας μηνός Ιουνίου 2002 Ευρώ 7.000.
5) Ο Επιχειρηματίας για κάλυψη αναγκών του εισπράττει από την επιχείρηση 700 Ευρώ έναντι μελλοντικών κερδών.

5. Δίνεται ο παρακάτω ισολογισμός της επιχείρησης «ΑΛΦΑ» στις 31/12/2001, σε Ευρώ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Κτίρια	70.000	Κεφάλαιο	90.000
Οικόπεδα	40.000	Προμηθευτές	50.000
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	30.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	40.000
Εμπορεύματα	20.000		
Πελάτες	15.000		
Ταμείο	5.000		
	180.000		180.000

Ζητείται:

1) Από τον ισολογισμό να ανοίξετε τους λογαριασμούς.
2) Να καταχωρήσετε τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα που συνέβησαν στη νέα χρήση, στους λογαριασμούς:

α) Η επιχείρηση αγόρασε ένα αυτοκίνητο αξίας 40.000 Ευρώ, αποδεχόμενη συναλλαγματικές ονομαστικής αξίας 42.000 Ευρώ
β) Πώλησε εμπορεύματα αξίας 7.000 Ευρώ αντί 10.000 Ευρώ με μετρητά.
γ) Ο επιχειρηματίας εισέφερε για τις ανάγκες της επιχείρησης ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή αξίας 4.500 Ευρώ.
δ) Αγόρασε εμπορεύματα αξίας 5.000 Ευρώ με πίστωση.

3) Να συντάξετε τον ισολογισμό και να προσδιορίσετε το αποτέλεσμα.

6. Το Κεφάλαιο μιας επιχείρησης ηταν 125.000 Ευρώ

Να προσδιορίσετε το ύψος του Κεφαλαίου μετά από τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα και να βρείτε το αποτέλεσμα:

1) Πληρωμή λογαριασμών ΟΤΕ 750 Ευρώ και ΔΕΗ 600 Ευρώ.
2) Πώληση εμπορευμάτων με μετρητά αξίας 5.000 Ευρώ αντί 7.500 Ευρώ.
3) Η επιχείρηση κέρδισε στο λαϊκό λαχείο 10.000 Ευρώ.
4) Ο επιχειρηματίας εισέφερε το αυτοκίνητό του αξίας 35.000 Ευρώ για τις ανάγκες της επιχείρησης.
5) Ο επιχειρηματίας απέσυρε μετρητά 3.000 Ευρώ, έναντι των κερδών, για τις ανάγκες της οικογενείας του.

κεφάλαιο τέταρτο

Διπλογραφική ή διγραφική μέθοδος εγγραφών

4.1. ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Από την ανάλυση των οικονομικών πράξεων του προηγουμένου παραδείγματος παρατηρήσαμε ότι από ένα λογιστικό γεγονός μεταβάλλονται τουλάχιστον δύο λογαριασμοί.

Ας αναλύσουμε ένα απλό λογιστικό γεγονός, π.χ. αγορά εμπορευμάτων αντί 5.000 Ευρώ με πίστωση με τη βοήθεια ενός πίνακα.

Λογαριασμοί	Ποσό μεταβολής	
	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Εμπορεύματα	5.000	
Προμηθευτές		5.000
ΑΘΡΟΙΣΜΑ	5.000	5.000

Ο πίνακας αυτός για ένα άλλο λογιστικό γεγονός, σύνθετο, π.χ. πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 10.000 Ευρώ αντί 14.000 Ευρώ, τα 6.000 Ευρώ με μετρητά, τα 3.000 Ευρώ με πίστωση και τα υπόλοιπα 5.000 Ευρώ με έκδοση συναλλαγματικών, που αποδέχθηκε ο πελάτης, θα είναι:

Λογαριασμοί	Ποσό μεταβολής	
	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Ταμείο	6.000	
Πελάτες	3.000	
Γραμ. Εισπρακτέα	5.000	
Εμπορεύματα		10.000
Κεφάλαιο		4.000
ΑΘΡΟΙΣΜΑ	14.000	14.000

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ακόμη ότι σε κάθε λογιστικό γεγονός το άθροισμα των ποσών των χρεώσεων είναι ίσο με το άθροισμα των ποσών πιστώσεων.

Αυτές οι διαπιστώσεις δίνουν τα χαρακτηριστικά της διαγραφικής μεθόδου.

Διπλογραφική ή διγραφική μέθοδος λοιπόν είναι η καταγραφή των μεταβολών που προέρχονται από ένα λογιστικό γεγονός, όπου κινούνται δύο τουλάχιστο λογαριασμοί από τους οποίους ένας ή περισσότεροι χρεώνονται και ένας ή περισσότεροι πιστώνονται και το άθροισμα των ποσών των χρεώσεων είναι πάντα ίσο με το άθροισμα των ποσών των πιστώσεων.

4.2. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

4.2.1. Χαρακτηριστικά

Τα λογιστικά γεγονότα, πριν την καταχώρησή τους στους λογαριασμούς, καταγράφονται σε ένα ειδικό βιβλίο, το Ημερολόγιο.

Το **ημερολόγιο** είναι ένα λογιστικό βιβλίο στο οποίο καταχωρούνται, κατά χρονολογική σειρά σύμφωνα με τη διπλογραφική μέθοδο, όλα τα λογιστικά γεγονοτα που συμβαίνουν στην επιχείρηση.

Η καταχώρηση κάθε λογιστικού γεγονότος στο ημερολόγιο λέγεται ημερολογιακή εγγραφή ή ημερολογιακό άρθρο και στηρίζεται πάντα σε δικαιολογητικό ή

αποδεικτικό έγγραφο όπως τιμολόγιο, δελτίο αποστολής, απόδειξη πληρωμής, συμφωνητικό, φορτωτική κτλ.

Απαραίτητα στοιχεία κάθε ημερολογιακού άρθρου είναι:

α) Ο αύξοντας αριθμός του

β) Η ημερομηνία καταχώρησης του άρθρου

γ) Οι τίτλοι των λογαριασμών που χρεώνονται και πιστώνονται με τα ποσά τους.

δ) Η αιτιολογία της εγγραφής του άρθρου, που είναι ένα σύντομο ιστορικό του λογιστικού γεγονότος με αναφορά και του σχετικού δικαιολογητικού.

Το ημερολογιακό άρθρο, όταν περιλαμβάνει δύο λογαριασμούς, λέγεται απλό, ενώ, όταν περιλαμβάνει περισσότερους λέγεται σύνθετο.

Το πρώτο άρθρο που καταχωρείται στο ημερολόγιο είναι ο αρχικός ισολογισμός (για το άνοιγμα των βιβλίων) και το τελευταίο ο τελικός ισολογισμός (αντίθετα για το τεχνητό κλείσιμο των βιβλίων).

Μετά την καταχώρηση των λογιστικών γεγονότων στο ημερολόγιο γίνεται η μεταφορά των μεταβολών στους αντίστοιχους λογαριασμούς.

Η τήρηση του βιβλίου του Ημερολογίου είναι υποχρεωτική από τη νομοθεσία.

4.2.2. Περιγραφή και τρόπος τήρησης

Η πιο συνηθισμένη γραμμογράφηση του ημερολογίου είναι η παρακάτω:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Άρθρο (α/α)	ΣΓΚ	ΣΑΚ	Ημερομηνία Χρεούμενος λογ/σμος Πιστούμενος λογ/σμός Αιτιολογία και δικαιολογητικό	Μερικά ποσά	ποσά	
					Χρεωσης	Πίστωσης
Α/Α	....		Ημερομηνία Χρεούμενος λογ/σμος Πιστούμενος λογ/σμός Αιτιολογία και δικαιολογητικό		....	

Στην πρώτη σειρά σημειώνεται το περιεχόμενο των στηλών και στη δεύτερη γίνεται ενδεικτική χρήση αυτών.

Πιο συγκεκριμένα:

– Στην πρώτη στήλη γράφεται ο αύξοντας αριθμός του ημερολογιακού άρθρου.

– Στη δεύτερη στήλη γράφεται ο αριθμός της σελίδας του βιβλίου του Γενικού Καθολικού (για το βιβλίο αυτό θα αναφερθούμε στην επόμενη παράγραφο) στην οποία τηρείται ο λογαριασμός που χρεώνεται ή πιστώνεται.

– Στην τρίτη στήλη γράφεται η σελίδα του αναλυτικού καθολικού (η στήλη αυτή

θα χρησιμοποιηθεί στο Κεφάλαιο που θα γίνει ανάλυση των λογαριασμών κατά μέγεθος).

– Στην τέταρτη στήλη γράφονται οι λογαριασμοί που κινούνται, πρώτα οι χρεούμενοι και μετά οι πιστούμενοι, οι οποίοι καταχωρούνται στην επόμενη γραμμή και από τη μέση της στήλης και πέρα για να διακρίνονται.

Στην ίδια στήλη, μετά τους λογαριασμούς που πιστώνονται και σε όλο το πλάτος της, γράφεται η αιτιολογία της εγγραφής με αναφορά και του σχετικού δικαιολογητικού.

Ακόμη στη στήλη αυτή χωρίζεται κάθε ημερολογιακό άρθρο από το επόμενο με δυο γραμμές, οι οποίες δεν ενώνονται, και στο μεταξύ τους κενό γράφεται αριθμητικά η ημέρα που έγινε το λογιστικό γεγονός.

– Στην πέμπτη στήλη γράφονται τα ποσά των αναλυτικών λογαριασμών (και αυτή η στήλη θα χρησιμοποιηθεί στο Κεφάλαιο, που θα γίνει ανάλυση των λογαριασμών κατά μέγεθος).

– Στην έκτη και έβδομη στήλη γράφονται τα αντίστοιχα ποσά των λογαριασμών που χρεώνονται και πιστώνονται.

Γνωρίζουμε, σύμφωνα με τη διπλογραφική μέθοδο, ότι τα ποσά των μεταβολών που προκύπτουν από ένα λογιστικό γεγονός θα έχουν ίσο άθροισμα χρεώσεων και πιστώσεων. Κατά συνέπεια, στο ημερολόγιο στο οποίο καταχωρούνται τα λογιστικά γεγονότα, οι στήλες της χρέωσης και της πίστωσης θα έχουν ίσα αθροίσματα. Για να ελέγχεται αυτή η βασική ισότητα στο ημερολόγιο θα πρέπει τα αθροίσματα της χρέωσης και της πίστωσης να μεταφέρονται από σελίδα σε σελίδα.

Η μεταφορά γίνεται με την εξής διαδικασία:

α) Στο τέλος της κάθε σελίδας αθροίζονται τα ποσά και γράφονται στην τελευταία γραμμή, με την ένδειξη **«Σε μεταφορά».**

β) Στην πρώτη γραμμή της επόμενης σελίδας και στις αντίστοιχες στήλες γράφονται τα μεταφερόμενα αθροίσματα, με την ένδειξη **«Από μεταφορά».**

Στην περίπτωση που ένα ημερολογιακό άρθρο άρχισε να καταχωρείται σε μια σελίδα αλλά δεν μπορεί να ολοκληρωθεί η καταχώρησή του, γιατί οι γραμμές της σελίδας δε φτάνουν για όλους τους λογαριασμούς ή την αιτιολογία, θα συνεχιστεί στην επόμενη σελίδα, κάτω από την ένδειξη «Από μεταφορά».

4.2.3. Εφαρμογή

Στην ατομική επιχείρηση του Ν. Νικολάου ο Ισολογισμός της στις 31/12/2001 έχει ως εξής:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ της 31/12/2002

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Προμηθευτές	10.000
Εμπορεύματα	20.000	Κεφάλαιο	30.000
Πελάτες	6.000		
Ταμείο	10.000		
	40.000		40.000

Στη νέα χρήση γίνονται στην επιχείρηση τα πιο κάτω λογιστικά γεγονότα:

– Στις 2/1/2002. Πληρωμή του ενοικίου μηνός Ιανουαρίου 2002, Ευρώ 2.000 (Αποδ. Πληρωμής Νο 1/2-1-2002)

– Στις 4/1/2002. Αγορά εμπορευμάτων από τον Α. Ανδρέου (τιμολόγιό του Νο 2/4-1-02) αξίας 5.000 Ευρώ, τα μισά με πίστωση και τα άλλα μισά με αποδοχή 5 συναλλαγματικών έκδοσης του προμηθευτή Α. Ανδρέου, ονομαστικής αξίας 500 ευρώ η καθεμία (Νο. Συναλλαγματικών 18-22).

– Στις 5/1/2002: Πώληση εμπορευμάτων (τιμολόγιό μας Νο 1/5-1-02) στο Λ. Λύρα αξίας (κόστους) 4.000 Ευρώ αντί 6.000 Ευρώ, τα 3.500 Ευρώ με μετρητά (Αποδ. είσπραξης Νο 1/5-1-02) και τα υπόλοιπα με πίστωση.

– Στις 8/1/2002: Πληρωμή στον Προμηθευτή Α. Ανδρέου 1.000 Ευρώ, έναντι λογαριασμού (Αποδ. Πληρωμής Νο 2/8-1-02).

– Στις 10/1/2002: Ανάληψη μετρητών 2.000 Ευρώ από τον επιχειρηματία, για κάλυψη των αναγκών του (Αποδ. πληρωμής Νο 3/10-1-02).

– Στις 25/1/2002: Εξόφληση της συναλλαγματικής Νο 18 ονομαστικής αξίας 500 Ευρώ, έκδοσης του προμηθευτή Α. Ανδρέου.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη σωστή τήρηση του ημερολογίου είναι η ανάλυση των λογιστικών γεγονότων.

Η τήρηση του ημερολογίου θα γίνει ως εξής:

1			1/1			
			Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		4.000,00	
			Εμπορεύματα		20.000,00	
			Πελάτες		6.000,00	
			Ταμείο		10.000,00	
			Προμηθευτές			10.000,00
			Κεφάλαιο			30.000,00
			Όπως ο Ισολογισμός 31/12/2001			
2			2/1			
			Κεφάλαιο		2.000,00	
			Ταμείο			2.000,00
			Πληρωμή Ενοικίου Ιανουαρίου 2002			
			όπως Απ. Πληρ. Νο. 1/2-1-2002			
3			4/1			
			Εμπορεύματα		5.000,00	
			Προμηθευτές			2.500,00
			Γραμμάτια Πληρωτέα			2.500,00
			Αγορά Εμπ/των από τον Α. Ανδρέου,			
			όπως Τιμολόγιό του Νο 2/4-1-02 και			
			Συναλλαγματικές Νο 18-22			
4			5/1			
			Ταμείο		3.500,00	
			Πελάτες		2.500,00	
			Εμπορεύματα			4.000,00
			Κεφάλαιο			2.000,00
			Πώληση εμπ/των στο Λ. Λύρα,			
			όπως Τιμολόγιό μας Νο 1/5-1-02 και			
			Αποδ. Είσπραξης Νο 1/5-1-02			
5			8/1			
			Προμηθευτές		1.000,00	
			Ταμείο			1.000,00
			Έναντι λ/σμού Α. Ανδρέου,			
			όπως Αποδ. Πληρωμής Νο 2/8-1-02			
6			10/1			
			Κεφάλαιο		2.000,00	
			Ταμείο			2.000,00
			Ανάληψη μετρητών από τον,			
			Επιχειρηματία, όπως Απ. Πλ.			
			Νο 3/10-1-02			
7			25/1			
			Γραμμάτια Πληρωτέα		500,00	
			Ταμείο			500,00
			Εξόφληση συναλλαγματικής Νο 18			
				–	56.500,00	56.500,00

Από την παραπάνω εφαρμογή επαληθεύεται ότι το άθροισμα των ποσών της χρεώσης είναι ίσο με το άθροισμα των ποσών της πίστωσης, δηλαδή ΑΧΗ (Άθροισμα Χρεώσεων Ημερολογίου) = ΑΠΗ (Άθροισμα Πιστώσεων Ημερολογίου).

4.2.4 Ερωτήσεις

1. Τι είναι διπλογραφική ή διγραφική μέθοδος;
2. Τι καλείται ημερολογιακό άρθρο;
3. Ποια είναι τα απαραίτητα στοιχεία σε κάθε ημερολογιακό άρθρο;
4. Ποιο ημερολογιακό άρθρο λέγεται απλό και ποιο σύνθετο;
5. Ποιο είναι το πρώτο ημερολογιακό άρθρο και ποιο το τελευταίο;
6. Η ημερολογιακή εγγραφή αρχίζει με τους χρεούμενους ή τους πιστούμενους λογαριασμούς;
7. Ποια βασική ισότητα υπάρχει στο ημερολόγιο και γιατί;
8. Ποια είναι η διαδικασία μεταφοράς από σελίδα σε σελίδα;
9. Τι πρέπει να προηγηθεί πριν από την καταχώρηση στο ημερολόγιο ενός λογιστικού γεγονότος;
10. Πώς εξηγείτε την περίπτωση που στο τέλος μιας σελίδας δεν υπάρχουν ίσα αθροίσματα στα ποσά της χρέωσης και της πίστωσης;

4.2.5. Ασκήσεις

1. Στην ατομική επιχείρηση του Β. Βακάλη ο ισολογισμός της στις 31/12/2001 έχει ως εξής:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ της 31/12/2001

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	3.000	Προμηθευτές	10.000
Εμπορεύματα	18.000	Κεφάλαιο	20.000
Γραμμάτια Εισπρακτέα	2.000		
Ταμείο	7.000		
	30.000		30.000

Στη νέα χρήση γίνονται στην επιχείρηση τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

Στις 3/1/2002: Αγορά εμπορευμάτων αξίας 3.000 Ευρώ από το Δ. Διαμαντή (τιμολόγιό του Νο 7/3-1-2002) με πίστωση.

Στις 4/1/2002: Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 2.500 Ευρώ αντί 4.000 Ευρώ (τιμολόγιό μας Νο 1/4-1-02) στο Γ. Γεωργιάδη, τα μισά με μετρητά (Απ. Είσπρ. Νο 1/4-1-02) και τα άλλα μισά με πίστωση.

Στις 5/1/2002: Είσπραξη συναλλαγματικής (Νο ΙΙ) αποδοχής πελάτη μας, ονομαστικής αξίας 1.000 Ευρώ.

Στις 8/1/2002: Πληρωμή στην εταιρεία «ΤΟΠ» ΑΕ 2.000 Ευρώ για διαφήμιση της Επιχείρησης (τιμολόγιο 28/8-1-02 «ΤΟΠ» ΑΕ και Απ. Πλ. Νο 1/8-1-2002).

Στις 9/1/2002: Επιστροφή από το Γ. Γεωργιάδη εμπορευμάτων αξίας 500 Ευρώ (πιστωτικό μας τιμολόγιο Νο 1/9-1-2002), ως ακατάλληλα.

Στις 12/1/2002: Πώληση εμπορευμάτων (Αποδ. Λιανικής Πώλησης Νο 1-4) αξίας (κόστους) 300 Ευρώ αντί 200 με μετρητά.

Στις 13/1/2002: Επιστροφή εμπορευμάτων αξίας 200 Ευρώ στο Δ. Διαμαντή (πιστωτικό του τιμολόγιο Νο 2/13-1-2002).

Να κάνετε τις ημερολογιακές εγγραφές του αρχικού ισολογισμού και των λογιστικών γεγονότων.

2. Ο Δ. Δέδες ιδρύει επιχείρηση στις 4/2/2002 και εισφέρει σε μετρητά 30.000 Ευρώ (Απόδ. Εισπρ. Νο 1/4-2-02).

Στη συνέχεια, γίνονται τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

Στις 5/2/2002: Αγορά επίπλων αξίας 2.500 Ευρώ με μετρητά (τιμολόγιο Νο 54/5-2-02 Αφων Τσαούσογλου και Απ. Πλ. Νο 1/5-2-02).

Την ίδια μέρα: Πληρωμή του ενοικίου Ευρώ 1.000 (Απ. Πλ. Νο. 2/5-2-02).

Στις 6/2/2002: Αγορά εμπορευμάτων αξίας 10.000 Ευρώ από το Ν. Νάκο (τιμολόγιό του Νο 204/6-2-02), τα μισά με μετρητά (Απόδ. Πληρ. Νο 3/6-2-02) και τα άλλα μισά με αποδοχή πέντε ισόποσων συναλλαγματικών (Νο 1-5) έκδοσης του Ν. Νάκου.

Στις 7/2/2002: Κατάθεση στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος σε λογαριασμό όψεως 5.000 Ευρώ (Γρ/τιο Είσπρ. Τράπεζας Νο. 9.507/7-2-02).

Την ίδια μέρα: Αγορά γραφικής ύλης από τη «Γραφική» Α.Ε. αξίας 200 Ευρώ (τιμολόγιό της Νο 61/7-2-02), με πίστωση.

Στις 12/2/2002: Πώληση εμπορευμάτων στο Γ. Γάκη αξίας 3.000 Ευρώ αντί 4.500 Ευρώ (τιμολόγιό μας Νο 1/12-2-02). Το 1/3 πωλήθηκε με μετρητά (Απ. Είσπραξης Νο 2/12-02-02) και το υπόλοιπο με πίστωση.

Στις 18/2/2002: Εξόφληση της αξίας της γραφικής ύλης (Απ. Πληρ. Νο 4/18-2-02).

Στις 26/2/2002: Εξόφληση της συναλλαγματικής Νο 1 κανονικά στη λήξη της, έκδοσης του Ν. Νάκου, ονομαστικής αξίας 1.000 Ευρώ.

Στις 28/2/2002: Είσπραξη από τον πελάτη Γ. Γάκη 1.500 Ευρώ, έναντι λογαριασμού (Απόδ. Είσπρ. Νο 3/28-2-2002).

Να καταχωρήσετε τα παραπάνω λογιστικά γεγονότα στο Ημερολόγιο.

3. Δίνεται ο παρακάτω αρχικός ισολογισμός της Επιχείρησης ΕΡΜΗΣ της 30/4/02, οπότε και ξεκίνησε τις εργασίες της η επιχείρηση.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Οικόπεδα	40.000	Κεφάλαιο	90.000
Κτίρια	100.000	Τράπεζα λογ. δανείου	70.000
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	10.000		
Πελάτες	5.000		
Ταμείο	5.000		
	160.000		160.000

Στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια του Μαΐου έγιναν τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

Στις 2/5: Αγορά εμπορευμάτων αξίας 10.000 Ευρώ από το Μ. Μέμο (Τιμολόγιό του Νο 140/2-5-02) με πίστωση.

Στις 7/5: Λήψη βραχυπρόθεσμου δανείου 20.000 Ευρώ από την τράπεζα «Χ» το οποίο εισπράχτηκε (ένταλμα πληρωμής Νο 21443/7-5-02 Τράπεζας «Χ»).

Στις 9/5: Πληρωμή του μισθού του λογιστή για το μήνα Απρίλιο 3.500 Ευρώ. (Μισθοδοτική Κατάσταση Απριλίου 2002).

Στις 12/5: Είσπραξη από τους πελάτες της επιχείρησης του ποσού των 3.000 Ευρώ (Απόδ. Είσπρ. Νο 2/12-5-02).

Στις 15/5: Εξόφληση μίας δόσης του τραπεζικού δανείου ποσού 10.000 Ευρώ (Γραμμάτιο Είσπραξης Τράπεζας Νο 32163/15-5-02).

Στις 17/5: Ο επιχειρηματίας εισέφερε στην επιχείρηση ένα αυτοκίνητο αξίας 12.000 Ευρώ.

Να κάνετε τις ημερολογιακές εγγραφές του αρχικού ισολογισμού και των λογιστικών γεγονότων.

4.3. ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

4.3.1. Γενικά

Οι μεταβολές που επέρχονται από τα λογιστικά γεγονότα, όπως αναφέρθηκε και πιο πριν, αφού καταγραφούν στο ημερολόγιο, καταχωρούνται στους λογαριασμούς. Οι λογαριασμοί τηρούνται σ' ένα ειδικό βιβλίο που ονομάζεται Γενικό Καθολικό, η τήρηση του οποίου είναι υποχρεωτική από το νόμο.

Στο ημερολόγιο τα λογιστικά γεγονότα γράφονται με χρονολογική σειρά, ενώ στο γενικό Καθολικό αναταξινομούνται σε ομοειδείς κατηγορίες (λογαριασμούς). Από το ημερολόγιο λοιπόν μπορούμε να πληροφορηθούμε τα λογιστικά γεγονότα που έγιναν σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία ή σ' ένα συγκεκριμένο χρονικό διά-

στημα, ενώ από το Γενικό Καθολικό μπορούμε να έχουμε πληροφορίες για τα περιουσιακά στοιχεία π.χ. μετρητά, ανατρέχοντας στο λογαριασμό «Ταμείο» ή απαιτήσεις από πωλήσεις, ανατρέχοντας στο λογαριασμό «Πελάτες» κ.τ.λ.

Οι λογαριασμοί στο Γενικό Καθολικό ενημερώνονται από το Ημερολόγιο. Η ενημέρωση αυτή λέγεται **μεταφορά.** Καμιά ενημέρωση λογαριασμού δεν μπορεί να γίνει, αν πρώτα δεν έχει γίνει η σχετική εγγραφή στο ημερολόγιο.

Επειδή οι λογαριασμοί του γενικού καθολικού έχουν πρώτα καταχωρηθεί στο ημερολόγιο και από αυτό έχουν μεταφερθεί στο Γενικό Καθολικό, σημαίνει ότι τα αθροίσματα των ποσών των χρεώσεων και των πιστώσεων του Ημερολογίου που είναι ίσα (ΑΧΗ=ΑΠΗ), θα είναι ίσα και με τα αθροίσματα των χρεώσεων και των πιστώσεων όλων των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού, δηλαδή:

Άθροισμα **Χ**ρεώσεων **Η**μερολογίου = **Ά**θροισμα **Π**ιστώσεων **Η**μερολογίου = **Ά**θροισμα **Χ**ρεώσεων **Γ**ενικού **Κ**αθολικού = **Ά**θροισμα **Π**ιστώσεων **Γ**ενικού **Κ**αθολικού.

ή

ΑΧΗ = ΑΠΗ = ΑΧΓ.Κ = ΑΠΓ.Κ

Η ισότητα αυτή χρησιμοποιείται για τον έλεγχο της ορθής ενημέρωσης του γενικού καθολικού. Σε περίπτωση που τα αθροίσματα των χρεώσεων - πιστώσεων του Ημερολογίου δεν είναι ίσα με τα αθροίσματα των χρεώσεων - πιστώσεων των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού, θα πρέπει να ελέγξομε εάν μεταφέρθηκαν όλα τα ημερολογιακά άρθρα και εάν μεταφέρθηκαν σωστά.

4.3.2. Τρόπος τήρησης

Η πιο συνηθισμένη γραμμογράφηση του Γενικού Καθολικού είναι η ακόλουθη:

ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

ΧΡΕΩΣΗ .....(Τίτλος)..... ΠΙΣΤΩΣΗ

Έτος Μήνας	Ημέρα	Αριθμ. ημερ. άρθρου	Αιτιολογία (λογαριασμός που αντιλειτουργεί)	Ποσά	Έτος Μήνας	Ημέρα	Αριθμ. ημερ. άρθρου	Αιτιολογία (λογαριασμός που αντιλειτουργεί)	Ποσά

Για βιβλίο Γενικού Καθολικού μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε κινητά φύλλα ή καρτέλες με κατάλληλη γραμμογράφηση. Συνήθως χρησιμοποιείται δεμένο βιβλίο από λογιστικό χαρτί. Όταν χρησιμοποιείται δεμένο βιβλίο, τότε ο κάθε λογαριασμός λόγω της σχεδίασης του λογιστικού χαρτιού εκτείνεται σε δύο σελίδες, η μια δίπλα στην άλλη, η αριστερή για τις χρεώσεις και η δεξιά για τις πιστώσεις. Η αρίθμηση είναι η ίδια και για τις δυο σελίδες, δηλαδή αριθμείται κατά φύλλο και όχι κατά σελίδα (όπως στο ημερολόγιο). Ο τίτλος του λογαριασμού γράφεται με κεφαλαία στη μέση των δύο σελίδων.

Η χρήση των στηλών γίνεται ως εξής:

– Στη πρώτη στήλη γράφεται το έτος και ο μήνας.

– Στη δεύτερη στήλη γράφεται η ημέρα.

– Στην τρίτη στήλη γράφεται ο αριθμός του ημερολογιακού άρθρου.

Όταν γίνει η μεταφορά από το ημερολόγιο στο λογαριασμό, γράφουμε τον αριθμό της σελίδας του λογαριασμού στο Γενικό Καθολικό στη δεύτερη στήλη του ημερολογίου. Έτσι, ξέρουμε σε ποια σελίδα του Γενικού Καθολικού έγινε η μεταφορά για τυχόν έλεγχο.

– Στη στήλη της αιτιολογίας (τέταρτη στήλη) γράφεται ο λογαριασμός που αντιλειτουργεί στο σχετικό ημερολογιακό άρθρο και, αν αντιλειτουργούν περισσότεροι από ένας λογαριασμοί, γράφεται η λέξη «Διάφοροι».

– Στην πέμπτη στήλη γράφονται τα ποσά των μεταβολών.

4.3.3. Εφαρμογή

Ο Λ. Λαζάρου ιδρύει επιχείρηση εμπορίας ξυλείας (ατομική επιχείρηση) και εισφέρει στις 3/10/2002 50.000 Ευρώ, σε μετρητά (Απόδειξη είσπραξης Νο 1/3-10-02).

Στη συνέχεια γίνονται τα πιο κάτω λογιστικά γεγονότα:

4/10/2002: Αγορά επίπλων από την εταιρεία «ΕΠΙΠΛΑ» ΑΕ αξίας 3.000 Ευρώ με μετρητά (τιμολόγιο Νο 4720/4-10-02 της ΑΕ «ΕΠΙΠΛΑ»).

4/10/2002: Αγορά άλλων επίπλων και σκευών από τον Ν. Νικολάου αξίας 4.000 Ευρώ, από τα οποία πλήρωσε τα 2.000 Ευρώ (απόδειξη πληρωμής Νο 1/4-10-02) και για τα άλλα 2.000 Ευρώ αποδέχθηκε δύο συναλλαγματικές (Νο 1 και 2) που εξέδωσε ο Ν. Νικολάου (τιμολόγιο πώλησης του Ν. Νικολάου Νο 1489/4-10-02).

5/10/2002: Αγορά εμπορευμάτων από τον Α. Ανδρέου (τιμολόγιο του Νο 10552/5-10-2002) αξίας 20.000 Ευρώ, τα μισά με μετρητά (Απόδειξη πληρ. Νο 2/5-10-2002) και τα άλλα μισά με πίστωση.

5/10/2002: Κατάθεση σε λογαριασμό όψεως (Νο 472567) στην Τράπεζα Χ 25.000 Ευρώ (Γραμμάτιο είσπραξης της Τράπεζας Νο 87194/5-10-02).

6/10/2002: Πώληση εμπορευμάτων στο Β. Βασιλείου αξίας 5.000 Ευρώ, αντί

7.000 Ευρώ (τιμολόγιό μας Νο 1/6-10-2002) τα 2.000 Ευρώ με μετρητά (Απόδ. Είσπρ. Νο 2/6-10-02), τα 3.000 Ευρώ, με την έκδοση των συναλλαγματικών Νο 1, 2, 3 που αποδέχθηκε ο πελάτης Β. Βασιλείου, και τα υπόλοιπα 2.000 Ευρώ, με πίστωση.

8/10/2002: Αγορά αυτοκινήτου ημιφορτηγού για τις μεταφορές των εμπορευμάτων από την εταιρεία «Ρουσόπουλος ΑΕ» (τιμολόγιό της Νο 738/8-10-02) αντί ποσού 35.000 Ευρώ, τα 25.000 Ευρώ, με επιταγή επί του λογαριασμού όψεως της Τράπεζας «Χ» (επιταγή Νο 68240/8-10-02) και τα υπόλοιπα με μετρητά (Απόδ. πληρωμ. Νο 3/8-10-02).

9/10/2002: Συμπληρωματική εισφορά του επιχειρηματία 20.000 Ευρώ σε μετρητά (Απόδ. είσπρ. Νο 3/9-10-96).

9/10/2002: Αγορά εμπορευμάτων αξίας 10.000 Ευρώ από το Γ. Γεωργίου (τιμολόγιό του Νο 1953/9-10-02) με πίστωση.

12/10/2002: Πώληση εμπορευμάτων αξίας 10.000 Ευρώ αντί 9.000 Ευρώ στο Β. Βασιλείου (τιμολόγιό μας Νο 2/12-10-2002) με μετρητά (Απόδ. είσ/ξης Νο 4/12-10-2002).

16/10/2002: Εξόφληση της συναλλαγματικής Νο 1 κανονικά στη λήξη της, έκδοσης Ν. Νικολάου, ονομαστικής αξίας 1.000 Ευρώ.

17/10/2002: Πληρωμή έναντι λογαριασμού του προμηθευτή Α. Ανδρέου 2.000 Ευρώ (Απόδ. πληρ. Νο 5/17-10-2002).

Ζητείται

Να γίνει η καταγραφή των παραπάνω λογιστικών γεγονότων στο Ημερολόγιο και στη συνέχεια η μεταφορά τους στους λογαριασμούς του Γενικού Καθολικού.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2002

1			3/10			
	1		Ταμείο		50.000	
	4		Κεφάλαιο			50.000
			Εισφορά επιχειρηματία Απ. Εισπρ. 1/3-10-02			
2			4/10			
	5		Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		3.000	
	1		Ταμείο			3.000
			Αγορά Επίπλων Τιμ. 4720/4-10-02 Α.Ε. «ΕΠΙΠΛΑ»			
3						
	5		Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		4.000	
	1		Ταμείο			2.000
			Σε μεταφορά		57.000	55.000

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ συνέχεια

			Από μεταφορά		57.000	55.000
	7		Γραμμάτια Πληρωτέα			2.000
			Αγορά Επίπλων Τιμ. 1489/4-10-02			
			Ν. Νικολάου Απ. Πλ. 1/4-10-02			
			Συναλλαγματικές Ν. 1597 - 1598			
4			5/10			
	10		Εμπορεύματα		20.000	
	1		Ταμείο			10.000
	15		Προμηθευτές			10.000
			Αγορά εμπορευμάτων Τιμ. 10552/			
			5-10-02 Α. Ανδρέου Απ. Πλ. 2/5-10-02			
5			5/10			
	18		Καταθέσεις όψεως		25.000	
	1		Ταμείο			25.000
			Κατάθεση στο λ/σμό όψεως			
			472567 Γραμ. εισπρ. Τράπεζας			
			Χ. 87194/5-10-02			
6			6/10			
	1		Ταμείο		2.000	
	20		Γραμμάτια εισπρακτέα		3.000	
	22		Πελάτες		2.000	
	10		Εμπορεύματα			5.000
	4		Κεφάλαιο			2.000
			Πώληση Εμπορευμάτων στο Β.			
			Βασιλείου Τιμ. μας 1/6-10-02			
			Απ. Εισπρ. 2/6-10-02			
			Συναλλαγματικές 1, 2, 3			
7			8/10			
	25		Μεταφορικά μέσα		35.000	
	18		Καταθέσεις όψεως			25.000
	1		Ταμείο			10.000
			Αγορά ημιφορτηγού αυτ/του			
			Τιμ. 738/8-10-02 «Ρουσόπουλος ΑΕ»			
			Επιταγή Νο 68240/8-10-02 Τραπέζης Χ.			
			Απ. Πλ. 3/8-10-02			
8			9/10			
	1		Ταμείο		20.000	
	4		Κεφάλαιο			20.000
			Συμπληρωματική εισφορά επιχει-			
			ρηματία Απ. Είσπραξης 3/9-10-02			
9			9/10			
	10		Εμπορεύματα		10.000	
	15		Προμηθευτές			10.000
			Αγορά Εμπορευμάτων Τιμ.			
			1953/9-10-02 Γ. Γεωργίου			
			Σε μεταφορά		174.000	174.000

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ συνέχεια

			Από μεταφορά		174.000	174.000
10			12/10			
	1		Ταμείο		9.000	
	4		Κεφάλαιο		1.000	
	10		Εμπορεύματα			10.000
			Πώληση Εμ/των στο Β. Βασιλείου			
			Τιμολόγιό μας 2/12-10-02 Απ.			
			Εισπρ. 4/12-10-02			
11			16/10			
	7		Γραμμάτια πληρωτέα		1.000	
	1		Ταμείο			1.000
			Εξόφληση Συν/κής (Νο 1) έκδοσης			
			Ν. Νικολάου			
12			17/10			
	15		Προμηθευτές		2.000	
	2		Ταμείο			2.000
			Έναντι λ/σμού Α. Ανδρέου			
			Απ. Πλ. 5/17-10-02		187.000	187.000

ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

Σελ. 1 — ΤΑΜΕΙΟ — Σελ. 1

ΧΡΕΩΣΗ

2002 Οκτ.	3	1	Κεφάλαιο	50.000
	6	6	Διάφοροι	2.000
	9	8	Κεφάλαιο	20.000
	12	10	Εμπορεύματα	9.000
			Σε μεταφορά (σελ. 2)	81.000

ΠΙΣΤΩΣΗ

2002 Οκτ.	4	2	Έπιπλα και λοιπός Εξοπλ.	3.000
	4	3	Έπιπλα και λοιπός Εξοπλ.	2.000
	5	4	Εμπορεύματα	10.000
	5	5	Καταθέσεις όψεως	25.000
	8	7	Μεταφορικά μέσα	10.000
	16	11	Γραμμάτ. Πληρωτέα	1.000
			Σε μεταφορά (σελ. 2)	51.000

Σελ. 2 — ΤΑΜΕΙΟ — Σελ. 2

ΧΡΕΩΣΗ

2002 Οκτ.			Από μεταφορά (σελ. 1)	81.000

ΠΙΣΤΩΣΗ

2002 Οκτ.			Από μεταφορά (σελ. 1)	51.000
	17	12	Προμηθευτές	2.000

Σελ. 4 — ΚΕΦΑΛΑΙΟ — Σελ. 4

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	12	10	Πώληση Εμπορευμάτων	1.000	2002 Οκτ.	3	1	Ταμείο	50.000
						6	6	Πώληση Εμπορευμάτων	2.000
						9	8	Ταμείο	20.000

Σελ. 5 — ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ — Σελ. 5

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	4	2	Ταμείο	3.000					
	4	3	Διάφοροι	4.000					

Σελ. 7 — ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ — Σελ. 7

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	16	11	Ταμείο	1.000	2002 Οκτ.	4	3	Έπιπλα και λοιπός Εξοπλ.	2.000

Σελ. 10 — ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ — Σελ. 10

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	5	4	Διάφοροι	20.000	2002 Οκτ.	6	6	Διάφοροι	5.000
	9	9	Προμηθευτές	10.000		12	10	Πώληση Μετρητ.	10.000

Σελ. 15 — ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ — Σελ. 15

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	17	12	Ταμείο	2.000	2002 Οκτ.	5	4	Εμπορεύματα	10.000
						9	9	Εμπορεύματα	10.000

Σελ. 18 ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ Σελ. 18

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	5	5	Ταμείο	25.000	2002 Οκτ.	8	7	Μεταφορικά μέσα	25.000

Σελ. 20 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ Σελ. 20

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	6	6	Διάφοροι	3.000					

Σελ. 22 ΠΕΛΑΤΕΣ Σελ. 22

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	6	6	Διάφοροι	2.000					

Σελ. 25 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ Σελ. 25

ΧΡΕΩΣΗ					ΠΙΣΤΩΣΗ				
2002 Οκτ.	8	7	Διάφοροι	35.000					

4.4. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ

4.4.1. Γενικά

Για να υπάρχει έλεγχος στις μεταφορές από το ημερολόγιο στους λογαρια-

σμούς του Γενικού Καθολικού χρειάζεται να υπολογιστούν τα αθροίσματα όλων των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού. Γι' αυτόν τον υπολογισμό συντάσσουμε ειδικό πίνακα ο οποίος ονομάζεται Ισοζύγιο των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού.

Το ισοζύγιο λογαριασμών γενικού καθολικού είναι ένας πίνακας, στον οποίο αναγράφονται όλοι οι λογαριασμοί (και οι τυχόν εξισωμένοι) του γενικού καθολικού με τα αθροίσματα της χρεώσής τους, της πίστωσής τους και με τα υπόλοιπά τους.

Το ισοζύγιο έχει την εξής μορφή:

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ...(ημερομηνία)...

α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
①	②	③	④	⑤	⑥	⑦

Η συμπλήρωση του ισοζυγίου είναι εύκολη και δε χρειάζονται περισσότερες εξηγήσεις.

Μετά τη συμπλήρωση του ισοζυγίου με όλους τους λογαριασμούς του Γενικού Καθολικού αθροίζουμε τα ποσά στις στήλες της χρέωσης, της πίστωσης, των χρεωστικών και των πιστωτικών υπολοίπων του (στήλες 4, 5, 6, 7). Τότε θα πρέπει το άθροισμα των ποσών των χρεώσεων των λογαριασμών του Ισοζυγίου (ΑΧΙ) να είναι ίσο με το άθροισμα των ποσών των πιστώσεων του Ισοζυγίου (ΑΠΙ), δηλαδή:

ΑΧΙ = ΑΠΙ

και, επειδή όλα τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στους λογαριασμούς έχουν μεταφερθεί από το ημερολόγιο, όπου γνωρίζουμε ότι ισχύει:

ΑΧΗ = ΑΠΗ,

θα έχουμε τη γενική ισότητα:

ΑΧΗ = ΑΠΗ = ΑΧΙ = ΑΠΙ

Ακόμα, επειδή το άθροισμα των χρεώσεων είναι ίσο με το άθροισμα των πιστώσεων, συνεπάγεται ότι θα είναι ίσα και τα αθροίσματα των χρεωστικών και των πιστωτικών υπολοίπων (στήλες 6, 7). Δηλαδή:

Α.Χ.υ.Ι = Α.Π.υ.Ι

Τα ισοζύγια, εκτός από τη δυνατότητα ελέγχου, δίνουν και την εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί και είναι απαραίτητα στη διοίκηση για τη λήψη αποφάσεων.

Συνήθως συντάσσονται στο τέλος κάθε μήνα. Όταν περιλαμβάνουν την κίνηση λογαριασμών μόνο τον μήνα, λέγονται **ισοζύγια περιόδου**, ενώ, όταν περιλαμβάνουν συνολική κίνηση μέχρι το μήνα που συντάσσονται, ονομάζονται **ανακεφαλαιωτικά ισοζύγια.**

Με βάση τα δεδομένα από την προηγούμενη παράγραφο, έχουμε:

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ 31/10/2002

α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	2	Ταμείο	81.000	53.000	28.000	
2	4	Κεφάλαιο	1.000	72.000		71.000
3	5	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	7.000		7.000	
4	7	Γραμμάτια Πληρωτέα	1.000	2.000		1.000
5	10	Εμπορεύματα	30.000	15.000	15.000	
6	15	Προμηθευτές	2.000	20.000		18.000
7	18	Καταθέσεις όψεως	25.000	25.000		
8	20	Γραμμάτια Εισπρακτέα	3.000		3.000	
9	22	Πελάτες	2.000		2.000	
10	25	Μεταφορικά μέσα	35.000		35.000	
		Άθροισμα	187.000	187.000	90.000	90.000

Από την εφαρμογή επαληθεύουμε:

ΑΧΗ = ΑΠΗ = ΑΧΙ = ΑΠΙ = 187.000

επίσης επαληθεύουμε:

Α.Χυ.Ι = Α.Πυ.Ι = 90.000

Παρά την ισότητα, υπάρχει η μικρή πιθανότητα λάθους, όπως στην περίπτωση της μεταφοράς ενός ποσού του χρεούμενου λογαριασμού στη χρέωση άλλου λογαριασμού, αντί του σωστού. Π.χ. αντί να χρεωθεί ο λογ/σμός «Ταμείο» με 2.000 Ευρώ, σύμφωνα με το ημερολογιακό άρθρο 6, χρεώνεται ο λ/σμός «Πελάτες» με 2.000 Ευρώ κατά λάθος. Το λάθος αυτό δε βρίσκεται με την παραπάνω ισότητα. Το ίδιο μπορεί να συμβεί από συμψηφιστικά λάθη.

4.5. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

4.5.1. Ερωτήσεις

1. Τι λέγεται μεταφορά από το Ημερολόγιο στο Γενικό Καθολικό;
2. Ποιες σχέσεις συνδέουν το Ημερολόγιο με το Γενικό Καθολικό;
3. Τι είναι Ισοζύγιο;
4. Ποια σχέση συνδέει το Ισοζύγιο με το Ημερολόγιο;
5. Υπάρχει περίπτωση το Α.Χ.Ι. να είναι ίσο με το Α.Π.Ι. και όμως να υπάρχει λάθος; Εξηγείστε το.

4.5.2. Ασκήσεις

1. Με τα δεδομένα της άσκησης 1 της σελ. 71 να κάνετε:
   α) Την ενημέρωση από το Ημερολόγιο των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού
   β) Τη σύνταξη του Ισοζυγίου του Γενικού Καθολικού και
   γ) Τον έλεγχο των απαραίτητων αριθμητικών συμφωνιών.
2. Να κάνετε τα ίδια, όπως στην προηγούμενη άσκηση, με τα δεδομένα της άσκησης 2 της σελ. 72.
3. Να κάνετε τα ίδια, όπως στην παραπάνω άσκηση Νο 1, με τα δεδομένα της άσκησης 3 της σελ. 72.

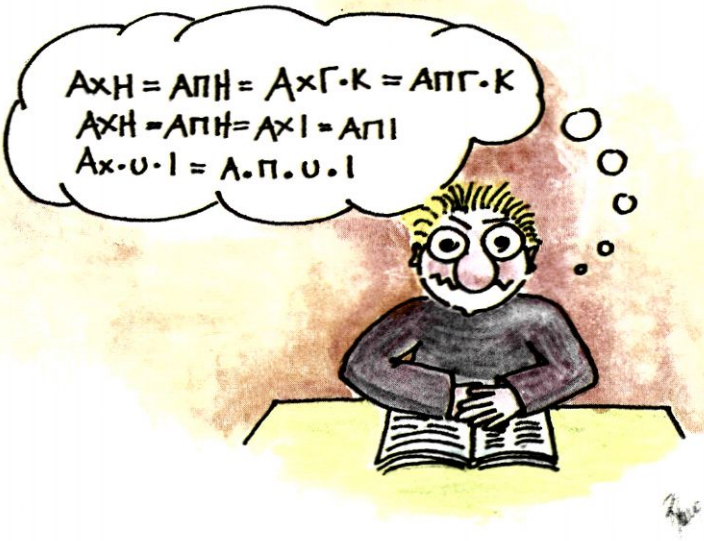

5

κεφάλαιο πέμπτο

Κατάταξη Λογαριασμών σε γενικές ομάδες - Μεγαλύτερη ανάλυση της καθαρής περιουσίας

5.1. ΓΕΝΙΚΑ

Οι λογαριασμοί που χρησιμοποιούνται από τη Λογιστική για την παρακολούθηση των περιουσιακών στοιχείων ποικίλλουν από επιχείρηση σε επιχείρηση, ανάλογα με το είδος της επιχείρησης (εμπορική, βιομηχανική, παροχής υπηρεσιών κτλ.), το μέγεθός της, τη νομική της μορφή (ατομική, εταιρική) κτλ.

Όλοι αυτοί οι λογαριασμοί διακρίνονται στις εξής γενικές ομάδες:

– Λογαριασμοί Ενεργητικού
– Λογαριασμοί Πραγματικού Παθητικού
– Λογαριασμοί Καθαρής Περιουσίας

5.2. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Με τους λογαριασμούς του Ενεργητικού παρακολουθούνται τα πάγια και τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης.

Τέτοιοι λογαριασμοί είναι:

Εδαφικές εκτάσεις (οικόπεδα, μεταλλεία, φυτείες κτλ.)
Κτίρια - εγκαταστάσεις κτιρίων - τεχνικά έργα
Μηχανήματα - Τεχνικές εγκ/σεις - Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός.
Μεταφορικά μέσα
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός
Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης (διπλώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορικό σήμα, υπεραξία επιχείρησης, έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης κτλ.)
Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

} Λογ/σμοί πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Εμπορεύματα
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή
Υποπροϊόντα και υπολείμματα
Παραγωγή σε εξέλιξη (προϊόντα, υποπροϊόντα και υπολείμματα στο στάδιο της κατεργασίας)
Πρώτες και βοηθητικές ύλες - υλικά συσκευασίας
Αναλώσιμα υλικά (μικροεργαλεία, πετρέλαιο, μαζούτ κτλ.)
Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων
Είδη συσκευασίας

} Λογ/σμοί αποθεμάτων

} Λογ/σμοί κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

Πελάτες
Γραμμάτια εισπρακτέα
Χρεώστες διάφοροι (προκαταβολές και δάνεια προσωπικού, προκαταβολές φόρων κτλ.)
Χρεόγραφα (μετοχές, ομολογίες, ομόλογα κτλ.)
Χρηματικά διαθέσιμα (Ταμείο, καταθέσεις όψεως κτλ.)

} Λογ/σμοί βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και χρηματικών διαθεσίμων

5.3. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

Με τους λογαριασμούς του Πραγματικού Παθητικού παρακολουθούνται οι υποχρεώσεις της επιχείρησης, μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες.

Τέτοιοι λογαριασμοί είναι:

– Προμηθευτές

– Γραμμάτια πληρωτέα
– Τράπεζες (λογ/σμοί δανείων)
– Πιστωτές διάφοροι (αποδοχές προσωπικού πληρωτέες, μερίσματα πληρωτέα κτλ.).
– Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη
– Ασφαλιστικοί οργανισμοί (ΙΚΑ, Εργατική Εστία κτλ.)

5.4. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΘΑΡΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Με τους λογαριασμούς της καθαρής περιουσίας παρακολουθούνται τα ίδια κεφάλαια.

Μέχρι τώρα παρακολουθήσαμε όλες τις μεταβολές της καθαρής περιουσίας με το μοναδικό λογαριασμό «Κεφάλαιο» και υπολογίζαμε το αποτέλεσμα που προέκυπτε σ' ένα χρονικό διάστημα από τη σχέση: ± Αποτέλεσμα = Τελικό Κεφάλαιο-Αρχικό Κεφάλαιο-Εισφορές επιχειρηματία+Απολήψεις επιχειρηματία. Όμως, δεν μπορούσαμε να γνωρίζουμε αναλυτικά από που προέρχονται οι μεταβολές της καθαρής περιουσίας, στοιχεία που είναι απαραίτητα στη Διοίκηση της επιχείρησης για τη λήψη των σωστών αποφάσεων. Για παράδειγμα, δεν μπορεί να γνωρίζει η επιχείρηση το ποσό του πληρώνει για μεταφορικά, προκειμένου να αποφασίσει αν τη συμφέρει ή όχι η αγορά δικού της μεταφορικού μέσου. Ακόμη, δεν μπορεί να γνωρίζει το ποσό που πληρώνει για υπερωρίες του προσωπικού της, προκειμένου να αποφασίσει αν τη συμφέρει ή όχι η πρόσληψη επιπλέον προσωπικού.

Είναι λοιπόν απαραίτητο οι μεταβολές της καθαρής περιουσίας στη διάρκεια της χρήσης να παρακολουθούνται με περισσότερους λογαριασμούς και πιο συγκεκριμένα με τους:

α) **Λογαριασμούς εξόδων.** Με τους λογαριασμούς αυτούς παρακολουθούνται οι ελαττώσεις της καθαρής περιουσίας της επιχείρησης, που πραγματοποιούνται για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων της. Τέτοιοι λογαριασμοί είναι:

– Αμοιβές και έξοδα προσωπικού.
– Αμοιβές και έξοδα τρίτων.
– Παροχές τρίτων (ενοίκια, ηλεκτρικό ρεύμα, ασφάλιστρα κτλ.)
– Φόροι-Τέλη (εφόσον επιβαρύνουν την επιχείρηση),
– Διάφορα έξοδα (έξοδα μεταφορών, έξοδα διαφήμισης, συνδρομές κτλ.)
– Τόκοι και συναφή έξοδα.
– Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων κτλ.

β) **Λογαριασμούς εσόδων** με τους οποίους παρακολουθούνται οι αυξήσεις της καθαρής περιουσίας, που προέρχονται από τις δραστηριότητές της. Τέτοιοι λογαριασμοί, είναι:

– Πωλήσεις εμπορευμάτων.
– Πωλήσεις προϊόντων,
– Έσοδα από παροχή υπηρεσιών,
– Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών,
– Έσοδα κεφαλαίων κτλ.

γ) **Λογαριασμούς έκτακτων κερδών και ζημιών** με τους οποίους παρακολουθούνται αυξήσεις ή μειώσεις της καθαρής περιουσίας, που δεν προέρχονται από τις δραστηριότητες της επιχείρησης π.χ. κέρδη από κλήρωση λαχείου, καταστροφή ανασφάλιστων εμπορευμάτων από πυρκαγιά.

Οι λογαριασμοί των εσόδων, εξόδων, κερδών και ζημιών, με τους οποίους θα ασχοληθούμε αναλυτικά σε επόμενο κεφάλαιο, λειτουργούν όπως ο λογαριασμός Κεφάλαιο. Δηλαδή:

• Οι λογαριασμοί των εσόδων και των κερδών, επειδή αυξάνουν την καθαρή περιουσία, πιστώνονται, ενώ

• Οι λογαριασμοί των εξόδων και των ζημιών, επειδή ελαττώνουν την καθαρή περιουσία, χρεώνονται.

Οι πιο πάνω λογαριασμοί δημιουργούνται και λειτουργούν μόνο κατά τη διάρκεια της χρήσης, με σκοπό να γνωρίζουμε αναλυτικά από που προέρχονται οι μεταβολές της καθαρής περιουσίας και να ελέγχουμε κάθε έξοδο, έσοδο, έκτακτο κέρδος και έκτακτη ζημία. Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να επιτύχουμε τη σωστή διαχείριση της περιουσίας της επιχείρησης.

Στο τέλος της χρήσης οι λογαριασμοί αυτοί μεταφέρονται στους λογαριασμούς εκμετάλλευσης και αποτελεσμάτων χρήσης για συσχέτιση, προκειμένου να υπολογιστεί το αποτέλεσμα από τις δραστηριότητες της επιχείρησης (οργανικό αποτέλεσμα) καθώς και το συνολικό της αποτέλεσμα. Για το λόγο αυτό λέγονται και λογαριασμοί διαχείρισης.

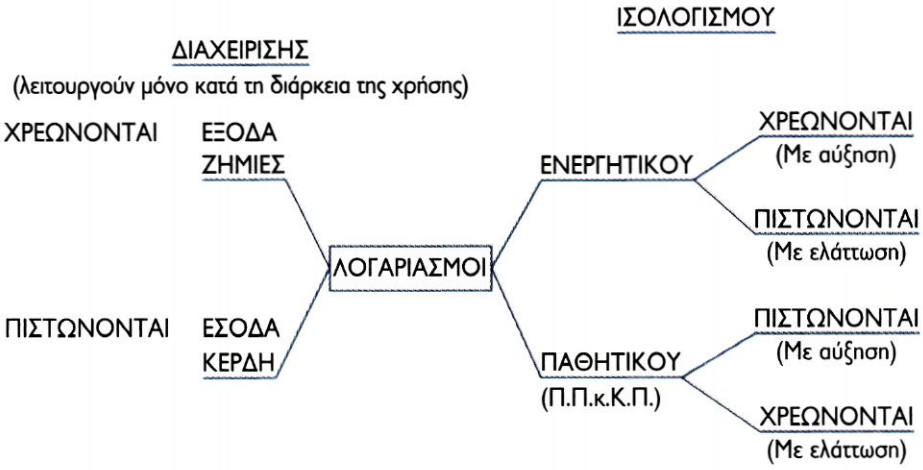

Τρόπος λειτουργίας των λογαριασμών του ισολογισμού και της διαχείρισης.

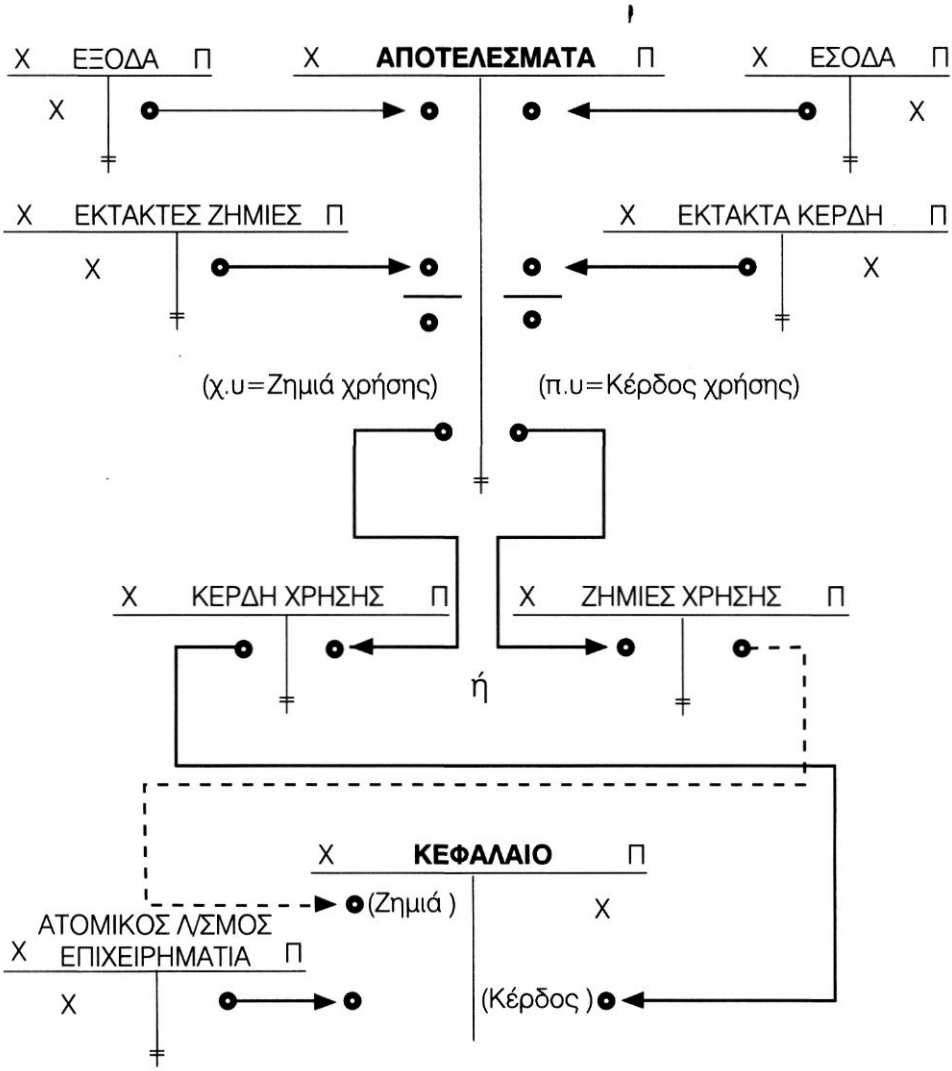

Λειτουργία λογαριασμών Κ.Π. ατομικής επιχείρησης, στο τέλος της χρήσης.

Εκτός από τους λογαριασμούς αυτούς, πολλές φορές λειτουργεί και ο λογαριασμός **«Ατομικός Λ/σμός Επιχειρηματία».** Ο λογαριασμός αυτός χρεώνεται με τα ποσά που παίρνει ο επιχειρηματίας από την επιχείρηση σε χρήμα ή είδος, για την κάλυψη ατομικών ή οικογενειακών αναγκών. Είναι κατ' αρχήν λογαριασμός του ενεργητικού, γιατί ό,τι παίρνει ο επιχειρηματίας το χρωστάει στην επιχείρηση. Επειδή όμως τα ποσά αυτά τα παίρνει έναντι κερδών, κατά κανόνα για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες του, γι' αυτό στις ατομικές (μόνο) επιχειρήσεις στο τέλος κάθε χρήσης

μεταφέρεται (αφαιρείται) από το λογαριασμό «Κεφάλαιο», ο οποίος έχει ήδη αυξηθεί με τα κέρδη της χρήσης ή μειωθεί με τις ζημίες*.

Στην περίπτωση που η καθαρή περιουσία σε ατομική επιχείρηση γίνει αρνητική, επειδή οι ζημίες είναι μεγαλύτερες, κλείνεται ο λογαριασμός «Κεφάλαιο» και η διαφορά της ζημίας εμφανίζεται στο λογαριασμό «Έλλειμμα Κ.Π» του Ενεργητικού ως απαίτηση της επιχείρησης από τον επιχειρηματία (σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ., στον Ισολογισμό εμφανίζεται αφαιρετικά στη στήλη του Παθητικού).

Παράδειγμα:

Ο Ισολογισμός της ατομικής επιχείρησης του Δ. Δήμου, στις 31/12/2001 έχει ως εξής:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Εμπορεύματα	20.000	Προμηθευτές	10.000
Πελάτες	8.000	Κεφάλαιο	30.000
Χρεώστες διάφοροι	2.000		
Ταμείο	10.000		
	40.000		40.000

Στη νέα χρήση γίνονται στην επιχείρηση τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

1. Πώληση εμπορευμάτων αξίας 4.000 Ευρώ αντί 6.800 Ευρώ στο Β. Γεωργιάδη, με μετρητά.
2. Πληρωμή του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος στη ΔΕΗ 400 Ευρώ.
3. Πληρωμή 2.000 Ευρώ στον προμηθευτή Γ. Βασιλειάδη, έναντι λογ/σμού.
4. Πληρωμή ενοικίων 1.500 Ευρώ.
5. Αγορά εμπορευμάτων αξίας 5.000 Ευρώ από το Γ. Βασιλειάδη, τα μισά με μετρητά και τα άλλα μισά με πίστωση.
6. Πληρωμή 200 Ευρώ για διαφήμιση της επιχείρησης.
7. Πώληση εμπορευμάτων αξίας 1.000 Ευρώ αντί 800 Ευρώ στον Α. Ανδρέου με μετρητά.
8. Είσπραξη 1.000 Ευρώ από τον πελάτη Β. Γεωργιάδη, έναντι λ/σμού του.
9. Ανάληψη από τον επιχειρηματία εμπορευμάτων αξίας 500 Ευρώ και μετρητών 1.500 Ευρώ για κάλυψη ατομικών του αναγκών, έναντι μελλοντικών κερδών.

Διαπιστώνεται ότι η απογραφή τέλους χρήσης συμφωνεί με τα υπόλοιπα των λογαριασμών.

* Η διαδικασία αυτή θα ακολουθηθεί για διδακτικούς λόγους, παρά το ότι το Ε.Γ.Λ.Σ. προβλέπει τη μεταφορά (για τις ατομικές επιχειρήσεις) του αποτελέσματος στον Ατομικό λογαριασμό του Επιχειρηματία.

Οι εργασίες που θα γίνουν είναι οι ακόλουθες:

Α', Με την έναρξη της χρήσης

α) Καταχωρείται στο Ημερολόγιο ο Ισολογισμός για το άνοιγμα των βιβλίων της χρήσης.

β) Ανοίγονται οι λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού από τον Ισολογισμό.

Β' Κατά τη διάρκεια της χρήσης.

α) Καταχωρούνται στο Ημερολόγιο τα λογιστικά γεγονότα.

β) Ενημερώνονται από το Ημερολόγιο οι λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού.

Γ'. Στο τέλος της χρήσης

α) Συγκεντρώνονται οι λογαριασμοί εξόδων, εσόδων, ζημιών και κερδών στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσης», για συσχέτιση (σύμφωνα με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, πριν τη σύνταξη του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης», συντάσσεται ο λογαριασμός «Γενική Εκμετάλλευση» που προς το παρόν παραλείπεται).

β) Μεταφέρεται το υπόλοιπο του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» στο λογαριασμό «Κέρδη (ή Ζημίες) Χρήσης», ο οποίος δείχνει το καθαρό (συνολικό) αποτέλεσμα χρήσης.

γ) Μεταφέρεται το ποσό του λογαριασμού «Κέρδη (ή Ζημίες) Χρήσης» στο λογαριασμό «Κεφάλαιο».

δ) Μεταφέρεται (αφαιρείται) στο λογαριασμό «Κεφάλαιο» ο «Ατομικός Λογαριασμός του Επιχειρηματία».

ε) Συντάσσεται ο Ισολογισμός τέλους Χρήσης από την απογραφή.

στ) Γίνεται το τεχνητό κλείσιμο των βιβλίων της Χρήσης με την εγγραφή κλεισίματος των βιβλίων (οι λογαριασμοί του Ενεργητικού πιστώνονται και του Παθητικού χρεώνονται, δηλαδή αντίθετα από ότι είναι στον ισολογισμό, προκειμένου να εξισωθούν και να κλείσουν).

Έχουμε:

Α' Στο Ημερολόγιο Σελ. 1

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2002

1			1/1			
	1		Εμπορεύματα		20.000	
	4		Πελάτες		8.000	
	7		Χρεώστες διάφοροι		2.000	
	8		Ταμείο		10.000	
	12		Προμηθευτές			10.000
	16		Κεφάλαιο			30.000
			Όπως ο Ισολογισμός 31/12/2001			
2			.../...			
	8		Ταμείο		6.800	
	1		Εμπορεύματα*			4.000
	17		Μεικτά κέρδη από Εμπ/τα			2.800
			Πώληση Εμπ/των στο Β. Γεωργιάδη Τιμ. μας Νο... Απ. Εισπρ. Νο...			
3			.../...			
	18		Παροχές τρίτων		400	
	8		Ταμείο			400
			Εξ/ση λ/σμού ΔΕΗ Απ. Πληρ. Νο...			
4			.../...			
	12		Προμηθευτές		2.000	
	8		Ταμείο			2.000
			Έναντι λ/σμού Γ. Βασιλειάδη Απ. Πληρ. Νο....			
5			.../...			
	18		Παροχές Τρίτων		1.500	
	8		Ταμείο			1.500
			Πληρωμή Ενοικίων Απ. Πληρ. Νο...			
6			.../...			
	1		Εμπορεύματα		5.000	
	8		Ταμείο			2.500
	12		Προμηθευτές			2.500
			Αγορά Εμ/των Τιμ. Νο... Γ. Βασιλειάδη Απ. Πλ. Νο			
			Σε μεταφορά	–	55.700	55.700

* Όταν η επιχείρηση πουλάει εμπορεύματα, σύμφωνα με όσα μάθαμε για τους λογαριασμούς των εσόδων, πιστώνεται με το αντίτιμο της πώλησης ο λογαριασμός των εσόδων «πωλήσεις εμπορευμάτων». Όμως, επειδή στο κεφάλαιο αυτό μεταξύ των άλλων στόχων είναι και η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου λογιστικού κυκλώματος εργασιών, για διδακτικούς λόγους (προσδιορισμός του αποτελέσματος με όσα μέχρι τώρα είναι γνωστά), πιστώνεται ο λογαριασμός «Εμπορεύματα» και ο λογαριασμός «Μεικτά κέρδη από εμπορεύματα» (σε περίπτωση ζημίας χρεώνεται ο λογαριασμός «Μεικτές ζημιές από εμπορεύματα»).

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ συνέχεια

		Από μεταφορά	–	55.700	55.700
7		.../...			
	20	Διάφορα έξοδα		200	
	8	Ταμείο			200
		Διαφήμιση, Τιμ. Νο... Απ. Πλ. Νο...			
8		.../...			
	8	Ταμείο		800	
	21	Μεικτές Ζημιές από εμπορεύματα		200	
	1	Εμπορεύματα			1.000
		Πώληση Εμπ/των στον Α. Ανδρέου			
		Τιμ. μας Νο... Απ. Εισπρ. Νο...			
9		.../...			
	8	Ταμείο		1.000	
	4	Πελάτες			1.000
		Έναντι λ/σμού Β. Γεωργιάδη Απ. Εισπρ. Νο			
10		.../...			
	22	Ατομικός λ/σμός Επιχειρηματία		2.000	
	1	Εμπορεύματα			500
	8	Ταμείο			1.500
		Ανάληψη Επιχειρηματία Απ. Πλ. Νο...			
11					
	24	Αποτελέσματα Χρήσης		2.300	
	18	Παροχές Τρίτων			1.900
	20	Διάφορα έξοδα			200
	21	Μεικτές Ζημιές από Εμπορ/τα			200
		Συγκέντρωση των λ/σμών Εξόδων και ζημιών στο λ/σμό Αποτελέσματα Χρήσης			
12					
	17	Μεικτά κέρδη από εμπορεύματα		2.800	
	24	Αποτελέσματα Χρήσης			2.800
		Συγκέντρωση των λ/σμών εσόδων στο λ/σμό Αποτελέσματα Χρήσης			
13					
	24	Αποτελέσματα Χρήσης		500	
	25	Κέρδη Χρήσης			500
		Προσδιορισμός Καθαρού αποτελέσματος Χρήσης			
14					
	25	Κέρδη Χρήσης		500	
	16	Κεφάλαιο			500
		Κεφαλοποίηση του Καθαρού (συνολικού) αποτελέσματος Χρήσης			
		Σε μεταφορά.	–	66.000	66.000

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ συνέχεια

			Από μεταφορά		66.000	66.000
15						
	16		Κεφάλαιο		2.000	
	22		Ατομικός λογ/σμός Επιχειρ.			2.000
			Μεταφορά του λ/σμού Ατομ. λ/σμός Επιχειρηματία στο λογ/σμό Κεφάλαιο			
16						
	12		Προμηθευτές		10.500	
	16		Κεφάλαιο		28.500	
	1		Εμπορεύματα			19.500
	4		Πελάτες			7.000
	7		Χρεώστες διάφοροι			2.000
	8		Ταμείο			10.500
			Κλείσιμο βιβλίων χρήσης	–	107.000	107.000

Β' Στο Γενικό Καθολικό:

-1-

Χ	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ		Π
Ισολ.	20.000	2.	4.000
6 (ημ. άρθρο)	5.000	8.	1.000
		10.	500
	25.000		5.500
		Για εξ/ση	19.500
	25.000		25.000
Νέο Υπόλ.	19.500		

-4-

Χ	ΠΕΛΑΤΕΣ		Π
Ισολ.	8.000	9.	1.000
		Για εξ/ση	7.000
	8.000		8.000
Νέο Υπόλ.	7.000		

-7-

Χ	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		Π
Ισολ.	2.000	Για εξίσωση	2.000
	2.000		2.000
Νέο Υπόλ.	2.000		

-8-

Χ	ΤΑΜΕΙΟ		Π
Ισολ.	10.000	3.	400
2.	6.800	4.	2.000
8.	800	5.	1.500
9.	1.000	6.	2.500
		7.	200
		10.	1.500
	18.600		8.100
		Για εξίσωση	10.500
	18.600		18.600
Νέο Υπόλ.	10.500		

-12-

Χ	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ		Π
4.	2.000	Ισολ.	10.000
		6.	2.500
	2.000		12.500
Για εξίσωση	10.500		
	12.500		12.500
		Νέο Υπόλ.	10.500

-16-

Χ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ		Π
Ατομικός λ.		Ισολ.	30.000
Επιχ.	2.000	Κέρδη	
		Χρησ.	500
	2.000		30.500
Για εξίσωση	28.500		
	30.500		30.500
		Νέο Υπόλ.	28.500

-17-

Χ	ΜΕΙΚΤΕΣ ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΕΜΠ/ΤΑ		Π
Απ. Χρησ.	2.800	2.	2.800
	2.800		2.800

-18-

Χ	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ		Π
3.	400	Απ. Χρησ.	1.900
5.	1.500		
	1.900		1.900

-20-

Χ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ		Π
7.	200	Απ. Χρησ.	200
	200		200

-21-

Χ	ΜΕΙΚΤΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΕΜΠ/ΤΑ		Π
8.	200	Απ. Χρησ.	200
	200		200

-22-

Χ	ΑΤΟΜΙΚΟΣ Λ/ΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡ		Π
10.	2.000	Κεφάλαιο	2.000
	2.000		2.000

-24-

Χ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ		Π
Παρ. Τρίτων	1.900	Μεικτ. Κέρδη	
Διαφ. Έξοδα	200	από Εμπ.	2.800
Μεικ. ζημ. Εμπ.	200		
	2.300		2.800
Κέρδη Χρησ.	500		
	2.800		2.800

-25-

Χ	ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΗΣ		Π
Κεφαλ.	500	Απ. Χρησ.	500
	500		500

Με βάση την Απογραφή τέλους Χρήσης, που συμφωνεί με τα υπόλοιπα των λογαριασμών, συντάσσουμε τον πίνακα του Ισολογισμού ο οποίος έχει ως εξής:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31/12/2002

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Εμπορεύματα	19.500	Προμηθευτές	10.500
Πελάτες	7.000	Κεφάλαιο	28.500
Χρεώστες διάφοροι	2.000		
Ταμείο	10.500		
	39.000		39.000

Στην περίπτωση που οι λογαριασμοί δε συμφωνούν με τα δεδομένα της Απογραφής τέλους Χρήσης, προσαρμόζονται με τα δεδομένα της απογραφής κάνοντας ημερολογιακές εγγραφές. Οι εγγραφές με τις οποίες προσαρμόζονται, **ονομάζονται εγγραφές προσαρμογής ή εγγραφές τακτοποίησης.**

5.5. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να σημειώσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Ο λογαριασμός «Μεταφορικά μέσα» σε αντιπροσωπεία αυτοκινήτων είναι λογαριασμός Πάγιου Ενεργητικού. Σ.Λ

β) Οι λογαριασμοί του Πραγματικού Παθητικού συμπεριλαμβάνονται στους λογαριασμούς Καθαρής Περιουσίας Σ.Λ

γ) Στο Κυκλοφορούν Ενεργητικό δεν συμπεριλαμβάνονται όλοι οι λογαριασμοί των αποθεμάτων Σ.Λ

δ) Οι λογαριασμοί των χρηματικών διαθεσίμων είναι λογαριασμοί του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού. Σ.Λ

ε) Τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης είναι λογαριασμός Καθαρής Περιουσίας Σ.Λ

2. Να σημειώσετε τις σωστές απαντήσεις στις (παρακάτω) ερωτήσεις:

α) Τι παρακολουθούμε με τους λογαριασμούς Καθαρής Περιουσίας;

1. Τα ίδια κεφάλαια μιας επιχείρησης
2. Τα πάγια στοιχεία μιας επιχείρησης
3. Τις υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τρίτους
4. Όλα τα κυκλοφορούντα στοιχεία.

β) Τι πρέπει να κάνουμε για να υπολογίσουμε το τελικό αποτέλεσμα μιας χρήσης;

1) Να συνυπολογίσουμε τις απολήψεις του επιχειρηματία.
2) Να μεταφέρουμε πρώτα τον ατομικό λογαριασμό του επιχειρηματία στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσης».
3) Να μεταφέρουμε τον ατομικό λογαριασμό του επιχειρηματία στο Παθητικό ως υποχρέωση.
4) Να μη λάβουμε καθόλου υπόψη τις απολήψεις του επιχειρηματία.

γ) Σε ποια ομάδα λογαριασμών ανήκει ο λογαριασμός «Πωλήσεις εμπορευμάτων»;

1) στους λογαριασμούς Ενεργητικού
2) στους λογαριασμούς Κυκλοφορούντος Ενεργητικού
3) στους λογαριασμούς Πραγματικού Παθητικού
4) Σε καμιά από τις παραπάνω.

δ) Τι ρόλο παίζουν οι λογαριασμοί των εξόδων και των ζημιών;

1) Μειώνουν την καθαρή περιουσία της επιχείρησης
2) Μειώνουν τα πάγια στοιχεία του Ενεργητικού μιας επιχείρησης μόνο.
3) Αυξάνουν τα Αποτελέσματα Χρήσης της επιχείρησης.
4) Δεν επηρεάζουν την περιουσιακή κατάσταση της επιχείρησης.

ε) Πότε ο ισολογισμός έναρξης καταχωρείται στο ημερολόγιο;

1) Με την έναρξη της χρήσης
2) Κατά τη διάρκεια της χρήσης

3) Στο τέλος της χρήσης
4) Σε καμία από τις παραπάνω περιπτώσεις

3. Να συνδέσετε με μια γραμμή τα δεδομένα της πρώτης στήλης με τα αντίστοιχά τους στη δεύτερη στήλη

α) I	II
• Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων	• Έσοδο
• Μεικτά κέρδη από εμπορεύματα	• Πάγιο Ενεργητικό
• Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	• Κυκλοφορούν Ενεργητικό
• Ταμείο	• Έξοδο

β) I	II
• Γήπεδα	• Έσοδο
• Τακτικό αποθεματικό	• Καθαρή περιουσία
• Πωλήσεις εμπορευμάτων	• Πάγιο Ενεργητικό
• Προμηθευτές	• Πραγματικό Παθητικό

4. Ο ισολογισμός της ατομικής επιχείρησης του Α. Ανδρέου στις 31/12/2001 έχει ως εξής, σε ευρώ:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Οικόπεδα	40.000	Προμηθευτές	30.000
Κτίρια	100.000	Κεφάλαιο	200.000
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000		
Εμπορεύματα	50.000		
Πελάτες	20.000		
Ταμείο	16.000		
	230.000		230.000

Στη νέα χρήση γίνονται στην επιχείρηση τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

Στις 20/1/2002: Αγορά εμπορευμάτων αξίας 100.000 Ευρώ από το Γ. Γεωργίου με πίστωση (τιμολόγιό του Νο 2/20-1.02).

Στις 25/1/2002: Πώληση εμπορευμάτων αξίας, 45.000 Ευρώ αντί 65.000 Ευρώ στο Β. Βασιλείου (τιμολ. Νο 1/25-1-02) με μετρητά 50.000 Ευρώ (Αποδ. Εισπρ. Νο 1/25-1-02) και τα υπόλοιπα με πίστωση.

Στις 10/3/2002: Πληρωμή του λογαριασμού της ΔΕΗ 600 Ευρώ και του τηλεφώνου 400 Ευρώ (Απ. Πληρ. Νο 1 και 2/10-3-02).

Στις 15/4/2002: Πληρωμή 60.000 ευρώ στον προμηθευτή Γ. Γεωργίου έναντι λογαριασμού (Απ. Πλ. Νο 3/15-4-02).

Στις 7/5/2002: Πληρωμή 1.000 Ευρώ στο περιοδικό «Αγροτικά νέα», για διαφήμιση

της επιχείρησης (Απ. Πλ. Νο 4/7-5-02).
Στις 10/6/2002: Είσπραξη 20.000 Ευρώ από τον πελάτη Β. Βασιλείου, έναντι λογαριασμού του (Απ. Είσπρ. Νο 2/10-6-02).
Στις 10/7/2002: Πληρωμή του λογαριασμού της ΔΕΗ 400 Ευρώ και του τηλεφώνου 500 Ευρώ (Απ. Πληρ. Νο 5 και 6/10-7-02).
Στις 15/7/2002: Πώληση εμπορευμάτων αξίας 50.000 Ευρώ αντί 75.000 ευρώ στο Β. Βασιλείου (τιμολόγιο Νο 2/15-7-02), με μετρητά τα 30.000 Ευρώ (Απ. Είσπρ. Νο 3/15-7-02), με πίστωση σε ανοικτό λογαριασμό τα 20.000 Ευρώ και τα υπόλοιπα με συναλλαγματικές ονομαστικής αξίας 26.000 Ευρώ (τα 1.000 Ευρώ είναι τόκοι), έκδοσης της επιχείρησης και αποδοχής του Β. Βασιλείου.
Στις 20/10/2002: Ανάληψη μετρητών 10.000 Ευρώ, από την επιχειρηματία για κάλυψη ατομικών του αναγκών, έναντι κερδών (Απ. Πληρ. Νο 7/20-10-02).
Στις 5/11/2002: Πληρωμή 45.000 Ευρώ στον προμηθευτή Γ. Γεωργίου έναντι λογαριασμού (Απ. Πληρ. Νο 8/5-11-02).
Στις 30/11/2002: Είσπραξη 5.000 Ευρώ από εξόφληση συναλλαγματικής έκδοσής μας και αποδοχής του πελάτη μας Β. Βασιλείου (Απ. Είσπρ. Νο 4/30-11-2002), κανονικά στη λήξη της.
Στις 17/12/2002: Πληρωμή του λογαριασμού της ΔΕΗ 700 Ευρώ, του λογαριασμού του τηλεφώνου 700 Ευρώ και της ύδρευσής 300 Ευρώ (Απ. Πλ. Νο 9κ 10/17-12-2002).
Στο τέλος της χρήσης διαπιστώθηκε ότι η απογραφή συμφωνεί με τα υπόλοιπα των λογαριασμών.
Ζητείται να κάνετε:
1) Το άνοιγμα των βιβλίων της χρήσης 2002.
2) Την παρακολούθηση των παραπάνω λογιστικών γεγονότων με τη χρήση του Ημερολογίου και των λογαριασμών.
3) Τη σύνταξη του ανακεφαλαιωτικού ισοζυγίου των λ/σμών του Γενικού Καθολικού της 31/12/2002.
4) Τον προσδιορισμό του συνολικού αποτελέσματος χρήσης της επιχείρησης και τη μεταφορά του στο κεφάλαιο.
5) Τη σύνταξη του τελικού ισολογισμού (31-12-2002) και
6) Το κλείσιμο των βιβλίων χρήσης 2002.

5. Ο Ν. Σωτηρίου ιδρύει στις 2/12/2002 ατομική επιχείρηση εμπορίας ποδηλάτων και μοτοποδηλάτων και για το σκοπό αυτό εισφέρει σε μετρητά 100.000 Ευρώ (Απ. Είσπρ. Νο 1/2-12-02).
Στη συνέχεια, γίνονται τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

Στις 3/12/2002: Πληρωμή 2.000 ευρώ στον Ι. Μερσίνη για το ενοίκιο του Δεκεμβρίου 2002 (Απ. πληρ. Νο 1/3-12-02).
Στις 4/12/2002: Αγορά επίπλων αξίας 3.000 Ευρώ και μηχανών γραφείου αξίας 1.000 με μετρητά (Απ. Πληρ. Νο 2/4-12-02) από τον Τσαούσογλου (Τιμ. του Νο 2153/4-12-02).

Στις 5/12/2002: Αγορά ποδηλάτων αξίας 5.000 Ευρώ και μοτοποδηλάτων αξίας 20.000 Ευρώ από το Δ. Δημητρίου (τιμολόγιο του Νο 705/5-12-02), με μετρητά τα 15.000 Ευρώ (Απ. Πληρ. Νο 3/5-12-02) και τα υπόλοιπα με πίστωση σε ανοικτό λογαριασμό.
Στις 15/12/2002: Πώληση ποδηλάτων αξίας 2.000 Ευρώ αντί 3.000 Ευρώ και μοτοποδηλάτων αξίας 10.000 Ευρώ αντί 15.000 Ευρώ στον Π. Παναγιώτου (τιμολόγιο Νο 1/15-12-02), με μετρητά τα 3.000 Ευρώ (Απ. Είσπρ. Νο 2/15-12-02) και τα υπόλοιπα με πίστωση σε ανοικτό λογαριασμό.
Στις 30/12/2002: Πληρωμή της μισθοδοσίας του προσωπικού 3.000 Ευρώ (Μισθοδ. Κατάσταση μηνός Δεκεμβρίου 2002).
Στο τέλος της χρήσης διαπιστώθηκε ότι η απογραφή συμφωνεί με τα υπόλοιπα των λογαριασμών.
Ζητείται να κάνετε:
1) Την εγγραφή έναρξης (ίδρυσης)
2) Την παρακολούθηση των παραπάνω λογιστικών γεγονότων στο ημερολόγιο και τους λογαριασμούς.
3) Τη σύνταξη του ανακεφαλαιωτικού ισοζυγίου των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού της 31/12/2002.
4) Τον προσδιορισμό του συνολικού αποτελέσματος χρήσης της επιχείρησης (χωρίς να υπολογιστούν οι αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων για τις οποίες θα γίνει ανάλυση σε επόμενο κεφάλαιο) και τη μεταφορά του στο Κεφάλαιο.
5) Τη σύνταξη του Ισολογισμού της 31/12/2002,
6) Το κλείσιμο των βιβλίων χρήσης 2002, και
7) Το άνοιγμα των βιβλίων χρήσης 2003.

6. Δίνονται οι λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού ατομικής επιχείρησης:

Αμοιβές και

Χ έξοδα προσωπικού Π	
1.500	

Χ Παροχές τρίτων Π	
400	

Χ Διάφορα έξοδα Π	
250	

Μεικτά κέρδη

Χ από εμπορεύματα Π	
	3.500

Χ Κεφάλαιο Π	
	20.000

Ατομικός λογαριασμός

Χ επιχειρηματία Π	
400	

Ζητείται να κάνετε τις ημερολογιακές εγγραφές και τις αντίστοιχες καταχωρήσεις στους λογαριασμούς του Γενικού Καθολικού, ώστε να συνταχτεί ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης» και να προσδιοριστεί το ύψος του Κεφαλαίου.

7. Δίνονται οι παρακάτω λογαριασμοί:

Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 4.000 Ευρώ, Μεικτά κέρδη από εμπορεύματα 5.000 Ευρώ, ζημία ανασφάλιστων επίπλων από φωτιά 300 Ευρώ, κέρδη από λαχείο 500 Ευρώ, παροχές τρίτων 500 Ευρώ.
Ζητούνται:
1) Να ανοίξετε τους λογαριασμούς και με λογιστικές εγγραφές να συντάξετε το λογαριασμό «Αποτελέσματα χρήσης»
2) Να προσδιορίσετε το συνολικό αποτέλεσμα της χρήσης.
3) Αν οι λογαριασμοί αυτοί ανήκουν σε ατομική επιχείρηση, κατά πόσο θα αυξηθεί το κεφάλαιο της επιχείρησης, δεδομένου ότι ο επιχειρηματίας κατά τη διάρκεια της χρήσης έκανε αναλήψεις έναντι των μελλοντικών κερδών ύψους 100 Ευρώ.

8. Σε μια ατομική επιχείρηση το υπόλοιπο του λογαριασμού «Αποτελέσματα χρήσης» είναι 30.000 (πιστωτικό) Ευρώ. Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Κεφάλαιο» είναι 150.000 Ευρώ. Ο λογαριασμός «Ατομικός λογαριασμός Επιχειρηματία» έχει υπόλοιπο 6.500 Ευρώ.

Να προσδιορίσετε με λογιστικές εγγραφές το ύψος του νέου Κεφαλαίου.

κεφάλαιο **έκτο**

Οι λογαριασμοί από οργανωτική άποψη και η διάκρισή τους κατά μέγεθος

6.1. ΑΝΑΓΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ

Οι λογαριασμοί εικονίζουν τη θέση (με το υπόλοιπό τους) και παρακολουθούν την κίνηση (τις μεταβολές) των περιουσιακών στοιχείων.

Έτσι μπορούμε να γνωρίζουμε πόσα είναι τα εμπορεύματά μας, πόσα μας χρωστούν οι πελάτες μας, κτλ. και τι μεταβολές έγιναν σ' αυτά σε μια χρονική περίοδο.

Αν όμως μας ρωτήσουν πόσα μας οφείλει ο πελάτης μας Β. Βασιλείου ή πόσο λάδι Καλαμάτας Ο° έχουμε, δεν είναι δυνατό να γνωρίζουμε με όσα έχουμε μάθει μέχρι τώρα, χωρίς να καταφύγουμε σε εξωλογιστικούς υπολογισμούς.

Υπάρχει λοιπόν ανάγκη διάσπασης των λογαριασμών μέχρι την εξατομίκευση του κάθε περιουσιακού στοιχείου. Παραστατικά δίνουμε τη διάσπαση του λογαριασμού «Εμπορεύματα» σε ένα κατάστημα ετοίμων ενδυμάτων, βλέπε σελ. 102.

Οι επιχειρήσεις έχουν ανάγκη να τηρούν τις πληροφορίες τους αναλυμένες σε δυο ή και περισσότερα επίπεδα και γι' αυτό λειτουργούν **παράλληλα** λογαριασμούς διαφορετικών επιπέδων ανάλυσης.

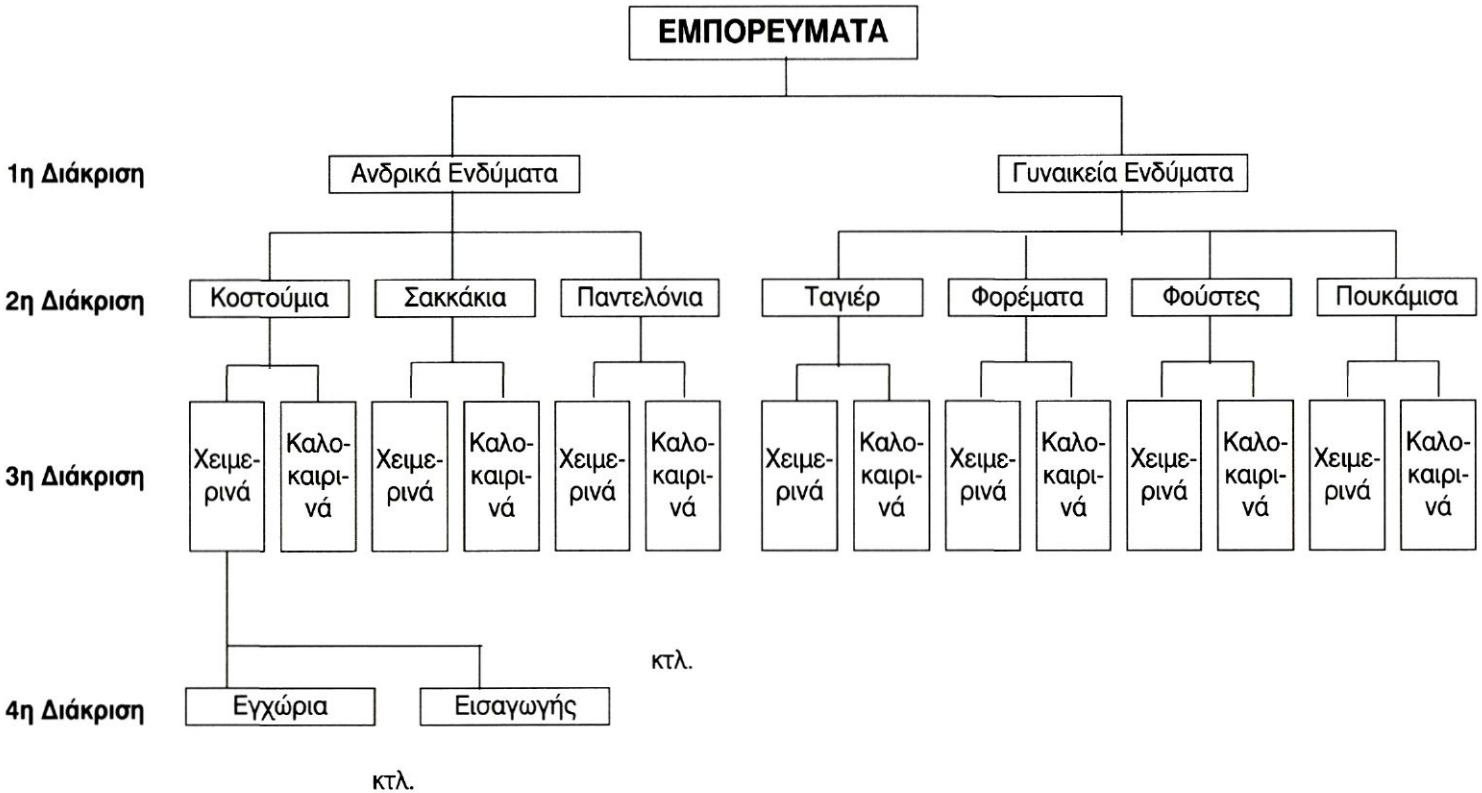
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ
1η Διάκριση
Ανδρικά Ενδύματα
Γυναικεία Ενδύματα
2η Διάκριση
Κοστούμια
Σακκάκια
Παντελόνια
Ταγιέρ
Φορέματα
Φούστες
Πουκάμισα
3η Διάκριση
Χειμε-ρινά
Καλο-καιρι-νά
Χειμε-ρινά
Καλο-καιρι-νά
Χειμε-ρινά
Καλο-καιρι-νά
Χειμε-ρινά
Καλο-καιρι-νά
Χειμε-ρινά
Καλο-καιρι-νά
Χειμε-ρινά
Καλο-καιρι-νά
Χειμε-ρινά
Καλο-καιρι-νά
κτλ.
4η Διάκριση
Εγχώρια
Εισαγωγής
κτλ.

6.2.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ Ή ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΙ, ΕΙΔΙΚΟΙ Ή ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ

Γενικοί ή περιληπτικοί είναι οι λογαριασμοί στους οποίους εικονίζεται και παρακολουθούνται, όπως γνωρίζουμε, στο σύνολό τους περιουσιακά στοιχεία, όπως Μεταφορικά μέσα, Εμπορεύματα, Χρηματικά διαθέσιμα, Προμηθευτές.

Ειδικοί ή Αναλυτικοί είναι οι λογαριασμοί στους οποίους αναλύεται ένας γενικός ή περιληπτικός λογαριασμός, όπως οι λογαριασμοί «Αυτοκίνητα», «Πλοία», «Μοτοσυκλέτες» στους οποίους αναλύεται ο γενικός λογαριασμός «Μεταφορικά μέσα», και οι λογαριασμοί «Ανδρικά ενδύματα», «Γυναικεία ενδύματα» στους οποίους αναλύεται ο γενικός λογαριασμός «Εμπορεύματα».

Ένας ειδικός λογαριασμός μπορεί να αναλύεται και αυτός σε αναλυτικούς, π.χ. ο λογαριασμός «Αυτοκίνητα» στους λογαριασμούς «Φορτηγά», «Λεωφορεία» κτλ. ο λογαριασμός «Φορτηγά» στους λογαριασμούς «Φορτηγό ... αριθμ. κυκλοφορίας... », «Φορτηγό...» κτλ. Ο λογαριασμός «Ανδρικά ενδύματα» του διαγράμματος της σελ. 102 στους λογαριασμούς «Κοστούμια», «Σακκάκια», «Παντελόνια», ο λογαριασμός «Κοστούμια» στους λογαριασμούς «χειμερινά», «καλοκαιρινά» κτλ. Αυτό γίνεται μέχρι την τέλεια εξατομίκευση του είδους.

Κάθε λογαριασμός, ο οποίος αναλύεται, είναι ειδικός για τον προηγούμενό του και γενικός για τους επόμενούς του.

Η πιο πάνω διάκριση είναι αναγκαία και γίνεται από την άποψη της πληροφοριακής περιεκτικότητας του κάθε λογαριασμού.

6.3.

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΙ, ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΙ, ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΟΙ ΚΤΛ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Πρωτοβάθμιοι λέγονται οι λογαριασμοί που τηρούνται στο Γενικό Καθολικό και με αυτούς παρακολουθούνται τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης κατά ομοειδείς κατηγορίες, όπως οι λογαριασμοί «Εμπορεύματα», «Εδαφικές Εκτάσεις», «Πελάτες», «Γραμμάτια πληρωτέα», «Χρηματικά διαθέσιμα» κτλ.

Δευτεροβάθμιοι λέγονται οι ειδικοί ή αναλυτικοί λογαριασμοί κάθε πρωτοβάθμιου περιληπτικού λογαριασμού που τηρούνται στο Αναλυτικό Καθολικό πρώτης σειράς (βιβλίο ή καρτέλες), ένα για κάθε πρωτοβάθμιο λογαριασμό π.χ. στο Αναλυτικό Καθολικό του πρωτοβάθμιου λογαριασμού «Εμπορεύματα» τηρούνται οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί «Ανδρικά ενδύματα», «Γυναικεία ενδύματα», στο Αναλυτικό Καθολικό του πρωτοβάθμιου λογαριασμού «Χρηματικά διαθέσιμα» τηρούνται οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί «Ταμείο», «Καταθέσεις όψεως» κτλ.

Τριτοβάθμιοι λέγονται οι ειδικοί λογαριασμοί κάθε δευτεροβάθμιου περιληπτικού λογαριασμού που τηρούνται στο Αναλυτικό Καθολικό δεύτερης σειράς, π.χ. στο Αναλυτικό Καθολικό του δευτεροβάθμιου λογαριασμού «Ανδρικά ενδύματα» τηρούνται οι τριτοβάθμιοι λογαριασμοί «Κοστούμια», «Σακκάκια», «Παντελόνια» κτλ.

Με τον ίδιο τρόπο συνεχίζεται η ανάλυση σε **τεταρτοβάθμιους, πεμπτοβάθμιους** κτλ. λογαριασμούς μέχρι την τέλεια εξατομίκευση του κάθε περιουσιακού στοιχείου.

Σχετικός είναι ο παρακάτω πίνακας.

Πρωτοβάθμιος λογαριασμός Γενικό Καθολικό	**Δευτεροβάθμιος λογαριασμός** Αναλ. Καθολικό Α'	**Τριτοβάθμιος λογαριασμός** Αναλ. Καθολικό Β'
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΕΛΗ	Φ.Π.Α.	Αγορών 18%
		Πωλήσεων 18%
	Φόροι και Τέλη Αμοιβών Προσωπικού	Φ.Μ.Υ.
		Χαρ/μο κ. ΟΓΑ Χαρ/μου
	Φόροι και Τέλη Αμοιβών τρίτων	Φόρος αμοιβών ελευθ. επαγγ.
		Χαρ/μο κ. ΟΓΑ αμοιβών ελευθ. επαγγ.
	Φόροι και Τέλη κυκλοφορίας μεταφορικών μέσων	Ι.Χ.
		Λεωφορείων

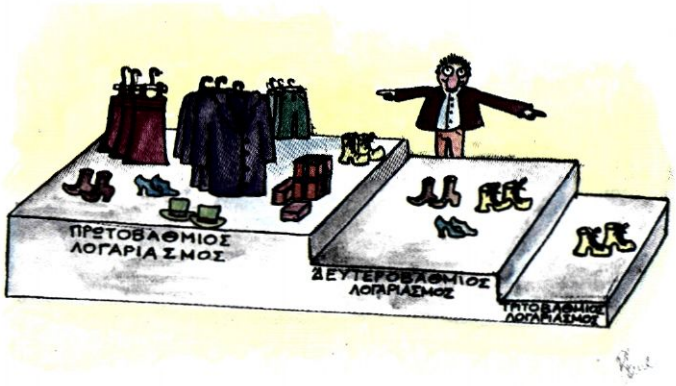

6.4.

Ο ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Οι ειδικοί λογαριασμοί λειτουργούν παράλληλα με το γενικό τους λογαριασμό και όπως αυτός, δηλαδή, όταν χρεώνεται ο γενικός χρεώνονται και οι ειδικοί του, και όταν πιστώνεται πιστώνονται και οι ειδικοί του.

Οι ειδικοί λογαριασμοί γράφονται στο ημερολογιακό άρθρο αμέσως κάτω από το γενικό τους λογαριασμό και, για να ξεχωρίζουν, **υπογραμμίζονται.** Τα ποσά τους, εφόσον είναι περισσότεροι από ένας, γράφονται στη στήλη των μερικών ποσών (πέμπτη στήλη) και, μετά την αναγραφή του ποσού και του τελευταίου ειδικού λογαριασμού, αθροίζονται.

Παράδειγμα:

Η επιχείρηση πλήρωσε στις 21/3/2002 για την κατανάλωση του ηλεκτρικού ρεύματος 500 Ευρώ και για το λογαριασμό του τηλεφώνου 300 Ευρώ (Αποδ. ΔΕΗ..., ΟΤΕ...).

Θα έχουμε:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ συνέχεια

			Από μεταφορά		.....	.....
			21/3			
	21		Παροχές τρίτων		800	
		1	Ηλεκτρικό ρεύμα	500		
		4	Τηλεφωνικά	300		
	2		Χρηματικά διαθέσιμα			800
		1	Ταμείο			
			Εξ/ση λ/σμού ΔΕΗ και λ/σμού ΟΤΕ Αποδ.			

Οι λογαριασμοί των αναλυτικών καθολικών, όπως και οι λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού, ενημερώνονται από το Ημερολόγιο εκτός από την αρχή και το τέλος κάθε χρήσης, όπου για οικονομία εργασίας οι αναλυτικοί λογαριασμοί ενημερώνονται από το βιβλίο απογραφών.

Σε πολλές περιπτώσεις κρίνεται σκόπιμο για λόγους ταχύτητας αλλά και για πιο ουσιαστικό έλεγχο σε περίπτωση λάθους, η ενημέρωση των ειδικών λογαριασμών να γίνεται απευθείας από τα δικαιολογητικά.

Μετά την ενημέρωση των αναλυτικών λογαριασμών γράφεται στην τρίτη στήλη

του Ημερολογίου ο αριθμός της σελίδας του αναλυτικού καθολικού στην οποία τηρείται ο αναλυτικός λογαριασμός.

Υπόδειγμα λογαριασμού Αναλυτικού Καθολικού Πελατών.

Κ. Α. ...

Σελ. 28 Πελάτης Β. Βικελίδης Γούναρη 60 Αγ. Παρασκευή τηλ. 639...

Χρονολογ.	Αριθμ. ημερολογιακού άρθρου	Είδος και αριθμός δικαιολογ.	Αιτιολογία	Ποσά		Υπόλοιπο
				Χρέωσης	Πίστωσης	
			Από την απογραφή	2.000		2.000
10.2.02	47	Τιμ. 30	Αγορά του	1.000		3.000
20.2.02	58	Απ. Εισπρ. 80	Έναντι λογ/μού		1.500	1.500
5.3.02	70	Π.Τ.5	Έκπτωση		300	1.200
15.5.02	105	Τιμ. 120	Αγορά του	2.500		3.700
			Σε μεταφορά	5.500	1.800	3.700

6.5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Ή ΙΣΟΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Η παράλληλη λειτουργία του γενικού και των αναλυτικών του λογαριασμών συνεπάγεται ότι:

• το σύνολο των αθροισμάτων των χρεώσεων των αναλυτικών λογαριασμών είναι ίσο με το άθροισμα της χρέωσης του γενικού τους λογαριασμού.

• το σύνολο των αθροισμάτων των πιστώσεων των αναλυτικών λογαριασμών είναι ίσο με το άθροισμα της πίστωσης του γενικού τους λογαριασμού, και επομένως

• το σύνολο των υπόλοιπων των αναλυτικών λογαριασμών είναι ίσο με το υπόλοιπο του γενικού τους λογαριασμού.

Για την επαλήθευση των παραπάνω συμφωνιών ανάμεσα στους αναλυτικους λογαριασμούς και στους γενικούς αλλά και για την παροχή πολύτιμων πληροφοριών στη διοίκηση της επιχείρησης, συντάσσονται τα ισοζύγια των αναλυτικών καθολικών ή, όπως αλλιώς λέγονται, καταστάσεις συμφωνίας των αναλυτικών καθολικών.

Ισοζύγιο λογαριασμών Αναλυτικού Καθολικού είναι ένα πίνακας στον οποίο αναγράφονται όλοι οι αναλυτικοί λογαριασμοί (και οι τυχόν εξισωμένοι) του γενικού λογαριασμού με τα αθροίσματα της χρέωσής τους, της πίστωσής τους και τα υπόλοιπά τους.

Το ισοζύγιο αυτό έχει την εξής μορφή:

ΙΣΟΖΥΓΙΟ (Ή ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ) ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ.. ΤΗΣ .../.../200...

α/α	ΣΑΚ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
		ΣΥΝΟΛΑ				

6.6. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Η απογραφή τέλους χρήσης, στις 31/12/2001, της ατομικής επιχείρησης του Π. Πέτρου έχει ως εξής σε Ευρώ: Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 4.000 (έπιπλα 2.000. Σκεύη 500 και Μηχανές γραφείου 1.500), Εμπορεύματα 50.000 (Ξυλεία Σουηδική 30.000 και Ξυλεία λευκή 20.000), Πελάτες 20.000 (Α. Αργυρός 10.000, Β. Βοριάς 8.000 και Γ. Γάκης 2.000), Ταμείο 6.000 και Προμηθευτές 30.000 (Δ. Δαγκλής 20.000 και Ι. Ιακώβου 10.000).

Ο Ισολογισμός της επιχείρησης είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	4.000	Κεφάλαιο	50.000
Εμπορεύματα	50.000	Προμηθευτές	30.000
Πελάτες	20.000		
Χρηματικά διαθέσιμα	6.000		
	80.000		80.000

Στη νέα χρήση γίνονται στην επιχείρηση τα πιο κάτω λογιστικά γεγονότα:

Στις 2/1/2002: Πληρωμή του ενοικίου μηνός Ιανουαρίου 1.000 Ευρώ (Απ. Πληρ. Νο 1/2-1-02).

Στις 10/1/2002: Πώληση εμπορευμάτων (τιμολόγιό της Νο. 1/10-1-02) αντί 6.000 Ευρώ (ξυλεία σουηδική 4.500 Ευρώ, ξυλεία λευκή 1.500 Ευρώ) στον Α. Αργυρό. Τα μισά με μετρητά (Απ. Είσπρ. Νο. 1/10-1-02) και τα άλλα μισά με πίστωση.

Στις 15/1/2002: Είσπραξη από τον πελάτη Α. Αργυρό ποσού 5.000 Ευρώ και από τον πελάτη Γ. Γάκη ποσού 1.000 Ευρώ (Απ. Εισπρ. Νο. 2 και 3/15-1-02).

Στις 20/1/2002: Πληρωμή στον προμηθευτή Δ. Δαγκλή 7.000 και στον προμηθευτή Ι. Ιακώβου 3.000 Ευρώ (Απ. Πληρ. Νο 2 και 3/20-1-2002).

Την 1/2/2002: Πληρωμή του ενοικίου μηνός Φεβρουαρίου 1.000 Ευρώ (Απ. Πληρ. Νο. 4/1-2-02).

Την ίδια μέρα: Πληρωμή στην Ασφαλιστική Εταιρεία «ΑΣΤΗΡ» 500 Ευρώ για την ασφάλιση της επιχείρησης (Απ. Πλ. Νο. 5/1-2-02).

Στις 3/2/2002: Πώληση εμπορευμάτων (τιμολόγιό της Νο 2/3-2-02) αντί 15.000 Ευρώ (ξυλεία σουηδική 9.000 Ευρώ, ξυλεία λευκή 6.000 Ευρώ στο Γ. Γάκη, το 1/3 με μετρητά (Απ. Εισπρ. Νο 4/3-2-02), το 1/3 με πίστωση και το υπόλοιπο 1/3 με συναλλαγματικές έκδοσής της και αποδοχής του πελάτη Γ. Γάκη, ονομαστικής αξίας 5.300 Ευρώ (τόκος 300).

Στις 20/2/2002: Πληρωμή του ηλεκτρικού ρεύματος 500 Ευρώ (Απ. Πλ. Νο. 6/20-2-2002).

Στις 28/2/2002: Αγορά εμπορευμάτων (ξυλεία σουηδική) αξίας 10.000 Ευρώ από το Δ. Δαγκλή (τιμολόγιό του Νο 21/28-2-02), τα μισά με μετρητά (Απ. Πλ. Νο 7/28-2-02) και τα άλλα μισά με πίστωση.

Να γίνουν οι παρακάτω εργασίες:

1) Με την έναρξη της χρήσης

α) Η καταχώρηση του Ισολογισμού στο Ημερολόγιο.

β) Το άνοιγμα των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού από το Ημερολόγιο.

γ) Το άνοιγμα των αναλυτικών λογαριασμών από την Απογραφή.

2) Στη διάρκεια της χρήσης

α) Η καταχώρηση στο Ημερολόγιο των λογιστικών γεγονότων των μηνών Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου 2002.

β) Η ενημέρωση των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού και των αναλυτικών.

3) Στο τέλος μηνός

α) Η σύνταξη του ανακεφαλαιωτικού Ισοζυγίου των λογαριασμών Γενικού Καθολικού μηνός Φεβρουαρίου 2002.

β) Η σύνταξη καταστάσεων συμφωνίας (ισοζυγίων) των αναλυτικών Καθολικών.

Έχουμε:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2002

1			1/1			
	1		Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		4.000	
	2		Εμπορεύματα		50.000	
	5		Πελάτες		20.000	
	8		Χρηματικά διαθέσιμα		6.000	
	12		Κεφάλαιο			50.000
	13		Προμηθευτές			30.000
			Όπως ο Ισολογισμός 31/12/2001			
2			2/1			
	16		Παροχές τρίτων		1.000	
		1	Ενοίκια			
	8		Χρηματικά διαθέσιμα			1.000
		1	Ταμείο			
			Πληρωμή ενοικίου Ιαν. 2002			
			Απ. πλ. Νο. 1/2-1-02			
3			10/1			
	8		Χρηματικά διαθέσιμα		3.000	
		1	Ταμείο			
	5		Πελάτες		3.000	
		1	Α. Αργυρός			
	18		Πωλήσεις εμπορ/των			6.000
		1	Ξυλεία σουηδική	4.500		
		4	Ξυλεία λευκή	1.500		
			Πώληση εμ/των Τιμ. Νο 1/10-1-02			
4			15/1			
	8		Χρηματικά διαθέσιμα		6.000	
		1	Ταμείο			
	5		Πελάτες			6.000
		1	Α. Αργυρός	5.000		
		7	Γ. Γάκης	1.000		
			Έναντι λ/σμών Απ. Εισπρ. Νο. 2 και 3/15-1-02			
5			20/1			
	13		Προμηθευτές		10.000	
		1	Δ. Δαγκλής	7.000		
		3	Ι. Ιακώβου	3.000		
	8		Χρηματικά διαθέσιμα			10.000
		1	Ταμείο			
			Σε μεταφορά	–	103.000	103.000

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ συνέχεια

			Από μεταφορά	–	103.000	103.000
			Έναντι λ/σμών, Απ. Πλ. Νο 2			
			κ. 3/20-1-02			
6			1/2			
	16		Παροχές τρίτων		1.000	
		1	Ενοίκια			
	8		Χρηματικά διαθέσιμα			1.000
		1	Ταμείο			
			Πληρωμή ενοικίου Φεβρουαρίου 2002			
			Απ. Πλ. Νο 4/1-2-02			
7			1/2			
	16		Παροχές τρίτων		500	
		2	Ασφάλιστρα			
	8		Χρηματικά διαθέσιμα			500
		1	Ταμείο			
			Ασφάλιστρα εμπ/των Ασφαλιστική			
			εταιρεία «ΑΣΤΗΡ» Απ. Πλ. Νο. 5/1-2-02			
8			3/2			
	8		Χρηματικά διαθέσιμα		5.000	
		1	Ταμείο			
	5		Πελάτες		5.000	
		7	Γ. Γάκης			
	20		Γραμμάτια Εισπρακτέα		5.300	
	18		Πωλήσεις εμπορ/των			15.000
		1	Ξυλεία σουηδική	9.000		
		4	Ξυλεία λευκή	6.000		
	21		Έσοδα Κεφαλαίων			300
		1	Τόκοι			
			Πώληση εμ/των Τιμ. Νο 2/3-2-02			
			Απ. Εισπρ. Νο 4/3-2-02			
9			20/2			
	16		Παροχές τρίτων		500	
		3	Ηλεκτρικό ρεύμα			
	8		Χρηματικά διαθέσιμα			500
		1	Ταμείο			
			Εξ/ση λ/σμου ΔΕΗ			
			Απ. Πλ. Νο 6/20-2-02			
10			28/2			
			Σε μεταφορά	–	120.300	120.300

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ συνέχεια

		Από μεταφορά	–	120.300	120.300
2		Εμπορεύματα		10.000	
	1	Ξυλεία σουηδική			
8		Χρηματικά διαθέσιμα			5.000
	1	Ταμείο			
13		Προμηθευτές			5.000
	1	Δ. Δαγκλής			
		Αγορά εμπ/των τιμολ. Νο. 21/28-2-02			
		Δ. Δαγκή, Απ. Πλ. Νο. 7/28-2-02			
				130.300	130.300

Β' Στο Γενικό Καθολικό:

-1-

Χ	ΕΠΙΠΛΑ κ. ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	Π
Ισολ.	4.000	
	4.000	

-2-

Χ	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	Π
Ισολ.	50.000	
10.	10.000	
	60.000	

-8-

Χ	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		Π
Ισολ.	6.000	2.	1.000
3.	3.000	5.	10.000
4.	6.000	6.	1.000
8.	5.000	7.	500
		9.	500
		10.	5.000
	20.000		18.000

-16-

Χ	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	Π
2.	1.000	
6.	1.000	
7.	500	
9.	500	
	3.000	

-5-

Χ	ΠΕΛΑΤΕΣ		Π
Ισολ.	20.000	4.	6.000
3.	3.000		
8.	5.000		
	28.000		6.000

-12-

Χ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Π
	Ισολ.	50.000
		50.000

-13-

Χ	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ		Π
5.	10.000	Ισολ.	30.000
		10.	5.000
	10.000		35.000

-18-

Χ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	Π
	3.	6.000
	8.	15.000
		21.000

-20-

Χ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ		Π
8.	5.300		
	5.300		

-21-

Χ	ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		Π
		8.	300
			300

Στα Αναλυτικά Καθολικά:

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΕΠΙΠΛΩΝ κ. ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

-1-

Χ	Έπιπλα		Π
Απογρ.	2.000		
	2.000		

-2-

Χ	Σκεύη		Π
Απογρ.	500		
	500		

-3-

Χ	Μηχανές Γραφείου		Π
Απογρ.	1.500		
	1.500		

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

-1-

Χ	Ξυλεία Σουηδική		Π
Απογρ.	30.000		
	10.000		
	40.000		

-4-

Χ	Ξυλεία λευκή		Π
Απογρ.	20.000		
	20.000		

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΕΛΑΤΩΝ

-1-

Χ	Α. Αργυρός		Π
Απογρ.	10.000	4.	5.000
3.	3.000		
	13.000		5.000

-4-

Χ	Β. Βοριάς		Π
Απογρ.	8.000		
	8.000		

-7-

Χ	Γ. Γάκης		Π
Απογρ.	2.000	4.	1.000
8.	5.000		
	7.000		1.000

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ

-1-

Χ	Ταμείο		Π
Απογρ.	6.000	2.	1.000
3.	3.000	5.	10.000
4.	6.000	6.	1.000
8.	5.000	7.	500
		9.	500
		10.	5.000
	20.000		18.000

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ

-1-

Χ	Δ. Δαγκλής		Π
5.	7.000	Απογρ.	20.000
		10.	5.000
	7.000		25.000

-4-

Χ	Ι. Ιακώβου		Π
5.	3.000	Απογρ.	10.000
	3.000		10.000

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΑΡΟΧΩΝ ΤΡΙΤΩΝ

-1-

Χ	Ενοίκια	Π
2.	1.000	
6.	1.000	
	2.000	

-2-

Χ	Ασφάλιστρα	Π
7.	500	
	500	

-3-

Χ	Ηλεκτρικό Ρεύμα	Π
9.	500	
	500	

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

-1-

Χ	Ξυλεία Σουηδική	Π
.	3.	4.500
	8.	9.000
		13.500

-4-

Χ	Ξυλεία λευκή	Π
	3.	1.500
	8.	6.000
		7.500

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΕΞΟΔΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

-1-

Χ	Τόκοι	Π
	8.	300
		300

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΛΟΓ/ΣΜΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ 28/2/2002

			Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	4.000		4.000	
2	2	Εμπορεύματα	60.000		60.000	
3	5	Πελάτες	28.000	6.000	22.000	
4	8	Χρηματικά διαθέσιμα	20.000	18.000	2.000	
5	12	Κεφάλαιο		50.000		50.000
6	13	Προμηθευτές	10.000	35.000		25.000
7	16	Παροχές τρίτων	3.000		3.000	
8	18	Πωλήσεις εμπορευμάτων		21.000		21.000
9	20	Γραμμάτια Εισπρακτέα	5.300		5.300	
10	21	Έσοδα κεφαλαίων		300		300
Χ	Χ	ΑΘΡΟΙΣΜΑ	130.300	130.300	96.300	96.300

Επαληθεύεται
ΑΧΗ = ΑΠΗ = ΑΧΙ = ΑΠΙ = 130.300
και Α. Χυ.Ι = Α. Πυ.Ι = 96.300

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ (ΙΣΟΖΥΓΙΑ) ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Α.Κ. ΕΠΙΠΛΩΝ & ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ 28-2-2002

			Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Έπιπλα	2.000		2.000	
2	2	Σκεύη	500		500	
3	3	Μηχανές γραφείου	1.500		1.500	
		ΣΥΝΟΛΟ	4.000		4.000	

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Α.Κ. ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ 28-2-2002

			Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Ξυλεία Σουηδική	40.000		40.000	
2	4	Ξυλεία λευκή	20.000		20.000	
		ΣΥΝΟΛΟ	60.000		60.000	

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Α.Κ. ΠΕΛΑΤΩΝ ΤΗΣ 28-2-2002

			Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Α. Αργυρός	13.000	5.000	8.000	
2	4	Β. Βοριάς	8.000		8.000	
3	7	Γ. Γάκης	7.000	1.000	6.000	
		ΣΥΝΟΛΟ	28.000	6.000	22.000	

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Α.Κ. ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΤΗΣ 28-2-2002

			Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Ταμείο	20.000	18.000	2.000	
		ΣΥΝΟΛΟ	20.000	18.000	2.000	

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Α.Κ. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΤΗΣ 28-2-2002

			Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Δ. Δαγκλής	7.000	25.000		18.000
2	3	Ι. Ιακώβου	3.000	10.000		7.000
		ΣΥΝΟΛΟ	10.000	35.000		25.000

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Α.Κ. ΠΑΡΟΧΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΤΗΣ 28-2-2002

α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Ενοίκια	2.000		2.000	
2	2	Ασφάλιστρα	5.000		5.000	
3	3	Ηλεκτρικό ρεύμα	500		500	
		ΣΥΝΟΛΟ	3.000		3.000	

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Α.Κ. ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΜΠ/ΤΩΝ ΤΗΣ 28-2-2002

α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Ξυλεία Σουηδική		13.500		13.500
2	4	Ξυλεία λευκή		7.500		7.500
		ΣΥΝΟΛΟ		21.000		21.000

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ Α.Κ. ΕΣΟΔΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΗΣ 28-2-2002

α/α	ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	1	Τόκοι		300		300
		ΣΥΝΟΛΟ		300		300

Από τις καταστάσεις συμφωνίας παρατηρούμε ότι τα σύνολα των αθροισμάτων των χρεώσεων, των πιστώσεων και των υπόλοιπων των αναλυτικών λογαριασμών συμφωνούν με τα αθροίσματα των χρεώσεων, πιστώσεων και υπολοίπων των γενικών τους λογαριασμών, όπως φαίνεται με την αντιπαραβολή των καταστάσεων συμφωνίας των αναλυτικών Καθολικών με το Ισοζύγιο των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού.

6.7. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Ι. Να σημειώσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Από κάθε πρωτοβάθμιο λογ/σμό μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα αναλυτικό Καθολικό Σ. Λ.

β) Από κάθε δευτεροβάθμιο λογ/σμό μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα αναλυτικό καθολικό. Σ.Λ.

γ) Από ένα πλήρες αναλυτικό καθολικό τριτοβάθμιων λογαριασμών μπορούμε να συντάξουμε έναν πρωτοβάθμιο λ/σμό. Σ.Λ.

δ) Ο Ισολογισμός συντάσσεται με περιληπτικούς λογ/σμούς Σ. Λ.
ε) Σε μια ημερολογιακή εγγραφή χρησιμοποιούμε μόνο τους περιληπτικούς λογ/σμούς, αδιάφορα αν αυτοί αναλύονται. Σ. Λ.
στ) Το ποσό της χρέωσης ενός δευτεροβάθμιου λογ/σμού πρέπει να είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των χρεώσεων των αναλυτικών του λογ/σμών. Σ. Λ.

Τι είδος λογαριασμού είναι:
Ι. Ο λογαριασμός «Αυτοκίνητα»;
α) Περιληπτικός του «Μεταφορικά μέσα»
β) Αναλυτικός του «Μεταφορικά μέσα»
γ) Αναλυτικός του λογ/σμού «Φορτηγά»
δ) Τίποτα από τα παραπάνω
ΙΙ. Ο λογαριασμός «Φ.Π.Α.»;
α) Δευτεροβάθμιος του λογ/σμού «Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη»
β) Πρωτοβάθμιος του λογ/σμού «Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη»
γ) Δεν αναλύεται παραπέρα
δ) Είναι περιληπτικός του λογ/σμού «Φόροι Μισθωτών Υπηρεσιών»

3. Ο Ε. Ευθυμίου ιδρύει επιχείρηση (ατομική) εμπορίας ηλεκτρικών ειδών με την επωνυμία «ΗΛΕΚΤΡΑΠΟΘΗΚΗ» στις 25/9/2002 και εισφέρει 100.000 Ευρώ σε μετρητά. (Απ. Εισ/ξης Νο 1/25-9/02.

Στη συνέχεια γίνονται οι ακόλουθες συναλλαγές.
25/9/2002: Αγορά επίπλων αξίας 3.000 Ευρώ από τον Τσαούσογλου (τιμολόγιό του 6478/25-9-02) με μετρητά (Απ. Πλ. Νο 1/25-9-02).
25/9/2002: Αγορά μηχανών γραφείου αξίας 2.000 Ευρώ από τον Α. Αποστόλου (τιμ. 4673/28-9-02) με πίστωση.
28/9/2002: Αγορά εμπορευμάτων αξίας 11.000 Ευρώ (τηλεοράσεις αξίας 5.000 Ευρώ, Βίντεο αξίας 4.000 Ευρώ και ραδιομαγνητόφωνα αξίας 2.000 Ευρώ) από το Δ. Δημητρίου (τιμολ. 1940/28-9-02), με μετρητά τα 4.500 Ευρώ (αποδ. πληρωμής Νο 2/28-9-02), με αποδοχή 4 συναλλαγματικών που εξέδωσε ο Δ. Δημητρίου (Νο 1-4) για τα 4.000 Ευρώ και τα υπόλοιπα με πίστωση.
30/9/2002: Πώληση τηλεοράσεων αντί 2.000 Ευρώ, Βίντεο αντί 2.400 Ευρώ με μετρητά λιανικώς (Αποδείξεις λιανικών πωλήσεων 1-3/30-9-02).
1/10/2002: Αγορά τηλεοράσεων αξίας 24.000 Ευρώ από το Δ. Δημητρίου με πίστωση (τιμ. 2042/1-10-02).
2/10/2002: Πώληση Βίντεο αντί 1.400 Ευρώ στον Ζ. Ζέππο, με μετρητά τα 400 Ευρώ (Απ. Εισπρ. Νο 2/2-10-02) και τα υπόλοιπα με πίστωση. (Απ. Πωλ. Νο 4/2-10-2002).
2/10/2002: Πώληση Ραδιομαγνητοφώνου αντί 600 Ευρώ με μετρητά (Απ. Πώλ. Νο 5/2-10-2002).
4/10/2002: Πληρωμή 1.000 Ευρώ στον Α. Αποστόλου (Απ. Πληρωμής Νο 3/4-10-2002).

29/10/2002: Εξόφληση της συναλλαγματικής (Νο 1) έκδοσης Δ. Δημητρίου, ονομαστικής αξίας 1.000 Ευρώ, κανονικά στη λήξη της (Απ. Πληρωμής Νο 4/29-10-2002).
Ζητείται να κάνετε:
1) Την τήρηση του Ημερολογίου.
2) Την ενημέρωση των λογαριασμών του Γενικού Καθολικού.
3) Την ενημέρωση των αναλυτικών λογαριασμών.
4) Τη σύνταξη του ανακεφαλαιωτικού Ισοζυγίου των λογ/σμών του Γενικού Καθολικού της 31/10/02.
5) Τη σύνταξη των καταστάσεων συμφωνίας των αναλυτικών Καθολικών.

4. Ο λ/σμος «Εμπορεύματα» και οι αναλυτικοί του έχουν:

Χ	Εμπορεύματα	Π
;		10.000

Χ	Καφές	Π
10.000		7.000

Χ	Ζάχαρη	Π
4.000		;

Να συμπληρώσετε τα ερωτηματικά.

5. Δίνονται οι λογαριασμοί:

α) Πελατών: Π. Πέτρου με υπόλοιπο 300 Ευρώ, Γ. Γεωργίου με υπόλοιπο 400 Ευρώ, Β. Βασιλείου με υπόλοιπο 200 Ευρώ.
β) Προμηθευτών: Άλφα ΕΠΕ με υπόλοιπο 400 Ευρώ, Α. Αντωνίου με υπόλοιπο 500 Ευρώ, Γ. Γεωργίου με υπόλοιπο 300 Ευρώ, Ν. Νικολάου με υπόλοιπο 450 Ευρώ.
γ) Μεταφορικών μέσων: Αυτοκίνητο φορτηγό μάρκας FORD 1,5 τόνου 30.000 Ευρώ, Αυτοκίνητο φορτηγό μάρκας SEAT 1,7 τόνων 42.000 Ευρώ.
δ) Εμπορευμάτων: ύφασμα βαμβακερό εγχώριο 2.500 Ευρώ, ύφασμα βαμβακερό εισαγόμενο (Ιταλίας) 4.500 Ευρώ, ύφασμα λινό μονόχρωμο 3.500 Ευρώ, ύφασμα μεταξωτό 4.500 Ευρώ.
Ζητείται:
Να βρείτε τα υπόλοιπα των περιληπτικών λογαριασμών. Αν όλοι αυτοί είναι οι λογαριασμοί μιας επιχείρησης, να βρείτε επίσης το Κεφάλαιο της και να συντάξετε το Ισοζύγιο των περιλ. λογαριασμών και τον Ισολογισμό.

κεφάλαιο **έβδομο**

Διάκριση των λογαριασμών ανάλογα με τη φύση ή το περιεχόμενό τους

7.1. ΓΕΝΙΚΑ

Οι λογαριασμοί διαφέρουν μεταξύ τους ανάλογα με τη φύση τους ή το περιεχόμενό τους. Με άλλους λογαριασμούς παρακολουθούνται αξίες π.χ. κτίρια εμπορεύματα κτλ., με άλλους σχέσεις με πρόσωπα π.χ. πελάτες, προμηθευτές κτλ., με άλλους αποτελέσματα, με άλλους ξένα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην επιχείρηση κτλ.

Ως προς το περιεχόμενο τους οι λογαριασμοί διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1) Αξιών
2) Προσώπων
3) Εξόδων
4) Εσόδων
5) Εκμετάλλευσης ή Κυκλοφορίας και Αποτελεσμάτων Χρήσης.
6) Αμιγείς και Μεικτούς
7) Τεχνικής Λογιστικής Φύσης (Αντίθετοι ή Αρνητικοί, Διάμεσοι, Μεταβατικοί)
8) Τάξης

Ο τρόπος λειτουργίας κάθε λογαριασμού εξαρτάται από τη φύση του στοιχείου που παρακολουθείται από αυτόν και το ιδιαίτερο περιεχόμενο του. Για το λόγο

αυτό, στη συνέχεια θα εξετάσουμε το περιεχόμενο των λογαριασμών της κάθε κατηγορίας και θα περιγράψουμε τον τρόπο λειτουργία τους.

7.2. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΞΙΩΝ

Λογαριασμοί αξιών είναι οι λογαριασμοί του ενεργητικού με τους οποίους παρακολουθούνται οι αξίες (υλικές και άυλες) της επιχείρησης. Οι αξίες αυτές ανήκουν στα πάγια ή στα κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία.

Οι αξίες αυτές αποκτήθηκαν με σκοπό τη χρησιμοποίηση τους για την πραγματοποίηση εσόδων. Για παράδειγμα, τα εμπορεύματα πωλούνται για να αποκτηθούν έσοδα, τα μηχανήματα χρησιμοποιούνται για να γίνουν προϊόντα, από την πώληση των οποίων θα πραγματοποιηθούν έσοδα.

Οι λογαριασμοί αξιών με τους οποίους παρακολουθούνται **πάγια περιουσιακά στοιχεία** είναι: Εδαφικές εκτάσεις (οικόπεδα, γήπεδα κτλ.), Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων-Τεχνικά έργα, Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις-Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός, Μεταφορικά μέσα, Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης πάγιων στοιχείων, Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης.

Οι λογαριασμοί αξιών με τους οποίους παρακολουθούνται περιουσιακά στοιχεία του **κυκλοφορούντος ενεργητικού** είναι: Εμπορεύματα, Έτοιμα και ημιτελή προϊόντα, Υποπροϊόντα και υπολείμματα, Παραγωγή σε εξέλιξη, Πρώτες και βοηθητικές ύλες-υλικά συσκευασίας, Αναλώσιμα υλικά, Είδη συσκευασίας, Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων, δηλαδή όλοι οι λογαριασμοί που παρακολουθούν περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην ομάδα του κυκλοφορούντος ενεργητικού **«Αποθέματα υλικών αξιών»** καθώς και οι λογαριασμοί «Χρεόγραφα» και «Ταμείο».

Οι λογαριασμοί αξιών λειτουργούν όπως όλοι οι λογαριασμοί στου Ενεργητικού.

Ειδικά στους λογαριασμούς των αποθεμάτων τηρούνται χωριστοί υπολογαριασμοί με τους οποίους παρακολουθούνται οι αγορές που πραγματοποιούνται στη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης καθώς και τα αποθέματα, αρχικά και τελικά, **για κάθε κατηγορία αγαθών** όπως παρακάτω για τα εμπορεύματα:

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Αποθέματα απογραφής	Αγορές χρήσης
Αποθέματα είδους Α	Αγορές χρήσης είδους Α
Αποθέματα είδους Β	Αγορές χρήσης είδους Β
κτλ.	κτλ.

Ο δευτεροβάθμιος λογαριασμός «Αποθέματα (απογραφής)» και οι αναλυτικοί του χρεώνονται **κατά την έναρξη της χρήσης** με την αξία των αποθεμάτων κατ' είδος,

όπως αυτά έχουν προκύψει στην απογραφή.

Ο λογαριασμός «Αγορές χρήσης» και οι αναλυτικοί του χρεώνονται με τις αγορές **κατά τη διάρκεια της χρήσης** με την αξία κτήσης των αγοραζόμενων αγαθών, αυξημένη με τα ειδικά έξοδα αγοράς (έξοδα μεταφοράς, ασφάλιστρα, φορτοεκφορτωτικά κτλ.) και πιστώνονται με τις τυχόν επιστροφές αγορών καθώς και τις εκπτώσεις (εκτός τιμολογίου).

Για τις τυχόν επιστροφές αγορών καθώς και τις εκπτώσεις αγορών, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και οι δευτεροβάθμιοι λογ/σμοί «Επιστροφές αγορών», «Εκπτώσεις αγορών» με τους αναλυτικούς τους. Στην περίπτωση αυτή **στο τέλος της χρήσης** μεταφέρονται στο λογαριασμό «Αγορές Χρήσης». Για τις εκπτώσεις που παραχωρούνται για περισσότερα από ένα είδος αγαθών και είναι δύσκολο ή αδύνατο να διαχωριστούν «κατά είδος», πιστώνεται ιδιαίτερος δευτεροβάθμιος λογαριασμός, ο λογαριασμός «Εκπτώσεις αγορών» (προφανώς χωρίς ανάλυση).

Στη διάρκεια της χρήσης κανένας λογαριασμός που παρακολουθεί αποθέματα υλικών αξιών δεν πιστώνεται με εξαγωγές π.χ. πωλήσεις (με αυτές πιστώνονται λογαριασμοί των εσόδων).

Ο ΦΠΑ (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας) δεν αποτελεί προσαύξηση της τιμής κτήσης των αγοραζόμενων αγαθών για τις επιχειρήσεις αλλά βαρύνει τον τελικό καταναλωτή. Η επιχείρηση θα αφαιρέσει τον Φ.Π.Α. που θα πληρώσει από το ΦΠΑ που θα εισπράξει για λογαριασμό του Δημοσίου από τους πελάτες της κατά την πώληση. Και επειδή ο ΦΠΑ δεν προσαυξάνει την τιμή κτήσης των αγοραζομένων αγαθών, δεν παρακολουθείται από τους λογαριασμούς αξιών αλλά από το περιληπτικό λογαριασμό των υποχρεώσεων «Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη» με δευτερόβαθμιό του το λογαριασμό «ΦΠΑ».

Παράδειγμα λειτουργίας λογαριασμών αξιών

Η εμπορική επιχείρηση «ΕΡΜΗΣ» είχε την 1/1/2002 τα ακόλουθα αποθέματα (αρχικά) των εμπορευμάτων: Δέρμα φυσικό αξίας 50.000 Ευρώ, και δέρμα συνθετικό αξίας 60.000 Ευρώ.

Στη διάρκεια της χρήσης έγιναν, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα:

Στις 15/2/2002: Αγορά δέρματος φυσικού αξίας 100.000 Ευρώ από τον Π. Πέτρου, με πίστωση. Η αγορά επιβαρύνεται με ΦΠΑ 18%.

Στις 22/4/2002: Αγορά επίπλων αξίας 4.000 Ευρώ με επιπλέον ΦΠΑ 18%, με μετρητά. Κατέβαλε επίσης 118 (στη τιμή αυτή συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ 18%) Ευρώ για μεταφορικά.

Στις 20/6/2002: Αγορά δέρματος φυσικού αξίας 200.000 Ευρώ και συνθετικού αξίας 400.000 Ευρώ με επιπλέον ΦΠΑ 18%, από τον Α. Ανδρέου με πίστωση.

Στις 15/7/2002: Επιστροφή στον Α. Ανδρέου δέρματος συνθετικού αξίας 30.000 Ευρώ.

Στις 10/10/2002: Χορήγηση έκπτωσης 10.000 Ευρώ από τον Προμηθευτή Α. Ανδρέου, σύμφωνα με πιστωτικό του τιμολόγιο.

Οι εγγραφές που θα γίνουν στη διάρκεια της χρήσης έχουν ως εξής:

1			15/2			
			Εμπορεύματα		100.000	
			Αγορές Χρήσης			
			Αγορές δέρματος Φυσικού			
			Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη		18.000	
			ΦΠΑ			
			Προμηθευτές			118.000
			Π. Πέτρου			
			Αγορά Εμπ/των Τιμ. Νο..... Π. Πέτρου			
2			22/4			
			Έπιπλα λοιπός εξοπλισμός		4.100	
			Έπιπλα			
			Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη		738	
			ΦΠΑ			
			Χρηματικά διαθέσιμα			4.838
			Ταμείο			
			Αγορά επίπλων. Τιμ. Νο.... Φορτωτική Νο....			
3			20/6			
			Εμπορεύματα		600.000	
			Αγορές Χρήσης			
			Αγορές δέρματος Φυσικού	200.000		
			Αγορές δέρματος συνθετικού	400.000		
			Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη		108.000	
			ΦΠΑ			
			Προμηθευτές			708.000
			Α. Ανδρέου			
			Αγορά εμπορευμάτων Τιμ. Νο... Α. Ανδρέου			
4			15/7			
			Προμηθευτές		35.400	
			Α. Ανδρέου			
			Εμπορεύματα			30.000
			Αγορές χρήσης			
			Αγορές δέρματος συνθετικού			
			Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη			5.400
			ΦΠΑ			
			Επιστροφή εμπορευμάτων Πιστωτικό Τιμ. Νο... Α. Ανδρέου			
5			10/10			
			Προμηθευτές		11.800	
			Α. Ανδρέου			
			Εμπορεύματα			10.000
			Εκπτώσεις αγορών			
			Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη			
			ΦΠΑ			1.800
			Παροχή έκπτωσης από τον Προμηθευτή Α. Ανδρέου Πιστ/κό του Τιμ. Νο.....			

Στο τέλος της χρήσης, πριν τη διαδικασία προσδιορισμού των αποτελεσμάτων και σύνταξης του Ισολογισμού, θα γίνει η μεταφορά των εκπτώσεων στο λογαριασμό «Αγορές Χρήσης» ως εξής:

			31/12			
			Εμπορεύματα		10.000	
			Εκπτώσεις αγορών			
			Εμπορεύματα			10.000
			Αγορές χρήσης			
			Αγορές Φυσικού Δέρματος	3.508,77*		
			Αγορές δέρματος συνθετικού	6.491,23		
			Μεταφορά λογαριασμού «Εκπτώσεις αγορών» στο λογαριασμό. «Αγορές χρήσης»			

Μετά από αυτήν την εγγραφή ο λογαριασμός «Εκπτώσεις αγορών» έχει εξισωθεί και, από τους αναλυτικούς λογαριασμούς του λογαριασμού «Εμπορεύματα», υπόλοιπα εμφανίζουν ο λογαριασμός «Αποθέματα εμπορευμάτων» (110.000 Ευρώ, όσο τα αρχικά αποθέματα) και ο λογαριασμός «Αγορές Χρήσης» (660.000 Ευρώ, όσες είναι οι καθαρές αγορές χρήσης).

Παρατήρηση: Οι μαθητές είναι χρήσιμο να τηρήσουν τους λογαριασμούς με τα δεδομένα του παραπάνω παραδείγματος ως άσκηση.

7.3. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ Ή ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ

Λογαριασμοί προσωπικοί είναι οι λογαριασμοί με τους οποίους παρακολουθούνται οι σχέσεις επιχείρησης με **πρόσωπα** (φυσικά ή νομικά).

Οι σχέσεις αυτές άλλοτε είναι **απαιτήσεις** και ανήκουν στο ενεργητικό και άλλοτε **υποχρεώσεις** και ανήκουν στο παθητικό (Π.Π, Κ.Π).

Σημειώνεται ότι όλοι οι λογαριασμοί του παθητικού είναι προσωπικοί.

Ακόμη οι προσωπικοί λογαριασμοί διακρίνονται σε λογαριασμούς **απαιτήσεων ή υποχρεώσεων σε Ευρώ** και σε λογαριασμούς **απαιτήσεων ή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα** (συνάλλαγμα), με τους οποίους εικονίζονται και παρακολουθούνται οι

* Ο επιμερισμός στα δύο είδη εμπορευμάτων έγινε με βάση τις συνολικές αγορές κάθε είδους από τον προμηθευτή Α. Ανδρέου.

αξίες του ξένου νομίσματος σε Ευρώ όπως Πελα;τες και Πελάτες σε Ξ.Ν., Γραμμάτια Εισπρακτέα και Γραμμάτια Εισπρακτέα σε Ξ.Ν., Γραμμάτια Πληρωτέα και Γραμμάτια Πληρωτέα σε Ξ.Ν.

Εκτός από τις παραπάνω διακρίσεις των Προσωπικών λογαριασμών έχουμε και τη διάκριση σε λογαριασμούς:

α) **Μακροπρόθεσμων** απαιτήσεων ή υποχρεώσεων, εάν αυτές λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης.

β) **Βραχυπρόθεσμων** απαιτήσεων ή υποχρεώσεων, οι οποίες πρέπει να εξοφληθούν μέσα στην επόμενη χρήση.

Οι προσωπικοί λογαριασμοί του **Ενεργητικού** είναι: Πελάτες, Γραμμάτια Εισπρακτέα, Παραγγελίες στο εξωτερικό, Χρεώστες διάφοροι, Λογ/σμοί διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων (λειτουργούν προσωρινά για ποσά που καταβάλλονται σε συνεργάτες, όπως εκτελωνιστές ή σε μέλη του προσωπικού της τα οποία δαπανούν για λογαριασμό της επιχείρησης και στη συνέχεια θα αποδώσουν λογαριασμό), μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (εγγυήσεις σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας, γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξης κτλ).

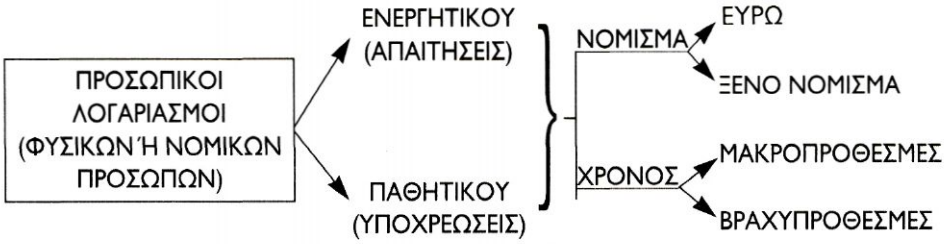

Διακρίσεις προσωπικών λογαριασμών

Οι προσωπικοί λογαριασμοί του **Παθητικού** είναι: Προμηθευτές, Γραμμάτια Πληρωτέα, Τράπεζες-λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, Πιστωτές διάφοροι, Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη, Ασφαλιστικοί Οργανισμοί, Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, Κεφάλαιο, Αποθεματικά-Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις Επενδύσεων, Αποτελέσματα εις νέο, Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου (αντικείμενο της Λογιστικής εταιρειών).

7.4. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΞΟΔΩΝ

Έξοδα είναι οι οικονομικές θυσίες που γίνονται από την επιχείρηση με τη θέλησή της, για να πραγματοποιηθεί ο σκοπός της, όπως ο μισθός του πωλητή (με το

μισθό αυτό εξασφαλίζεται η εργασία του πωλητή με τη βοήθειά της οποίας η επιχείρηση θα πραγματοποιήσει τις πωλήσεις των αγαθών της, από τις οποίες θα προέλθουν κέρδη), τα ενοίκια του καταστήματος, η κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος κ.ά.

Διαφορετική από την έννοια του εξόδου είναι η έννοια της έκτακτης ζημίας. Σ' αυτήν την περίπτωση μειώνεται η Καθαρή Περιουσία για λόγους άσχετους με τη δραστηριότητα της επιχείρησης και χωρίς τη θέλησή της, π.χ. όταν συμβεί κλοπή χρημάτων.

Τα έξοδα διακρίνονται στις πιο κάτω βασικές κατηγορίες:

1. **Ανάλογα με το σκοπό στον οποίον αποβλέπει η χρησιμοποίησή τους,** σε έξοδα:

α) **Οργανικά,** που γίνονται για την ομαλή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης π.χ. μισθοί προσωπικού, ενοίκια κτλ.

β) **Ανόργανα,** τα οποία δεν γίνονται για χάρη των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Αυτά τα έξοδα συνδέονται με τυχαίες και ευκαιριακές δραστηριότητες, όπως π.χ. η περίπτωση αγοράς αυτοκινήτου για άμεση μεταπώλησή από συνεργείο αυτοκινήτων, επειδή πουλιόταν σε πολύ χαμηλή τιμή.

2. **Ανάλογα με την ομαλότητα τους ή μη** με το έργο που παράγεται από τη δημιουργία τους, σε έξοδα:

α) **Ομαλά,** τα οποία βρίσκονται σε ομαλή σχέση με το έργο του παράγεται από τη δημιουργία τους.

β) **Ανώμαλα,** τα οποία δε βρίσκονται σε ομαλή σχέση με το έργο που παράγεται από τη δημιουργία τους.

Παράδειγμα:

Επιχείρηση άφηνε αναμμένα τα φώτα του καταστήματος της τις νυκτερινές ώρες, χωρίς να υπάρχει λόγος και ο λογαριασμός του ηλεκτρικού ήταν για ένα χρόνο 5.000 Ευρώ. Υπολογίστηκε ότι η αξία του ηλεκτρικού ρεύματος που καταναλώθηκε χωρίς λόγο ήταν 1.000 Ευρώ. Το ομαλό έξοδο είναι τα 4.000 Ευρώ και το ανώμαλο είναι τα 1.000 Ευρώ.

Τα ανώμαλα έξοδα εμφανίζουν έντονα τα χαρακτηριστικά των έκτακτων ζημιών. Για το λόγο αυτό τα ανόργανα και ανώμαλα έξοδα και οι έκτακτες ζημίες έχουν τον ίδιο λογιστικό χειρισμό και στο τέλος της χρήσης μεταφέρονται απ' ευθείας στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσης».

3. **Ανάλογα με το αν βαρύνουν ένα φορέα ή μη,** σε έξοδα:

α) **Άμεσα,** τα οποία βαρύνουν μια δραστηριότητα, ένα προϊόν κτλ., π.χ. ο μισθός του μάγειρα σε εστιατόριο.

β) **Έμμεσα,** τα οποία βαρύνουν περισσότερες από μια δραστηριότητες, προϊόντα κτλ. π.χ. το ενοίκιο σε κατάστημα πώλησης ανδρικών και γυναικείων υποδημάτων.

4. **Ανάλογα με τον αν αφορούν ή όχι τη διαχειριστική χρήση,** σε έξοδα:

α) **Δουλευμένα,** τα οποία έχουν γίνει για χάρη της διαχειριστικής χρήσης, άσχετα αν έχουν εξοφληθεί ή όχι.

β) **Μη δουλευμένα,** τα οποία δεν αφορούν την παρούσα διαχειριστική χρήση, παρά το ότι πληρώθηκαν μέσα στη χρήση αυτή.

Παράδειγμα:

Επιχείρηση πλήρωσε 1.200 Ευρώ ως ασφάλιστρα για το κτίριό της στις 31/10/2002, για το χρονικό διάστημα από 1/10/2002 μέχρι 30/9/2003. Το ποσό των 300 Ευρώ (3Χ100 Ευρώ) αφορά τη χρήση 2002 (αυτό που αναφέρεται από 1/10 έως 31/12/2002) και είναι δουλευμένο για τη χρήση αυτή, ενώ το ποσό των 900 Ευρώ (9x100 Ευρώ) αφορά τη χρήση 2003 (αυτό που αναφέρεται στο χρονικό διάστημα 1/1-30/9/2003) και είναι μη δουλευμένο για τη χρήση 2002, παρά το ότι πληρώθηκε (για την ακρίβεια προπληρώθηκε) στη χρήση αυτή. Είναι όμως δουλευμένο έξοδο για τη χρήση 2003 παρά το ότι πληρώθηκε στην προηγούμενη χρήση.

Οι λογαριασμοί οργανικών εξόδων είναι: Αμοιβές και έξοδα προσωπικού, Αμοιβές και έξοδα τρίτων, Παροχές τρίτων, Φόροι-Τέλη, Διάφορα έξοδα, Τόκοι και συναφή έξοδα, Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος, Προβλέψεις εκμετάλλευσης.

Οι λογαριασμοί ανόργανων και ανώμαλων εξόδων και έκτακτων ζημιών είναι: Έκτακτα και ανόργανα έξοδα, Έκτακτες ζημίες, Έξοδα προηγουμένων χρήσεων, Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους, Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος.

Τα έξοδα, όπως γνωρίσαμε στα κεφάλαια 5 και 6 μειώνουν την καθαρή περιουσία της επιχείρησης. Γι' αυτό κάθε φορά που πραγματοποιούνται, χρεώνονται οι αντίστοιχοι λογαριασμοί εξόδων. Χρεώνεται επίσης ο λογαριασμός «Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη» με το ποσό του ΦΠΑ με το οποίο επιβαρύνονται ορισμένα έξοδα*, όπως συμβαίνει και με τους λογαριασμούς αξιών.

Στην παράγραφο αυτή ειδικότερη αναφορά στον τρόπο λειτουργίας των λογαριασμών εξόδων θα γίνει μόνο για το λογαριασμό «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού».

Είδαμε παραπάνω ότι στα οργανικά έξοδα περιλαμβάνονται οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού. Πρόκειται για τις αποδοχές των εργαζομένων καθώς και για τις εργοδοτικές εισφορές.

Παράδειγμα:

Από τη μισθοδοσία στο τέλος Μαΐου προκύπτουν τα ακόλουθα (τα ποσά σε Ευρώ): Ακαθάριστες αποδοχές 7.500, κρατήσεις 2.445 (για ΙΚΑ 1.500 και για φόρο και χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών 945), καθαρό πληρωτέο ποσό 5.055, Εργοδοτικές εισφορές 2.670 (για ΙΚΑ 2.625 και για χαρτόσημο μισθ. υπηρεσιών 45).

Η λογιστικοποίηση της μισθοδοτικής κατάστασης θα γίνει με την εγγραφή:

---

* Για ορισμένες δαπάνες κοινωνικού χαρακτήρα, όπως έξοδα δεξιώσεων, φιλοξενίας ψυχαγωγίας, κίνησης κτλ. η επιχείρηση δεν δικαιούται να αφαιρέση τον ΦΠΑ, δηλαδή την επιβάρυνση, γι' αυτό και ενσωματώνεται στο έξοδο.

			31/5			
			Αμοιβές έξοδα προσωπικού		10.170	
			Πιστωτές διάφοροι			5.055
			Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες			
			Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη			990
			Φόροι και Τέλη αμοιβών προσωπικού			
			Ασφαλιστικοί Οργανισμοί			4.125
			ΙΚΑ			
			Μισθοδοτική Κατάσταση Μαΐου 200...			

Εάν μέσα στο μήνα δίνονται τυχόν προκαταβολές μισθών, χρεώνεται ο λογαριασμός «Χρεώστες διάφοροι» με τον αναλυτικό του «Προκαταβολές προσωπικού». Στο τέλος του μήνα στην παραπάνω εγγραφή αυτοί οι λογαριασμοί πιστώνονται με το ποσό των προκαταβολών και εξισώνονται, αντί του λογαριασμού «Πιστωτές διάφοροι» και του αναλυτικού του «Αμοιβές προσωπικού πληρωτέες».

Όταν καταβάλλονται μισθοί καθώς και όταν πληρώνονται φόροι και χαρτόσημα μισθωτών υπηρεσιών και αγοράζονται ένσημα του ΙΚΑ, χρεώνονται οι λογαριασμοί «Πιστωτές διάφοροι» και «Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες», «Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη» και «Φόροι και Τέλη αμοιβών προσωπικού», «Ασφαλιστικοί Οργανισμοί» και «ΙΚΑ» αντίστοιχα, με πίστωση κάθε φορά του λογαριασμού «Χρηματικά διαθέσιμα».

7.5. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ

Έσοδο είναι κάθε αξία η απαίτηση που αποκτούν οι επιχειρήσεις από τις δραστηριότητές τους και ειδικότερα από την πώληση ή εκμετάλλευση αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων, όπως έσοδα από πωλήσεις εμπορευμάτων, έσοδα από πωλήσεις έτοιμων και ημιτελών προϊόντων, έσοδα από παροχή υπηρεσιών, επιχορηγήσεις πωλήσεων, έσοδα παρεπόμενων ασχολιών (προμήθειες-μεσιτείες-ενοίκια κτλ.), έσοδα κεφαλαίων (έσοδα χρεογράφων, πιστωτικοί τόκοι κτλ.), πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές κτλ.

Τα έσοδα διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες. Οι πιο βασικές είναι:

Ι. **Ανάλογα με την προέλευση τους,** σε έσοδα:

α) **Οργανικά,** που προέρχονται από την ομαλή εκμετάλλευση των κυρίων και των παρεπόμενων δραστηριοτήτων της επιχείρησης π.χ. πωλήσεις εμπορευμάτων, επιχορηγήσεις πωλήσεων. Συσχετίζονται με τα οργανικά έξοδα για τον προσδιορισμό του οργανικού αποτελέσματος της επιχείρησης.

β) **Ανόργανα,** που προέρχονται από τυχαίες και συμπτωματικές πράξεις, συναλλαγές ή άλλες δραστηριότητες της επιχείρησης, όπως π.χ. προμήθεια συνεργείου αυτοκινήτων, επειδή μεσολάβησε σε πώληση αυτοκινήτου πελάτη.

Στα ανόργανα έσοδα περιλαμβάνονται και τα έκτακτα έσοδα που, αν και έχουν σχέση με τις δραστηριότητες της επιχείρησης, πραγματοποιούνται από έκτακτα γεγονότα και περιστατικά, π.χ. οι συναλλαγματικές διαφορές, οι καταπτώσεις εγγυήσεων ή ποινικών ρητρών υπέρ της επιχείρησης.

2. Ανάλογα με την ομαλότητα τους, σε έσοδα:

α) **Ομαλά,** που προέρχονται από την κανονική, ομαλή και κατά κανόνα προγραμματισμένη πορεία της δραστηριότητας της επιχείρησης.

β) **Ανώμαλα,** που οφείλονται σε απότομες μεταβολές της οικονομικής συγκυρίας ή σε έκτακτα γεγονότα και περιστατικά που, κάτω από κανονικές συνθήκες, δεν αναμένονται. Η χρονική τους διάρκεια είναι συνήθως περιορισμένη. Π.χ. η απεργία του προσωπικού μιας βιομηχανίας γάλακτος δίνει την ευκαιρία στις άλλες βιομηχανίες γάλακτος να πραγματοποιήσουν μεγαλύτερα έσοδα.

3. **Ανάλογα με το αν αφορούν ή όχι τη διαχειριστική χρήση,** σε έσοδα:

α) **Δουλευμένα,** που έχουν πραγματοποιηθεί για χάρη της χρήσης, άσχετα αν εισπραχθούν ή όχι.

β) **Μη δουλευμένα,** που δεν αφορούν τη συγκεκριμένη διαχειριστική χρήση, παρά το ότι εισπράχθηκαν μέσα σ' αυτή.

Παράδειγμα

Ιδιωτικό σχολείο εισέπραξε 10.000 Ευρώ στις 2/9/2002, για δίδακτρα από 1/9/2002 έως 30/6/2003. Από το ποσό αυτό τα 4.000 (4x1.000) Ευρώ αφορούν τη χρήση 2002 και είναι γι' αυτή δουλευμένο έσοδο, ενώ τα 6.000 (6x1.000) Ευρώ αφορούν την επόμενη χρήση, είναι για τη χρήση 2002 μη δουλευμένο, θα εμφανιστούν στον ισολογισμό ως υποχρέωση και θα γίνουν έσοδο στη χρήση 2003.

Οι λογαριασμοί των οργανικών εσόδων είναι: Πωλήσεις εμπορευμάτων, Πωλήσεις προϊόντων έτοιμων και ημιτελών, Πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων και άχρηστου υλικού, Πωλήσεις υπηρεσιών (έσοδα από παροχή υπηρεσιών), Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών, Έσοδα κεφαλαίων, Ιδιοπαραγωγή παγίων-τεκμαρτά έσοδα από αυτομεταδόσεις και καταστροφές αποθεμάτων.

Οι λογαριασμοί των ανόργανων και ανώμαλων εσόδων και έκτακτων κερδών είναι Έκτακτα και ανόργανα έσοδα, Έκτακτ κέρδη, Έσοδα προηγούμενων χρήσεων, Έσοδα από προβλέψεις προηγ. χρήσεων.

Τα έσοδα, όπως γνωρίσαμε στα κεφάλαια 5 και 6, αυξάνουν την καθαρή περιουσία της επιχείρησης. Γι' αυτό κάθε φορά που πραγματοποιούνται, πιστώνονται οι αντίστοιχοι λογαριασμοί εσόδων. Πιστώνεται επίσης ο λογαριασμός «Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη» με το ποσό του ΦΠΑ που αναλογεί στα έσοδα, επειδή τον οφείλει στο Δημόσιο για λογαριασμό του οποίου τον εισπράττει.

Οι εκπτώσεις και οι επιστροφές των πωλήσεων μπορούν να τηρηθούν σε ξεχωριστούς δευτεροβάθμιους λογαριασμούς όμως μπορούν να καταχωρηθούν στη

χρέωση (αφαιρετικά) του λογαριασμού που καταχωρήθηκαν οι αντίστοιχες πωλήσεις. Αν τηρηθούν ξεχωριστοί λογαριασμοί, στο τέλος της χρήσης και πριν από τη διαδικασία προσδιορισμού των αποτελεσμάτων και της σύνταξης του ισολογισμού, γίνεται μεταφορά τους στο λογαριασμό «Πωλήσεις».

7.6. ΑΝΤΙΘΕΤΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Ο αντίθετος λογαριασμός χρησιμοποιείται στη θέση ενός άλλου λογαριασμού που λέγεται κύριός του. Λειτουργεί, όταν υπάρχει σκοπιμότητα να μη μειωθεί ο κύριος, δηλαδή να μείνει αμετάβλητη η αρχική αξία που εικονίζεται σ' αυτόν. Επειδή ο αντίθετος λογαριασμός παρακολουθεί μόνο μειώσεις του κύριού του λογαριασμού, καλείται και αρνητικός λογαριασμός.

Αντίθετοι ή αρνητικοί είναι οι λογαριασμοί που χρεώνονται η πιστώνονται αντίθετα από τους κύριούς τους, αντί γι' αυτούς και για συγκεκριμένο λόγο.

Οι αντίθετοι λογαριασμοί δεν είναι αυτοτελείς. Πρέπει να μελετάται ταυτόχρονα κύριος και αντίθετος λογαριασμός, προκειμένου να έχουμε ολοκληρωμένη αντίληψη για το περιουσιακό στοιχείο που παρακολουθούν. Ανήκουν στην ίδια κατηγορία (Ενεργητικό ή Παθητικό) με τους κύριούς τους, παρά το ότι τα ποσά τους είναι στην αντίθετη κατεύθυνση. Επειδή οι αντίθετοι λογαριασμοί παρακολουθούν μειώσεις του κύριού τους λογαριασμού, το ποσό τους δεν μπορεί να γίνει μεγαλύτερο από το ποσό του κύριού τους.

Οι αντίθετοι λογαριασμοί κλείνουν, όταν πρόκειται να παύσει να λειτουργεί ο κύριός τους λογαριασμός, με μεταφορά σ' αυτόν. Γράφονται στον Ισολογισμό αφαιρετικά από τον κύριό τους λογαριασμό, για να αποσαφηνίζεται η θέση του περιουσιακού στοιχείου και να μη δημιουργούνται συγχύσεις. Π.χ. Γραμμάτια Εισπρακτέα στο χαρτοφυλάκιο μείον τα προεξοφλημένα και μεταβιβασμένα.

Εφαρμογή στους αντίθετους λογαριασμούς γίνεται στην επόμενη παράγραφο που παρουσιάζονται οι αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

7.7. ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

7.7.1 Έννοια και σημασία

Απόσβεση ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι ο προσδιορισμός της μείω-

σης της αξίας του που οφείλεται στη λειτουργία του, στη χρονική του φθορά και στην οικονομική του απαξίωση, καθώς και η λογιστική αποτύπωση αυτής της μείωσης.

Η επιχείρηση υπολογίζει κάθε χρόνο τη μείωση της αξίας που έχουν υποστεί τα πάγια περιουσιακά στοιχεία από τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία και την ενσωματώνει στο κόστος των αγαθών ή υπηρεσιών που παράγει, δηλαδή **την ενσωματώνει στο λειτουργικό κόστος.** Έτσι, η επιχείρηση με την πώληση των αγαθών ή των υπηρεσιών της εισπράττει και τη μείωση της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, ώστε να είναι δυνατή η αντικατάστασή τους, όταν αυτά αποσβεσθούν πλήρως. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής, όπως είναι τα γήπεδα, τα έργα τέχνης κτλ., δεν αποσβένονται.

7.7.2. Μέθοδοι υπολογισμού των αποσβέσεων

Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται με πολλές μεθόδους, από τις οποίες οι κυριότερες είναι η σταθερή μέθοδος, η φθίνουσα και η αύξουσα.

1. Σταθερή μέθοδος

Με τη μέθοδο αυτή το ποσό της απόσβεσης υπολογίζεται με σταθερό συντελεστή και είναι το ίδιο για όλες τις χρήσεις.

Παράδειγμα: Για έπιπλα αξίας 4.000 Ευρώ με υπολογιζόμενη διάρκεια ζωής 4 χρόνια, ο πίνακας απόσβεσης έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΕΠΙΠΛΩΝ

Έτη	Αρχική αξία	Συντελεστής απόσβεσης	Απόσβεση Χρήσης	Συνολικά αποσβεσμένη αξία	Αναπόσβεστη αξία
1	4.000	25%	1.000	1.000	3.000
2	4.000	25%	1.000	2.000	2.000
3	4.000	25%	1.000	3.000	1.000
4	4.000	25%	999,99	3.999,99	0,01*

Ο συντελεστής απόσβεσης (ετήσιος) βρίσκεται ως εξής: $\frac{100\%}{4} = 25\%$

2. Φθίνουσα μέθοδος

Με τη μέθοδο αυτή το ποσό της ετήσιας απόσβεσης μειώνεται, από χρήση σε χρήση. Αυτό κυρίως μπορεί να γίνει: α) Με τη χρησιμοποίηση σταθερού συντελεστή πάνω στην αναπόσβεστη αξία, β) με τη χρησιμοποίηση μειωμένου συντελεστή

* Όταν το πάγιο αποσβεστεί πλήρως και δεν έχει υπολογιστεί υπολειμματική αξία, υπάρχει όμως στην επιχείρηση, εμφανίζεται με τη συμβολική τιμή του ενός λεπτού του ευρώ. Υπολειμματική αξία πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι η τιμή που μπορεί να πωληθεί αυτό στο τέλος του παραγωγικού του βίου στην επιχείρηση.

πάνω στην αξία που θέλουμε να αποσβέσουμε, ανάλογα προς τους αριθμούς των ετών της ωφέλιμης ζωής του πάγιου. Έτσι, για το παραπάνω πάγιο θα έχουμε άθροισμα αριθμού ετών 1+2+3+4 = 10 και αποσβέσεις:

$$1\text{ο έτος } 4.000 \times \frac{4}{10} = 1.600$$

$$2\text{ο έτος } 4.000 \times \frac{3}{10} = 1.200 \text{ κ.ο.κ.}$$

3. Αύξουσα μέθοδος

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η ετήσια απόσβεση αυξάνεται από έτος σε έτος με αύξηση του συντελεστή απόσβεσης. Έτσι με τα δεδομένα του προηγούμενου παραδείγματος ο συντελεστής απόσβεσης θα είναι:

για το 1ο έτος: 1/10, για το 2ο 2/10, για το 3ο 3/10 και για το 4ο 4/10.

Οι αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από το νόμο*, γίνονται με τη σταθερή μέθοδο. Εξαίρεση αποτελούν τα μηχανήματα και ο λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός που αποκτήθηκαν από 1/1/1993 και μετά και τα οποία αποσβένονται είτε με τη σταθερή είτε με τη φθίνουσα μέθοδο (σταθερός συντελεστής πάνω στην αναπόσβεστη αξία). Η μέθοδος που θα επιλεγεί θα εφαρμόζεται πάγια.

Όταν εφαρμόζουμε φθίνουσα μέθοδο υπολογίζουμε την απόσβεση με τριπλάσιο συντελεστή απόσβεσης, εκείνου της σταθερής μεθόδου.

7.7.3. Η λογιστική των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Υπάρχουν δύο τρόποι με τους οποίους μπορούμε να απεικονίσουμε λογιστικά τις αποσβέσεις: α) **ο άμεσος** όπου χρεώνεται ο λογαριασμός απόσβεσης, λογαριασμός οργανικού εξόδου, και πιστώνεται κατευθείαν ο λογαριασμός του πάγιου περιουσιακού στοιχείου, στο οποίο διενεργείται η απόσβεση β) **ο έμμεσος,** όπου σε χρέωση του λογαριασμού απόσβεσης πιστώνεται ο αντίθετος λογαριασμός του περιουσιακού στοιχείου το οποίο αποσβένεται.

Στην πράξη χρησιμοποιείται ο έμμεσος τρόπος, γιατί με αυτόν ο λογαριασμός του πάγιου περιουσιακού στοιχείου πετυχαίνει να εμφανίζει την αξία του περιουσιακού στοιχείου χωρίς μείωση από τις αποσβέσεις του. Η μείωση από τις αποσβέσεις περιέχεται στον αντίθετο λογαριασμό. Έτσι, αν το αυτοκίνητο μιας επιχείρησης υφίσταται απόσβεση 4.000 Ευρώ για το 2002, στο τέλος της χρήσης θα γίνει η εξής εγγραφή (με τον έμμεσο τρόπο):

---

* Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Πρ) τα οποία εφαρμόζονται υποχρεωτικά και στη χώρα μας προβλέπουν απόσβεση στο πραγματικό επίπεδο.

			31/12			
			Αποσβέσεις πάγιων περ. στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		4.000	
			Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων			
			Αποσβεσμένα μεταφορικά μέσα			4.000
			Υπολογισμός ετήσιας απόσβεσης			

Στην περίπτωση που χορηγούνται πρόσθετες αποσβέσεις, συνήθως με τη μορφή αναπτυξιακών κινήτρων, επειδή αυτές δεν ενσωματώνονται στο κόστος λειτουργιών της επιχείρησης, χρεώνεται ο λογαριασμός ανόργανου εξόδου: «Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων **μη** ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος», με πίστωση του αντίθετου λογαριασμού του πάγιου περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα, με τα παραπάνω.

Όταν ολοκληρωθούν οι αποσβέσεις καθώς και στην περίπτωση που παύει να υπάρχει το πάγιο περιουσιακό στοιχείο στην επιχείρηση, (π.χ. πώλησή του) μεταφέρεται ο αντίθετος λογαριασμός στον κύριό του.

Παράδειγμα

Έστω ότι στα βιβλία μιας επιχείρησης στις 31/12/2001 έχουμε:

Χ Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός Π	
10.000	

Χ Αποσβεσμένα έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός Π	
	4.000

Στις 30/6/2002 πωλούνται τα έπιπλα λόγω ανακαίνισης αντί 3.000 Ευρώ με μετρητά (ετήσιος συντελεστής απόσβεσης 20%)*. Θα έχουμε τις ακόλουθες ημερολογιακές εγγραφές:

* Με το Π.Δ. 299/2003 καθορίζονται κατώτεροι και ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης. Η επιχείρηση μπορεί να επιλέξει τον κατώτερο ή τον ανώτερο (όχι ενδιάμεσο) συντελεστή για όλα τα πάγια που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, οπωσδήποτε μέχρι την πλήρη απόσβεσή τους.

Για όσες επιχειρήσεις δεν ορίζονται συντελεστές ετήσιας απόσβεσης, τα πάγιά τους θα αποσβένονται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους.

			30/6		
			Αποσβέσεις πάγιων περ. στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	1.000	
			Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού		
			Αποσβεσμένα έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		1.000
			Υπολογισμός απόσβεσης επίπλων 10.000 x 20%x6/12		
			Αποσβεσμένα έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5.000	
			Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		5.000
			Μεταφορά του αντίθετου λογαριασμού στον κύριό του		
			Χρηματικά διαθέσιμα	3.000	
			Ταμείο		
			Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα	2.000	
			Έκτακτες ζημιές		
			Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		5.000
			Πώληση επίπλων		

7.8. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

7.8.1. Οι λογαριασμοί των εκμεταλλεύσεων

Λογαριασμοί εκμετάλλευσης είναι εκείνοι στους οποίους συσχετίζονται τα οργανικά, ομαλά και δουλευμένα έσοδα και έξοδα που αναφέρονται στην ίδια δραστηριότητα (εκμετάλλευση) της επιχείρησης, προκειμένου να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα που προέκυψε από αυτήν την εκμετάλλευση. Το αποτέλεσμα αυτό καλείται οργανικό.

Ως εκμετάλλευση μπορεί να θεωρηθεί κάθε δραστηριότητα της επιχείρησης που είναι φορέας εσόδων και εξόδων, δηλαδή από αυτή προέρχονται έσοδα και γίνονται για χάρη της έξοδα. Για παράδειγμα, εκμεταλλεύσεις μπορεί να είναι σε ξενοδοχειακή επιχείρηση, οι κλάδοι εκμετάλλευσης των υπνοδωματίων, εστιατορίου, μπαρ· σε πρατήριο υγρών καυσίμων οι κλάδοι εκμετάλλευσης υγρών καυσίμων, λιπαντικών, πλυντηρίου κτλ.

Σχηματίζονται τόσοι λογαριασμοί εκμετάλλευσης, όσοι είναι και οι κλάδοι εκμετάλλευσης.

Επισημαίνεται ότι στα έξοδα που συσχετίζονται στους λογαριασμούς εκμετάλ-

λευσης είναι και το κόστος των πωλημένων αγαθών ή υπηρεσιών.

Το κόστος πωλημένων (Κ.Π.) προσδιορίζεται από την αξία του αρχικού αποθέματος των εμπορευμάτων (Α.Α) προσθέτοντας τις καθαρές αγορές χρήσης (Αγ. Χρ.) και αφαιρώντας την αξία των εμπορευμάτων που δεν πωλήθηκαν, δηλαδή του τελικού αποθέματος (Τ.Α.).

Κ.Π = Α.Α. + ΑΓ. Χρ. – Τ.Α.

Παράδειγμα:

Το αρχικό απόθεμα εμπορευμάτων είναι 20.000 Ευρώ. Στη διάρκεια της χρήσης αγοράστηκαν εμπορεύματα αξίας 100.000 Ευρώ. Στην απογραφή τέλους χρήσης βρέθηκαν εμπορεύματα 30.000 Ευρώ. Να βρεθεί το κόστος των πωλημένων εμπορευμάτων.

Έχουμε:

Από το άθροισμα των εμπορευμάτων που υπήρχαν στην αρχή της χρονιάς και αγοράστηκαν στη διάρκεια της (Α.Α. + Αγ. Χρ.), θα αφαιρέσουμε εκείνα που δεν πωλήθηκαν, δηλαδή εκείνα που υπάρχουν στην τελική απογραφή (Τ.Α.), για να βρούμε το κόστος εκείνων που πωλήθηκαν (Κ.Π).

Δηλαδή: Κ.Π = Α.Α. + Αγ. Χρ. - Τ.Α. = 20.000 + 100.000 - 30.000 = 120.000 - 30.000 = 90.000 Ευρώ.

Παραστατικά οι λογαριασμοί εκμετάλλευσης εμφανίζονται ως εξής:

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΜΕΤΑΛΕΥΣΗΣ

ΧΡΕΩΣΗ		ΠΙΣΤΩΣΗ	
Αρχικά αποθέματα	Χ	Οργανικά έσοδα	Χ
Αγορές χρήσης	Χ	Τελικά αποθέματα	Χ*
(κόστος πωλημένων)			
Οργανικά έξοδα	Χ		

Το υπόλοιπο των λογαριασμών εκμετάλλευσης δείχνει το καθαρό αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης, κέρδος, αν είναι πιστωτικό, και ζημία, αν είναι χρεωστικό.

Παράδειγμα

Το κατάστημα νεωτερισμών «ΤΟ ΜΟΝΤΕΡΝΟ» έχει στο τέλος της χρήσης, μεταξύ άλλων και τους λογαριασμούς:

– Εμπορεύματα 160.000 Ευρώ (Αρχ. αποθ.: 10.000 Αγορ. Χρ.: 150.000)
– Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 40.000 Ευρώ
– Παροχές τρίτων 15.000 Ευρώ
– Διάφορα έξοδα 10.000 Ευρώ

* Τα τελικά αποθέματα εμφανίζονται στην πίστωση του λογαριασμού εκμετάλλευσης, επειδή είναι αφαιρετικό στοιχείο στο κόστος πωλημένων (Κ.Π.).

– Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος 5.000 Ευρώ.
– Πωλήσεις εμπορευμάτων 240.000 Ευρώ.
– Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών 4.000 Ευρώ.
– Έκτακτα και ανόργανα έξοδα 1.000 Ευρώ.
– Έκτακτα κέρδη 3.000 Ευρώ.
– Έσοδα προηγουμένων χρήσεων 1.000 Ευρώ.

Όλα τα οργανικά έσοδα και έξοδα είναι ομαλά και δουλευμένα.
Στην τελική απογραφή βρέθηκαν εμπορεύματα αξίας 20.000 Ευρώ.
Οι εγγραφές που θα γίνουν, για να βρεθεί το αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης, είναι:

		31/12			
		Γενική εκμετάλλευση		160.000	
		Εμπορεύματα			160.000
		Αποθέματα (εμπορευμάτων)	10.000		
		Αγορές Χρήσης	150.000		
		Μεταφορά Αρχ. Αποθεμάτων και αγορών χρήσης			
		Γενική εκμετάλλευση		70.000	
		Αμοιβές και Έξοδα προσωπ.			40.000
		Παροχές Τρίτων			15.000
		Διάφορα Έξοδα			10.000
		Αποσβέσεις Πάγιων Στοιχ. Ενσ/νες στο Λ-Κ			5.000
		Συγκέντρωση οργανικών εξόδων			
		31/12			
		Πωλήσεις Εμπορευμάτων		240.000	
		Έσοδα παρεπομένων ασχολιών		4.000	
		Γενική Εκμετάλλευση			244.000
		Συγκέντρωση οργανικών εσόδων			
		31/12			
		Εμπορεύματα		20.000	
		Αποθέματα (εμπ/των)			
		Γενική εκμετάλλευση			20.000
		Εμφάνιση τελικών αποθεμάτων			

Ο λογαριασμός Εκμετάλλευσης καθώς και ο λογαριασμός Αποθέματα εμπορευμάτων έχουν ως εξής:

Χ	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ		Π
Αρχικά αποθέματα	10.000	Πωλήσεις	240.000
Αγορές χρήσης	150.000	Λοιπά οργανικά έσοδα	4.000
Οργανικά έξοδα	70.000	Τελικά αποθέματα	20.000
	230.000		264.000
Π.υ = 34.000			

Χ	ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ		Π
1/1 Αρχικά αποθέματα	10.000	31/12 μεταφ. του αρχ. απ. στη Γεν. Εκμ/ση	10.000
31/12 Τελικά αποθέματα	20.000		
Χρ.υπ = 20.000 όσο η αξία των τελικών αποθεμάτων			

Το οργανικό αποτέλεσμα είναι κέρδος 34.000 Ευρώ*

Επιχειρήσεις με περισσότερους κλάδους εκμετάλλευσης

Όταν οι επιχειρήσεις διαθέτουν περισσότερους από έναν κλάδους εκμετάλλευσης, τότε στον κάθε λογαριασμό εκμετάλλευσης συγκεντρώνονται τα οργανικά, ομαλά και δουλευμένα έξοδα και έσοδα του αντίστοιχου κλάδου. Από τη συσχέτιση αυτών εξάγεται το αποτέλεσμα του κάθε κλάδου εκμετάλλευσης.

Το θέμα που δημιουργείται στις περιπτώσεις που υπάρχουν περισσότεροι λογαριασμοί εκμετάλλευσης είναι ο επιμερισμός σ' αυτούς των έμμεσων εξόδων, δηλαδή των εξόδων που βαρύνουν περισσότερους από έναν κλάδους εκμετάλλευσης. Ο επιμερισμός πρέπει να γίνει με προσοχή, γιατί έχει άμεση σχέση με το σωστό προσδιορισμό του αποτελέσματος του κάθε κλάδου εκμετάλλευσης.

Για να γίνει ο επιμερισμός των έμμεσων εξόδων όσο το δυνατόν ορθότερα, απαιτείται πολύ καλή γνώση των λεπτομερειών της όλης δομής και λειτουργίας της επιχείρησης.

Ο επιμερισμός γίνεται με βάση διάφορα κριτήρια τα οποία λέγονται **βάσεις επιμερισμού** των έμμεσων εξόδων. Έτσι, οι αποσβέσεις κτιρίων μπορούν αν επιμεριστούν με βάση την επιφάνεια που χρησιμοποιεί ο κάθε κλάδος, οι αμοιβές προσωπικού με βάση τις ώρες που ασχολείται το προσωπικό για την κάθε εκμετάλλευση, η θέρμανση με βάση την ποσότητα και τις θερμίδες των θερμαντικών σωμάτων καθώς και τις ώρες λειτουργίας τους σε κάθε χώρο, κτλ.

Για τον επιμερισμό των έμμεσων εξόδων στους διάφορους κλάδους εκμετάλλευσης που είναι φορείς κόστους, συντάσσεται το **φύλλο επιμερισμού των έμμεσων εξόδων.**

Παράδειγμα επιχείρησης με περισσότερους κλάδους εκμετάλλευσης.

Σε μία επιχείρηση η οποία έχει δύο κλάδους εκμετάλλευσης, τυπογραφείο και βιβλιοδετείο, στο τέλος της χρήσης οι λογαριασμοί διαχείρισης έχουν ως εξής:

* Το Μεικτό αποτέλεσμα εκμετάλλευσης (πωλήσεις μείον κόστος πωλημένων) είναι: 240.000 – (10.000 + 150.000 – 20.000) = 100.000 Ευρώ. Λογιστικά αυτό προκύπτει με τη χρήση των δευτ/θμιων λογαριασμών του λογαριασμού «Γενική Εκμετάλλευση» που παραλείπεται, γιατί δεν ενδείκνυται για τους σκοπούς αυτού του βιβλίου.

Αμοιβές και έξοδα προσωπικού Τυπογραφείου	
Χ 20.000	Π

Αμοιβές και έξοδα προσωπικού Βιβλιοδετείου	
Χ 10.000	Π

Αμοιβές Λογιστή	
Χ 6.000	Π

Ενοίκια	
Χ 12.000	Π

Ηλεκτρικό ρεύμα	
Χ 10.000	Π

Διάφορα έξοδα	
Χ 2.000	Π

Αποσβέσεις μηχανημάτων Τυπογραφείου	
Χ 15.000	Π

Αποσβέσεις μηχανημάτων Βιβλιοδετείου	
Χ 4.000	Π

Έσοδα Τυπογραφείου	
Χ	Π 70.000

Έσοδα Βιβλιοδετείου	
Χ	Π 30.000

Προσαυξήσεις Εισφορών ασφαλιστικών ταμείων	
Χ 1.000	Π

Κέρδη από εκποίηση μηχανημάτων τυπογραφείου	
Χ	Π 5.000

Όλα τα οργανικά έσοδα και έξοδα είναι ομαλά και δουλευμένα. Βάση επιμερισμού για τα «Ενοίκια» και το «Ηλεκτρικό ρεύμα» είναι ο χώρος που καταλαμβάνει ο κάθε κλάδος εκμετάλλευσης (είναι 90 τ.μ. για το τυπογραφείο και 30 τ.μ. για το βιβλιοδετείο) ενώ για τις «Αμοιβές Λογιστή» και τα «Διάφορα έξοδα» είναι η αναλογία των εσόδων των κλάδων.

Πορεία εργασίας

1. Μεταφέρουμε τα άμεσα έξοδα και έσοδα στους αντίστοιχους λογαριασμούς εκμεταλλεύσεων.
2. Συντάσσουμε το φύλλο επιμερισμού των έμμεσων εξόδων.
3. Μεταφέρουμε τα έμμεσα έξοδα στους λογαριασμούς εκμεταλλεύσεων.
4. Προσδιορίζουμε το αποτέλεσμα από την κάθε εκμετάλλευση.

Έχουμε:

ΦΥΛΛΟ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΕΜΜΕΣΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

α/α	Είδος εξόδου	Συνολικό ποσό	Βάσεις επιμερισμού		Εκμετ/ση Τυπο/φείου	Εκμετ/ση Βιβλ/τείου
			Εκμετ/σης τυπο/φείου	Εκμετ/σης βιβλ/τείου		
1	Ενοίκια	12.000	90 τ.μ.	30 τ.μ.	9.000	3.000
2	Αμοιβ. Λογ.	6.000	70%	30%	4.200	1.800
3	Ηλ/κό ρεύμα	10.000	90 τ.μ.	30 τ.μ.	7.500	2.500
4	Διάφ. έξοδα	2.000	70%	30%	1.400	600
	Άθροισμα	30.000			22.100	7.900

30.000

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ*

			31/12		
			Εκμετάλλευση Τυπογραφείου	35.000	
			Αμοιβές και έξοδα Προσωπ. Τυπογραφείου		20.000
			Αποσβέσεις μηχανημάτων Τυπογραφείου		15.000
			Συγκέντρωση άμεσων εξόδων		
			Εκμετάλλευση βιβλιοδετείου	14.000	
			Αμοιβές και Έξοδα Προσωπ. Βιβλιοδετείου		10.000
			Αποσβέσεις μηχανημάτων Βιβλιοδετείου		4.000
			Συγκέντρωση άμεσων εξόδων		
			Έσοδα Τυπογραφείου	70.000	
			Εκμετάλλευση Τυπογραφείου		70.000
			Συγκέντρωση Εσόδων		
			Έσοδα Βιβλιοδετείου	30.000	
			Εκμετάλλευση Βιβλιοδετείου		30.000
			Συγκέντρωση Εσόδων		
			Εκμετάλλευση Τυπογραφείου	22.100	
			Ενοίκια		9.000
			Αμοιβές Λογιστή		4.200
			Ηλεκτρικό Ρεύμα		7.500
			Διάφορα Έξοδα		1.400
			Συγκ/ση έμμεσων εξόδων,		
			όπως το φύλλο επιμερισμού		
			Εκμετάλλευση Βιβλιοδετείου	7.900	
			Ενοίκια		3.000
			Αμοιβές Λογιστή		1.800
			Ηλεκτρικό Ρεύμα		2.500
			Διάφορα Έξοδα		600
			Συγκ/ση έμμεσων εξόδων,		
			όπως το φύλλο επιμερισμού		
			Εκμετάλλευση Τυπογραφείου	12.900	
			Κέρδη από εκμετάλλευση Τυπογραφείου		12.900
			Προσδιορισμός αποτελ. εκμετάλλευσης		
			Εκμετάλλευση Βιβλιοδετείου	8.100	
			Κέρδη από εκμετάλλευση Βιβλιοδετείου		8.100
			Προσδιορισμός αποτελ. εκμετάλλευσης		

* Χάριν συντομίας χρησιμοποιούνται μόνο αναλυτικοί λογαριασμοί.

7.8.2. Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης»

Μετά τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης προσδιορίζεται το συνολικό καθαρό αποτέλεσμα που πραγματοποίησε, η επιχείρηση στη διάρκεια της χρήσης, κέρδος ή ζημία.

Το αποτέλεσμα της χρήσης προκύπτει από τη συσχέτιση στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσης» όλων των καθαρών αποτελεσμάτων των εκμεταλλεύσεων της επιχείρησης με τα έκτακτα και ανόργανα έξοδα, τα έσοδα και έξοδα προηγούμενων χρήσεων, τα έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων, τα έκτακτα κέρδη, τις έκτακτες ζημίες, τις προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους, και τις τυχόν πρόσθετες αποσβέσεις των πάγιων στοιχείων που δεν ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος. Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης» ανοίγει στο τέλος της χρήσης.

Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης», κέρδη, αν είναι πιστωτικό, ζημίες, αν είναι χρεωστικό, μεταφέρεται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα προς διάθεση» και από εκεί, σύμφωνα με το καταστατικό και τις διατάξεις της νομοθεσίας γίνεται η διανομή τους, ή αν πρόκειται για ατομική επιχείρηση, μεταφέρεται στο λογαριασμό «Κεφάλαιο».

Εφαρμογή

Με τα δεδομένα της επιχείρησης του παραδείγματος της σελίδας 134, ο προσδιορισμός του αποτελέσματος χρήσης θα γίνει ως εξής:

			31/12		
			Γενική εκμετάλλευση	34.000	
			Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα	3.000	
			Έκτακτα κέρδη		
			Έξοδα και Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	1.000	
			Έσοδα προηγούμενων χρήσεων		
			Αποτελέσματα χρήσης		38.000
			Συγκέντρωση αποτελεσματικών λογαριασμών		
			Αποτελέσματα χρήσης	1.000	
			Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα		1.000
			Έκτακτα και ανόργανα έξοδα		
			Συγκέντρωση αποτελεσματικών λογαριασμών		
			Αποτελέσματα χρήσης	37.000	
			Κεφάλαιο		37.000
			Κεφαλαιοποίηση κερδών		

7.9. ΑΜΙΓΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΙΚΤΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

7.9.1. Έννοιες και εφαρμογές

Αμιγής λέγεται ο λογαριασμός που χρεώνεται και πιστώνεται με το ίδιο μέτρο αξίας (π.χ. τιμή αγοράς) και το υπόλοιπο του δείχνει τη θέση του περιουσιακού στοιχείου που παρακολουθεί.

Με τους αμιγείς λογαριασμούς παρακολουθούνται στοιχεία του ενεργητικού ή

του πραγματικού παθητικού ή της καθαρής περιουσίας.

Μεικτός λέγεται ο λογαριασμός που, εκτός από το περιουσιακό στοιχείο που προορίζεται να παρακολουθεί, περιέχει και το αποτέλεσμα που προέρχεται από αυτό, κέρδος ή ζημία. Αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι με διαφορετική μονάδα αξίας χρεώνεται και με διαφορετική πιστώνεται.

Παρακάτω παρουσιάζουμε πρακτική εφαρμογή του θέματος, αντί για τη θεωρητική του ανάπτυξη, χρησιμοποιώντας για παράδειγμα το λογαριασμό «Χρεόγραφα» ως αμιγή και ως μεικτό.

1. Αμιγής

Σε επιχείρηση έγιναν οι ακόλουθες πράξεις:

– Αγορά 1.000 μετοχών της εταιρίας «Ψ» προς 20 Ευρώ την κάθε μία με μετρητά.

– Πώληση 800 μετοχών της πιο πάνω εταιρίας προς 22 Ευρώ την κάθε μία με μετρητά.

Ο λογαριασμός «Χρεόγραφα», αν τηρηθεί ως αμιγής, θα χρεωθεί με 20 Ευρώ η κάθε μετοχή και θα πιστωθεί πάλι με 20. Η διαφορά θα μεταφερθεί σε λογαριασμό αποτελέσματος. Δηλαδή θα έχουμε:

Χ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ Π	
1000x20 = 20.000	800x20 = 16.000

Χ Κέρδη από πώληση συμ/χών και χρεογράφων Π	
	(800x2) = 1.600

Το υπόλοιπο του αμιγή λογαριασμού «Χρεόγραφα» δείχνει τη θέση των χρεογράφων που έμειναν, που είναι 20.000-16.000 = 4.000 ή 200 μετοχές προς 20 Ευρώ = 4.000 Ευρώ.

2. Μεικτός

Στο πιο πάνω παράδειγμα χρεώνεται ο λογαριασμός «Χρεόγραφα» με 20 Ευρώ η κάθε μία μετοχή, δηλαδή με την τιμή αγοράς της, αλλά πιστώνεται με την τιμή πώλησής της, που είναι 22 Ευρώ και θα έχουμε:

Χ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ Π	
1000x20 = 20.000	800x22 = 17.600

Όπως φαίνεται, από τα 17.600 Ευρώ τα 16.000 Ευρώ είναι το κόστος των χρεογράφων που πωλήθηκαν και τα 1.600 Ευρώ το κέρδος.

Στο παράδειγμα μας αυτό έχουμε μόνο μία αγορά και μία πώληση και γνωρίζουμε τις ποσότητες. Αν όμως, είχαμε πολλές πράξεις, δηλαδή πολλές αγορές με διαφορετικές τιμές η κάθε μία και πολλές πωλήσεις πάλι με διαφορετικές τιμές η κάθε μία, τότε η τήρηση του λογαριασμού ως αμιγή γίνεται δύσκολη. Ακόμη πιο δύσκολη γίνεται, όταν ο λ/σμός δεν τηρείται και κατά ποσότητα.

Οι μεικτοί λογαριασμοί δεν παρουσιάζουν την αληθινή θέση και κίνηση του περιουσιακού στοιχείου και πρέπει να αποφεύγονται.

Η τήρηση όμως των μεικτών λογαριασμών είναι αναπόφευκτη σε πολλές περιπτώσεις, όπως στα εμπορεύματα*, στα χρεόγραφα, στα ξένα νομίσματα και στις απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα που οι τιμές τους μεταβάλλονται καθημερινά.

Είναι απαραίτητο στο τέλος της χρήσης που γίνεται η απογραφή να εκκαθαρίζονται οι μεικτοί λογαριασμοί και να γίνονται αμιγείς. Με την εκκαθάρισή τους γίνεται ο διαχωρισμός των αποτελεσμάτων από τα περιουσιακά στοιχεία.

Για να γίνει εκκαθάριση πρέπει:

α) Να συνταχθεί πραγματική απογραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που παρακολουθούνται με τους μεικτούς λογαριασμούς, και

β) Να υπολογιστεί και να βρεθεί το αποτέλεσμα που προέκυψε.

Ακολουθεί η εγγραφή της εκκαθάρισης του μεικτού λογαριασμού, δηλαδή της μεταφοράς του αποτελέσματος σε λογαριασμό αποτελέσματος. Μετά την εγγραφή αυτή ο λογαριασμός από μεικτός γίνεται αμιγής και το υπόλοιπο του συμφωνεί με την απογραφή.

7.9.2. Παράδειγμα εκκαθάρισης μεικτών λογαριασμών

Ο λογαριασμός «Χρεόγραφα», με βάση τα δεδομένα του προηγούμενου παραδείγματος είναι:

Χ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	Π
1000x20 = 20.000	800x22 = 17.600

Οι 200 μετοχές της εταιρίας «Ψ» που βρέθηκαν στο τέλος της χρήσης αποτιμήθηκαν προς 20 Ευρώ η κάθε μία, δηλαδή 200x20 = 4.000 Ευρώ.

Για να γίνει εκκαθάριση μεικτού λογαριασμού πρέπει να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα. Το αποτέλεσμα προσδιορίζεται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

- **Πρώτος τρόπος:**

Από τις συνολικές πωλήσεις των χρεογράφων (φαίνονται στην πίστωση του λογαριασμού), αφαιρούμε το κόστος πωλημένων χρεογράφων. Το κόστος πωλημένων βρίσκεται, αν από όσα είχαμε στην αρχή της χρήσης και όσα αγοράσαμε στη διάρκεια της (φαίνονται στη χρέωση του λογαριασμού), αφαιρέσουμε αυτά που δεν πωλήσαμε, δηλαδή αυτά που έμειναν και βρέθηκαν στην Απογραφή. Έτσι έχουμε:

* Ο λογαριασμός «Εμπορεύματα» θεωρείται μεικτός σε συσχέτιση με το λογαριασμό «πωλήσεις εμπορευμάτων».

Έσοδα από χρεόγραφα (πίστωση λογαριασμού)		17.600
Μείον Κόστος πωλημένων:		
Συνολικό κόστος χρεογράφων (χρέωση)	20.000	
Μείον κόστος χρεογράφων που δεν πωλήθηκαν (απογραφή)	4.000	16.000
ΚΕΡΔΟΣ από πώληση χρεογράφων		**1.600**

• **Δεύτερος τρόπος:**

Χρησιμοποιούμε την αλγεβρική ισότητα (αν πρόκειται για λογαριασμό του Ενεργητικού)

Πίστωση – (Χρέωση – Απογραφή) = Αποτέλεσμα, το οποίο

αν είναι θετικός αριθμός, είναι κέρδος και αν είναι αρνητικός, είναι ζημία.

Έτσι έχουμε:

17.600-(20.000-4.000) = 1.600 Ευρώ κέρδος από πώληση χρεογράφων.

Η σχετική εγγραφή της εκκαθάρισης έχει ως εξής:

			Χρεόγραφα	1.600	
			Έσοδα κεφαλαίων		1.600
			Κέρδη από πώληση συμμ. και χρεογράφων		
			Εκκαθάριση μεικτού λογαριασμού		

Μετά την εγγραφή αυτή οι λογαριασμοί θα είναι:

Χ	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	Π
20.000		17.600
1.600		
21.600		

Χ	Κέρδη από πώληση συμ/χων και χρεογράφων	Π
		1.600

Χ.υ = 4.000, όσο και η απογραφή.

Η αλγεβρική ισότητα για τους μεικτούς λογαριασμούς του Παθητικού είναι:

(Πίστωση - Απογραφή) – Χρέωση = ± Αποτέλεσμα

7.10. ΔΙΑΜΕΣΟΙ Ή ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Διάμεσοι λέγονται οι λογαριασμοί που παρεμβάλλονται μεταξύ δύο άλλων λογαριασμών, χωρίς να φέρνουν μεταβολές σ' αυτούς.

Οι διάμεσοι λογαριασμοί τελικά εξισώνονται, αφού δέχονται ίσα ποσά στη χρέωση και στην πίστωσή τους.

Τίτλοι διάμεσων λογαριασμών

Αγορές με μετρητά

Πωλήσεις με μετρητά

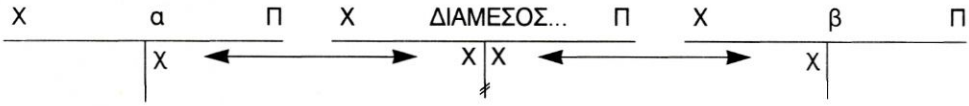

Λειτουργία διάμεσων λογαριασμών

7.11. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

Οι επιχειρήσεις κατά τον κλείσιμο του Ισολογισμού τους ενδέχεται να διαπιστώσουν ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να προκύψουν έξοδα ή ζημίες, χωρίς όμως να μπορούν να προσδιορίσουν με ακρίβεια το μέγεθός τους ή το χρόνο πραγματοποίησης τους ή και τα δύο. Για να μπορούν να ανταποκριθούν σ' αυτά τα έξοδα ή τις ζημίες, όταν πραγματοποιηθούν, κρατούν ορισμένο ποσό, το οποίο καλείται **πρόβλεψη.**

Διακρίνονται σε:

α) **Προβλέψεις για κινδύνους εκμετάλλευσης,** οι οποίες προορίζονται να καλύψουν έξοδα της χρήσης που πιθανολογούνται ότι θα πραγματοποιηθούν στο μέλλον. Π.χ. οι προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις* κτλ.

β) **Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους,** οι οποίες προορίζονται να καλύψουν πιθανές ζημίες ή έξοδα. Π.χ. οι προβλέψεις για εξαιρετικούς κινδύνους και έκτακτα έξοδα, οι προβλέψεις για έξοδα προηγούμενων χρήσεων κτλ.

Ο σχηματισμός των προβλέψεων για κινδύνους εκμετάλλευσης γίνεται με χρέωση του λογαριασμού «Προβλέψεις εκμετάλλευσης», ο οποίος είναι λογαριασμός οργανικών εξόδων και πίστωση του λογαριασμού. «Προβλέψεις» του οποίου το υπόλοιπο φανερώνει τη σχηματισμένη πρόβλεψη.

Όταν πραγματοποιηθεί το έξοδο, ο λογαριασμός «Προβλέψεις» χρεώνεται. Στην περίπτωση που δεν πραγματοποιηθεί το έξοδο ή αν η σχηματισμένη πρόβλεψη είναι μεγαλύτερη από το ποσό που πραγματικά απαιτήθηκε, τότε η αχρησιμοποίητη πρόβλεψη ή το αχρησιμοποίητο τμήμα της μεταφέρεται στο λογαριασμό

* Ο σχηματισμός των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις προβλεπόταν στον Ν. 2065/92 αλλά καταργήθηκε με το Ν. 3091/02 (άρθρο 5 παραγρ. 8). Οι ήδη σχηματισμένες προβλέψεις αποσβένονται με τη διαγραφή των αποδεδειγμένα ανεπίδεκτων είσπραξης απαιτήσεων, με χρέωση του λ/σμού "προβλέψεις" αντί του λογ/σμού των έκτακτων και ανόργανων εξόδων "έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα" (Βλέπε σελ. 167).

«Έσοδα από προβλέψεις προηγουμένων χρήσεων», προκειμένου να αυξήσει τα «αποτελέσματα χρήσης» τα οποία στο παρελθόν είχε μειώσει.

Ο σχηματισμός των προβλέψεων για έκτακτους κινδύνους γίνεται με χρέωση του Λογαριασμού «Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους», ο οποίος μεταφέρεται απ' ευθείας στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρήσης».

7.12. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Οι μεταβατικοί λογαριασμοί δημιουργούνται κατά κανόνα στο τέλος της χρήσης και είναι λογαριασμοί του Ισολογισμού. Η ανάγκη δημιουργίας προκύπτει κατά την τακτοποίηση των λογαριασμών Εσόδων και Εξόδων, οι οποίοι πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα δουλευμένα έσοδα και έξοδα της χρήσης και μόνο αυτά.

Για παράδειγμα, αν σε μία επιχείρηση στο τέλος της χρήσης διαπιστωθεί ότι ο λογαραισμός «Ενοίκια» δεν περιλαμβάνει το ενοίκιο του Δεκεμβρίου το οποίο οφείλεται, θα πρέπει να καταχωρηθεί το ποσό του ενοικίου στον αντίστοιχο λογαριασμό εξόδου και συγχρόνως να εμφανιστεί σε μεταβατικό λογαριασμό η υποχρέωση για την πληρωμή του. Ο μεταβατικός λογαριασμός θα εμφανιστεί στον Ισολογισμό, στην προκειμένη περίπτωση στη στήλη του Παθητικού ως υποχρέωση, και θα κλείσει στη νέα χρήση, όταν γίνει η πληρωμή του ενοικίου.

Οι μεταβατικοί λογαριασμοί διακρίνονται σε **μεταβατικούς λογαριασμούς Ενεργητικού και σε μεταβατικούς λογαριασμούς Παθητικού.**

Στους μεταβατικούς λογαριασμούς του Ενεργητικού καταχωρούνται:

α) Τα έξοδα που πληρώθηκαν μέσα στη χρήση αλλά αφορούν την επόμενη ή τις επόμενες χρήσεις.

β) Τα έσοδα που ανήκουν στη χρήση που κλείνει αλλά δεν έχουν εισπραχθεί μέσα σ' αυτή.

Στους μεταβατικούς λογαριασμούς του Παθητικού καταχωρούνται:

α) Τα έσοδα που εισπράχθηκαν μέσα στη χρήση αλλά αφορούν την επόμενη ή τις επόμενες χρήσεις.

β) Τα έξοδα που ανήκουν στη χρήση που κλείνει αλλά δεν έχουν πληρωθεί μέσα σ' αυτή.

Εφαρμογές

α) Φροντιστήριο ξένων γλωσσών δεν εισέπραξε από κάποιους μαθητές δίδακτρα για το μήνα Δεκέμβριο 2002 ποσού 2.500 Ευρώ. Για το λόγο αυτό, δεν τα έχει καταχωρήσει στα έσοδα του στη διάρκεια της χρήσης. Επειδή πρόκειται για δουλευμένα έσοδα, πρέπει να γίνει η καταχώρησή τους στο τέλος της χρήσης με τη χρησιμοποίηση μεταβατικών λογαριασμών, ως εξής:

			31/12		
			Μεταβατικοί λογαριασμοί Ενεργητικού	2.500	
			Έσοδα χρήσης εισπρακτέα		
			Έσοδα από παροχή υπηρεσιών		2.500
			Καταχώρηση δουλευμένων εσόδων (δίδακτρα 12/2002)		

Ο λογαριασμός «Μεταβατικοί λογαριασμοί Ενεργητικού» θα εμφανιστεί στον Ισολογισμό και θα δείχνει την απαίτηση του φροντιστηρίου απέναντι στους μαθητές για τα δίδακτρα.
Εάν τα δίδακτρα εισπραχθούν στις 10/1/2003, θα έχουμε:

			10/1		
			Χρηματικά διαθέσιμα	2.500	
			Ταμείο		
			Μεταβατικοί λογ/σμοί Ενεργητικού		2.500
			Έσοδα χρήσης εισπρακτέα		
			Είσπραξη διδάκτρων Δεκεμβρίου 2002		

Μετά την εγγραφή αυτή ο μεταβατικός λογαριασμός έκλεισε.
β) Στα βιβλία μιας επιχείρησης στο τέλος της χρήσης, στις 31/12/2002, διαπιστώθηκε ότι έχει καταχωρηθεί στους λογαριασμούς των εξόδων της ποσό 8,00 Ευρώ για ασφάλιστρα του κτιρίου της που αφορούν την επόμενη χρήση (1/1-31/8/03). Η εγγραφή μεταφοράς του μη δουλευμένου εξόδου από τους λογαριασμούς εξόδων της χρήσης θα γίνει ως εξής:

			31/12/2002		
			Μεταβατικοί λογ/σμοί Ενεργητικού	800	
			Έξοδα επόμενων χρήσεων		
			Παροχές τρίτων		800
			Ασφάλιστρα		
			Διαχωρισμός μη δουλευμένων ασφαλίστρων 1/1-31/8/03		

Ο μεταβατικός λογαριασμός του Ενεργητικού «Έξοδα επόμενων χρήσεων», θα

εμφανισθεί στον Ισολογισμό και θα εξισωθεί στην επόμενη χρήση, με την εγγραφή:

		Παροχές τρίτων		800	
		Ασφάλιστρα			
		Μεταβατικοί λογ/σμοί Ενεργητικού			800
		Έξοδα επόμενων χρήσεων			
		Καταλογισμός ασφαλίστρων 1/1-31/8/03			

Μετά την εγγραφή αυτή ο λογαριασμός «Έξοδα επόμενων χρήσεων» που χρησιμοποιήθηκε προσωρινά (μεταβατικά) έκλεισε.

γ) Διαπιστώθηκε ότι στα βιβλία μιας επιχείρησης στο τέλος της χρήσης, στις 31/12/2002, δεν έχει καταχωρηθεί στα έξοδα της το ενοίκιο του Δεκεμβρίου 2002 το οποίο οφείλει.

Η καταχώρηση του ποσού του ενοικίου για το μήνα Δεκέμβριο 2002 θα γίνει ως εξής:

		31/12/2002			
		Παροχές τρίτων		1.000	
		Ενοίκια			
		Μεταβατικοί λογ/σμοί Παθητικού			1.000
		Έξοδα χρήσης δουλευμένα			
		Καταχώρηση ενοικίου Δεκεμβρίου 2002			

δ) Στα βιβλία ενός ιδιωτικού σχολείου στο τέλος της χρήσης, στις 31/12/2002, διαπιστώθηκε ότι έχουν καταχωρηθεί στους λογαριασμούς των εσόδων της δίδακτρα ποσού 20.000 Ευρώ, που αφορούν την επόμενη χρήση. Η εγγραφή μεταφοράς των μη δουλευμένων εσόδων έχει ως εξής:

		31/12			
		Έσοδα από παροχή υπηρεσιών		20.000	
		Δίδακτρα			
		Μεταβατικοί λογ/σμοί Παθητικού			20.000
		Έσοδα επόμενων χρήσεων			
		Διαχωρισμός μη δουλευμένων διδάκτρων			

7.13. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ

Οι Λογαριασμοί τάξης είναι λογαριασμοί ειδικής κατηγορίας, στους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται χρήσιμες πληροφορίες καθώς και γεγονότα που δημιουργούν νομικές δεσμεύσεις, χωρίς να επιφέρουν άμεση ποσοτική μεταβολή στα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, ενδέχεται όμως να επιφέρουν στο μέλλον.

Ειδικότερα με τους λογαριασμούς τάξης παρακολουθούνται:

α) Ξένα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην επιχείρηση π.χ. εμπορεύματα τρίτων για πώληση, χρεόγραφα τρίτων για φύλαξη.

β) Εγγυήσεις και εμπράγματες ασφάλειες.

γ) Αμφοτεροβαρείς συμβάσεις από τις οποίες βεβαίως προκύπτουν απαιτήσεις αλλά και υποχρεώσεις και για τα δύο μέρη.

δ) Πληροφορίες

Οι λογαριασμοί τάξης λειτουργούν **σε αυτόνομο λογιστικό Κύκλωμα** και έχουν ως εξής:

• Αλλότρια Περιουσιακά στοιχεία	• Δικαιούχοι αλλότριων Περιουσιακών στοιχείων
• Χρεωστικοί λ/σμοί εγγυήσεων και Εμπραγμάτων ασφαλειών	• Πιστωτικοί λ/σμοί εγγυήσεων και Εμπραγμάτων ασφαλειών
• Απαιτήσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις	• Υποχρεώσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις
• Διάφοροι λ/σμοί Πληροφοριών	• Διάφοροι λ/σμοί Πληροφοριών
Χρεωστικοί	Πιστωτικοί

Από την ανάπτυξη των λογαριασμών τάξης συμπεραίνουμε, ότι αυτοί λειτουργούν κατά ζεύγη, δηλαδή, όταν χρεώνεται ο ένας λογαριασμός του ζεύγους, πιστώνεται ο άλλος και αντίθετα. Η λειτουργία κατά ζεύγη γίνεται όχι μόνο σε επίπεδο πρωτοβάθμιων λογαριασμών αλλά σε όλα τα επίπεδα. Επειδή λοιπόν λειτουργούν κατά ζεύγη, έχουν υπόλοιπα ίσα και αντίθετα.

Οι λογαριασμοί τάξης είναι αμιγείς λογαριασμοί, δηλαδή χρεώνονται και πιστώνονται πάντα με την ίδια μονάδα αξίας. Όμως δεν είναι πάντοτε δυνατό να τηρούνται σε πραγματικές αξίες. Σ' αυτές τις περιπτώσεις μπορούν να λειτουργούν με λογιστικά ισότιμα, δηλαδή συμβολικές αξίες που δείχνουν κατά κύριο λόγο την ύπαρξη και μόνο των περιουσιακών στοιχείων που απεικονίζονται με την εγγραφή τάξης π.χ. όταν φυλάσσονται στις αποθήκες της επιχείρησης «Χ» κιβώτια σφραγισμένα αγνώστου περιεχομένου ή περιεχομένου το οποίο είναι δύσκολο ν' αποτιμηθεί ή δεν ενδιαφέρει η αποτίμηση τόσο, όσο η ποσότητα που φυλάσσεται, τότε χρησιμοποιούμε λογιστικό ισότιμο για την αποτίμησή του, που μπορεί να ανέρχεται σε ένα Ευρώ για κάθε κιβώτιο.

Οι λογαριασμοί τάξης εμφανίζονται ιδιαιτέρως στον ισολογισμό, κάτω από τα

συνολικά αθροίσματα του Ενεργητικού και του Παθητικού.

Εφαρμογή

Η επιχείρηση του Α. Ανδρέου παρέλαβε στις 10/5/2002 από τον Δ. Δέδε 5 μηχανές με τη συμφωνία να τις πωλήσει για λογαριασμό του με τιμή όχι κατώτερη από 1.000 Ευρώ την κάθε μία. Στις 20/7/2002 πώλησε τις μηχανές προς 1.200 Ευρώ την κάθε μία με μετρητά και έστειλε τα χρήματα που εισέπραξε από την πώληση, αφού κράτησε προμήθεια 5% επί της αξίας πώλησης.

Οι εγγραφές στα βιβλία της επιχείρησης του Α. Ανδρέου έχουν ως εξής:

			10/5		
			Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία	5.000	
			Εμπορεύματα τρίτων σε παρακαταθήκη		
			Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων		5.000
			Δικαιούχοι εμπορευμάτων σε παρακαταθήκη		
			Παραλαβή 5 μηχανών προς 1.000 Ευρώ σε παρακαταθήκη για λογαριασμό Δ. Δέδε		
			20/7		
			Χρηματικά διαθέσιμα	6.000	
			Ταμείο		
			Προμηθευτές		6.000
			Δ. Δεδές, λογ/σμός παρακαταθήκης		
			Πώληση για λ/σμό Δ. Δέδε 5 μηχανών προς 1.200 Ευρώ		
			Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων	5.000	
			Δικαιούχοι εμπορευμάτων σε παρακαταθήκη		
			Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία		5.000
			Εμπορεύματα τρίτων σε παρακαταθήκη		
			Αντιλογισμός εγγραφής τάξης λόγω πώλησης των μηχανών		
			Προμηθευτές	6.000	
			Δ. Δεδές, λογ/σμός παρακαταθήκης		
			Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών		300
			Προμήθειες-μεσιτείες		
			Χρηματικά διαθέσιμα		5.700
			Ταμείο		
			Προμήθεια 5%χ6.000 Ευρώ για τις πωλήσεις των μηχανών του Δ. Δεδέ και εξόφλησή του		

7.14. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ -ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:

Τι παρακολουθούνται με τους λογαριασμούς αξιών;

α) μόνο υλικές αξίες της επιχείρησης

β) μόνο στοιχεία του κυκλοφοριακού ενεργητικού

γ) μόνο στοιχεία του Πάγιου Ενεργητικού

δ) κανένα από τα παραπάνω.

2. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:

Σε ποια κατηγορία λογαριασμών ανήκουν οι λογ/σμοί αξιών;

α) Καθαρής περιουσίας β) Πραγματικού Παθητικού γ) Εσόδων δ) Ενεργητικού.

3. Η εμπορική επιχείρηση «Υφασματεμπορική» είχε την 1/1/2002 τα ακόλουθα αποθέματα εμπορευμάτων: Υφάσματα βαμβακερά αξίας 20.000 Ευρώ και υφάσματα μάλλινα αξίας 30.000 Ευρώ.:

Στη διάρκεια της χρήσης έγιναν, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα:

Στις 10/3/2002: Αγορά βαμβακερού υφάσματος αξίας 50.000 Ευρώ με επιπλέον ΦΠΑ 18% από τον Ι. Ιωάννου με πίστωση.

Στις 28/3/2002: Αγορά Η/Υ αξίας 3.000 Ευρώ με επιπλέον ΦΠΑ 18%, με μετρητά. Κατέβαλε επίσης 100 Ευρώ για μεταφορικά.

Στις 8/5/2002: Επιστροφή στον Ι. Ιωάννου βαμβακερού υφάσματος αξίας 2.000 Ευρώ.

Στις 14/7/2002: Αγορά μάλλινου υφάσματος, αξίας 10.000 Ευρώ με επιπλέον ΦΠΑ 18% από την «ΕΡΙΟΝ» Α.Ε., με πίστωση.

Στις 21/10/2002: Χορήγηση έκπτωσης 500 Ευρώ από τον Προμηθευτή Ι. Ιωάννου σύμφωνα με πιστωτικό του τιμολόγιο.

Να κάνετε:

α) Το άνοιγμα των λογαριασμών κατά την έναρξη της χρήσης

β) την παρακολούθηση των παραπάνω λογιστικών γεγονότων και

γ) τις εργασίες στο τέλος της χρήσης, πριν τη διαδικασία προσδιορισμού των αποτελεσμάτων και σύνταξης του Ισολογισμού.

Σημείωση: Οι εκπτώσεις αγορών να τηρηθούν σε ξεχωριστό δευτ/θμιο λογαριασμό.

4. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας των Αγορών:

α) προσαυξάνει την τιμή κτήσης των αγοραζόμενων αγαθών Σ-Λ.

β) παρακολουθείται σε ιδιαίτερο λογαριασμό και συμψηφίζεται με τον ΦΠΑ πώλησεων Σ-Λ

γ) είναι λογαριασμός Εξόδου. Σ-Λ.

δ) παρακολουθείται από λογαριασμό αξιών. Σ-Λ.

5. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:
Ποιον ή ποιους αφορούν οι προσωπικοί λογαριασμοί;
α) το πρόσωπο του επιχειρηματία
β) μόνο τα πρόσωπα που οφείλουν στην επιχείρηση
γ) μόνο τα πρόσωπα στα οποία οφείλει η επιχείρηση.
δ) τα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) που έχουν σχέσεις με την επιχείρηση.

6. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:
Ποια είναι η βραχυπρόθεσμη υποχρέωση;
α) αυτή που είναι άμεσα απαιτητή
β) αυτή η οποία έχει περιθώρια να εξοφληθεί μέσα στην επόμενη χρήση.
γ) αυτή η οποία έχει περιθώρια να εξοφληθεί μέσα στην επόμενη πενταετία.
δ) καμία από τις παραπάνω.

7. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:
Πότε υπάρχει ζημία;
α) όταν μειώνεται η καθαρή περιουσία
β) όταν αυξάνεται η καθαρή περιουσία
γ) όταν μειώνεται η καθαρή περιουσία για λόγους απρόβλεπτους, άσχετους με τη δραστηριότητα της επιχείρησης.
δ) όταν δημιουργούνται ανόργανα έξοδα.

8. Να σημειώσετε το ανόργανο έξοδο από τα παρακάτω αναφερόμενα:
α) Μισθοδοσία υπαλλήλων
β) Ενοίκιο κατοικίας επιχειρηματία
γ) Πρόστιμο για εκπρόθεσμη καταβολή φόρου
δ) Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος.

9. Σε μια επιχείρηση έχουμε την εξής μισθοδοτική κατάσταση για το μήνα Ιανουάριο 2002:

ΜΙΣΘΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2002

α/α	Ονοματε-πώνυμο	Ειδικότητα	Μηνιαίος μισθός	Κρατήσεις ΦΜΥ	Κρατήσεις ΧΜΥ	Κρατήσεις ΙΚΑ	Σύνολο κρατ/ων	Καθαρό ποσό	Εργοδοτική εισφορά ΧΜΥ	Εργοδοτική εισφορά ΙΚΑ	Σύνολο Εισφορών	Υπογραφή Δικ/χου
1.	Α. Αποστόλου	Λογιστής	3.000	400	18	600	1.018	1.982	18	1.050	1.068	
2.	Κ. Ρούνης	Πωλητής	2.500	300	15	500	815	1.685	15	875	890	
	Σύνολο		5.500	700	33	1.100	1.833	3.667	33	1.925	1.958	

Ο Α. Αποστόλου έχει λάβει προκαταβολή 500 Ευρώ και οι παραπάνω υπάλληλοι εισέπραξαν το μισθό τους την 1/2/2002.

Να κάνετε τις σχετικές ημερολογιακές εγγραφές.

10. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Από τις παρεπόμενες ασχολίες της επιχείρησης δε δημιουργούνται έσοδα. Σ.Λ.

β) Τα ανόργανα έξοδα προέρχονται από τυχαίες και συμπτωματικές δραστηριότητες της επιχείρησης Σ.Λ.

γ) Δουλευμένα έσοδα είναι αυτά που έχουν πραγματοποιηθεί εντός της τρέχουσας χρήσης, άσχετα αν έχουν εισπραχθεί Σ.Λ.

δ) Τα μη δουλευμένα έξοδα είναι αυτά που δεν έχουν εισπραχθεί μέσα στη χρήση Σ.Λ.

ε) Οι αντίθετοι λογ/σμοί χρεώνονται ή πιστώνονται κατά τον ίδιο τρόπο με τους κύριους τους Σ.Λ.

στ) Οι αντίθετοι λογ/σμοί εξυπηρετούν την τεχνική σκοπιμότητα να διατηρούν την αρχική αξία του κύριού τους λογ/σμού σταθερή Σ.Λ.

ζ) Όταν ο κύριος λ/σμος ανήκει στο Παθητικό, ο αντίθετος είναι αφαιρετικός του κυρίου του Σ.Λ.

η) Όταν θέλουμε να γνωρίζουμε την παρούσα αξία ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου, θα πρέπει να συνυπολογίζουμε το υπόλοιπο του κυρίου και του αντίθετού του λογ/σμού. Σ.Λ.

θ) Στον έμμεσο τρόπο λογιστικής αποτύπωσης της απόσβεσης πάγιων στοιχείων δε χρησιμοποιείται αντίθετος λογ/σμός. Σ.Λ.

ι) Υπάρχει περίπτωση η απόσβεση να μη οφείλεται σε λειτουργική φθορά. Σ.Λ.

ια) Οι λογαριασμοί εκμετάλλευσης συσχετίζουν ομαλά, δουλευμένα, οργανικά έσοδα και έξοδα που αφορούν στην ίδια δραστηριότητα της επιχείρησης. Σ.Λ.

ιβ) Το αποτέλεσμα της χρήσης είναι το αλγεβρικό άθροισμα του οργανικού και ανόργανου αποτελέσματος Σ.Λ.

11. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός μιας επιχείρησης έχει αξία κτήσης 50.000 Ευρώ οι αποσβέσεις του μέχρι 31/12/2002 είναι 10.000 Ευρώ. Για τη χρήση 2003 υφίσταται απόσβεση 20% (μέθοδος σταθερή).

Να κάνετε τη σχετική εγγραφή της απόσβεσης.

12. Στα βιβλία μιας επιχείρησης στις 31/12/2002, έχουμε:

Μεταφορικά μέσα 60.000 Ευρώ.
Αποσβεσμένα μέσα μεταφοράς 18.000 Ευρώ.
Στις 20/6/2003 πωλείται το μεταφορικό μέσο με μετρητά αντί:
α) 35.000 Ευρώ. και β) 42.000 Ευρώ
Να κάνετε τις σχετικές εγγραφές. Συντελεστής απόσβεσης 15%, μέθοδος σταθερή.

13. Ο Δ. Δανέζης ιδρύει την 1/5/2002 ατομική επιχείρηση εμπορίας ξυλείας και για το σκοπό αυτό εισφέρει 100.000 Ευρώ.

Στη συνέχεια γίνονται στην επιχείρηση τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα:

Στις 3/5/2002 πληρωμή του ενοικίου του καταστήματος 2.000 Ευρώ.
Στις 4/5/2002 Αγορά επίπλων αξίας 5.000 Ευρώ καθώς και ηλεκτρονικού υπολογιστή αξίας 3.000 Ευρώ από την «Γραφικοεμπορική» ΑΕ, με πίστωση. Η αγορά επιβαρύνεται με ΦΠΑ 18%. Η επιχείρηση πλήρωσε 100 Ευρώ για αχθοφορικά των επίπλων.
Την ίδια ημέρα. Αγορά από τον Β. Βασιλείου ξυλείας, ως εξής, σύμφωνα με τιμολόγιό του:

Ξυλεία σουηδική	30.000 Ευρώ
Ξυλεία από καρυδιά	10.000 Ευρώ
	40.000 Ευρώ
Φ.Π. 18%	7.200 Ευρώ
	47.200 Ευρώ

Για την αγορά πλήρωσε με μετρητά 17.200 Ευρώ, αποδέχθηκε συναλλαγματικές ονομαστικής αξίας 20.000 Ευρώ έκδοσης του Β. Βασιλείου και τα υπόλοιπα με πίστωση.
Στις 8/5/2002. Πώληση στον Κ. Κτενά ξυλείας σουηδικής αντί 8.000 Ευρώ με επιπλέον ΦΠΑ 18%, τα μισά με μετρητά και τα άλλα μισά με πίστωση.
Στις 25/5/2002. Επιστροφή στον Β. Βασιλείου ξυλείας σουηδικής αξίας 2.000 Ευρώ γιατί κρίθηκε ακατάλληλη.
Στις 10/9/2002. Ανάληψη μετρητών 3.000 Ευρώ από τον επιχειρηματία, έναντι μελλοντικών κερδών.
Στις 24/9/2002. Εξόφληση λ/σμού ηλεκτρικού ρεύματος 400 Ευρώ και τηλεφώνου 300 Ευρώ.
Στις 19/11/2002. Πώληση του Η/Υ αντί 2.500 Ευρώ με επιπλέον ΦΠΑ 18%, με μετρητά.
Να κάνετε τις ημερολογιακές εγγραφές (συντελεστής ετήσιας απόσβεσης Η/Υ 20%, μέθοδος σταθερή).

14. Το κατάστημα υποδημάτων του Ι. Ιωάννου έχει στο τέλος της χρήσης, στις 31/12/2002, μεταξύ άλλων, και τους λογαριασμούς:

– Εμπορεύματα 320.000 Ευρώ (Αρχικό απόθεμα: 30.000, Αγορές Χρήσης: 290.000).
– Αμοιβές και έξοδα Προσωπικού 70.000 Ευρώ.
– Παροχές τρίτων 40.000 Ευρώ.
– Διάφορα έξοδα 25.000 Ευρώ.
– Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος 5.000 Ευρώ.
– Πωλήσεις εμπορευμάτων 470.000 Ευρώ.
– Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών 8.000 Ευρώ.
– Έκτακτες ζημίες 4.000 Ευρώ.
– Έσοδα προηγούμενων χρήσεων 5.000 Ευρώ.
Στην τελική απογραφή βρέθηκαν υποδήματα αξίας 50.000 Ευρώ.
Σημείωση: Όλα τα οργανικά έσοδα και έξοδα είναι ομαλά και δουλευμένα.
Να προσδιορίσετε τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης και χρήσης και να κάνετε τη μεταφορά του αποτελέσματος.

15. Στην ιδιωτική κλινική «ΘΕΡΑΠΕΙΑ» στο τέλος της χρήσης, 31/12/2002, έχουμε, μεταξύ άλλων, τους λογαριασμούς::

Αναλώσιμα υλικά 140.000 Ευρώ (αρχικό απόθεμα 10.000 Ευρώ και αγορές χρήσης 130.000 Ευρώ), Αμοιβές και έξοδα προσωπικού 300.000 Ευρώ. Αμοιβές και έξοδα τρίτων 40.000 Ευρώ. Παροχές τρίτων 30.000 Ευρώ. Διάφορα έξοδα 50.000 Ευρώ. Τόκοι και συναφή έξοδα 5.000 Ευρώ. Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος 95.000 Ευρώ. Έσοδα από παροχή υπηρεσιών 700.000 Ευρώ. Έσοδα παρεπομένων ασχολιών 10.000 Ευρώ. Έσοδα Κεφαλαίων (έσοδα συμμετοχών) 20.000 Ευρώ. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα 5.000 Ευρώ. Έκτακτες ζημίες 10.000 Ευρώ. Έξοδα προηγουμένων χρήσεων 7.000 Ευρώ.

Στην απογραφή βρέθηκαν αναλώσιμα υλικά αξίας 30.000 Ευρώ.

Όλα τα οργανικά έσοδα και έξοδα είναι ομαλά και δουλευμένα.

Να κάνετε τις εγγραφές προσδιορισμού των αποτελεσμάτων, αφού ανοίξετε τους σχετικούς λογ/σμούς στο Γ. Καθολικό.

16. Ο μεικτός λογαριασμός «Χρεόγραφα» έχει χρέωση 10.000 Ευρώ και πίστωση 6.000 Ευρώ. Να κάνετε την εκκαθάρισή του, αν η απογραφή του δείχνει: α) 7.000 Ευρώ, β) 4.000 Ευρώ, γ) 2.000 Ευρώ και δ) μηδέν.

17. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:

Πότε ένας λογαριασμός είναι αμιγής;

α) Όταν το υπόλοιπό του είναι σύμφωνο με την απογραφή.

β) Όταν το υπόλοιπό του μας δίνει κάποιο αποτέλεσμα.

γ) Όταν ο λογαριασμός είναι εξισωμένος.

δ) Τίποτε από τα παραπάνω.

18. Να υπογραμμίσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:

Ποιος είναι μεικτός λογαριασμός;

α) Αυτός που χρεώνεται με την τιμή αγοράς ενός προϊόντος και πιστώνεται με την τιμή πώλησης του προϊόντος.

β) Αυτός που έχει πάντοτε πιστωτικό υπόλοιπο.

γ) Αυτός που δεν έχει ποτέ χρεωστικό υπόλοιπο.

δ) Αυτός που είναι πάντοτε εξισωμένος.

19. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Ο διάμεσος και ο μεταβατικός λογ/σμός είναι στην ουσία ο ίδιος λογ/σμος Σ.Λ.

β) Μεταβατικός λογ/σμος είναι αυτός που δίνει τη δυνατότητα να μεταφέρουμε το διακανονισμό μιας λογιστικής εκκρεμότητας από τη μια χρήση στην επόμενη. Σ.Λ.

γ) Ο διάμεσος λογ/σμός δεν εξυπηρετεί καμιά τεχνική σκοπιμότητα. Σ.Λ.

δ) Ο διάμεσος λογ/σμός είναι κατά κανόνα θνησιγενής Σ.Λ.

20. Να χρησιμοποιήσετε το διάμεσο λογαριασμό «Δ» σε εγγραφή κατά την οποία ο λογαριασμός «Α» χρεώνεται με 1.000 Ευρώ και πιστώνεται ο λογαριασμός «Β».

21. Σε μια επιχείρηση στο τέλος της χρήσης 2001 σχηματίστηκε πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία 40.000 Ευρώ. Στη διάρκεια του 2002 καταβλήθηκε αποζημίωση 30.000 Ευρώ. Στο τέλος της χρήσης 2002 η νέα πρόβλεψη που σχηματίστηκε για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία είναι 20.000 Ευρώ.

Να κάνετε τις εγγραφές: α) σχηματισμού πρόβλεψης 2001, β) καταβολής της αποζημίωσης κατά το 2002, γ) ακύρωσης αχρησιμοποίητης πρόβλεψης 2001, δ) σχηματισμού πρόβλεψης 2002.

22. Σε επιχείρηση παροχής υπηρεσιών στο τέλος της χρήσης, στις 31/12/2001, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

– Στο λογ/σμό «Παροχές τρίτων» έχουν καταχωρηθεί 2.000 Ευρώ που αφορούν στο ενοίκιο του Ιανουαρίου 2002 το οποίο προπληρώθηκε.
– Οφείλονται και δεν έχουν καταχωρηθεί δημοτικά τέλη 400 Ευρώ.
– Στο λογ/σμό «Έσοδα από παροχή υπηρεσιών» έχει καταχωρηθεί ποσό 3.000 Ευρώ που αφορά στην επόμενη χρήση.
– Στο λογ/σμό «Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών» δεν έχει καταχωρηθεί το ενοίκιο του Δεκεμβρίου 2001 ποσού 1.000 Ευρώ το οποίο οφείλεται στην επιχείρηση.

Να κάνετε τις σχετικές ημερολογιακές εγγραφές.

23. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:

Ποια στοιχεία της επιχείρησης παρακολουθούνται με τους λογαριασμούς τάξης;

α) Ξένα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην επιχείρηση.
β) Εγγυήσεις και Εμπράγματες ασφάλειες
γ) Αμφοτεροβαρείς συμβάσεις και διάφορα στοιχεία πληροφοριακού χαρακτήρα
δ) Όλα τα παραπάνω

24. Η επιχείρηση «Εμπορίας Ελαιολάδου Κ. Κωνσταντίνου» στην Καλαμάτα απέστειλε στην υπεραγορά τροφίμων «Μ. Μαύρος» Γούναρη 6, Πειραιάς, 1.500 κιλά ελαιόλαδου παρακαταθήκη με σκοπό να πουληθεί.

Η κατώτερη τιμή πώλησης ορίστηκε στα 8 Ευρώ. Ο Μ. Μαύρος κατά την παραλαβή πλήρωσε μεταφορικά έξοδα 50 Ευρώ για λογαριασμό του Κ. Κωνσταντίνου. Πώλησε 750 κιλά ελαιόλαδο προς 10 Ευρώ το κιλό και το υπόλοιπο το επέστρεψε στον «Κ. Κωνσταντίνου». Η προμήθεια του «Μ. Μαύρου» ανέρχεται σε 4% επί του ύψους των πωλήσεων.

Ζητείται να κάνετε τις ημερολογιακές εγγραφές.

κεφάλαιο
8ο

Λογιστικά βιβλία και στοιχεία - Λογιστικά σφάλματα

8.1. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ Ή ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Τα λογιστικά γεγονότα που καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία πρέπει να αποδεικνύονται με έγγραφα τα οποία ονομάζονται **δικαιολογητικά ή παραστατικά στοιχεία.**

Αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία διακρίνονται σε:

α) Εξωτερικά δικαιολογητικά. Συνήθως είναι αυτά που λαμβάνει η επιχείρηση από τρίτους ή παρέχει σε τρίτους, όπως τιμολόγια, δελτία αποστολής, δελτία λανικής πώλησης κτλ.

β) Εσωτερικά δικαιολογητικά. Χρησιμοποιούνται στο εσωτερικό της επιχείρησης προκειμένου να εξυπηρετηθεί η λογιστική τάξη, όταν οι επί μέρους οργανωτικές μονάδες μιας επιχείρησης προβαίνουν σε δοσοληψίες. Π.χ. Ένα εργοστάσιο ζητάει από την αποθήκη της επιχείρησης πρώτες ύλες. Η αποθήκη εκδίδει το ανάλογο δικαιολογητικό, το οποίο υπογράφει ο υπεύθυνος του εργοστασίου και το οποίο προφανώς φυλάσσεται στην αποθήκη.

Σε κάθε δικαιολογητικό αναγράφονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία που προ-

βλέπονται από το νόμο καθώς και εκείνα που εξυπηρετούν την επιχείρηση.

8.2. ΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Τα κύρια βιβλία που απαιτούνται, όταν μια επιχείρηση τηρεί διπλογραφικό σύστημα είναι:

1) **Το βιβλίο απογραφών και ισολογισμών**, στο οποίο καταχωρούνται κατά τη σύνταξη τους οι απογραφές και οι ισολογισμοί.

2) **Το Ημερολόγιο**, στο οποίο καταγράφονται όλα τα λογιστικά γεγονότα με χρονολογική σειρά.

3) **Το Γενικό Καθολικό**, στο οποίο τηρούνται οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί.

4) **Τα Αναλυτικά Καθολικά**, στα οποία τηρούνται οι αναλυτικοί λογαριασμοί κάθε λογαριασμού ανώτερου βαθμού.

Άλλα βιβλία είναι το **βιβλίο αποθήκης**, το βιβλίο **Μητρώο Γραμματίων εισπρακτέων** καθως και το βιβλίο **Μητρώο Γραμματίων πληρωτέων.**

Αν η επιχείρηση δεν τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας, τότε μπορεί να τηρεί **βιβλίο Αγορών** ή **βιβλίο Εσόδων - Εξόδων.** Τα βιβλία που τηρεί μια επιχείρηση ορίζονται από τον Κ.Β.Σ., ανάλογα κυρίως με το ύψος των ακαθάριστων εσόδων.

Από τον Κ.Β.Σ. ορίζονται επίσης τα βιβλία, που πρέπει να θεωρηθούν, πριν χρησιμοποιηθούν, από τον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.), κατά κανόνα της περιοχής που εδρεύει η επιχείρηση.

8.3. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ

Υπάρχει περίπτωση κατά την καταχώρηση των λογιστικών εγγραφών να γίνουν σφάλματα. Βέβαια η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην εργασία της λογιστικής έχει ελαχιστοποιήσει τις πιθανότητες αυτές, όμως είναι πιθανόν να γίνουν εκεί που υπεισέρχεται ο ανθρώπινος παράγοντας, δηλαδή στην καταχώρηση των ημερολογιακών εγγραφών.

Σε κάθε περίπτωση που γίνεται κάποιο λάθος απαγορεύεται το σβήσιμο ή το ξύσιμο. Η λογιστική θεωρία προβλέπει λογιστικούς τρόπους με τους οποίους διορθώνονται οι λανθασμένες καταχωρήσεις.

Ας δούμε τα περισσότερο συνηθισμένα λάθη ημερολογιακών εγγραφών και τους τρόπους διόρθωσής τους με παραδείγματα:

1) Επιχείρηση αγοράζει έπιπλα αξίας 500 Ευρώ με μετρητά και ο λογιστής κατά λάθος κάνει την εγγραφή:

		Εμπορεύματα		500	
		Προμηθευτές			500
		Αγορά επίπλων τιμ.....			

Ο λογιστής, για να διορθώσει τη λανθασμένη εγγραφή, θα κάνει μια διορθωτική με την οποία την ακυρώνει. Η εγγραφή αυτή λέγεται **ολικός αντιλογισμός** και είναι η εξής:

		Προμηθευτές		500	
		Εμπορεύματα			500
		Ακύρωση άρθρου.....			

Ακολουθεί η ορθή εγγραφή:

		Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		500	
		Χρηματικά διαθέσιμα			500
		Ορθή καταχώρηση άρθρου.....			

2) Για το παραπάνω γεγονός έγινε η εγγραφή:

			Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	500	
			Προμηθευτές		500

Στην εγγραφή αυτή αντί να πιστωθεί ο λογ/σμός «Χρηματικά διαθέσιμα», πιστώθηκε ο λογ/σμός «Προμηθευτές». Πρόκειται για ημερολογιακή εγγραφή μερικά λανθασμένη, αφού είναι λανθασμένο το ένα από τα δύο μέρη της. Αν θέλουμε να διορθώσουμε το σφάλμα αυτό, θα κάνουμε μια εγγραφή, που την ονομάζουμε και **μερικό αντιλογισμό** και είναι η εξής:

			Προμηθευτές	500	
			Χρηματικά διαθέσιμα		500
			Μερικός αντιλογισμός άρθρου		

Υπάρχει περίπτωση να κάνουμε σφάλμα σε μια εγγραφή μόνο στα ποσά. Παράδειγμα. Στην παραπάνω αγορά των επίπλων αξίας 500 Ευρώ, με μετρητά έγινε η εγγραφή:

			Έπιπλα λοιπός εξοπλισμός	300	
			Χρηματικά διαθέσιμα		300
			Αγορά επίπλων τιμ.....		

Για διόρθωση θα γίνει η ακόλουθη συμπληρωματική εγγραφή:

			Έπιπλα λοιπός εξοπλισμός	200	
			Χρηματικά διαθέσιμα		200
			Συμπληρωματική εγγραφή άρθρου.....		

Αν τα ποσά που καταχωρήθηκαν λανθασμένα είναι μεγαλύτερα από τα σωστά, τότε πρέπει να γίνει μια μερική αντιλογιστική εγγραφή ως προς τα ποσά της διαφοράς.

Εκτός από τα σφάλματα που εξετάσαμε, μπορούν να συμβούν και άλλα, όπως κατά τη μεταφορά των ποσών στις διάφορες λογιστικές καταστάσεις, αθροιστικά κτλ. Για τον εντοπισμό αυτών ακολουθούμε συστηματική έρευνα.

Τα σφάλματα στα Καθολικά διορθώνονται:

– Όταν προέρχονται από λάθος στο Ημερολόγιο, με τη διόρθωση της ημερολογιακής εγγραφής.

– Όταν έχουν γίνει μόνο στα Καθολικά με διαγραφή του λάθους κατά τρόπο που να διαβάζεται ό,τι διαγράφεται και εγγραφή του ορθού.

– Όταν ανακαλυφθεί εγγραφή που έχει παραλειφθεί να καταχωρηθεί, καταχωρείται αμέσως.

8.4. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ -ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στις (παρακάτω) ερωτήσεις:

α) Ποια στοιχεία λαμβάνονται υπόψη στην καταχώρηση κάθε λογιστικού γεγονότος;
1) Τα παραστατικά στοιχεία που λαμβάνονται ή χορηγούνται.
2) Τα παραστατικά στοιχεία που λαμβάνονται μόνο.
3) Κανένα παραστατικό στοιχείο.
4) Τα παραστατικά στοιχεία που χορηγούνται μόνο.

β) Ποια βιβλία πρέπει να τηρούν όλες οι επιχειρήσεις;
1) Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων
2) Βιβλίο Αγορών
3) Ημερολόγιο - Γενικό καθολικό κτλ.
4) Εξαρτάται κυρίως από τα ακαθάριστα έσοδα.

2. Αν θέλουμε να ελέγξουμε τα αποθέματα των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για μεταποίηση στο εργοστάσιο, τι είδους δικαιολογητικό χρησιμοποιούμε κατά την εισροή των αποθεμάτων στην αποθήκη και τι κατά την εκροή τους;

3. Ο Λογιστής μιας επιχείρησης καταχώρησε στο ημερολόγιο την αγορά επίπλων αξίας 1.000 Ευρώ με αποδοχή συναλλαγματικής ως εξής:

			Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		1.000	
			Χρηματικά διαθέσιμα			1.000
			Ταμείο			

Καταχώρησε επίσης την εξόφληση του προμηθευτή Α. Ανδρέου, ο οποίος έλαβε μετρητά 1.750 Ευρώ ως εξής:

			...		
			Προμηθευτές	2.000	
			Α. Ανδρέου		
			Χρηματικά διαθέσιμα		2.000
			Ταμείο		

Να κάνετε τις απαραίτητες διορθωτικές εγγραφές.

4. Ο πελάτης «Π» έστειλε 5.800 Ευρώ, προκειμένου να μας εξοφλήσει. Ο λογαριασμός του όμως στο Αναλυτικό Καθολικό έδειχνε την παρακάτω κίνηση:

Χ	Πελάτης Π	Π
6.000		1.500
		3.200

Μετά από έρευνα στο ημερολόγιό μας, διαπιστώσαμε ότι η τελευταία μας πώληση με πίστωση στο συγκεκριμένο πελάτη καταχωρήθηκε ως πώληση με μετρητά. Να κάνετε την απαραίτητη διόρθωση.

5. Δίνεται το Ισοζύγιο των υπολοίπων της 31/12/20... το οποίο ο λογιστής της επιχείρησης δεν μπορεί να συμφωνήσει. Μπορείτε να τον βοηθήσετε;

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ Λ/ΣΜΩΝ ΓΕΝ. ΚΑΘ/ΚΟΥ ΤΗΣ 31/12/20...

α/α	Τίτλος λογαριασμού	Χρεωστικά υπόλοιπα	Πιστωτικά υπόλοιπα
1	Εδαφικές εκτάσεις	110.000	
2	Κτίρια - εγκ/σεις κτιρίων - τεχνικά έργα	110.000	
3	Προμηθευτές	40.000	
5	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		100.000
6	Πελάτες		30.000
7	Μεταφορικά μέσα	50.000	
8	Γραμμάτια πληρωτέα		10.000
9	Πελάτες		30.000

κεφάλαιο **ένατο**

Ισολογισμός τέλους χρήσης

9.1. ΓΕΝΙΚΑ

Στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης συντάσσεται ισολογισμός, που για το λόγο αυτό καλείται **Ισολογισμός τέλους χρήσης.**

Ακόμη, στο τέλος κάθε χρήσης προσδιορίζονται τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης και τα αποτελέσματα χρήσης που προέκυψαν στη διάρκεια της χρήσης.

Για να προσδιορισθούν τα αποτελέσματα μιας διαχειριστικής χρήσης, θα πρέπει να συσχετισθούν όλα τα έσοδα και έξοδα που αφορούν τη χρήση αυτή και μόνο αυτά, δηλαδή όλα τα δουλευμένα έσοδα και έξοδα της χρήσης.

Κατά συνέπεια, προκειμένου να προσδιορισθούν με ακρίβεια τα αποτελέσματα μίας χρήσης, θα πρέπει να γίνει **χρονική τακτοποίηση των εσόδων και των εξόδων,** δηλαδή να διαχωρισθούν τα έσοδα και έξοδα που αφορούν άλλη ή άλλες χρήσεις και να προσδιορισθούν με ακρίβεια τα έσοδα και έξοδα, που, παρά το ότι αφορούν τη συγκεκριμένη χρήση, δεν έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία. Έτσι το αποτέλεσμα μιας χρήσης δεν επηρεάζεται από τα έσοδα και τα έξοδα άλλων χρήσεων, **δηλαδή κάθε χρήση** έχει αυτοτέλεια ως προς τα έσοδα και τα έξοδα.

9.2. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Οι λογαριασμοί ανοίγουν στην αρχή της χρήσης, απο τα δεδομένα της απογραφής. Στη διάρκεια της χρήσης οι λογαριασμοί παρακολουθούν τις μεταβολές των πε-

ριουσιακών στοιχείων. Κατά συνέπεια, θα έπρεπε στο τέλος της χρήσης με βάση τα δεδομένα των λογαριασμών, δηλαδή από τα υπόλοιπά τους, να μπορούμε να προσδιορίσουμε τα αποτελέσματα της χρήσης και να συντάξουμε τον τελικό Ισολογισμό.

Όμως τα αποτελέσματα που θα προσδιοριστούν, καθώς και ο ισολογισμός που θα συνταχθεί σύμφωνα με τα παραπάνω, ενδέχεται να μην ανταποκρίνονται στην πραγματική οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, για τους εξής λόγους:

α) Κατά τη διάρκεια της χρήσης συμβαίνουν γεγονότα που επιφέρουν μεταβολές σε περιουσιακά στοιχεία αλλά διαφεύγουν από την παρακολούθηση του λογιστηρίου, είτε γιατί είναι πολύ δύσκολο να προσδιορισθούν, όπως π.χ. οι φύρες των εμπορευμάτων από εξάτμιση ή απώλεια υγρασίας, είτε γιατί είναι τεχνικά αδύνατο, όπως π.χ. οι φθορές των πάγιων στοιχείων από τη χρησιμοποίησή τους.

β) Στα έξοδα και στα έσοδα της χρήσης είναι πιθανό να περιέχονται έξοδα και έσοδα που δεν αφορούν στη χρήση αυτή. Επίσης είναι πιθανό να μην περιέχονται στους λογαριασμούς των εξόδων και των εσόδων, αν και αφορούν τη χρήση αυτή, έξοδα και έσοδα τα οποία οφείλονται.

γ) Πιθανόν να έχουν γίνει λογιστικά λάθη ή και καταχρήσεις.

δ) Το υπόλοιπο των λογαριασμών που τηρήθηκαν μεικτοί δε δείχνει τίποτε, αν δε γίνει εκκαθάρισή τους.

ε) Ορισμένες απαιτήσεις κατά πελατών ή χρεωστών μπορεί να είναι επισφαλείς ή ακόμη και να έχουν απωλεσθεί, γιατί έγιναν ανεπίδεκτες είσπραξης.

στ) Δεν έχουν διενεργηθεί προβλέψεις εκμετάλλευσης και προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους.

ζ) Άλλες αιτίες, όπως υπερτιμήσεις και υποτιμήσεις αξιών.

Η πραγματική οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, που πρέπει να δίνεται με τον Ισολογισμό, εξασφαλίζεται με τη διενέργεια γενικής εξωτερικής απογραφής. Ο προσδιορισμός της αξίας των περιουσιακών στοιχείων σε χρήμα λέγεται αποτίμηση. Με τα δεδομένα της απογραφής γίνεται και η εκκαθάριση των μεικτών λογαριασμών.

Στις περιπτώσεις που τα υπόλοιπα των λογαριασμών δε συμφωνούν με τα δεδομένα της απογραφής, αφού διαπιστώσουμε την αιτία της διαφοράς, προσαρμόζουμε τους λογαριασμούς στην απογραφή, δηλαδή στην πραγματικότητα.

9.3. Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ. Η ΣΕΙΡΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Οι λογιστικές εργασίες που γίνονται στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης είναι οι παρακάτω:

1) Διενέργεια γενικής απογραφής και προσαρμογή των λογαριασμών σ' αυτή. 2) Προσδιορισμός των αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης καθώς και των αποτελεσμάτων χρήσης. 3) Σύνταξη οικονομικών καταστάσεων (Ισολογισμός τέλους χρήσης, κατάσταση του λογαριασμού «Αποτελέσματα χρήσης», πίνακας διάθεσης των αποτελεσμάτων, κατάσταση του λογαριασμού «Γενικής εκμετάλλευσης» 4) Κλείσιμο των βιβλίων της χρήσης και άνοιγμα τους για τη νέα χρήση.

Η σειρά των λογιστικών εργασιών μετά την καταχώρηση όλων των λογιστικών γεγονότων και της τελευταίας ημέρας της διαχειριστικής χρήσης έχει ως εξής:

1) Σύνταξη ανακεφαλαιωτικού ισοζυγίου (Πρώτο Προσωρινό).

2) Διενέργεια γενικής απογραφής.

3) Σύγκριση των λογαριασμών με τα δεδομένα της απογραφής και, σε περίπτωση διαπίστωσης διαφοράς, προσαρμογή τους σ' αυτή.

4) Σύνταξη Β' προσωρινού Ισοζυγίου.

5) Προσδιορισμός των αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης, των αποτελεσμάτων χρήσης και διανομή του αποτελέσματος.

6) Σύνταξη Οριστικού Ισοζυγίου.

7) Σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

8) Κλείσιμο των βιβλίων της χρήσης, και

9) Άνοιγμα των βιβλίων της νέας χρήσης.

9.4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

1. Σύνταξη ανακεφαλαιωτικού ισοζυγίου

Με βάση τα δεδομένα των λογαριασμών συντάσσεται το ανακεφαλαιωτικό Ισοζύγιο. Το Ισοζύγιο αυτό, επειδή θα μεταβληθεί λόγω της προσαρμογής των λογαριασμών στην απογραφή και στη συνέχεια του προσδιορισμού των αποτελεσμάτων, καλείται **Πρώτο Προσωρινό Ισοζύγιο.**

2. Διενέργεια γενικής απογραφής

Η απογραφή που διενεργείται στο τέλος της χρήσης αφορά όλα τα περιουσιακά στοιχεία και είναι υποχρεωτική από τον Κ.Β.Σ.

3. Σύγκριση των λογαριασμών με τα δεδομένα της απογραφής και, σε περίπτωση διαπίστωσης διαφοράς, προσαρμογή τους σ' αυτή.

Συγκρίνονται τα ποσά που δίνουν οι λογαριασμοί με τα δεδομένα της απογραφής. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν διαφορές, προσαρμόζονται τα δεδομένα των λογαριασμών στην απογραφή. Οι λόγοι ύπαρξης πιθανής διαφοράς των δεδομένων των λογαριασμών με την απογραφή και η αναγκαιότητα της προσαρμογής των λογαριασμών στην απογραφή έχουν αναπτυχθεί στην παράγραφο 9.2.

Η προσαρμογή των λογαριασμών γίνεται με λογιστικές εγγραφές, οι οποίες λέγονται **εγγραφές προσαρμογής η έγγραφές τακτοποιήσης.**

Οι εγγραφές προσαρμογής συνήθως αφορούν:

α) Τους λογαριασμούς πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Πρόκειται για τις εγγραφές αποσβέσεών τους, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παράγραφο 7.7.

β) Τους λογαριασμούς των εξόδων - εσόδων. Πρόκειται για τη χρονική τακτοποίησή τους, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παράγραφο 7.12.

γ) Τους μεικτούς λογαριασμούς π.χ. χρεόγραφα, προμηθευτές σε ξένο νόμισμα, καταθέσεις σε συνάλλαγμα κτλ. Σ' αυτούς τους λογαριασμούς γίνεται εκκαθάριση, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παράγραφο 7.9.

δ) Τους λογαριασμούς απαιτήσεων, υποχρεώσεων. Σχετικά μ' αυτούς τους λογαριασμούς μπορούν να υπάρξουν οι εξής διαπιστώσεις:

– Χαρακτηρισμός απαίτησης ως επισφαλούς.

Επισφαλής λέγεται η απαίτηση για την οποία υπάρχει αμφιβολία αν θα εισπραχθεί στο ακέραιο. Εάν μια απαίτηση χαρακτηριστεί ως επισφαλής, **πρέπει να διαχωριστεί** από τις ασφαλείς απαιτήσεις, δηλαδή από εκείνες που είναι βέβαιο ότι θα εισπραχθούν στο ακέραιο.

Παράδειγμα:

Στο τέλος της χρήσης σε μια επιχείρηση στις 31/12/2003 διαπιστώθηκε ότι ο πελάτης της Δ. Δημητρίου που οφείλει 2.000 Ευρώ κρίθηκε επισφαλής. Για το χαρακτηρισμό του πελάτη Δ. Δημητρίου ως επισφαλούς θα γίνει η εξής λογιστική εγγραφή:

		31/12		
		Επισφαλείς πελάτες	2.000	
		Δ. Δημητρίου		
		Πελάτες		2.000
		Δ. Δημητρίου		
		Χαρακτηρισμός Δ. Δημητρίου ως επισφαλούς		

Η διαγραφή απαίτησης ως ανεπίδεκτης είσπραξης γίνεται στη διάρκεια της χρήσης με οριστική εγγραφή, όταν αποδεδειγμένα κριθεί ανεπίδεκτη. Παράδειγμα: Έστω ότι ο επισφαλής πελάτης Ν. Νοταράς, που οφείλει 1.000 Ευρώ, κρίθηκε αποδεδειγμένα ανεπίδεκτος είσπραξης στις 3/2/2003 Θα γίνει η εξής λογιστική εγγραφή:*

* Επειδή ενδέχεται η απαίτηση που διαγράφηκε να εισπραχθεί στο μέλλον, για υπενθύμιση της απαίτησης γίνεται και σχετική επαφή με λογ/σμούς τάξης.

			3/2		
			Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα	1.000	
			Ζημιές από ανεπίδεκτες εισπράξεις		
			απαιτήσεις		
			Επισφαλείς πελάτες		1.000
			Ν. Νοταράς		
			Διαγραφή της απαίτησης κατά του επισφαλή		
			πελάτη Ν. Νοταρά ως ανεπίδεκτης είσπραξης		

– **Υπολογισμός τόκων,** οι οποίοι είναι έσοδα, όταν αυξάνουν απαιτήσεις, και έξοδο, όταν επιβαρύνεται η επιχείρηση με αυτούς από τράπεζες ή άλλες υποχρεώσεις της.

ε) Το σχηματισμό προβλέψεων, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παράγραφο 7.11.

στ) Τη διαπίστωση ελλειμμάτων ή πλεονασμάτων.

Για παράδειγμα, διαπιστώθηκε έλλειμμα στο ταμείο 20 Ευρώ που βαρύνει την επιχείρηση.

Θα γίνει η εγγραφή:

			Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα	20	
			Έκτακτες ζημίες		
			Χρηματικά διαθέσιμα		
			Ταμείο		20
			Διαπίστωση ελλείμματος		
			που βαρύνει την επιχείρηση		

4. Σύνταξη Β' Προσωρινού Ισοζυγίου

Μετά την καταχώρηση των εγγραφών προσαρμογής στους λογαριασμούς συντάσσεται ανακεφαλαιωτικό Ισοζύγιο, που και αυτό έχει χαρακτήρα προσωρινό, γιατί θα ακολουθήσουν οι εγγραφές προσδιορισμού των αποτελεσμάτων, και καλείται Β' Προσωρινό Ισοζύγιο. Βασικός του σκοπός είναι η διαπίστωση της προσαρμογής των λογαριασμών με την απογραφή.

5. Προσδιορισμός των αποτελεσμάτων και διανομή τους

Προσδιορίζονται τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης με την κατάρτιση του λογαριασμού «Γενική Εκμετάλλευση» και τα αποτελέσματα χρήσης, με την κατάρτιση του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης».

Το αποτέλεσμα της χρήσης μεταφέρεται στο λογαριασμό «Αποτέλεσμα προς διάθεση», προκειμένου να γίνει η διάθεσή του σύμφωνα με το καταστατικό και τις διατάξεις της νομοθεσίας. Στις ατομικές όμως επιχειρήσεις μεταφέρεται στο λογ/σμό «Κεφάλαιο», εκτός αν έχει λειτουργήσει ο λογ/σμός «Ατομικός λογ/σμός επιχειρηματία» (αναλυτικός του λ. «Χρεώστες Διάφοροι»), οπότε μεταφέρεται σ' αυτόν για συμψηφισμό. Το υπόλοιπο που προκύπτει μετά τη μεταφορά του αποτελέσματος χρήσης, ολόκληρο ή μέρος του, μπορεί κατά την κρίση του επιχειρηματία να μεταφερθεί στο λογ/σμό «Κεφάλαιο».

6. Σύνταξη του Οριστικού Ισοζυγίου

Μετά τις εγγραφές του προσδιορισμού και της διανομής των αποτελεσμάτων συντάσσεται ανακεφαλαιωτικό Ισοζύγιο, το οποίο καλείται Οριστικό Ισοζύγιο, γιατί οι λογαριασμοί έχουν πάρει την οριστική τους μορφή.

Όλοι οι λογαριασμοί, εκτός από τους λογαριασμούς του Ισολογισμού, είναι εξισωμένοι.

7. Σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται είναι οι ακόλουθες:

α) Ο Ισολογισμός τέλους χρήσης.

β) Η κατάσταση του λογαριασμού «Αποτελέσματα χρήσης».

γ) Ο Πίνακας διάθεσης των αποτελεσμάτων.

δ) Η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης.

8. Κλείσιμο των βιβλίων της χρήσης

Το κλείσιμο των βιβλίων γίνεται με μια εγγραφή*, στην οποία οι λογαριασμοί του παθητικού χρεώνονται και του Ενεργητικού πιστώνονται.

9. Άνοιγμα των βιβλίων για τη νέα χρήση

Το άνοιγμα των βιβλίων της νέας χρήσης γίνεται με μια εγγραφή*, στην οποία οι λογαριασμοί του Ενεργητικού χρεώνονται και του Παθητικού πιστώνονται.

9.5. ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Στην ατομική επιχείρηση του Λ. Λαζάρου στις 31/12/2002 οι λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού στο Α' Προσωρινό Ισοζύγιο έχουν ως εξής:

* Αντί για μια εγγραφή, μπορούν να γίνουν δύο με τη χρήση του ενδιάμεσου λογ/σμού «Ισολογισμός» (δευτ/θμιος «Ισολογισμός κλεισίματος»). Δύο εγγραφές μπορούν να γίνουν και για το άνοιγμα τωνβιβλίων (στις εγγραφές αυτές ο δευτ/θμιος ενδιάμεσος λογαριασμός είναι ο λογ/σμός «Ισολογισμός ανοίγματος»).

Α' ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ Λ/ΣΜΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ της 31/12/2002

ΣΓΚ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
		Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5.000	–	5.000	–
2	Αποσβεσμένα έπιπλα κ.λοιπ. εξοπλ.	–	2.000	–	2.000
4	Εμπορεύματα	120.000	–	120.000	–
6	Πελάτες	100.000	90.000	10.000	–
7	Χρεόγραφα	2.000	1.500	500	–
9	Χρηματικά διαθέσιμα	173.600	135.600	38.000	–
10	Κεφάλαιο	–	33.000	–	33.000
12	Προμηθευτές	50.000	60.000	–	10.000
13	Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	23.100	26.100	–	3.000
14	Παροχές τρίτων	15.000	–	15.000	–
15	Διάφορα έξοδα	4.500	–	4.500	–
16	Πωλήσεις εμπορευμάτων	–	145.000	–	145.000
18	Έσοδα κεφαλαίων	–	1.000	–	1.000
19	Έκτακτα και ανόργανα αποτελ/στα	1.000	–	1.000	–
	ΑΘΡΟΙΣΜΑ	494.200	494.200	194.000	194.000

Τα αρχικά αποθέματα των εμπορευμάτων ήταν 20.000 Ευρώ και οι αγορές τους στη διάρκεια της χρήσης 100.000 Ευρώ.

Κατά την απογραφή τέλους χρήσης διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

1. Υπολογίζεται απόσβεση των επίπλων και λοιπού εξοπλισμού με συντελεστή 20% και με τη σταθερή μέθοδο.

2. Τα εμπορεύματα που έμειναν είναι αξίας 25.000 Ευρώ (Απόθεμα τέλους).

3. Τα χρεόγραφα (μετοχές) αποτιμήθηκαν στα 600 Ευρώ.

4. Οφείλεται και δεν έχει καταχωρηθεί στο σχετικό λογαριασμό το ενοίκιο του μηνός Δεκεμβρίου 2002, 1.000 Ευρώ.

5. Στο λογαριασμό «Παροχές τρίτων» περιέχεται ποσό 600 Ευρώ, που αφορά ασφάλιστρα για την επόμενη χρήση.

6. Τα μετρητά είναι 38.000 Ευρώ.

Τα άλλα στοιχεία όπως έχουν.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ:

α) Να γίνουν οι εγγραφές προσαρμογής.

β) Να συνταχθεί το Β' Προσωρινό Ισοζύγιο.

γ) Να προσδιορισθούν τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης, χρήσης και να γίνει κεφαλαιοποίηση του αποτελέσματος.

δ) Να συνταχθεί το οριστικό Ισοζύγιο.

ε) Να συνταχθεί ο Ισολογισμός.

στ) Να γίνει το κλείσιμο των βιβλίων καθώς και το άνοιγμά τους για τη νέα χρήση.

Λύση:

Απαραίτητη ενέργεια για την προσαρμογή των λογαριασμών στην απογραφή είναι η εκκαθάριση του μεικτού λογαριασμού «Χρεόγραφα» που έχει ως εξής:

± Αποτέλεσμα = Πίστωση - (Χρέωση - Απογραφή) = 1.500 - (2.000 - 600) = 1.500 - 1.400 = **100 Κέρδος**

Ακολουθούν οι εγγραφές προσαρμογής. Αυτές, όπως όλες οι εγγραφές για τον Ισολογισμό, μπορούν να γίνονται σε ξεχωριστό Ημερολόγιο, το οποίο καλείται **Ημερολόγιο εγγραφών Ισολογισμού.**

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

		Από μεταφορά (αθροίσματα Α' προσ. ισοζυγ.)		494.200	494.200
1		31/12			
		Αποσβέσεις Παγίων στοιχείων ενσωμ. στο λειτουργ. κόστος		1.000	
		Αποσβέσεις επίπλων & λοιπού εξοπλισμού			
		Αποσβεσμένα έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός			1.000
		Υπολογισμός αποσβέσεων επίπλων & λοιπού εξοπλισμού			
2					
		Γενική εκμετάλλευση		120.000	
		Εμπορεύματα			120.000
		Αποθέματα	20.000		
		Αγορές χρήσης	100.000		
		Μεταφορά αρχικών αποθεμάτων και αγορών χρήσης			
3					
		Εμπορεύματα		25.000	
		Αποθέματα			
		Γενική εκμετάλλευση			25.000
		Εμφάνιση αποθεμάτων απογραφής τέλους χρήσης			
4					
		Χρεόγραφα		100	
		Έσοδα κεφαλαίων			100
		Εκκαθάριση του μεικτού λογ/σμού «χρεόγραφα»			
5					
		Παροχές τρίτων		1.000	
		Ενοίκια			
		Μεταβατικοί λογ/σμοί Παθητικού			1.000
		Έξοδα χρήσης δουλευμένα			
		Καταχώρηση ενοικίου Δεκεμβρίου 2002			
6					
		Μεταβατικοί λ/σμοί Ενεργητικού		600	
		Έξοδα επομένων χρήσεων			
		Παροχές τρίτων			600
		Ασφάλιστρα			
		Διαχωρισμός μη δουλευμένων ασφαλίστρων		641.900	641.900

Τα δεδομένα των λογαριασμών, μετά την καταχώρηση των παραπάνω εγγραφών, συμφωνούν με την απογραφή.

Ακολουθεί η σύνταξη του Β' Προσωρινού Ισοζυγίου.

Β' ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ Λ/ΣΜΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ της 31/12/2002

Σ Γ Κ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
		Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5.000	–	5.000	–
2	Αποσβεσμένα έπιπλα κ.λοιπ. εξοπλ.	–	3.000	–	3.000
4	Εμπορεύματα	145.000	120.000	25.000	–
6	Πελάτες	100.000	90.000	10.000	–
7	Χρεόγραφα	2.100	1.500	600	–
9	Χρηματικά διαθέσιμα	173.600	135.600	38.000	–
10	Κεφάλαιο	–	33.000	–	33.000
12	Προμηθευτές	50.000	60.000	–	10.000
13	Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	23.100	26.100	–	3.000
14	Παροχές τρίτων	16.000	600	15.400	–
15	Διάφορα έξοδα	4.500	–	4.500	–
16	Πωλήσεις εμπορευμάτων	–	145.000	–	145.000
18	Έσοδα κεφαλαίων	–	1.100	–	1.100
19	Έκτακτα και ανόργανα αποτελ/στα	1.000	–	1.000	–
20	Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματ. στο λειτουργ. κόστος	1.000	–	1.000	–
21	Γενική εκμετάλλευση	120.000	25.000	95.000	–
22	Μεταβατικοί λογ/σμοί Παθητικού	–	1.000	–	1.000
23	Μεταβατικοί λογ/σμοί Ενεργητικού	600	–	600	–
	ΑΘΡΟΙΣΜΑ	**641.900**	**641.900**	**196.100**	**196.100**

Προσδιορισμός των αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης, χρήσης και διανομή του αποτελέσματος:

			Από μεταφορά	641.900	641.900
7			31/12		
			Γενική εκμετάλλευση	20.900	
			Παροχές τρίτων		15.400
			Διάφορα έξοδα		4.500
			Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωμ. στο λειτουργ. κόστος		1.000
			Συγκέντρωση οργανικών εξόδων		
8					
			Πωλήσεις εμπορευμάτων	145.000	
			Έσοδα κεφαλαίων	1.100	
			Γενική εκμετάλλευση		146.100
			Συγκέντρωση οργανικών εσόδων		
9					

			Γενική Εκμετάλλευση		30.200	
			Αποτελέσματα χρήσης			30.200
			Μεταφορά καθαρού κέρδους εκμετάλλευσης			
10						
			Αποτελέσματα χρήσης		1.000	
			Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα			1.000
			Μεταφορά έκτακτων και ανόργανων αποτελ.			
11						
			Αποτελέσματα χρήσης		29.200	
			Κεφάλαιο			29.200
			Κεφαλαιοποίηση κερδών χρήσης			
9					869.300	869.300

Ακολουθεί η σύνταξη του Οριστικού Ισοζυγίου.

ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ Λ/ΣΜΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ της 31/12/2002

Σ Γ Κ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
		Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5.000	–	5.000	–
2	Αποσβεσμένα έπιπλα κ.λοιπ. εξοπλ.	–	3.000	–	3.000
4	Εμπορεύματα	145.000	120.000	25.000	–
6	Πελάτες	100.000	90.000	10.000	–
7	Χρεόγραφα	2.100	1.500	600	–
9	Χρηματικά διαθέσιμα	173.600	135.600	38.000	–
10	Κεφάλαιο	–	62.200	–	62.200
12	Προμηθευτές	50.000	60.000	–	10.000
13	Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	23.100	26.100	–	3.000
14	Παροχές τρίτων	16.000	16.000	–	–
15	Διάφορα έξοδα	4.500	4.500	–	–
16	Πωλήσεις εμπορευμάτων	145.000	145.000	–	–
18	Έσοδα κεφαλαίων	1.100	1.100	–	–
19	Έκτακτα και ανόργανα αποτελ/στα	1.000	1.000	–	–
20	Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματ. στο λειτουργ. κόστος	1.000	1.000	–	–
21	Γενική εκμετάλλευση	171.100	171.100	–	–
22	Μεταβατικοί λογ/σμοί Παθητικού	–	1.000	–	1.000
23	Μεταβατικοί λογ/σμοί Ενεργητικού	600	–	600	–
24	Αποτελέσματα χρήσης	30.200	30.200	–	–
	ΑΘΡΟΙΣΜΑ	**869.300**	**869.300**	**79.200**	**79.200**

Στη συνέχεια συντάσσεται ο Ισολογισμός στο βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών από τα υπόλοιπα των λογαριασμών, τα οποία συμφωνούν με την απογραφή.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002
... ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2002)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Α. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			2.000
Ι. ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ			
1. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμ.	5.000		
μείον αποσβεσμένα	3.000	2.000	
Β. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			73.600
Ι. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ			
Εμπορεύματα		25.000	
ΙΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ			
1. Πελάτες		10.000	
ΙΙΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ			
1 Μετοχές		600	
IV ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			
1. Ταμείο		38.000	
Γ' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓ.			600
1. Έξοδα επομένων χρήσεων		600	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			76.200

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		62.200
Ι ΚΕΦΑΛΑΙΟ		
1. Κεφάλαιο ατομικών επιχειρ.	62.200	
Β. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΟΥΣ		13.000
Ι. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
1. Προμηθευτές	10.000	
2. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	3.000	
Γ' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ Λ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		1.000
1. Έξοδα χρήσης δουλευμένα	1.000	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		76.200

Η εγγραφή κλεισίματος των βιβλίων έχει ως εξής:

			Από μεταφορά		869.300	869.300
12			31/12			
			Αποσβεσμένα έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός		3.000	
			Κεφάλαιο		62.200	
			Προμηθευτές		10.000	
			Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη		3.000	
			Μεταβατικοί λ/σμοί Παθητικού		1.000	
			Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός			5.000
			Εμπορεύματα			25.000
			Πελάτες			10.000
			Χρεόγραφα			600
			Χρηματικά διαθέσιμα			38.000
			Μεταβατικοί λ/σμοί Ενεργητικού			600
			Κλείσιμο βιβλίων			
					948.500	948.500

Οι αναλυτικοί λογαριασμοί δεν αναφέρονται στις εγγραφές κλεισίματος για οικονομία εργασίας και εξισώνονται απευθείας από την απογραφή με την αιτιολογία «Υπόλοιπο για εξίσωση».

Οι λογαριασμοί του γενικού καθολικού έχουν ως εξής:

Χ	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Π
5.000	Υπολ. για εξισ.	5.000

Χ	Αποσβεσμένα έπιπλα και λοιπός εξοπλίσμός	Π
Υπολ. για εξισ. 3.000		2.000
		1.000
3.000		3.000

Χ	Εμπορεύματα	Π
120.000		120.000
25.000	Υπ. για εξισ.	25.000
145.000		145.000

Χ	Πελάτες	Π
100.000		90.000
	Υπ. για εξ.	10.000
100.000		100.000

Χ	Χρεόγραφα	Π
2.000		1.500
100	Υπ. για εξισ.	600
2.100		2.100

Χ	Χρηματικά διαθέσιμα	Π
173.600		135.600
	Υπ. για εξ.	38.000
173.600		173.600

Χ	Κεφάλαιο	Π
Υπ. για εξ.	62.200	33.000
		29.200
	62.200	62.200

Χ	Προμηθευτές	Π
	50.000	60.000
Υπ. για εξ.	10.000	
	60.000	60.000

Χ	Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη	Π
	23.100	26.100
Υπ. για εξισ.	3.000	
	26.100	26.100

Χ	Παροχές τρίτων	Π
	15.000	600
	1.000	15.400
	16.000	16.000

Χ	Διάφορα έξοδα	Π
	4.500	4.500

Χ	Πωλήσεις εμπορευμάτων	Π
	145.000	145.000

Χ	Έσοδα κεφαλαίων	Π
	1.100	1.000
		100
	1.100	1.100

Χ	Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα	Π
	1.000	1.000

Χ	Αποσβέσεις παγίων στοιχ. ενσωμ. στο λειτουργ. κόστ.	Π
	1.000	1.000

Χ	Γενική εκμετάλλευση	Π
	120.000	25.000
	20.900	146.100
	30.200	
	171.100	171.100

Χ	Μεταβατικοί λ/σμοί Παθητικού	Π
Υπ. για εξ.	1.000	1.000

Χ	Μεταβατικοί λ/σμοί Ενεργητικού	Π
	600	Υπ. για εξ. 600

Χ	Αποτελέσματα χρήσης	Π
	1.000	30.200
	29.200	
	30.200	30.200

Ακολουθεί η εγγραφή ανοίγματος των βιβλίων για τη νέα χρήση, η οποία είναι η αντίθετη από την εγγραφή κλεισίματος.

1			1/1		
			Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5.000	
			Εμπορεύματα	25.000	
			Πελάτες	10.000	
			Χρεόγραφα	600	
			Χρηματικά διαθέσιμα	38.000	
			Μεταβατικοί λ/σμοί Ενεργητικού	600	
			Αποσβεσμένα έπιπλα και λοιπ. εξοπλίσμός		3.000
			Κεφάλαιο		62.200
			Προμηθευτές		10.000
			Υποχρεώσεις ανά φόρους-τέλη		3.000
			Μεταβατικοί λ/σμοί Παθητικού		1.000
			Άνοιγμα βιβλίων		

Απο την εγγραφή αυτή ανοίγουν οι λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού, με αιτιολογία «Από τον Ισολογισμό» ή «Υπόλοιπο σε νέο». Οι αναλυτικοί λογαριασμοί ανοίγουν απευθείας από την απογραφή με την αιτιολογία «Από την απογραφή» ή «Υπόλοιπο σε νέο».

Μετά το άνοιγμα των βιβλίων της νέας χρήσης η ζωή στο λογιστήριο επανέρχεται στις συνήθεις εργασίες που γίνονται στη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης.

9.6. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση:

Για ποιο λόγο διενεργείται γενική απογραφή, πριν τη σύνταξη του ισολογισμού στο τέλος της χρήσης;

α) για διόρθωση των λανθασμένων μεγεθών

β) για καταχώρηση λογιστικών γεγονότων που δεν έχουν καταχωρηθεί

γ) για προσαρμογή μεγεθών που προκύπτουν από τα λογιστικά βιβλία στην πραγματικότητα

δ) για όλους τους παραπάνω λόγους

2. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις

α) Το ανακεφαλαιωτικό ισοζύγιο που συντάσσεται μετά την καταχώρηση και του τελευταίου λογιστικού γεγονότος της χρήσης καλείται Α' προσωρινό Σ.Λ.

β) Αν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην απογραφή και σε ό,τι δείχνουν τα λογιστικά βιβλία, γίνεται προσαρμογή των λογιστικών βιβλίων στην απογραφή Σ.Λ.

γ) Το ισοζύγιο που συντάσσεται μετά τις εγγραφές προσαρμογής καλείται οριστικό Σ.Λ.
δ) Το συνολικό αποτέλεσμα που προκύπτει μεταφέρεται για τις ατομικές επιχειρήσεις στο λ/σμό «Αποτελέσματα προς διάθεση» και για τις εταιρίες στο λ/σμό «Κεφάλαιο». Σ.Λ.
ε) Στο Β' Προσωρινό Ισοζύγιο εμφανίζονται οι λογαριασμοί με τα οριστικά τους υπόλοιπα Σ.Λ.

3. Στην ατομική επιχείρηση «Α» στο τέλος της χρήσης στις 31/12/2002 τα υπόλοιπα των λογαριασμών έχουν ως εξής σε Ευρώ:

– Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 5.000
– Αποσβεσμένα έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 1.000
– Εμπορεύματα 100.000 (αρχικό απόθεμα 10.000 αγορές χρήσης 90.000)
– Πελάτες 8.000
– Χρηματικά διαθέσιμα 35.000 (Ταμείο 5.000, Καταθέσεις όψεως 30.000)
– Κεφάλαιο 16.000
– Προμηθευτές 10.000
– Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη (Φ.Π.Α.) 1.000
– Παροχές τρίτων 20.000
– Διάφορα έξοδα 3.000
– Πωλήσεις εμπορευμάτων 140.000
– Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών 4.000
– Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα (έκτακτα και ανόργ. έξοδα) 1.000

Η απογραφή τέλους χρήσης έδειξε ότι:
α) Υπολογίζεται απόσβεση των επίπλων και λοιπού εξοπλισμού με συντελεστή 20%, με τη σταθερή μέθοδο.
β) Τα εμπορεύματα που έμειναν είναι αξίας 15.000 Ευρώ.
γ) Ο πελάτης Γ. Γιώτης που οφείλει 1.000 Ευρώ κρίθηκε επισφαλής.
δ) Ο προμηθευτής Δ. Δημητρίου επιβαρύνει την επιχείρηση με τόκους ποσού 200 Ευρώ προσαυξημένους με Φ.Π.Α. 18%.
ε) Στο λογαριασμό «παροχές τρίτων» περιλαμβάνεται ποσό 1.000 Ευρώ που αφορά το ενοίκιο του Ιανουαρίου 2003 το οποίο έχει προπληρωθεί.
στ) Οφείλονται στην επιχείρηση προμήθειες, οι οποίες δεν έχουν καταχωρηθεί στο σχετικό λογαριασμό και που αφορούν στην κλειόμενη χρήση, 500 Ευρώ.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ:
α) Να συντάξετε το Α' Προσωρινό ισοζύγιο (υπολοίπων) της 31/12/2002.
β) Να κάνετε τις εγγραφές προσαρμογής.
γ) Να συντάξετε το Β' Προσωρινό Ισοζύγιο (υπολοίπων) της 31/12/2002.
δ) Να προσδιορίσετε τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης και χρήσης και να κάνετε διανομή του αποτελέσματος.

4. Στο Γενικό Καθολικό μιας επιχείρησης στο τέλος της χρήσης υπάρχουν οι παρακάτω λογαριασμοί του Ισολογισμού:

Χ	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Π
5.000		

Χ	Εμπορεύματα	Π
120.000		100.000

Χ	Πελάτες	Π
60.000		50.000

Χ	Χρηματικά διαθέσιμα	Π
80.000		60.000

Χ	Κεφάλαιο	Π
		34.000

Χ	Προμηθευτές	Π
30.000		45.000

Χ	Αποσβεσμένα έπιπλα και λοιπ. εξοπλισμός	Π
		2.000

Χ	Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη	Π
10.000		13.000

Χ	Ασφαλιστικοί οργανισμοί	Π
4.000		5.000

Οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί παρουσιάζονται εξισωμένοι.

Ζητείται να κάνετε α) τις εγγραφές κλεισίματος των βιβλίων της χρήσης και β) τις εγγραφές ανοίγματος των βιβλίων της νέας χρήσης.

5. Στην ατομική επιχείρηση του Δ. Δαβάκη στο τέλος της χρήσης, στις 31/12/2002, το Α' Προσωρινό Ισοζύγιο έχει ως εξής:

Α' ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ Λ/ΣΜΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ της 31/12/2002

Σ Γ Κ	Τίτλος λογαριασμού	Αθροίσματα		Υπόλοιπα	
		Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	10.000	–	10.000	–
2	Αποσβεσμένα έπιπλα κ.λ. εξοπλ.	–	2.000	–	2.000
3	Εμπορεύματα	230.000	–	230.000	–
4	Πελάτες	80.000	60.000	20.000	–
5	Χρεώστες διάφοροι	3.500	–	3.500	–
6	Χρεόγραφα	3.000	2.000	1.000	–
7	Χρηματικά διαθέσιμα	255.000	231.500	23.500	
8	Κεφάλαιο	–	21.000	–	21.000
9	Προμηθευτές	80.000	110.000	–	30.000
10	Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	64.000	67.000	–	3.000
11	Ασφαλιστικοί οργανισμοί	4.500	5.500	–	1.000
12	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	30.000	–	30.000	–
13	Παροχές τρίτων	25.000	–	25.000	–
14	Διάφορα έξοδα	5.000	–	5.000	–
15	Τόκοι και συναφή έξοδα	1.000	–	1.000	–
16	Πωλήσεις εμπορευμάτων	–	290.000	–	290.000
17	Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	–	3.000	–	3.000
18	Έσοδα κεφαλαίων	–	2.000	–	2.000
19	Έκτακτα και ανόργανα αποτελ.	2.000	1.000	1.000	–
20	Έξοδα και έσοδα προηγ. χρήσεων	2.000	–	2.000	–
	ΑΘΡΟΙΣΜΑ	**795.000**	**795.000**	**352.000**	**352.000**

Τα αρχικά αποθέματα των εμπορευμάτων ήταν 30.000 Ευρώ και οι αγορές χρήσης 200.000 Ευρώ.

Κατά την απογραφή τέλους χρήσης διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

α) Υπολογίζεται απόσβεση στα έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό 20% με τη σταθερή μέθοδο.

β) Ο πελάτης Δ. Δοντάς που οφείλει 3.000 Ευρώ κρίθηκε επισφαλής.

γ) Τα εμπορεύματα που έμειναν είναι αξίας 35.000 Ευρώ.

δ) Τα χρεόγραφα (μετοχές) αποτιμήθηκαν στα 1.500 Ευρώ.

ε) Πλεόνασμα στο Ταμείο 50 Ευρώ.

στ) Ο προμηθευτής Γ. Γεωργιάδης καταλόγισε τόκους σε βάρος της επιχείρησης 500 Ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 18%.

ζ) Έχει προπληρωθεί και έχει καταχωρηθεί στα έξοδα της χρήσης το ενοίκιο του Ιανουαρίου 2003 ποσού 1.500 Ευρώ.

η) Οφείλονται και δεν έχουν καταχωρηθεί ασφάλιστρα που αφορούν τη χρήση 2002, 300 Ευρώ.

θ) Υπολογίστηκε πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία 2.900 Ευρώ.

Τα άλλα στοιχεία όπως έχουν

Ζητείται να κάνετε τις λογιστικές εργασίες τέλους χρήσης.

10

κεφάλαιο δέκατο

Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.)

10.1. ΓΕΝΙΚΑ

Η λογιστική τυποποίηση και σχεδίαση, η οποία αποβλέπει στην ενιαία ονοματολογία, κωδικοποίηση και λειτουργία των λογαριασμών μέσα στα πλαίσια πάντοτε των αρχών των παραδεκτών από τη λογιστική θεωρία, θεσμοθετήθηκε στην Ελλάδα με το νόμο 1041/80 και το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) 1123/80. Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.) εφαρμόστηκε σταδιακά από το 1987.

10.2. ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η καθιέρωση του Ε.Γ.Λ.Σ. ειδικότερα αποβλέπει στη χρησιμοποίηση ενιαίας λογιστικής γλώσσας, ενιαίου τρόπου κωδικοποίησης και ονοματολογίας των λογαριασμών, συγκεκριμένου τρόπου σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, ομοιόμορφων κανόνων κοστολόγησης και αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων και ενιαίων κανόνων ελέγχου των λογιστικών στοιχείων.

10.3. ΔΙΑΡΘΩΣΗ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ

10.3.1. Αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ.

Οι αρχές που διέπουν το Ε.Γ.Λ.Σ. είναι:

α) **Η αρχή της αυτονομίας.** Αφορά το σύνολο των λογ/σμών που περιλαμβάνονται στο Ε.Γ.Λ.Σ. και χωρίζονται σε τρία αυτόνομα λογιστικά κυκλώματα:

1) Τη Γενική Λογιστική (0μάδες λ/σμών από 1 έως 8)

2) Την Αναλυτική λογιστική της εκμετάλλευσης (ομάδα 9)

3) Τους Λογαριασμούς τάξης (ομάδα 10)

β) **Η αρχή της «κατ' είδος» συγκέντρωσης των αποθεμάτων, των εξόδων και των εσόδων στη Γενική Λογιστική,** δηλαδή των λογ/σμων των ομάδων 2, 6, και 7 αντίστοιχα.

γ) **Η αρχή της κατάρτισης του λογαριασμού της Γενικής Εκμετάλλευσης,** στον οποίον μεταφέρονται **με λογιστικές εγγραφές** τα αποθέματα, τα οργανικά έξοδα και έσοδα, ταξινομημένα «κατ' είδος».

10.3.2. Ταξινόμηση των λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.

Το σύνολο των λογαριασμών σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. χωρίζονται σε 10 ομάδες, ως εξής:

Ομάδα 1η	Λογαριασμοί Πάγιου Ενεργητικού
Ομάδα 2η	Λογαριασμοί Αποθεμάτων
Ομάδα 3η	Λογαριασμοί Απαιτήσεων και Διαθεσίμων
Ομάδα 4η	Λογαριασμοί Καθαρής Θέσης - Προβλέψεων - Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων
Ομάδα 5η	Λογαριασμοί Βραχυπροθέσμων Υποχρεώσεων
Ομάδα 6η	Λογαριασμοί Οργανικών Εξόδων «κατ' Είδος»
Ομάδα 7η	Λογαριασμοί Οργανικών Εσόδων «κατ' Είδος»
Ομάδα 8η	Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων
Ομάδα 9η	Λογαριασμοί Αναλυτικής Λογιστικής (Λογαριασμοί κατά Προορισμό)
Ομάδα 10η	Λογαριασμοί Τάξης

10.3.3. Η Κωδικοποίηση των λογαριασμών

α) Πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί: Κωδικοποιούνται μ' ένα διψήφιο αριθμό, του οποίου το πρώτο ψηφίο δηλώνει την ομάδα στην οποία ανήκει ο λογαριασμός (στις σελ. 184-185 παρατίθεται το διάγραμμα διάρθρωσης των πρωτοβάθμιων λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.).

β) Δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί: Κάθε πρωτοβάθμιος λογ/σμος μπορεί να αναλυθεί σε 100 δευτεροβάθμιους. Οι κωδικοί τους προκύπτουν, αφού προσθέσουμε δύο ακόμη ψηφία στον κωδικό του πρωτοβάθμιου τους λογαριασμού.

γ) Τριτοβάθμιοι λογαριασμοί και λογαριασμοί κατώτερης τάξης: Κάθε δευτεροβάθμιος λ/σμος μπορεί να αναλυθεί επίσης σε 100 ή 1.000 λογαριασμούς, ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης. Οι κωδικοί τους προκύπτουν, αφού προσθέσουμε δυο ή τρία ψηφία (από 00 - 99 ή από 000 - 999 αντίστοιχα) ακόμη στον κωδικό του δευτεροβάθμιού τους λογαριασμού, κ.ο.κ.

Ας δούμε ένα παράδειγμα.

Έστω ο Κωδικός 30.00.02.140

• Το 30 (πρωτοβάθμια ανάλυση), δηλώνει ότι πρόκειται για απαιτήσεις και μάλιστα για πελάτες.

• Το 00 (δευτεροβάθμια ανάλυση), δηλώνει ότι πρόκειται για πελάτες εσωτερικού, δηλαδή για πελάτες που βρίσκονται εντός της χώρας.

• Το 02 (τριτοβάθμια ανάλυση), δηλώνει σε ποιο γεωγραφικό διαμέρισμα της χώρας ανήκει ο πελάτης. Στην περίπτωσή μας ο πελάτης αυτός έχει έδρα στη Δυτική Μακεδονία.

• Το 140 (τεταρτοβάθμια ανάλυση), δηλώνει ποιος είναι ο πελάτης εσωτερικού που εδρεύει στη Δυτική Μακεδονία, δηλαδή ο Π. Παναγόπουλος.

Δηλαδή:

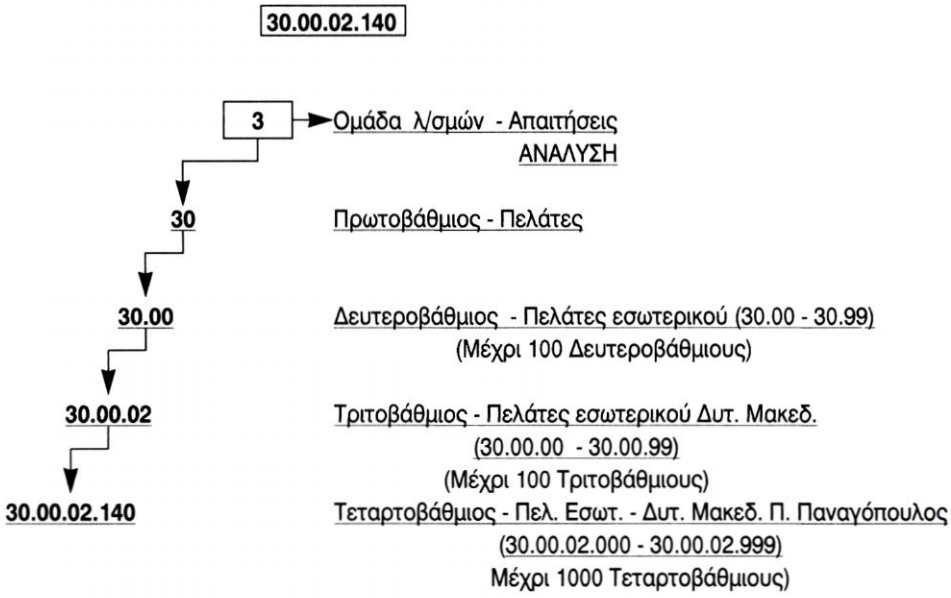

Σχηματική απεικόνιση λ/σμού Πελάτες

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
Πάγιο Ενεργητικό	Αποθέματα	Απαιτήσεις και Διαθέσιμα	Καθαρή Θέση Προβλέψεις Μακρ/σμες Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
ΟΜΑΔΑ 1η	ΟΜΑΔΑ 2η	ΟΜΑΔΑ 3η	ΟΜΑΔΑ 4η	ΟΜΑΔΑ 5η
10 Έδαφικές Εκτάσεις	20 Εμπορεύματα	30 Πελάτες	40 Κεφάλαιο	50 Προμηθευτές
11 Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων-Τεχνικά έργα	21 Προϊόντα Ετοιμα και Ημιτελή	31 Γραμμάτια Εισπρακτέα	41 Αποθεματικό Διαφορές Αναπροσαρμογής Επιχορηγήσεις Επενδύσεις	51 Γραμμάτια Πληρωτέα
12 Μηχ/τα-Τεχνικές Εγκ/σεις-Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός	22 Υποπροϊόντα και Υπολείμματα	32 Παραγγελίες στο Εξωτερικό	42 Αποτελέσματα εις Νέο	52 Τρ/ζες Λογαριασμοί Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων
13 Μεταφορικά Μέσα	23 Παραγωγή σε εξέλιξη(Προϊόντα κτλ. στο στάδιο της κατεργασίας)	33 Χρεώστες Διάφοροι	43 Ποσά Προορισμένα για Αύξηση Κεφαλαίου	53 Πιστωτές Διάφοροι
14 Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	24 Πρώτες και βοηθητικές Υλες - Υλικά Συσκευασίας	34 Χρεόγραφα	44 Προβλέψεις	54 Υποχρεώσεις από Φόρους - Τέλη
15 Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και Προκαταβολές Κτήσης Πάγιων Στοιχείων	25 Αναλώσιμα Υλικά	35 Λογαριασμοί Διαχείρισης Προκαταβολών και Πιστώσεων	45 Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	55 Ασφαλιστικοί Οργανισμοί
16 Ασώματες Ακινητοποιήσεις και Έξοδα Πολυετούς Απόσβεσης	26 Ανταλλακτικά Πάγιων Στοιχείων	36 Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	46	56 Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού
17	27	37	47	57 .....
18 Συμμετοχές και Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	28 Είδη Συσκευασίας	38 Χρηματικά Διαθέσιμα	48 Λογαριασμοί Συνδέσμου με τα Υποταστήματα	58 Λογαριασμοί Περιοδικής Κατανομής
19 Πάγιο Ενεργ. Υπ/των ή άλλων Κέντρων	29 Αποθεμ. Υποκατ/των ή άλλων κέντρων	39 Απαιτήσεις & Διαθέσιμα Υποκ. ή άλλων Κέντρων	49 Προβλέψεις Μακρ. Υποχρ. Υποκ. ή άλλων Κέντρων	59 Βραχυπρόθεσμες Υποχρ. Υποκ/των ή άλλων Κέντρων
(Όμιλος λ/σμών)	(Όμιλος λ/σμών)	(Όμιλος λ/σμών)	(Όμιλος λ/σμών)	(Όμιλος λ/σμών)

Σύνολο υπολοίπων των ομάδων 1,2 και 3	XXXX
(-) Σύνολο υπολοίπων των ομάδων 4 και 5	XXXX
Καθαρό Κέρδος (+) ή Καθαρή Ζημία(-)	XXXX Υπόλ. Λ/86

ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ			ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ
Λ/ΣΜΟΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ		ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	(Λογαριασμοί κατά Προορισμό)	
Οργανικά Έξοδα κατ' Είδος	Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος			
ΟΜΑΔΑ 6η	ΟΜΑΔΑ 7η	ΟΜΑΔΑ 8η	ΟΜΑΔΑ 9η	ΟΜΑΔΑ 10η (0)
60 Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού	70 Πωλήσεις Εμπορευμάτων	80 Γενική Εκμετάλλευση	90 Διάμεσοι Αντικριζόμενοι Λογαριασμοί	00
61 Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων	71 Πωλήσεις Προϊόντων Έτοιμων και Ημιτελών	81 Έκτακτα και Ανόργανα Αποτελέσματα	91 Ανακατάταξη Εξόδων - Αγορών και Εσόδων	01 Αλλότρια Περιουσιακά Στοιχεία
62 Παροχές Τρίτων	72 Πωλήσεις Λοιπών Αποθεμάτων και Άχρηστου Υλικού	82 Έξοδα και Έσοδα Προηγούμενων Χρήσεων	92 Κέντρα (Θέσεις) Κόστους	02 Χρεωστικοί Λογ/σμοί Εγγυήσεων και Εμπραγμάτων Ασφαλειών
63 Φόροι - Τέλη	73 Πωλήσεις Υπηρεσιών (Έσοδα από Παροχή Υπηρεσιών)	83 Προβλέψεις για Έκτακτους Κινδύνους	93 Κόστος Παραγωγής (Παραγωγή σε Εξέλιξη)	03 Απαιτήσεις απο Αμφοτεροβαρείς Συμβάσεις
64 Διάφορα Έξοδα	74 Επιχορηγήσεις και Διάφορα Έσοδα Πωλήσεων	84 Έσοδα και Προβλέψεις Προηγούμενων Χρήσεων	94 Αποθέματα	04 Διάφοροι Λογαριασμοί Πληροφοριών Χρεωστικοί
65 Τόκοι και Συναφή Έξοδα	75 Έσοδα Παρεπόμενων Ασχολιών	85 Αποσβέσεις Παγίων μη Ενσωματωμένες στο Λειτουργικό Κόστος	95 Αποκλίσεις απο το Πρότυπο Κόστος	05 Δικαιούχοι Αλλότριων Περιουσιακών Στοιχείων
66 Αποσβέσεις Πάγιων Στοιχείων Ενσωματωμένες στο Λειτουργικό Κόστος	76 Έσοδα Κεφαλαίων	86 Αποτελέσματα Χρήσης	96 Έσοδα - Μεικτά Αναλυτικά Αποτελέσματα	06 Πιστωτικοί Λογ/σμοί Εγγυήσεων και Εμπράγματων Ασφαλειών
67	77	87	97 Διαφορές Ενσωμάτωσης και Καταλογισμού	07 Υποχρεώσεις απο Αμφοτεροβαρείς Συμβάσεις
68 Προβλέψεις Εκμετάλλευσης	78 Ιδιοπαραγωγή Παγίων - Τεκμαρτά Έσοδα από αυτοπαραδόσεις ή καταστροφές αποθεμάτων	88 Αποτελέσματα προς Διάθεση	98 Αναλυτικά Αποτελέσματα	08 Διάφοροι Λογαριασμοί Πληροφοριών Πιστωτικοί
69 Οργανικά Έξοδα κατ' είδος Υπο/των ή άλλων Κέντρων	79 Οργανικά Έσοδα κατ' είδος Υποκ/των ή άλλων Κέντρων	89 Ισολογισμός	99 Εσωτερικές Διασυνδέσεις	09 Λογ/σμοί Τάξης Υποκ/των ή άλλων Κέντρων
(Όμιλος Λ/σμών)	(Όμιλος Λ/σμών)			(Όμιλος Λ/σμών)

Σύνολο εσόδων ομάδας 7 XXXX
(-) 1) Σύνολο εξόδων ομάδας 6 XXX
2) Σύνολο ομάδας 2 μείον τελική Απογραφή XXX XXXX

Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης XXXX Υπολ. Λ/80
(+) ή (-) Υπόλοιπα λογ. 81-85 XXXX

Καθαρό Κέρδος (+) ή Καθαρή Ζημιά (-) XXXX Υπόλ. Λ/86

10.3.4. Εφαρμογή

Ας προσπαθήσουμε να αποτυπώσουμε ένα λογιστικό γεγονός με την τεχνική της λογιστικής τυποποίησης, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από το Ε.Γ.Λ.Σ.

Αγορά με μετρητά αυτοκινήτων φορτηγών 1) Μάρκας FORD Αριθμ. κυκλοφορίας ΥΚΒ 1579 αξίας 55.000 Ευρώ. 2) Μάρκας VW Αριθμ. κυκλοφορίας ΥΚΖ 1350 αξίας 35.000 Ευρώ.

Έχουμε:

		13 Μεταφορικά μέσα		90.000	
		13.00 Αυτοκίνητα Φορτηγά			
		13.00.02 Φορτηγό FORD ΥΚΒ 1579	55.000		
		13.00.03 Φορτηγό VW ΥΚΖ 1350	35.000		
		38 Χρηματικά διαθέσιμα			90.000
		38.00 Ταμείο			
		38.00.00 Ταμείο σε Ευρώ			
		Αγορά αυτοκινήτων, Τιμολ...			

10.3.5. Οι κενοί Κωδικοί αριθμοί του Ε.Γ.Λ.Σ.

Στο Ε.Γ.Λ.Σ. υπάρχουν κωδικοί αριθμοί (Κ.Α.) που είναι κενοί, δηλαδή σ' αυτούς τους κωδικούς δεν αντιστοιχούν λογαριασμοί

Οι κενοί κωδικοί των δύο πρώτων βαθμίδων προορίζονται να καλύψουν ανάγκες των οικονομικών μονάδων που είναι πιθανόν να προκύψουν στο μέλλον.

Η επιχείρηση δεν έχει δικαίωμα να ανοίξει λογαριασμούς σε πρωτοβάθμιους κενούς κωδικούς, όπως είναι οι λογαριασμοί των πρώτων 8 ομάδων που λήγουν σε 7 και ο λογαριασμός 46.

Μπορεί η επιχείρηση να ανοίξει ελεύθερα δευτεροβάθμιους λογαριασμούς χρησιμοποιώντας κενούς κωδικούς αριθμούς που τελειώνουν σε 90-99 ή όπου αναφέρεται ρητά από το Ε.Γ.Λ.Σ. ή ύστερα από γνωμάτευση του Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής (Ε.ΣΥ.Λ.) για να υπάρξει ενιαία εφαρμογή και ονοματολογία του λογαριασμού.

Οι κενοί Κ.Α. του τρίτου και τέταρτου ή και άλλων κατώτερων βαθμίδων μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την επιχείρηση ελεύθερα.

10.3.6. Λογαριασμοί Ε.Γ.Λ.Σ. υποχρεωτικοί, προαιρετικοί

Η τήρηση ορισμένων λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ. είναι υποχρεωτική. Αν δηλαδή

πρέπει να απεικονίσουμε κάποιο λογιστικό γεγονός και χρειάζεται κάποιος λογαριασμός από τους δηλωμένους ως υποχρεωτικούς από το Ε.Γ.Λ.Σ., τότε υποχρεωτικά θα χρησιμοποιήσουμε αυτό το λογαριασμό.

Οι υποχρεωτικοί λογαριασμοί εμφανίζονται στο Ε.Γ.Λ.Σ. με υπογράμμιση και μπορούμε να τους συναντήσουμε σ' όλες τις βαθμίδες ανάλυσης.

Οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί που λήγουν σε 9 (19, 29, 39, 49, 59, 69, 79, 99 και 09), καθώς και οι λογαριασμοί 58, 04 και 08 είναι προαιρετικοί.

Υποχρεωτικοί ορίζονται και πολλοί δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί καθώς και λίγοι τριτοβάθμιοι, κυρίως στις ομάδες 6, 7 και 8. Η προαιρετικότητα των λογαριασμών αφήνεται στις κατώτερες βαθμίδες σε αρκετά μεγάλη έκταση, για να διευκολύνει τις επιχειρήσεις να ανοίξουν εκεί λογαριασμούς κατά την κρίση τους.

10.4. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να σημειώσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

α) Η λογιστική τυποποίηση και σχεδίαση δεν έγινε με βάση τους παραδεκτούς κανόνες της λογιστικής θεωρίας Σ.Λ.

β) Η λογιστική τυποποίηση επιβάλλει μόνο κοινή ονοματολογία στους λογαριασμούς Σ.Λ.

γ) Η λογιστική τυποποίηση επιβάλλει μόνο κοινή κωδικοποίηση στους λογαριαμσούς Σ.Λ.

δ) Κάθε πρωτοβάθμιος λογ/σμος αναλύεται σε 100 δευτεροβάθμιους λ/σμους Σ.Λ.

2. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση στις (παρακάτω) ερωτήσεις:

α) Ποιες είναι οι αρχές που διέπουν το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο;

1) Η αρχή της αυτονομίας

2) Η αρχή της «κατ' είδος» συγκέντρωσης των αποθεμάτων, των εξόδων και των εσόδων στη Γενική Λογιστική.

3) Η αρχή της κατάρτισης του λογαριασμού της Γενικής Εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές.

4) Όλες οι παραπάνω.

β) Ποιοι είναι οι υποχρεωτικοί λογαριασμοί κατά το Ε.Γ.Λ.Σ.;

1) Όσοι φέρουν υπογράμμιση

2) Οι πρωτοβάθμιοι που λήγουν σε 9

3) Όλοι οι λογαριασμοί τέταρτου βαθμού

4)Οι λογαριασμοί της ομάδας 9

Με απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν προς απόδειξη αυτού βιβλιόσημο. Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει βιβλιόσημο, θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 108/1946).

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΕΚΔΟΣΗ 2009 - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 17.000 - ΑΡ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ 40/4-2-09

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε. - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: ΕΥΤΑΞΙΑΔΗΣ Β. - ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ Ι. & ΣΙΑ Ο.Ε.